

ՀՀ ԱՆ ԶԻԱՀ-ի կանխարգելման
հանրապետական կենտրոն

**ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ, ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ
ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ
ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԿԱՆԱՆՑ,
ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ
ՈՒՆԵՑՈՂ ՏՂԱՄԱՐԴԿԱՆՑ ԵՎ
ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ ԱՆՁԱՆՑ ՇՐՋԱՆՈՒՄ
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ
ԻՆՏԵԳՐՎԱԾ ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԵՎ
ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

2018

ԵՐԵՎԱՆ 2018

**ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ
ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐԻ, ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ
ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԿԱՆԱՆՑ,
ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ԿԱՊԵՐ
ՈՒՆԵՑՈՂ ՏՂԱՄԱՐԴԿԱՆՑ ԵՎ
ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ ԱՆՁԱՆՑ ՇՐՋԱՆՈՒՄ
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԻՆՏԵԳՐՎԱԾ
ԿԵՆՍԱԲԱՆԱԿԱՆ ԵՎ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ**

2018

Սույն հետազոտությունն իրականացվել է ՀՀ առողջապահության նախարարության ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոնի (ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ) կողմից: Հետազոտության ընդհանուր համակարգումը և գիտական ղեկավարումն իրականացրել են ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի տնօրեն, բ.գ.դ., պրոֆեսոր Սամվել Գրիգորյանը և բ.գ.թ. Ռաֆայել Օհանյանը: Հետազոտությունն իրականացրած հիմնական խմբում ներգրավված են եղել համաճարակաբանական հսկողության բաժնի վարիչ Արշակ Պապոյանը, կանխարգելման բաժնի վարիչ Ժանետա Պետրոսյանը, հոգեբանասոցիալական բաժնի վարիչ Մարինե Ասրյանը, լաբորատոր ախտորոշման բաժնի վարիչ Անահիտ Ասատրյանը, բժշկական օգնության և սպասարկման բաժնի վարիչ Արշակ Ասմարյանը, բժիշկ-վիճակագիրներ Տրդատ Գրիգորյանը, Ռուբեն Հովհաննիսյանը, Տիգրան Հովսեփյանը և Լիլիթ Հովհաննիսյանը, բժիշկ-համաճարակաբաններ Վարդան Արզաքանյանը և Էդուարդ Հովհաննիսյանը, մոնիտորինգի և գնահատման մասնագետ Սեդա Աբգարյանը:

Հետազոտությունն իրականացրած խումբն իր երախտագիտությունն է հայտնում բոլոր նրանց, ովքեր ներգրավված են եղել հետազոտության ընթացքում, այդ թվում հետազոտության մասնակիցներին:

Դաշտային աշխատանքներն իրականացվել են «Դրական մարդկանց հայկական ցանց» սոցիալական հասարակական կազմակերպության կողմից:

Հետազոտությունն իրականացրած խումբն իր հատուկ երախտագիտությունն է հայտնում միջազգային փորձագետ Լիզա Ջոնսթոնին հետազոտության ուղեցույցի մշակման, հետազոտության ընթացքում տրամադրած խորհրդատվության, հետազոտության արդյունքների վերլուծության և սույն զեկույցի պատրաստման համար:

Միջազգային խորհրդատուի ներգրավման համար ֆինանսական աջակցություն տրամադրել է ֆրանսիական «5%» նախաձեռնությունը:

Հետազոտությունն իրականացվել է ՁԻԱՀ-ի, տուբերկուլոզի և մալարիայի դեմ պայքարի գլոբալ հիմնադրամի ֆինանսական աջակցությամբ:

ԲՈՎԱՆԴԱԿՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ	8
ՀԱՄԱՌՈՏ ԱԿՆԱՐԿ	9
ՆԵՐԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	11
ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում	11
Հետազոտության նպատակներ	13
Մեթոդաբանություն	13
Ընտրանք	13
Ընտրանքի չափը	14
Ֆորմատիվ հետազոտություն	15
Քարտեզավորում	15
Տվյալների հավաքագրման տեղամասերը	16
Հետազոտության մեջ ընդգրկում	16
Լաբորատոր գործընթաց	17
ՄԻԱՎ վարակի, հեպատիտների և սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտությունների համար փորձանմուշների հավաքագրում	17
Նմուշների պահպանումը և տեղափոխումը	18
Հետազոտությունների արդյունքների տրամադրման գործընթացը	18
Տվյալների մշակում և վերլուծություն	18
Տվյալների ներկայացում և մեկնաբանում	19
Էթիկական հարցեր	19
Հետազոտության սահմանափակումներ	20
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ԱՄՓՈՓՈՒՄ	21
1.ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐ (ԹՆՕ)	21
Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ	23
Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը	23
Ընտանեկան կարգավիճակը	24
Տեղաշարժը	25
Սեռական վարքագիծը	26
Սեռական կյանքի բնութագիր	26
Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ	26
Մշտական զուգընկերներ	26
Պատահական զուգընկերներ	28
Կոմերցիոն զուգընկերներ	29
Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը	30
Ալկոհոլի գործածումը	30
Թմրամիջոցների գործածումը	30
Ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածումը	32
Թմրամիջոցների ներարկմանն առնչվող վարքագիծը	34
Թմրամիջոցներից կախվածության բուժումը և ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածման հետ կապված խնդիրները	36
Խնդիրներ ոստիկանության հետ	38

Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր	38
Ֆիզիկական բռնություն	41
ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ	45
ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը.....	45
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների և միանվագ ներարկիչների տրամադրում	48
ՄԻԱՎ-ի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը	49
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	50
2.ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԿԱՆԱՅՔ (ԿՍԿ) ..	55
Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ	56
Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը.....	56
Ընտանեկան կարգավիճակը	58
Տեղաշարժը	58
Սեռական վարքագիծը.....	59
Սեռական կյանքի բնութագիր և կոմերցիոն սեռական ծառայություններ.....	59
Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ	61
Ոչ կոմերցիոն զուգընկերներ	61
Կոմերցիոն զուգընկերներ	62
Անալ և օրալ սեռական հարաբերություններ	63
Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը	64
Սեռավարակներ.....	65
ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ	66
ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը.....	66
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում	68
Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր	69
Ֆիզիկական բռնություն	72
ՄԻԱՎ-ի, գոնորեայի, տրիխոմոնիազի, քլամիդիոզի և սիֆիլիսի տարածվածությունը	75
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	76
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	79
3.ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ (SUS)	80
Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ.....	82
Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը.....	82
SUS-ների սոցիալական բնութագրիչները	84
Սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը.....	84
Տեղաշարժը	84
Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը	85
Սեռական վարքագիծը.....	86
Սեռական կյանքի բնութագիր.....	86
Լուրբիկանտների օգտագործումը	88
Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ	88

Մշտական զուգընկերներ	88
Պատահական զուգընկերներ	89
Կոմերցիոն զուգընկերներ	91
Իգական սեռի զուգընկերներ.....	93
Խարան և խտրականություն	95
Ֆիզիկական բռնություն	98
ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ	102
ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը.....	102
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր	104
Սեռավարակներ.....	105
ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը	106
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	107
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	110
4.ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ ԱՆՁԻՆՔ (ՏԳ).....	112
Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը.....	112
Ընտանեկան կարգավիճակը	114
ՏԳ-ների սոցիալական բնութագրիչները	114
Սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը.....	114
Տեղաշարժը	114
Իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար հորմոններ և պլաստիկ վիրահատություն	115
Պլաստիկ վիրահատություններ.....	116
Սեռական վարքագիծը.....	118
Սեռական կյանքի բնութագիր.....	118
Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ	119
Մշտական զուգընկերներ	119
Պատահական զուգընկերներ	120
Կոմերցիոն զուգընկերներ	121
Իգական սեռի զուգընկերներ.....	122
Լուրբիկանտների օգտագործումը.....	123
Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը	124
Խարան և խտրականություն	125
Ֆիզիկական բռնություն	127
ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ	130
ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը.....	130
ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր	132
Սեռավարակներ.....	132
ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը	133
ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	134
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	137

ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԳՐԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ	138
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Ա.ԹՆՕ-ՆԵՐԻ, ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ԵՎ ՏՍՏ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 2012, 2014, 2016 և 2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ	141
Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ	141
Կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող կանայք.....	143
Տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող տղամարդիկ	146
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Բ.ԽՄԲԵՐԻ ՉԱՓԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ	148
Գործակիցների հաշվարկումը.....	149
Բազմության իմաստությունը	149
Սոցիալական ցանցերի միջոցով խմբերի չափերի գնահատում.....	149
Քարտեզավորում	149
Արդյունքներ.....	150
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Գ.ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ	152
ՀԱՎԵԼՎԱԾ Դ.ՀԱՐՅԱԹԵՐԹԵՐ	153
ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՅԱԹԵՐԹ	153
ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՅԱԹԵՐԹ	172
ՏՍՏ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՅԱԹԵՐԹ	188
ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՅԱԹԵՐԹ	205

ՀԱՊԱՎՈՒՄՆԵՐ

ԱՀԿ	Առողջապահության համաշխարհային կազմակերպություն
ԱՎԵԽ	առավել վտանգի ենթարկվող խմբեր
ԹՆՕ	թմրամիջոցների ներարկային օգտագործող
ԻՖԱ	իմունաֆերմենտային անալիզ
ԿՍԿ	կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող կին
ՀՀ	Հայաստանի Հանրապետություն
ՁԻԱՀ	ձեռքբերովի իմունային անբավարարության համախտանիշ
ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ	«ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոն» պետական ոչ առևտրային կազմակերպություն
ՄԻԱՎ	մարդու իմունային անբավարարության վիրուս
ՄՀՀ	ՀՀ-ում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, տուբերկուլոզի և մալարիայի դեմ ուղղված միջոցառումները համակարգող հանձնաժողով
ՄՄՁԸ	մասնակիցների միջոցով ձևավորվող ընտրանք
ՎՄ	վստահության միջակայք
ՊՇՌ	պոլիմերազային շղթայական ռեակցիա
ՏԳ	տրանսգենդեր
SUS	տղամարդու հետ սեռական կապեր ունեցող տղամարդ

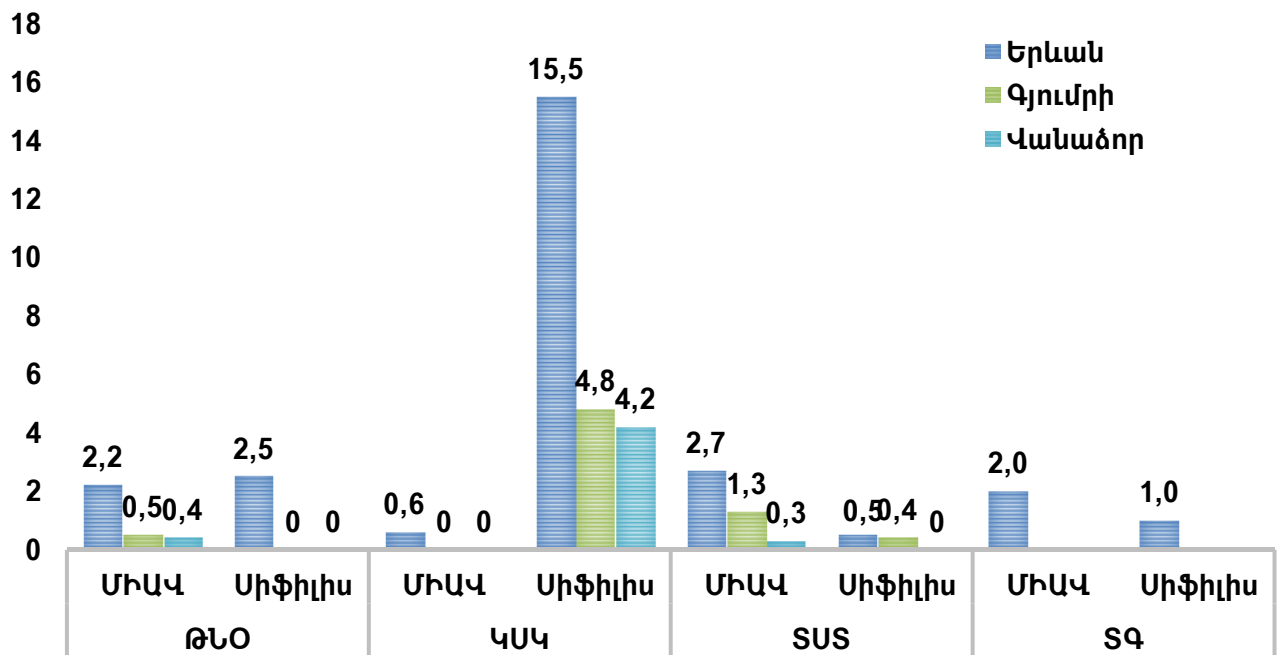
Սույն զեկույցում ներկայացված են 2018թ. ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, SUS-ների և ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների արդյունքները, նաև այդ խմբերի չափերի նոր գնահատումները և 2012թ., 2014թ., 2016թ. և 2018թ. հետազոտությունների տվյալների հիման վրա կատարված որոշ հիմնական ցուցանիշների միտումների վերլուծությունը: Բացի ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության գնահատումից, հետազոտության ընթացքում գնահատվել են նաև հեպատիտ Յ-ի և սիֆիլիսի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում, սիֆիլիսի, տրիխոմոնիազի, գոնորեայի և քլամիդիոզի տարածվածությունը ԿՍԿ-ների շրջանում, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը SUS-ների և ՏԳ-ների շրջանում: Նաև գնահատվել են ռիսկային սեռական վարքագծի առանձնահատկությունները, ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը, ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի ծածկույթը, խարանի և խտրականության դրսևորումները, ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների ծածկույթը և այլն:

Հետազոտությունները կատարվել են մասնակիցների միջոցով ձևավորվող ընտրանքի (ՄՄՁԸ) մեթոդով: Հետազոտություններն անցկացվել են Երևանում 300-ական ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների և Գյումրիում ու Վանաձորում նշված խմբերի 150-ական ներկայացուցիչների ընդգրկմամբ: ՏԳ-ների շրջանում հետազոտություններն անցկացվել են միայն Երևանում 100 ներկայացուցչի ընդգրկմամբ: Բոլոր մասնակիցներն անցել են սկրինինգ հետազոտության չափանիշներին համապատասխանությունը պարզելու համար, մասնակցել են հարցազրույցի, ինչին հաջորդել է արյան նմուշառումը կենսաբանական հետազոտությունների համար:

ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունն ամենաբարձրն է եղել Երևանում: Հետազոտության ընթացքում ՄԻԱՎ վարակի դեպքեր չեն գրանցվել Գյումրիի և Վանաձորի ԿՍԿ-ների շրջանում, սակայն այլ խմբերի համեմատ ԿՍԿ-ների շրջանում սիֆիլիսի տարածվածությունն ամենաբարձրն է եղել բոլոր քաղաքներում: Հետազոտության ընթացքում սիֆիլիսի նկատմամբ դրական արդյունքներ չեն արձանագրվել Գյումրիի և Վանաձորի ԹՆՕ-ների, ինչպես նաև Վանաձորի SUS-ների շրջանում: ԿՍԿ-ների 99,1%-ը հաճախորդների, SUS-ների 78%-ը և ՏԳ-ների 97,5%-ը արական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ օգտագործել են պահպանակ: ԹՆՕ-ների միայն 40,9%-ն է վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ օգտագործել պահպանակ:

Սույն հետազոտության արդյունքները օգտակար տվյալներ են տրամադրում ՀՀ-ում ծրագրերի պլանավորման և ռեսուրսների բաշխման համար:

**ՄԻԱՎ վարակի և սիֆիլիսի տարածվածությունը
ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, SUS-ների և ՏԳ-ների շրջանում**

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի իրավիճակը Հայաստանի Հանրապետությունում

Հայաստանի Հանրապետությունում ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդկանց հաշվարկային թիվը 2017թ. վերջի դրությամբ կազմել է 3400 (1): Թեև մեծահասակ բնակչության շրջանում ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ցածր է (0,2%), ենթադրվում է, որ այն ավելի բարձր է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ առավել վտանգի ենթարկվող խմբերի՝ թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողների (ԹՆՕ), կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող կանանց (ԿՍԿ), տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող տղամարդկանց (SUS) և տրանսգենդերների (ՏԳ) շրջանում:

Փոխանցման հիմնական ուղին հետերոսեքսուալ ճանապարհն է, որը 2017թ. կազմել է արձանագրված դեպքերի 79%-ը: Դրան հաջորդում են թմրամիջոցների ներարկային գործածումը (11%) և հոմոսեքսուալ ճանապարհը (4,8%)(1): Վերջին տարիներին նկատվում է ՄԻԱՎ վարակի արձանագրվող դեպքերի աճ՝ 2012թ. 228 դեպքի համեմատ՝ 358 դեպք 2017թ.:

Հայաստանը որդեգրել է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի համաճարակի հակազդմանը բազմա- ոլորտային ծրագրային մոտեցում: ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ին հակազդումը համակարգվում է երկրում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի, տուբերկուլոզի և մալարիայի դեմ ուղղված միջոցառումները համակարգող հանձնաժողովի (ՄՀՀ) կողմից, որը ստեղծվել է 2002թ. և վերակազմավորվել է 2011թ.: ՄՀՀ կազմում ընդգրկված են ներկայացուցիչներ պետական, ակադեմիական, տեղական ոչ պետական, միջազգային, կրոնական կազմակերպություններից, ՄԱԿ-ի գործակալություններից, երկկողմ զարգացման գործընկերություններից, մասնավոր ոլորտից, նաև հիվանդություններով ապրող մարդիկ: Կանխարգելման միջոցառումները հիմնականում ուղղված են ծրագրային ծածկույթի և ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման հետազոտությունների ընդլայնմանը առավել վտանգի ենթարկվող խմբերի (ԱՎԵԽ) շրջանում (1,2): ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների շրջանում ՀՀ-ում անցկացվել են 2010թ., 2012թ., 2014թ., 2016թ. և 2018թ.: Հետազոտությունների ժամանակ կիրառվել է մասնակիցների միջոցով ձևավորվող ընտրանքի (ՄՄՁԸ) մեթոդը: Նշված հետազոտությունների նպատակն էր գնահատել ՄԻԱՎ-ի, այլ վարակների տարածվածությունը, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտության ծածկույթը, ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը, դիսկային սեռական և թմրամիջոցների գործածման հետ կապված վարքագծերը, նաև կանխարգելման ծրագրերի ծածկույթը:

2018թ. անցկացվել են ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններ ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների շրջանում

Երևանում (n=300), Գյումրիում (n=150) և Վանաձորում (n=150)՝ օգտագործելով ՄՄՁԸ մեթոդը: Նախորդ տարիներին SUS-ների շրջանում իրականացված հետազոտություններում ներառված են եղել նաև տրանսգենդեր (ՏԳ) անձինք: Սակայն հաշվի առնելով, որ վերջիններիս ռիսկային վարքագիծը տարբերվում է SUS-ներից, և որ ՏԳ-ները հաճախ ձևավորում են սոցիալական ցանցեր՝ Գլոբալ հիմնադրամի կողմից առաջարկվեց անցկացնել SUS-ներից առանձնացված հետազոտություն ՏԳ-ների շրջանում՝ օգտագործելով ՄՄՁԸ մեթոդը: Այդ պատճառով, բացի վերոնշյալ խմբերից, 2018թ. Երևանում անցկացվեց հետազոտություն նաև ՏԳ-ների (n=100) շրջանում: Սույն զեկույցում ներկայացված են այդ հետազոտությունների արդյունքները, նաև ԱՎԵԽ-ների չափերի նոր գնահատումները և 2012թ., 2014թ., 2016թ. և 2018թ. հետազոտությունների տվյալների հիման վրա կատարված որոշ հիմնական ցուցանիշների միտումների վերլուծությունը:

ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ՆՊԱՏԱԿՆԵՐ

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների հիմնական նպատակն է հետազոտության բոլոր տեղամասերում ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, ՏՍՏ-ների և Երևանում ՏԳ-ների շրջանում գնահատել ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը և ռիսկային վարքագիծը: Հետազոտության նպատակներից է նաև գնահատել ԱՎԵԽ-ների չափերը և որոշել՝

- բոլոր խմբերում կանխարգելման ծրագրերի ծածկույթը, խարանի, խտրականության և բռնության որոշ ցուցանիշներ, ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտության ծածկույթը, սեռավարակների ախտանշանների առկայությունը,
- ԹՆՕ-ների շրջանում հեպատիտ Ց-ի և սիֆիլիսի տարածվածությունը,
- ԿՍԿ-ների շրջանում սիֆիլիսի, տրիխոմոնիազի, գոնորեայի և քլամիդիոզի տարածվածությունը,
- ՏՍՏ-ների և ՏԳ-ների շրջանում հեպատիտ Բ-ի և սիֆիլիսի տարածվածությունը:

Մեթոդաբանություն

ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, ՏՍՏ-ների շրջանում կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններն իրականացվել են Հայաստանի երեք քաղաքներում՝ Երևանում, Գյումրիում և Վանաձորում, որտեղ բնակվում է երկրի բնակչության 42,2%-ը: ՏԳ-ների շրջանում կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններն իրականացվել են Երևանում:

Ընտրանք

Ընտրանքը ձևավորվել է ՄՄՁԸ մեթոդով: ՄՄՁԸ-ն շղթայական ուղղորդման ընտրանքի տեսակ է՝ մշակված դժվար հասանելի խմբերի ընտրանք ձևավորելու համար: Հետազոտություն իրականացնող անձնակազմը ընդգրկել է թիրախային խմբի բազմազան և լավ ցանց ունեցող անդամների, որոնք ծառայում են որպես սերմեր (հետազոտության սկզբնական մասնակիցներ): Ընդգրկվելուց և հարցմանը մասնակցելուց հետո յուրաքանչյուր սերմի տրվել է հատուկ համարներով մինչև երեք կտրոն՝ խմբի այլ անդամներ ընդգրկելու համար (այսինքն՝ համապատասխան ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, ՏՍՏ-ների և ՏԳ-ների): Կտրոններ ստացած անդամները, որոնք օգտագործել են դրանք, կազմում են մասնակիցների առաջին ալիքը և նույնպես ստանում են հատուկ համարներով կտրոններ, որոնց միջոցով ընդգրկվում են այլ մասնակիցների: Ընտրանքի այս մեթոդը ստեղծում է ընդգրկման հաջորդական

ալիքներ, երկար ընդգրկման շղթաներ և շարունակվում է մինչև ընտրանքի չափի լրանալը:

ՄՄՁԸ տվյալների վերլուծությունը հիմնվում է յուրաքանչյուր մասնակցի սոցիալական ցանցի չափի և ընդգրկման շղթայի վերաբերյալ տեղեկատվության վրա՝ օգտագործելով կտրոնների հատուկ համարները: Հատուկ համարների օգտագործումը վերացնում է անձը բացահայտող տվյալների (անուն, հասցե և այլն) հավաքագրման անհրաժեշտությունը՝ պահպանելով հետազոտության մասնակիցների անանու- նությունը և գաղտնիությունը: Այն նվազեցնում է սխալները, որոնք սովորաբար հանդիպում են շղթայական ուղղորդման այլ մեթոդներում՝ կիրառելով «հավասարը հավասարին» ընդգրկման սահմանափակ համակարգ (մասնակիցները կարող են ընդգրկել մինչև երեք մասնակից՝ նվազեցնելով այն մարդկանց գերներկայաց- վածությունը, որոնք ունեն մեծ ցանցեր):

Ընտրանքի չափը

Ընտրանքի չափը հաշվարկվել է 5% սահմանային սխալով, 95% ՎՄ-ի սահմանում, յուրաքանչյուր խմբի ընտրանքի չափով և պատասխանների բաշխումով՝ օգտագործելով միջինը 60-70%: Օգտագործելով այս միջոցները՝ ո ընտրանքի չափը և E սահմանային սխալը տրվում են.

$$x = Z(c/100) \sqrt{2r(100 - r)}$$

$$n = Nx / ((N - 1)E^2 + x)$$

$$E = \text{Sqrt}[(N - n)x / (n(N - 1))]$$

Որտեղ՝

N-ը խմբի չափն է,

r-ը՝ պատասխանների մասը, որը հետաքրքիր է,

Z(c/100)-ը կրիտիկական արժեքն է c վստահության մակարդակի համար:

Այս հաշվարկների հիման վրա ԹՆՕ-ների, SUS-ների և ԿՍԿ-ների ընտրանքի չափը Երևանում եղել է 300-ական: Վանաձորում և Գյումրիում ընտրանքի չափն ավելացվել է 2016թ. 100-ից՝ 150-ի 2018թ.: ՏԳ-ների շրջանում ընտրանքի չափը սկզբնապես սահմանվել է 50՝ հաշվի առնելով Երևանում խմբի չափի վերաբերյալ առկա տեղեկատվությունը, սակայն հետագայում այն կրկնապատկվել է և սահմանվել 100:

Աղյուսակ 1. *ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններում ընդգրկված խմբերի ընտրանքի չափը՝ ըստ քաղաքների*

ԽՈՒՄԲ	ԵՐԵՎԱՆ (N)	ԳՅՈՒՄՐԻ (N)	ՎԱՆԱՁՈՐ (N)
ԹՆՕ	300	150	150
ԿՍԿ	300	150	150
SUS	300	150	150
SԳ	100	--	--

Ֆորմատիվ հետազոտություն

Մինչ SԳ-ների շրջանում կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունն սկսելը անցկացվել է ֆորմատիվ հետազոտություն ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման հանրապետական կենտրոնի կողմից՝ գնահատելու ընտրանքի ձևավորման հնարավորությունը: Արդյունքում պարզվել է, որ SԳ-ների թիվը բավականաչափ փոքր է Գյումրիում և Վանաձորում ընտրանք ձևավորելու համար: Երևանում կայացել են հանդիպումներ SԳ-ների շրջանում աշխատանքներ իրականացնող տարբեր կազմակերպությունների մասնակցությամբ («Իրավունքի կողմ», «Հանուն հզոր ապագայի», «ՔԱԼՐ ՖՈՒԼ ՀԱՌԻՍ», «Նոր սերունդ»)՝ պարզաբանելու նախատեսվող հետազոտությունների իրականացումն ու քարտեզավորումը, նաև քննարկելու հետազոտություններում նշված ՀԿ-ների՝ SԳ համայնքի ներկայացուցիչների ընդգրկման հարցերը: Հանդիպումների արդյունքում որոշվել է նշված ՀԿ-ների անդամներից ձևավորել դաշտային աշխատանքներ իրականացնող անձնակազմ և խրախուսել՝ անցկացնելու մոնիտորինգ տվյալների հավաքագրման ընթացքում: Մեկ խումբը («Իրավունքի կողմ»), որն այլ խմբերի հետ ուներ անհամատեղելի տարաձայնություններ, հրաժարվեց մասնակցել հետազոտությանը:

Քարտեզավորում

Քարտեզավորումն իրականացվել է SԳ համայնքի անդամների ներգրավմամբ խմբի ներկայացուցիչների գտնվելու վայրերը որոշակիացնելու և այդ վայրերում խմբի չափի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրման նպատակով: Շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ անցկացվել է աշխատանքային հանդիպում մեթոդաբանությունը նկարագրելու և լրացման եթակա ձևաթղթերը ներկայացնելու համար: Քարտեզավորումն անցկացվել է մինչև SԳ-ների շրջանում կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններն սկսելը մեկ շաբաթվա ընթացքում:

Տվյալների հավաքագրման տեղամասերը

ԹՆՕ-ները, ԿՍԿ-ները, ՏՍՏ-ները ընտրվել են Հայաստանի երեք մեծ քաղաքներից՝ Երևան (բնակչությունը՝ 1,077,600), Գյումրի (բնակչությունը՝ 114,000) և Վանաձոր (բնակչությունը՝ 79,000) (գծապատկեր 1): ՏԳ-ներն ընտրվել են Երևանից:

Գծապատկեր 1. Հայաստանի քարտեզը

Մայրաքաղաք Երևանը Հայաստանի ամենամեծ քաղաքն է, համարվում է երկրի մշակութային, վարչական և արդյունաբերական կենտրոնը: Գյումրին, որը գտնվում է մայրաքաղաքից հյուսիս, իր մեծությամբ Հայաստանի երկրորդ քաղաքն է: Վանաձորը Հայաստանի երրորդ խոշոր քաղաքն է, Լոռու մարզի մարզկենտրոնը, գտնվում է երկրի հյուսիսային մասում:

Հետազոտության մեջ ընդգրկում

ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների, ՏՍՏ-ների շրջանում հետազոտությունը սկսվել է չորս սերմով, Գյումրիում և Վանաձորում՝ երկուական սերմերի միջոցով: Երևանում ՏԳ-ների շրջանում հետազոտությունը սկսվել է երկու սերմով: Սերմերը ստացել են հատուկ համարներով կտրոններ՝ ընդգրկելու իրենց սոցիալական ցանցի բազմազան անդամներ: Հետազոտության տեղամաս գալուց հետո վավերական կտրոն ունեցող մասնակիցներն անցել են սկրինինգ և տվել տեղեկացված համաձայնություն

հետազոտության մեջ ընդգրկվելու համար: Սկրինինգ անցած և հետազոտության մեջ ընդգրկված մասնակցի հետ հարցազրուցավարն անցկացրել է հարցազրույց, որից հետո մասնակիցը ստացել է նախաթեստային խորհրդատվություն և հանձնել արյուն ՄԻԱՎ-ի և այլ վարակների վերաբերյալ լաբորատոր հետազոտության համար: Արյան նմուշառումից հետո յուրաքանչյուր մասնակից ստացել է որոշակի թվով կտրոններ (երեքից ոչ ավելի) և ստացել համապատասխան տեղեկատվություն հետազոտության մեջ հավասարակիցներին ընդգրկելու վերաբերյալ: Գաղտնիությունն ապահովելու նպատակով վարքագծային և կենսաբանական տվյալները կապելու և ընդգրկման շղթային հետևելու համար օգտագործվել են հատուկ համարներ:

Հետազոտության մասնակիցներն ստացել են 4000 դրամի չափով առաջնային խրախուսում հետազոտությանը մասնակցելու համար և լրացուցիչ երկրորդային խրախուսում (առավելագույնը երեք) յուրաքանչյուր անձի համար, որն ընդգրկվել և մասնակցել է հետազոտությանը:

Լաբորատոր գործընթաց

ՄԻԱՎ վարակի, հեպատիտների և սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտությունների համար փորձանմուշների հավաքագրում

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական հետազոտությունների համար փորձանմուշները հավաքագրվել են դաշտային աշխատանքների իրականացման տեղամասերում: Նմուշները կոդավորվել են, բոլոր տվյալները և լրացված ձևերը կապակցվել են կտրոնների համարների հետ:

Յուրաքանչյուր մասնակցից վերցվել է 5մլ արյուն:

ՄԻԱՎ-ի, հեպատիտ Բ-ի և հեպատիտ Ց-ի, սիֆիլիսի վերաբերյալ հետազոտություններն իրականացվել են հետազոտության տեղամասում արագ թեստավորման մեթոդով:

Տեղամասում արագ թեստի նախնական ՄԻԱՎ դրական արդյունքի դեպքում դաշտային աշխատանք իրականացնողը մասնակցին ուղեկցել է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ՝ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ երկրորդ հետազոտության համար, որը կատարվել է ԻՖԱ մեթոդով 4-րդ սերնդի Ag-Ab թեստ-հավաքածուով: ԻՖԱ մեթոդով հետազոտության դրական արդյունքի դեպքում ՄԻԱՎ վարակի ախտորոշման նպատակով կատարվել է հետազոտություն NEW LAV-BLOT1 թեստ-հավաքածուով: Ախտորոշում ստացած մասնակիցն անմիջապես ուղղորդվել է ստանալու անհրաժեշտ բուժում և խնամք:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ լաբորատոր հետազոտությունների որակը վերահսկելու նպատակով բացասական արդյունքով պատահականորեն ընտրված նմուշների 10%-ը կրկնակի հետազոտվել է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի լաբորատորիայում:

Հեպատիտ Բ-ի վերաբերյալ արագ թեստի նախնական դրական արդյունքի դեպքում հետազոտությունը շարունակվել է ԻՖԱ մեթոդով HBsAg թեստ-հավաքածուներով:

Հեպատիտ Ց-ի վերաբերյալ արագ թեստի նախնական դրական արդյունքի դեպքում հետազոտությունը շարունակվել է Anti-HCV ԻՖԱ թեստ-հավաքածուներով:

Սիֆիլիսի վերաբերյալ արագ թեստի նախնական դրական արդյունքի դեպքում հետազոտությունը շարունակվել է TPHA թեստով:

Տրիխոմոնիազի, գոնորեայի և քլամիդիոզի վերաբերյալ հետազոտությունները կատարվել են ՊՇՌ մեթոդով:

Նմուշների պահպանումը և տեղափոխումը

Հետազոտության տեղամասերում արյան նմուշները պահվել են 2-8°C-ում, իսկ մյուս նմուշները՝ հեշտոցային քսուքները, պահվել են տեղամասում 18-25°C-ում մինչև լաբորատոր հետազոտության համար ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ տեղափոխելը: Բոլոր նմուշները տեղափոխվել են ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի կողմից տրամադրված պայուսակ-սառնարաններով (2-8°C) դրանց հավաքագրումից 24-48 ժամվա ընթացքում՝ համաձայն ՀՀ առողջապահության նախարարի 2017 թվականի օգոստոսի 4-ի թիվ 2412-Ա հրամանով հաստատված «ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտության և խորհրդատվության, լաբորատոր ախտորոշման» կլինիկական ուղեցույցի:

Հետազոտությունների արդյունքների տրամադրման գործընթացը

Հետազոտությունների արդյունքները կապակցվել են՝ օգտագործելով մասնակիցների կտրոնների հատուկ համարները, լաբորատոր համարները և նմուշների հավաքագրման ամսաթիվը: Հետազոտությունները կատարվել են ամեն օր արդյունքները հնարավորինս շուտ տրամադրելու նպատակով: ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ արագ թեստավորման արդյունքները մասնակիցներին տրամադրվել են խորհրդատուի կողմից նույն օրը: Դրական արդյունքով մասնակիցները ստացել են ուղղորդման կտրոն և ուղեկցվել են անձնակազմի անդամի կողմից ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ հետագա հետազոտությունների համար:

Տվյալների մշակում և վերլուծություն

Տվյալները կրկնակի մուտքագրվել, համեմատվել, անհամապատասխանությունների դեպքում ուղղվել, մաքրվել և կոդավորվել են: Որակի ապահովման պատասխանատուն եղել է ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ն, որը մշտապես հետևել է տվյալների հավաքագրմանը՝ կտրոնների սխալ համարները, համընկնումները և այլ սխալներ ժամանակին հայտնաբերելու համար: Հայտնաբերված խնդիրները ներկայացվել են համապատասխան տեղամասի համակարգողին անմիջապես ուղղելու համար:

Տեղամասին հատուկ և ամբողջ խմբի ունիվարիատ/բիվարիատ վերլուծություններ են կատարվել՝ օգտագործելով հաջորդական ընտրանքային չափման գործակիցը RDS Analyst ծրագրում (www.hpmrg.org): Յուրաքանչյուր ընտրանքի ընդգրկման շղթաների գծապատկերները կազմվել են՝ օգտագործելով NETDRAW in UCINET 2.15 for Windows (<http://analytictech.com/ucinet/download.htm>): Կատարվել է նաև հիմնական ցուցանիշների միտումների վերլուծություն 2012թ., 2014թ., 2016թ. և 2018թ. անցկացված հետազոտությունների հիման վրա: Հայտնաբերված նշանակալի տարբերությունները վերլուծվել են՝ օգտագործելով Cochran-Armitage միտումների վերլուծության թեստը. $P < 0,05$ (հավելված Ա):

Տվյալների ներկայացում և մեկնաբանում

Տվյալները ներկայացված են աղյուսակների կամ գծապատկերների տեսքով: Որտեղ հնարավոր է, ներկայացված են չափը (n), հաշվարկված թվերը և 95% վստահության միջակայքերը (ՎՄ): Ընտրանքների միջև/մեջ վիճակագրորեն նշանակալի տարբերությունները գնահատվել են՝ նշելով ՎՄ-ի համընկնումները: Հիմնական ցուցանիշների միտումների վերլուծությունը ներկայացված է հավելված Ա-ում: Խմբերի չափերի գնահատումները ներկայացված են հավելված Բ-ում:

Էթիկական հարցեր

Հետազոտության մասնակիցները տեղեկացվել են, որ մասնակցությունը կամավոր է, գաղտնիությունը՝ երաշխավորված, և իրենց ցանկությամբ կարող է դադարեցվել հետազոտության ցանկացած փուլում: Հետազոտության մանրամասն նկարագրությունից հետո բոլոր ընդգրկվողներից ստացվել է գրավոր տեղեկացված համաձայնություն: Նրանք նաև տեղեկացվել են, որ խրախուսում ստանալու համար պետք է մասնակցեն հետազոտության վարքագծային և կենսաբանական մասերին: Յուրաքանչյուր տեղամասում հետազոտության մասնակիցներին տրամադրվել են կոնտակտային տվյալներ հետազոտությանն առնչվող հարցերի դեպքում կապ հաստատելու համար: Մասնակիցները նաև տեղեկացվել են, թե ցանկության դեպքում երբ և որտեղ կարող են ստանալ իրենց հետազոտության արդյունքները:

Հարցազրույցները, նախա- և հետթեստային խորհրդատվությունը, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունը, հետազոտությունների արդյունքների տրամադրումը կատարվել են գաղտնիությունն ապահովող պայմաններում: Հետազոտության բոլոր տվյալների պահպանումը կազմակերպվել է պատշաճ ձևով, անձը բացահայտող տվյալներ չեն ներառվել հարցաշարերում և արյան նմուշառման ժամանակ լրացվող ձևաթղթերում: Հարցաշարերը, կենսաբանական նմուշները և արդյունքները կապակցվել են՝ օգտագործելով մասնակցի կտրոնի հատուկ համարը և լաբորատոր

համարը: ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի էթիկայի կոմիտեն հավանություն է տվել ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների փաստաթղթերի փաթեթին:

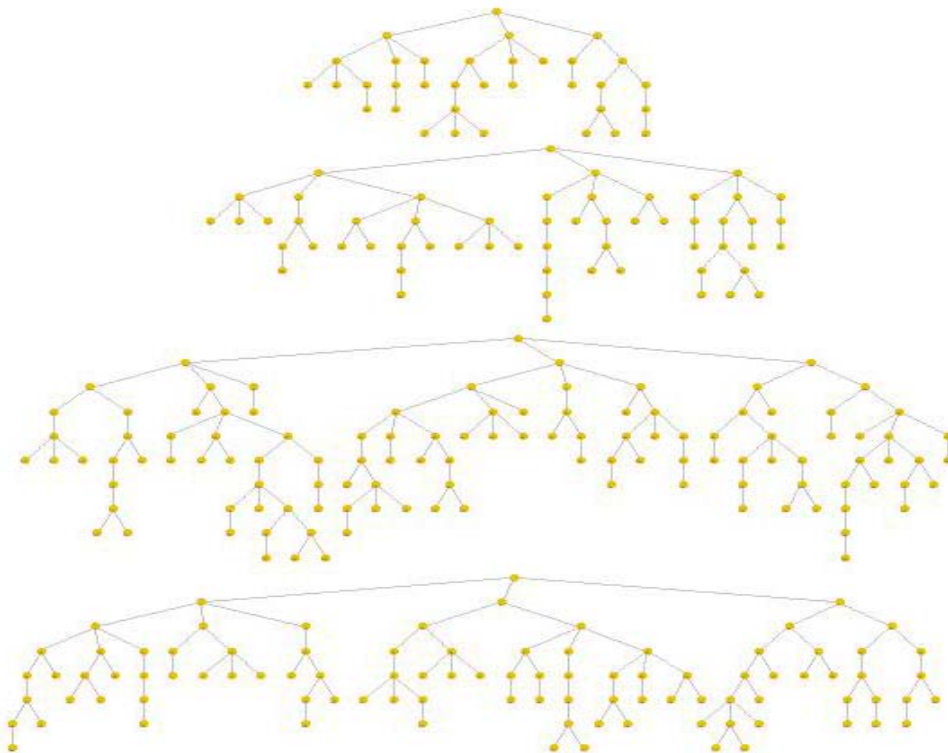
Հետազոտության սահմանափակումներ

Թեև ներկայացված հաշվարկված թվերը կարող են ներկայացուցչական համարվել խմբի համար, սակայն ցանցը կարող է չպարունակել կարևոր ենթախմբեր: Օրինակ, ԹՆՕ-ների խմբում չափազանց քիչ են եղել կանայք: Հնարավոր է, որ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող կանայք ցանցային կապեր չունեն և ունեն փոքր, փակ ցանցեր ներարկային թմրամիջոցներ գործածող տղամարդկանց հետ (այսինքն՝ ընկերներ, ամուսիններ կամ զուգընկերներ, որոնք գործածում են թմրամիջոցներ իրենց իգական սեռի զուգընկերների հետ): Հաշվի առնելով, որ իգական սեռի ներկայացուցիչները կազմում են ընտրանքի փոքր մաս, հետազոտության արդյունքները պետք է մեկնաբանվեն որպես ներկայացուցչական միայն արական սեռի ԹՆՕ-ների համար: Որոշ դեպքերում ՎՄ-ի սահմանները շատ լայն են ստույգ մեկնաբանություններ տալու համար: RDS-Analyst ծրագրում վերլուծությունը կախված է ընդգրկման շղթաների ինտեգրվածությունից, ուստի բաց թողնված արժեքները կարող են անդրադառնալ կշռված թվերի մասնաբաժնի վրա:

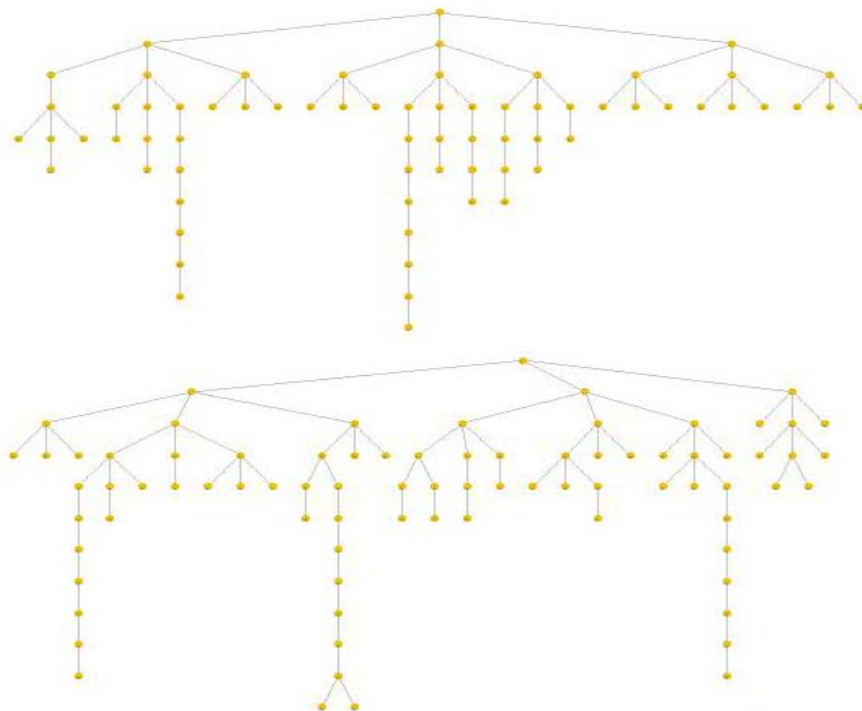
1. ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՂՆԵՐ (ԹՆՕ)

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների մեջ ընդգրկվել է Երևանում 300 ԹՆՕ (այդ թվում չորս սերմ), Գյումրիում և Վանաձորում՝ 150-ական ԹՆՕ (այդ թվում երկուական սերմ յուրաքանչյուր քաղաքում): Ընդգրկման շղթաներում ալիքների առավելագույն թիվը Երևանում հասել է 9-ի (գծապատկեր 1.1.), Գյումրիում (գծապատկեր 1.2.) և Վանաձորում՝ 11-ի (գծապատկեր 1.3.): Ընդգրկման գրաֆիկներում սերմերը գտնվում են շղթաների գագաթին:

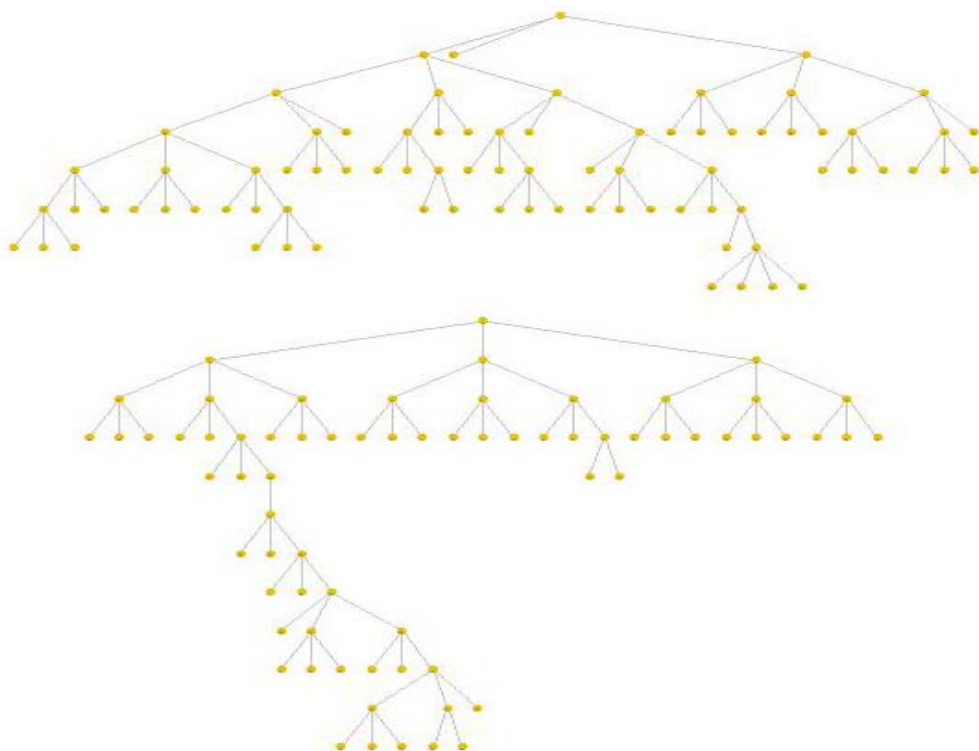
Գծապատկեր 1.1. *ԹՆՕ-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ընդգրկման չորս շղթայով ($n=300$), ք.Երևան*

Գծապատկեր 1.2. ԹՆՕ-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ընդգրկման երկու շղթայով ($n=150$), ք. Գյումրի

Գծապատկեր 1.3. ԹՆՕ-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ընդգրկման երկու շղթայով ($n=150$), ք. Վանաձոր

Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը

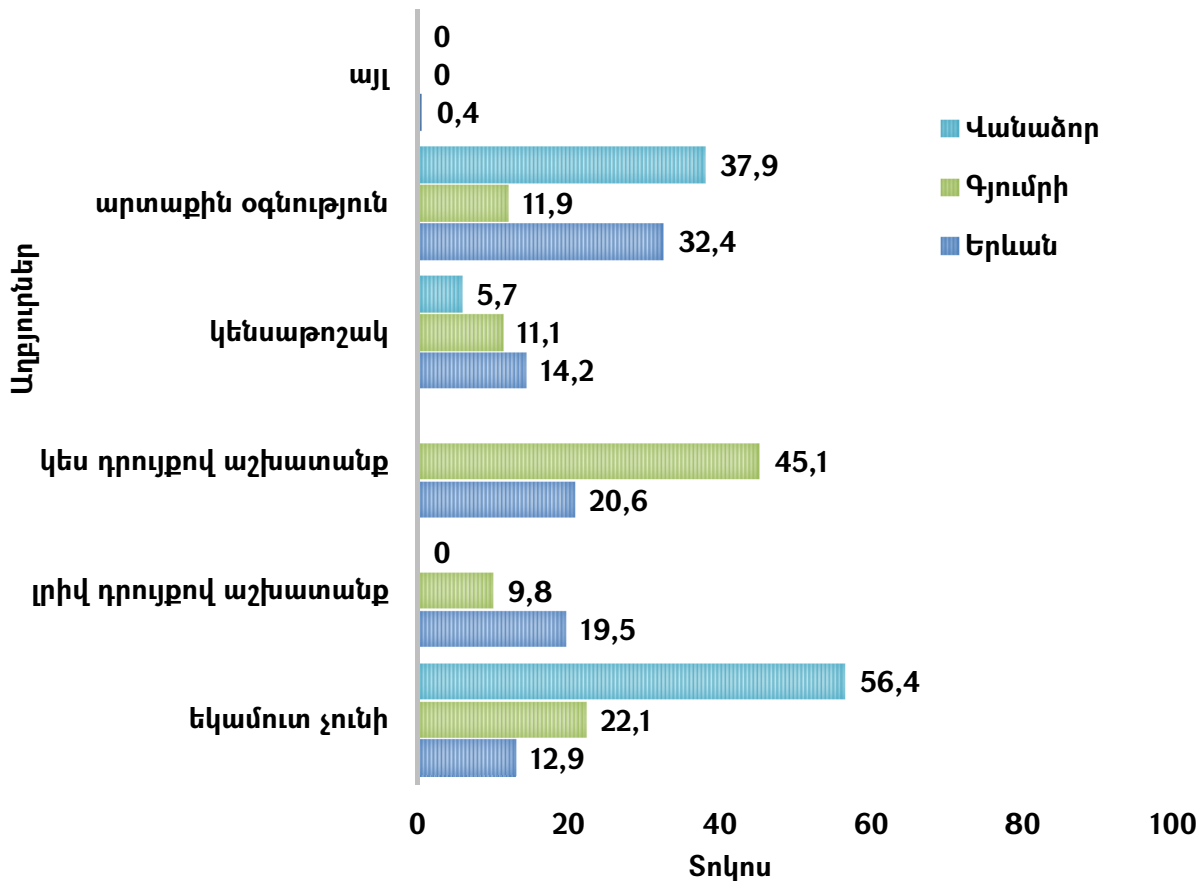
ԹՆՕ-ների մեծ մասը բոլոր երեք քաղաքներում 25 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի արական սեռի (98% և ավելի) ներկայացուցիչ է՝ ծնված ՀՀ-ում (95% և ավելի) (աղյուսակ 1.1.): Հաշվի առնելով, որ ընտրանքում իգական սեռի ներկայացուցիչները քիչ են, արդյունքները ներկայացուցչական են միայն արական սեռի ԹՆՕ-ների համար: Տարիքի մեդիանան Երևանում 44 է (սահմաններ՝ 18-68), Գյումրիում՝ 47 (սահմաններ՝ 19-68), և Վանաձորում՝ 48,2 (սահմաններ՝ 28-59): Մեծամասնությունն ուներ հիմնական կրթություն, իսկ Գյումրիում՝ միջնակարգ:

Աղյուսակ 1.1. ԹՆՕ-ների տարիքը, սեռը, ծննդավայրը և կրթությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՏԱՐԻՔԸ						
24-ից 34-ը	6	1,8 (0,3, 3,3)	8	6,0 (2,5, 9,4)	0	--
25 - 34	49	13,7 (9,2, 18,3)	45	34,5 (28,3, 40,7)	10	6,6 (3,7, 9,4)
35 - 44	107	35,5 (28,8, 42,2)	16	10,7 (6,6, 14,7)	52	40,7 (32,4, 49,4)
45 և ավելի	138	49,0 (41,5, 56,0)	81	48,8 (42,2, 55,4)	79	52,7 (44,1, 60,9)
ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԸ						
<25	6	1,8 (0,3, 3,3)	8	6,0 (2,5, 9,6)	0	--
≥25	294	98,2 (96,7, 99,8)	142	94,0 (90,4, 97,5)	141	100
ՍԵՌԸ						
ԱՐԱԿԱՆ	291	97,8 (96,0, 99,5)	150	100	150	100
ԻԳԱԿԱՆ	9	2,2 (0,4, 4,0)	0	--	0	--
ԾՆՆԴԱՎԱՅՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	295	98,4 (97,2, 99,7)	143	95,0 (92,1, 97,9)	149	100
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ	2	0,6 (0,0, 1,4)	2	1,2 (0,0, 2,7)	0	--
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	2	0,5 (0,0, 1,0)	4	3,1 (0,5, 5,6)	0	--
ԱՅԼ	1	0,4 (0,0, 1,3)	1	0,6 (0,0, 1,4)	0	--
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՅՈՂՆԵՐ	299	99,5 (98,7, 100)	150	100	150	100
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ						
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	156	50,3 (43,0, 57,7)	1	0,6 (0,0, 1,6)	107	72,7 (65,6, 79,6)
ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ	48	14,2 (9,3, 19,1)	88	60,0 (51,8, 68,2)	10	7,3 (2,9, 11,7)
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	55	20,4 (14,0, 26,8)	39	25,3 (18,8, 31,8)	13	7,6 (4,1, 11,1)
ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ	40	15,1 (9,2, 20,8)	22	14,1 (9,3, 18,8)	20	12,3 (7,7, 12,3)

Երևանում ԹՆՕ-ների 13%-ը, Գյումրիում մոտ 22%-ը, Վանաձորում 56%-ը նշել են, որ չունեն եկամտի որևէ աղբյուր: Եկամտի աղբյուր ունեցողների մեծամասնությունը որպես այդպիսին նշել է աշխատանքը, կենսաթոշակը կամ արտաքին օգնությունը (գծապատկեր 1.4.):

Գծապատկեր 1.4. ԹՆՕ-ների եկամտի աղբյուրները

Ընտանեկան կարգավիճակը

Երևանում ԹՆՕ-ների 56%-ը, Վանաձորում 63%-ը և Գյումրիում միայն 28%-ն էին ամուսնացած: Մեծամասնությունն ապրում է զուգընկերոջ հետ (աղյուսակ 1.2.):

Աղյուսակ 1.2. ԹՆՕ-ների ընտանեկան կարգավիճակը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ						
ԱՄՈՒՐԻ	50	15,8 (10,6, 20,9)	36	27,7 (21,6, 33,8)	11	10,3 (3,4, 17,3)
ԱՄՈՒՍՆԱՑԱԾ	172	56,4 (48,8, 63,9)	71	45,9 (38,2, 53,6)	100	63,1 (54,4, 71,6)
ԱՄՈՒՍՆԱԼՈՒԾՎԱԾ	67	24,7 (17,7, 31,6)	31	19,0 (13,1, 24,9)	37	25,4 (17,7, 33,0)
ՔԱՂԱՔԱՑԻԱԿԱՆ ԱՄՈՒՍՆՈՒԹՅՈՒՆ	6	1,6 (0,2, 3,1)	9	58,1 (2,9, 8,7)	2	1,2 (0,0, 2,4)
ԱՅՐԻ	5	1,5 (0,1, 2,9)	3	1,6 (0,2, 2,9)	0	—

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՊՐՈՂՆԵՐ						
	226	76,2 (69,5, 82,8)	108	72,6 (65,0, 80,2)	112	73,8 (67,0, 80,3)

Տեղաշարժը

Բոլոր քաղաքներում ԹՆՕ-ների մեծ մասը վերջին տարվա ընթացքում տնից չէր բացակայել ավելի քան մեկ ամիս (աղյուսակ 1.3.): Տնից բացակայած ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը եղել էր Ռուսաստանի Դաշնությունում (ՌԴ): Երևանի՝ տնից բացակայած ԹՆՕ-ների 49%-ը, Վանաձորի ԹՆՕ-ների 69%-ը և Գյումրիի ԹՆՕ-ների 37%-ը ունեցել են սեռական հարաբերություն առանց պահպանակի: Երևանում ԹՆՕ-ների 59%-ը, Գյումրիում 67%-ը և Վանաձորում 61%-ը նշել են տնից մեկ ամսից ավելի բացակայելու ընթացքում ուրիշի ներարկիչով թմրամիջոցներ գործածելու մասին: Տնից 3 ամիս և ավելի բացակայած ԹՆՕ-ների 39%-ը Երևանում, 25%-ը Գյումրիում և 23%-ը Վանաձորում որպես բացակայության պատճառ նշել են արտագնա աշխատանքի մեկնելը:

Աղյուսակ 1.3. ԹՆՕ-ների տեղաշարժը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ՏՆԻՑ ԲԱՑԱԿԱՅԱԾ ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ԹԻՎԸ						
	64	22,3 (16,5, 28,1)	28	19,0 (13,8, 24,2)	9	7,7 (2,1, 13,2)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԵՐԿԻՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՅԼ ՄԱՐԶԵՐ	9	12,0 (3,0, 20,7)	12	44,8^	3	18,7 (0, 54,3)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	43	66,0 (52,5, 79,3)	12	41,2^	6	81,3 (45,7, 100)
ՈՒԿՐԱԻՆԱ	0	--	3	13,3^	0	--
ԱՅԼ	12	22,1 (9,9, 34,5)	0	--	0	--
ԱՌԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ, ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	28	49,5 (34,6, 64,8)	10	37,0^	4	68,6 (33,9, 100)
ՈՒՐԻՇԻ ՆԵՐԱՐԿԻՉՈՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	36	58,8 (45,1, 72,6)	19	67,4 (54,3, 80,5)	5	60,7 (26,2, 98,5)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 3 ԿԱՍ ԱՎԵԼԻ ԱՄԻՍ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ, ՔԱՆ 12 ԱՄԻՍ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՄԵԿՆԱԾՆԵՐ						
	27	39,4 (26,5, 52,1)	8	24,6 (12,3, 35,2)	3	22,7 (3,0, 38,0)

^Արժեքների թիվը ցածր է վստահության միջակայքեր ստանալու համար:

Սեռական վարքագիծը

Սեռական կյանքի բնութագիր

Բոլոր ԹՆՕ-ները երեք քաղաքներում նշել են երբևէ սեռական հարաբերություն ունենալու մասին, ըստ որում մեծամասնությունն առաջին անգամ սեռական հարաբերություն է ունեցել 16-19 տարեկանում (աղյուսակ 1.4.): Առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ տարիքի մեդիանան կազմել է Երևանում 16 (սահմաններ՝ 12-25), Գյումրիում՝ 19 (սահմաններ 16-23), և Վանաձորում՝ 17 (սահմաններ՝ 13-23): ԹՆՕ-ների մեծ մասը վերջին տարվա ընթացքում ունեցել է 2-5 զուգընկեր: Կեսից ավելին սեռական հարաբերություններ է ունեցել վերջին ամսվա ընթացքում, որոնցից վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ պահպանակ են օգտագործել Երևանի ԹՆՕ-ների 41%-ը, Գյումրիի ԹՆՕ-ների 72%-ը և Վանաձորի ԹՆՕ-ների ընդամենը 29%-ը:

Աղյուսակ 1.4. ԹՆՕ-ների սեռական կյանքի բնութագիր

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՏԱՐԻՔԸ ՍԵՌԱԿԱՆ ԱՌԱՋԻՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ						
15 և ՑԱԾՐ	96	34,3 (27,1, 41,6)	0	—	8	4,7 (2,0, 7,4)
16 - 19	163	53,8 (46,5, 61,0)	103	68,7 (62,6, 75,0)	130	84,5 (78,4, 90,7)
20 և ԱՎԵԼԻ	40	11,9 (7,8, 16,0)	47	31,3 (25,0, 37,4)	12	10,8 (5,3, 16,2)
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ԹԻՎԸ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
1	82	32,4 (25,2, 39,5)	20	18,0 (6,9, 14,7)	47	28,6 (21,7, 35,4)
2 - 5	154	53,9 (46,3, 61,4)	74	49,2 (42,0, 56,5)	92	60,9 (52,7, 69,5)
6 և ԱՎԵԼԻ	50	13,7 (9,2, 18,1)	55	40,0 (32,5, 47,3)	10	10,5 (3,5, 17,2)
ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	234	77,6 (71,4, 83,9)	139	93,5 (90,5, 96,5)	98	58,0 (48,9, 67,4)
ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄ						
	95	40,9 (32,5, 49,3)	95	72,3 (65,9, 78,9)	25	29,1 (16,8, 42,4)

Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ

Մշտական զուգընկերներ

ԹՆՕ-ների մեծ մասը նշել է, որ ունեցել է մշտական զուգընկեր: Մեկ տարվա ընթացքում մշտական զուգընկերների թվի մեդիանան 1 է (առավելագույնը՝ 6՝ Երևանում և Գյումրիում, և 2՝ Վանաձորում): Մեկ տարվա ընթացքում մշտական զուգընկերների հետ ունեցած սեռական հարաբերությունների թվի մեդիանան 94 է Երևանում (առավելագույնը՝ 360), 55՝ Գյումրիում (առավելագույնը 150) և 25՝ Վանաձորում (առավելագույնը՝ 150): Մշտական զուգընկերների հետ երբեք պահպա-

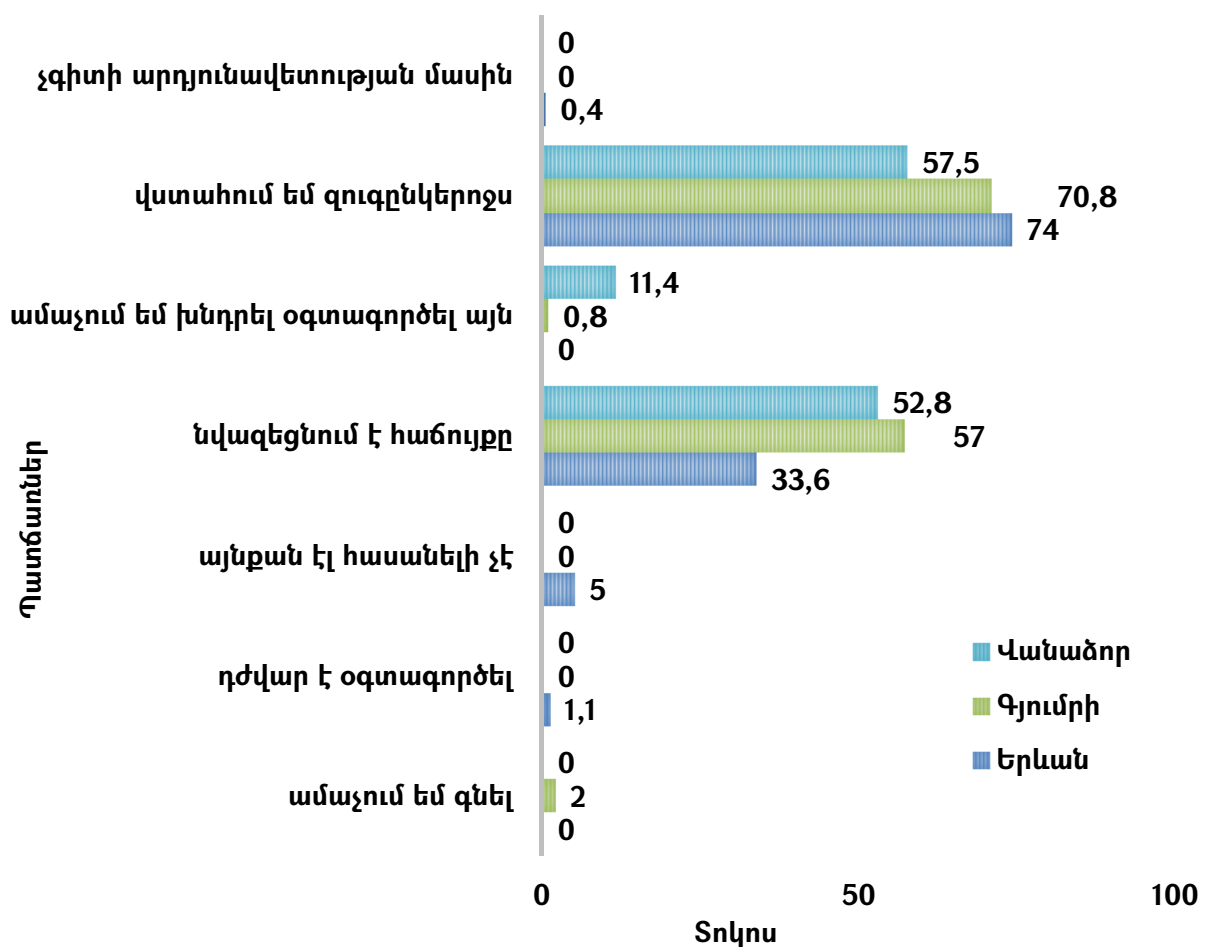
նակ չօգտագործած ԹՆՕ-ների տոկոսը ամենաբարձրն է եղել Վանաձորում (69%), որին հաջորդում են Երևանը (59%) և Գյումրին (45%) (աղյուսակ 1.5.):

Աղյուսակ 1.5. *Մեռական վարքագիծը մշտական զուգընկերների հետ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	256	86,2 (81,3, 91,0)	129	77,0 (69,8, 84,2)	117	74,9 (67,5, 82,2)
ՊԱՀՊԱՆԱԿՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
ՄԻՇՏ	64	23,5 (17,1, 29,9)	21	19,3 (11,7, 27,0)	23	23,6 (15,8, 32,1)
ԵՐԲԵՄՆ	47	17,0 (11,6, 22,4)	42	35,3 (27,0, 43,7)	5	7,5 (0,0, 16,1)
ԵՐԲԵՔ	145	59,5 (52,3, 66,7)	55	45,4 (37,5, 53,1)	52	68,8 (56,9, 79,3)

Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ հարցման ենթարկվածների մեծամասնությունը Երևանում, Գյումրիում և Վանաձորում նշել է զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը (գծապատկեր 1.5.):

Գծապատկեր 1.5. *Մշտական զուգընկերների հետ վերջին մեկ տարվա ընթացքում պահպանակ չօգտագործելու պատճառները*

Պատահական զուգընկերներ

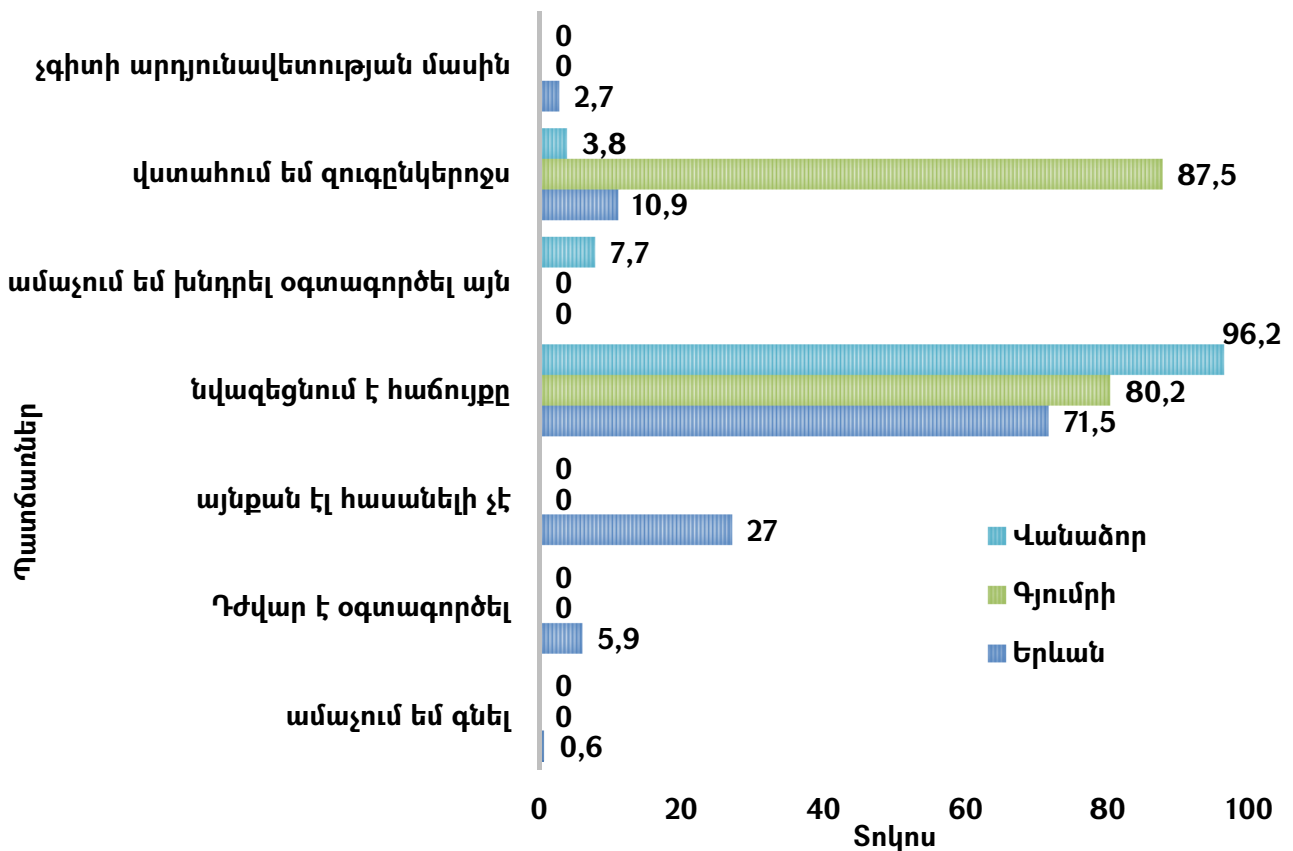
ԹՆՕ-ների կեսից ավելին Երևանում, 83%-ը Գյումրիում և 64%-ը Վանաձորում նշել են պատահական զուգընկերներ ունենալու մասին, որոնց մեծամասնությունն օգտագործել է պահպանակ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: Պատահական զուգընկերների թվի մեդիանան Երևանում և Վանաձորում կազմել է 1 (Երևանում՝ առավելագույնը 19, Վանաձորում՝ 9), Գյումրիում՝ 3 (առավելագույնը՝ 17): Պատահական զուգընկերների հետ սեռական հարաբերությունների թվի մեդիանան կազմել է Երևանում 4 (առավելագույնը՝ 110), Գյումրիում՝ 32 (առավելագույնը՝ 200), և Վանաձորում՝ 3 (առավելագույնը՝ 20): Պատահական զուգընկերոջ հետ երբեք պահպանակ չօգտագործած ԹՆՕ-ների տոկոսն ամենամեծն է եղել Վանաձորում (34%), որին հաջորդում են Երևանը (22%) և Գյումրին (0,8%): Վերջին տարվա ընթացքում պատահական զուգընկերների հետ մշտապես պահպանակ օգտագործել են Երևանի ԹՆՕ-ների 60%-ը, Գյումրիի ԹՆՕ-ների 85%-ը և Վանաձորի ԹՆՕ-ների 61%-ը (աղյուսակ 1.6.):

Աղյուսակ 1.6. Սեռական վարքագիծը պատահական զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	182	56,5 (49,4, 63,6)	120	83,2 (77,7, 88,8)	91	64,5 (57,6, 71,4)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	126	65,5 (55,9, 74,8)	119	99,2 (97,9, 100)	55	62,5 (50,5, 75,0)
ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
ՄԻՇՏ	114	60,3 (52,1, 68,4)	103	85,1 (77,3, 92,9)		61,0 (51,2, 71,7)
ԵՐԲԵՄՆ	32	17,3 (10,4, 24,2)	16	14,1 (6,9, 21,4)		4,9 (0,4, 9,8)
ԵՐԲԵՔ	36	22,4 (14,5, 30,5)	1	0,8 (0,0, 2,1)		34,1 (23,1 43,8)

Որպես պատահական զուգընկերոջ հետ մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ Երևանում և Վանաձորում մեծամասնության կողմից նշվել է հաճույքի նվազեցումը, իսկ Գյումրիում՝ վստահությունը զուգընկերոջ հանդեպ (գծապատկեր 1.6.):

Գծապատկեր 1.6. Պատահական զուգընկերների հետ մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառները

Կոմերցիոն զուգընկերներ

Երևանում ԹՆՕ-ների 49%-ը, Գյումրիում 39%-ը և Կանաձորում 65%-ը նշել են, որ երբևէ ունեցել են սեռական հարաբերություններ կոմերցիոն զուգընկերների հետ (աղյուսակ 1.7.): Կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություն ունեցած ԹՆՕ-ների ավելի քան 90%-ն օգտագործել է պահպանակ այդպիսի զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: Իգական սեռի ԹՆՕ-ների 61%-ը տրամադրել է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ:

Աղյուսակ 1.7. Սեռական վարքագիծը կոմերցիոն զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԱԾ ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ԹԻՎԸ						
	143	48,6 (41,3, 55,9)	56	39,2 (32,0, 46,4)	112	65,5 (56,6, 74,4)
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԵԼԻՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	125	91,0 (86,8, 95,2)	53	94,3 (90,0, 98,5)	102	91,9 (88,3, 95,8)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԱԾՆԵՐ						
	6	60,9 (34,1, 87,1)	-	--	0	--

Ակոհողի և թմրամիջոցների գործածումը

Ակոհողի գործածումը

Փոքրաթիվ ԹՆՕ-ներ են նշել, որ երբեք չեն օգտագործել ալկոհոլային խմիչքներ: Մեծամասնությունը Երևանում ալկոհոլ է օգտագործում ամիսը մեկ անգամ կամ ավելի հազվադեպ, իսկ Գյումրիում ու Վանաձորում՝ ամիսը 2-4 անգամ (աղյուսակ 1.8.): Երևանում ԹՆՕ-ների օգտագործած խմիչքի բաժինների թվի մեղիանան 5 է (առավելագույնը՝ 30), Գյումրիում 4 է (առավելագույնը՝ 6), իսկ Վանաձորում՝ 5 (առավելագույնը՝ 20): Ալկոհոլային խմիչքների վեց կամ ավելի բաժին օգտագործելու հաճախականությունը հիմնականում ամիսը մեկ անգամից քիչ է Երևանում և Վանաձորում, իսկ ամիսը մեկ անգամ՝ Գյումրիում:

Աղյուսակ 1.8. Ալկոհոլի գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԵՐԲԵՔ	55	18,7 (13,0, 24,3)	3	2,2 (0,0, 4,5)	6	5,7 (0,4, 11,0)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԿԱՄ ՔԻՉ	86	28,2 (21,3, 35,0)	34	23,1 (16,5, 29,7)	25	19,0 (12,5, 25,3)
ԱՄԻՍԸ 2-4 ԱՆԳԱՄ	57	19,6 (14,1, 25,2)	50	31,1 (24,7, 37,6)	75	46,4 (38,3, 54,5)
ՇԱՐԱԹԸ 2-3 ԱՆԳԱՄ	48	17,2 (11,9, 22,5)	43	29,3 (22,7, 36,0)	38	24,9 (18,5, 31,6)
ՇԱՐԱԹԸ 4 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՆԳԱՄ	54	16,3 (11,0, 21,6)	20	14,3 (8,9, 19,6)	6	3,8 (1,7, 6,0)
ՎԵՑ ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԲԱԺԻՆ ԱԼԿՈՀՈԼԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԵՐԲԵՔ	26	11,4 (6,3, 16,5)	9	6,8 (0,0, 10,8)	2	1,9 (0, 4,4)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄԻՑ ՔԻՉ	91	35,5 (27,5, 43,0)	52	35,4 (28,9, 41,8)	47	40,0 (31,9, 48,7)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ	32	13,4 (8,1, 18,8)	73	50,3 (43,7, 57,0)	45	27,8 (20,8, 34,5)
ՇԱՐԱԹԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ	33	14,1 (8,5, 19,8)	12	6,5 (3,2, 9,8)	28	16,6 (12,2, 20,8)
ԱՄԵՆ ՕՐ ԿԱՄ ՀԱՄԱՐՅԱ ԱՄԵՆ ՕՐ	63	25,7 (18,1, 33,4)	1	0,9 (0,0, 2,4)	21	13,7 (8,5, 18,7)

Թմրամիջոցների գործածումը

Առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործելիս տարիքի մեղիանան եղել է Երևանում 20 (սահմաններ՝ 7-61), Գյումրիում՝ 23 (սահմաններ՝ 17-46), և Վանաձորում՝ 18 (սահ-

մաններ՝ 14-29) (աղյուսակ 1.9.): Բոլոր երեք քաղաքներում ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը նշել է, որ առաջին անգամ օգտագործել է կանեփ/ մարիխուանա, իսկ Երևանում 46%-ը նշել է նաև հերոինի օգտագործման մասին, 19%-ն էլ առաջին անգամ օգտագործել է չերնյաշկա: Գյումրիում ԹՆՕ-ների 99%-ը, իսկ Վանաձորում 92%-ը առաջին անգամ օգտագործել են կանեփ/մարիխուանա: Գյումրիում վերջին տարվա ընթացքում ԹՆՕ-ների 91%-ն օգտագործել է կանեփ/ մարիխուանա, 59%-ը՝ ցավազրկողներ, և 97%-ը՝ դեզոմորֆին/բենզին: Վանաձորում վերջին տարվա ընթացքում ԹՆՕ-ների համարյա 90%-ն օգտագործել է կանեփ/մարիխուանա, 60%-ը՝ չերնյաշկա, և 21%-ը՝ մեթադոն: ԹՆՕ-ների մեծ մասն առաջին անգամ թմրամիջոցներ օգտագործել է Հայաստանում:

Աղյուսակ 1.9. Թմրամիջոցների գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԹՄՐԱՄԻՋՈՅԸ						
ԿԱՆԵՓ/ՄԱՐԻ- ԽՈՒԱՆԱ (ՊԼԱՆ, ԱՆԱՇԱ, ՀԱՇԻՇ)	171	63,3 (56,9, 69,7)	148	99,5 (98,8, 100)	147	92,2 (84,6, 100)
ՏՐԱՆԿՎԻԼԻԶԱ- ՏՈՐՆԵՐ ԿԱՄ ՍԵԴԱ- ՏԻՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐ (ԴԻԱԶԵՊԱՄ, ՎԱԼԻՈՒՄ, ՍԵԴՈՒՔ- ՍԵՆ, ՏՐԱՆԿՎԻՆ, ԼՈՐԱԶԵՊԱՄ, ՏԱԶԵՊԱՄ, ՕՔՍԱԶԵՊԱՄ)	2	0,6 (0,0, 1,7)	1	0,5 (0,0, 1,2)	0	--
ԷՔՍԱԶԻ	0	--	0	--	0	--
ՑՆԴՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐ (ՍՈՍԻՆՁ, ԱՅԵՏՈՆ)	0	--	0	--	0	--
ԱՄՖԵՏԱՄԻՆՆԵՐ	2	1,6 (0,0, 3,9)	0	--	0	--
ԿՈԱՔՍԻԼ	0	--	0	--	1	2,6 (0, 6,0)
ՀԵՐՈԻՆ	21	46,3 (2,4, 6,8)	0	--	1	2,6 (0, 7,5)
ՄԵԹԱԴՈՆ	1	0,3 (0,0, 0,8)	0	--	0	--
ԿՈԿԱԻՆ	1	0,1 (0,0, 0,3)	0	--	0	--
ՉԵՐՆՅԱՇԿԱ	64	18,7 (13,3, 24,0)	0	--	1	2,6 (0, 7,8)
ԴԵՂՈՄՈՐՖԻՆ (ԲԵՆԶԻՆ)	7	2,1 (0,5, 3,7)	0	--	0	--
ՑԱՎԱԶՐԿՈՂՆԵՐ	1	0,4 (0,0, 1,4)	0	--	0	--
ՄՈՐՖԻՆ	12	3,4 (1,2, 5,6)	0	--	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
Օղիո՞ւմ	5	2,4 (0,3, 4,5)	0	--	0	--
Պրոսեդուր	3	1,8 (0,0, 3,9)	0	--	0	--
Սոփիստիկ	3	0,5 (0,0, 1,1)	0	--	0	--
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԸ						
ԿԱՆԵՓ/ՄԱՐԻ-ԽՈՒԱՆԱ (ՊԼԱՆ, ԱՆԱՇԱ, ՀԱՇԻՇ)	44	16,2 (10,8, 21,5)	136	90,6 (86,4, 94,8)	144	89,8 (82,7, 97,6)
ՏՐԱՆԿՎԻԼԻԶԱՏՈՐՆԵՐ ԿԱՄ ՍԵԴԱՏԻՎ ՄԻՋՈՑՆԵՐ (ԴԻԱՋԵՊԱՄ, ՎԱԼԻՈՒՄ, ՍԵԴՈՒՔՍԵՆ, ՏՐԱՆԿՎԻՆ, ԼՈՐԱՋԵՊԱՄ, ՏԱՋԵՊԱՄ, ՕՔՍԱՋԵՊԱՄ)	15	4,4 (1,8, 7,1)	55	37,9 (31,1, 44,7)	0	--
ԷՔՍԱՋԻ	0	--	0	--	0	--
ՅՆԴՈՂ ՆՅՈՒԹԵՐ (ՍՈՍԻՆՁ, ԱՅԵՏՈՆ)	0	--	0	--	11	10,2 (3,8, 16,8)
ԱՄՖԵՏԱՄԻՆՆԵՐ	6	1,3 (0,1, 2,5)	0	--	0	--
ԿՈԱՔՍԻԼ	2	0,1 (0,0, 0,2)	3	2,0 (0,1, 4,0)	4	4,2 (0, 9,1)
ՀԵՐՈԻՆ	46	15,3 (10,3, 20,3)	3	2,2 (0,1, 4,4)	2	1,5 (0, 3,1)
ՄԵԹԱԴՈՆ	19	5,2 (2,5, 7,9)	0	--	26	20,9 (13,3, 28,3)
ԿՈԿԱԻՆ	14	3,0 (1,2, 4,8)	1	0,9 (0,0, 2,2)	0	--
ՉԵՐՆՅԱՇԿԱ	145	45,5 (38,7, 52,4)	21	14,6 (8,6, 20,6)	90	60,4 (53,2, 68,0)
ԴԵՂՈՄՈՐՖԻՆ (ԲԵՆՁԻՆ)	150	49,1 (41,8, 56,3)	146	96,6 (94,5, 98,8)	140	90,0 (83,3, 96,4)
ՑԱՎԱՋՐԿՈՂՆԵՐ	8	2,8 (0,8, 4,8)	88	59,0 (50,7, 67,3)	20	10,9 (6,4, 15,5)
ՍՈՒՔԻՏԵՔՍ	43	15,8 (9,8, 21,7)	0	--	0	--
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑ ԳՈՐԾԱԾԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ/ԵՐԿԻՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆ	229	74,5 (68,2, 80,9)	113	76,9 (71,1, 82,8)	68	44,1 (36,3, 52,0)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	51	20,4 (14,4, 26,3)	25	16,0 (10,9, 21,2)	77	53,2 (45,3, 60,9)
ՈՒԿՐԱԻՆԱ	3	1,4 (0,0, 3,3)	7	4,3 (1,6, 7,0)	5	2,8 (1,2, 4,4)
ԱՅԼ	17	3,7 (1,8, 5,6)	4	2,7 (0,3, 5,2)		--

Ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածումը

Տարիքի մեղիանան առաջին անգամ ներարկային ճանապարհով թմրամիջոց օգտագործելիս Երևանում եղել է 22,5 (սահմաններ՝ 14-61), Գյումրիում՝ 35,5 (սահմաններ՝ 18-51), և Վանաձորում՝ 18 (սահմաններ՝ 14-29): Երևանի և Գյումրիի ԹՆՕ-ների մեծ մասը ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ առաջին անգամ գործածել է ՀՀ-ում,

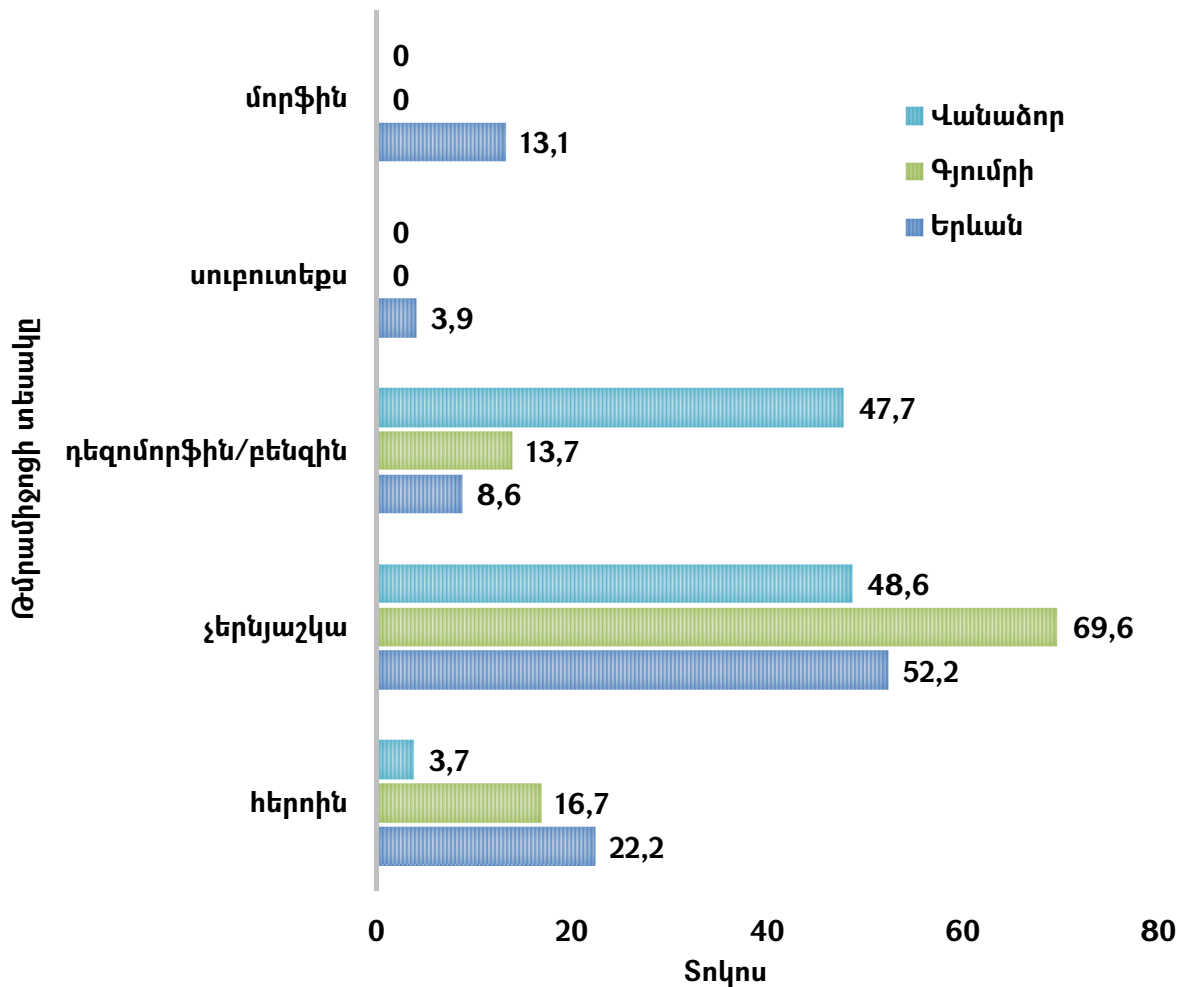
իսկ Վանաձորի ԹՆՕ-ների մեծ մասն առաջին անգամ ներարկային թմրամիջոցներ գործածել է ՌԴ-ում (աղյուսակ 1.10.): Վերջին երեք ամիսների ընթացքում բոլոր երեք քաղաքներում ԹՆՕ-ների կողմից ամենից հաճախ ներարկային ճանապարհով գործածված թմրամիջոցը եղել է դեզոմորֆինը: Վերջին ամսվա ընթացքում ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ են գործածել Երևանում ԹՆՕ-ների 87%-ը, Վանաձորում՝ 96%-ը, Գյումրիում՝ բոլորը: Ընդ որում թմրամիջոցների ներարկման մեղիանան Երևանում եղել է 10 (առավելագույնը՝ 150), Գյումրիում՝ 2 (առավելագույնը՝ 4), և Վանաձորում՝ 7 (առավելագույնը՝ 30):

Աղյուսակ 1.10. Ներարկային թմրամիջոցների գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑ ԳՈՐԾԱԾԵԼՈՒ ՎԱՅՐԸ/ԵՐԿԻՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆ	210	72,5 (66,3, 78,8)	97	66,1 (59,7, 72,6)	68	44,1 (36,6, 51,7)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	60	20,2 (14,4, 25,8)	40	25,8 (19,8, 31,7)	77	53,2 (45,6, 60,6)
ՈՒԿՐԱԻՆԱ	11	3,2 (1,1, 5,2)	13	8,1 (4,3, 11,8)	5	2,7 (1,0, 4,5)
ԱՅԼ	18	4,1 (1,9, 6,4)	0	--	0	--
ՎԵՐՋԻՆ 3 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՌԱՎԵԼ ՀԱՃԱԽ ՆԵՐԱՐԿՎԱԾ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԸ						
ՀԵՐՈԻՆ	22	7,9 (3,2, 12,6)	0	--	0	--
ՉԵՐՆՅԱՇԿԱ	119	37,1 (30,0, 44,1)	15	11,0 (6,3, 15,7)	49	36,0 (28,1, 43,8)
ԴԵՂՈՄՈՐՖԻՆ (ԲԵՆԶԻՆ)	159	51,3 (44,4, 58,2)	149	99,1 (98,9, 99,3)	140	93,5 (88,2, 99,0)
ՍՈՒՔՈՒՏԵՔՍ	37	13,7 (7,5, 20,0)	0	--	0	--
ԿՐԻՍՏԱԼ	6	1,8 (0,3, 3,2)	0	--	0	--
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿՈՒՄԸ ՎԵՐՋԻՆ 1 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
	266	87,5 (82,8, 92,2)	150	100	147	95,7 (91,0, 100)

ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք տեղամասերում նշել է, որ առաջին անգամ թմրամիջոց ներարկելիս օգտագործել է չերնյաշկա (զճապատկեր 1.7.):

Գծապատկեր 1.7. Առաջին անգամ ներարկված թմրամիջոցի տեսակը

Թմրամիջոցների ներարկմանն առնչվող վարքագիծը

Վերջին ամսվա ընթացքում թմրամիջոցներ գործածած ԹՆՕ-ների 60%-ը Երևանում, 50%-ը Գյումրիում և 7%-ը Վանաձորում օգտագործել են ընդհանուր ներարկման պարագաներ (աղյուսակ 1.11.): ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը սովորաբար օգտագործում է ընդհանուր ներարկման պարագաներ 2-5 այլ ԹՆՕ-ների հետ, ընդ որում ներարկման պարագաների համատեղ օգտագործման թվի մեղիանան կազմել է Երևանում՝ 2 (առավելագույնը՝ 10), Գյումրիում՝ 3 (առավելագույնը՝ 5), և Վանաձորում՝ 3 (առավելագույնը՝ 14): Երևանի ԹՆՕ-ների 44%-ը, Վանաձորի ԹՆՕ-ների 89%-ը և Գյումրիի ԹՆՕ-ների 39%-ը նշել են, որ մեկ ամսվա ընթացքում ընդհանուր ներարկման պարագաներից օգտվել են 2-5 անգամ: Հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների 88%-ը և ավելին յուրաքանչյուր ներարկման ժամանակ մշտապես օգտագործում է նոր միանվագ ներարկիչ: Նմանապես ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը Երևանում և բոլորը Վանաձորում օգտագործել են մանրէազերծ ասեղ և ներարկիչ վերջին ներարկման ժամանակ, իսկ Գյումրիում՝ ընդամենը 35%-ը: Երևանում ոչ մշտապես նոր միանվագ ներարկիչներ օգտագործող ԹՆՕ-ների 76%-ը վերջին անգամ թմրամիջոց ներարկելիս

օգտագործել է մանրէագերծ ասեղ և ներարկիչ, 48%-ը երբեմն «ախտահանել» է ասեղները և ներարկիչները եռացնելու միջոցով:

Աղյուսակ 1.11. *Ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածումը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԸՆԴՀԱՆՈՒՐ ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	183	60,2 (52,3, 67,9)	70	49,8 (42,8, 56,8)	4	7,0 (0, 14,2)
ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԹԻՎԸ, ՈՐՈՆՑ ՀԵՏ ՄԵԿ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԳՈՐԾԱԾՎԵԼ ԵՆ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐ						
1	6	3,0 (0,01, 6,0)	7	5,1 (2,0, 8,1)	3	2,5 (0,1, 5,3)
2-5	183	94,5 (90,8, 98,3)	140	94,9 (91,9, 98,0)	137	93,3 (89,1, 97,2)
6 և ԱՎԵԼԻ	7	2,4 (0,1, 4,7)	0	--	6	4,2 (1,6, 6,9)
ՄԵԿ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՀԱՄԱՏԵՂ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
1	15	8,4 (4,2, 12,6)	33	25,6 (19,4, 31,9)	6	5,0 (1,5, 8,7)
2-5	82	44,5 (35,5, 53,6)	55	39,4 (31,0, 47,7)	129	89,2 (85,2, 93,2)
6 և ԱՎԵԼԻ	99	47,1 (37,8, 56,2)	45	35,0 (27,5, 42,5)	11	5,8 (3,4, 8,0)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ՅՈՒՐԱՔԱՆՉՅՈՒՐ ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՆՈՐ, ՄԻԱՆՎԱԳ ՆԵՐԱՐԿԻՉԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ՄԻՇՏ	231	88,0 (83,2, 92,8)	140	95,0 (92,5, 97,6)	147	100
ԵՐԲԵՄՆ	38	12,0 (7,2, 16,8)	9	5,0 (2,4, 7,5)	0	--
ԵՐԲԵՔ	0	--	0	--	0	--
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄԱՆՐԷԱՋԵՐՑ ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	232	89,5 (85,1, 93,9)	143	95,9 (93,3, 98,4)	147	100
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՎԵՐՋԻՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄԱՆՐԷԱՋԵՐՑ ԱՍԵՂԻ և ՆԵՐԱՐԿԻՉԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	260	86 (81,0, 91,0)	148	99,4 (98,3, 100)	147	100
ՄԻՆՉ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑ ՆԵՐԱՐԿԵԼԸ ԱՍԵՂՆԵՐԻ և ՆԵՐԱՐԿԻՉՆԵՐԻ ԱԽՏԱՀԱՆՈՒՄԸ						
ՄԻՇՏ	15	28,6 (15,0, 42,6)	5	61,6 (41,0, 87,6)	-	--
ԵՐԲԵՄՆ	36	48,0 (30,4, 64,8)	5	38,4 (12,4, 59,0)	-	--
ԵՐԲԵՔ	10	23,4 (8,5, 38,6)	0	--	-	--
ԱՍԵՂՆԵՐԻ և ՆԵՐԱՐԿԻՉՆԵՐԻ ԱԽՏԱՀԱՆՄԱՆ ՁԱԸ						
ԼՎԱՆՈՒՄ ԵՄ ՋՐՈՎ	14	33,3 (0,0, 70,7)	0	--	-	--
ԵՌԱՅՆՈՒՄ ԵՄ	26	49,0 (32,0, 66,2)	2	100	-	--
ԱԽՏԱՀԱՆՈՒՄ ԵՄ ՍՊԻՐԻՏՈՎ ԿԱՄ ՅՈՂՈՎ	9	15,8 (0,0, 51,9)	0	--	-	--
ԱՅԼ	1	1,9 (1,4, 2,3)	0	--	-	--

Թմրամիջոցներից կախվածության բուժումը և ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածման հետ կապված խնդիրները

ԹՆՕ-ների գերակշռող մեծամասնությունը Երևանում (79%), գրեթե բոլորը Վանաձորում (99%) և միայն 48%-ը Գյումրիում նշել են, որ երբևէ ցանկացել են բուժվել թմրամիջոցներից ունեցած կախվածությունից (աղյուսակ 1.12.): Թմրամիջոցներից ունեցած կախվածությունից բուժվելու նպատակով բժշկի դիմած ԹՆՕ-ների ամենամեծ տոկոսը Վանաձորում էր՝ 94%: Համեմատաբար ավելի փոքրաթիվ ԹՆՕ-ներ են դիմել բուժման Երևանում (15%) և Գյումրիում (29%): Որպես բուժման համար դիմելու հիմնական պատճառ ԹՆՕ-ների ավելի քան 90%-ը Երևանում և Վանաձորում և բոլորը Գյումրիում նշել են թմրամիջոցի գործածումը դադարեցնելու ցանկությունը: Բուժման դիմած ԹՆՕ-ների ավելի քան կեսը Երևանում դիմել է անանուն բուժում ստանալու համար: Բոլորը Գյումրիում և 71%-ը Վանաձորում ստացել են գրանցված բուժում: Վերջին տարվա ընթացքում մեթադոնային փոխարինող բուժում ստանալու համար Վանաձորում դիմել է ԹՆՕ-ների 22%-ը, որոնցից 73%-ը ստացել է այն: Երևանում ԹՆՕ-ների 7%-ը և Գյումրիում 3%-ը դիմել են մեթադոնային բուժման համար, և այն ստացել են Գյումրիում բոլորը, Երևանում՝ 58%-ը: Որպես վերջին տարվա ընթացքում մեթադոնային փոխարինող բուժում ստանալու համար չդիմելու պատճառ Երևանի ԹՆՕ-ների 45%-ի, Գյումրիի ԹՆՕ-ների 62%-ի և Վանաձորի ԹՆՕ-ների 81%-ի կողմից նշվել է փոխարինող բուժման անարդյունավետությունը թմրամիջոցներից ունեցած կախվածությունից բուժվելու հարցում: ԹՆՕ-ների մեծ մասը բոլոր քաղաքներում նշել է, որ երբեք չի ունեցել գիտակցության կորուստ թմրամիջոցներ օգտագործելիս և վերջին մեկ ամսվա ընթացքում չի ունեցել մաշկի հետ կապված խնդիրներ թմրամիջոցի ներարկման տեղում:

Աղյուսակ 1.12. *Թմրամիջոցներից ունեցած կախվածությունից բուժումը և ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածման հետ կապված խնդիրները*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՎԻՑԵ ՑԱՆԿԱՑԵԼ Է ԲՈՒԺՎԵԼ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻՑ ՈՒՆԵՑԱԾ ԿԱԽՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆՆԻՑ						
	235	78,8 (72,5-84,5)	73	47,6 (41,0-54,2)	149	98,6 (96,6, 100)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԲՈՒԺՎԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ԲԺՇԿԻ ԴԻՄԱԾՆԵՐ						
	41	15,2 (9,7-20,7)	20	28,9 (14,5-43,7)	145	93,6 (87,9, 99,3)
ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ						
ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ԴԱԴԱՐԵՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ	40	99,3 (98,6, 100)	20	100	144	99,6 (99,2, 100)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԳԵՐԴՈՋԱՎՈՐ-ՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ	1	0,7 (0,0, 1,3)	0	--	5	3,5 (0,8, 6,4)
ՄԱՇԿԱՅԻՆ ՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ	0	--	0	--	1	0,5 (0,0, 1,1)
ԱՅԼ ՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՊԱՏՃԱՌՈՎ	0	--	0	--	3	1,6 (0,2, 2,9)
ԲՈՒԺՄԱՆ ՏԵՍԱԿԸ						
ԳՐԱՆՑՎԱԾ	20	46,2 (30,0, 61,6)	0	--	101	71,0 (62,7, 79,1)
ԱՆԱՆՈՒՆ	17	53,8 (38,4, 70,0)	20	100	44	29,0 (20,9, 37,2)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ՄԵԹԱԴՈՆԱՅԻՆ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԱԾՆԵՐ						
	17	7,4 (2,9, 11,9)	2	2,6 (2,5-5,0)	27	21,7 (13,1, 30,1)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ՄԵԹԱԴՈՆԱՅԻՆ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ԲՈՒԺՈՒՄ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	8	58,1 (28, 88,4)	0	--	24	73,2 (44,2, 95,8)
ՄԵԹԱԴՈՆԱՅԻՆ ՓՈԽԱՐԻՆՈՂ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՄԱՐ ԶԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐ						
ՉԵՄ ՎԱՏԱՀՈՒՄ ԲԺԻՇԿՆԵՐԻՆ	24	10,4 (4,9, 16,0)	0		3	2,7 (0,3, 5,1)
ՉԵՄ ՀԱՎԱՏՈՒՄ ԲՈՒԺՄԱՆ ՀԱՋՈՂՈՒԹՅԱՆԸ	99	45,2 (36,3, 54,1)	45	62,0 (50,5-73,0)	102	81,5 (72,6, 89,5)
ՉԵՄ ՀԱՎԱՏՈՒՄ, ՈՐ ԿՊԱՀՊԱՆՎԻ ԳԱՂՏՆԻՈՒԹՅՈՒՆԸ	36	16 (9,4, 22,5)	32	46,5 (32,8-60,6)	8	6,0 (2,6, 9,3)
ՖԻՆԱՆՍԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՈՒՆԵՄ	32	20,5 (12,9, 28,3)	0	--	1	3,3 (0,0, 8,5)
ԻՆՁ ՀԻՎԱՆԴ ՉԵՄ ՀԱՄԱՐՈՒՄ	6	2,6 (0,0, 5,5)	0	--	13	9,9 (5,0, 14,6)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՐԲԱԻՑԵ ԳԻՏԱԿՑՈՒԹՅԱՆ ԿՈՐՈՒՍՏ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	113	37,1 (30,5, 43,7)	14	8,7 (4,1-13,2)	15	10,7 (6,1, 15,1)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ՏԵՂՈՒՄ ՄԱՇԿԻ ՀԵՏ ԿԱՊՎԱԾ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	14	24,0 (14,6, 32,2)	1	7,4 (0,0-17,8)	0	--

Խնդիրներ ուստիականության հետ

ԹՆՕ-ների համարյա 40%-ը Երևանում, 55%-ը Գյումրիում և 92%-ը Վանաձորում նշել են, որ երբևէ ունեցել են խնդիրներ ուստիականության հետ թմրամիջոցների գործածման պատճառով (աղյուսակ 1.13.): Նրանց մեծամասնությունը Երևանում և Վանաձորում (համապատասխանաբար 57% և 74%) ձերբակալվել է, իսկ Գյումրիում 80%-ը ենթարկվել է վարչական տույժի: Ձերբակալվածներից բոլորը Գյումրիում, 66%-ը Երևանում և 52%-ը Վանաձորում գործածել են թմրամիջոցներ ձերբակալված լինելու ընթացքում, ըստ որում ներարկային ճանապարհով Երևանում՝ 88%-ը, և Վանաձորում՝ 45%-ը: Քրեակատարողական հիմնարկում գտնվելու ընթացքում ներարկային թմրամիջոցներ գործածողների 80%-ը Երևանի և 27%-ը Վանաձորի ընտրանքներից նշել են ներարկման պարագաների համատեղ օգտագործման մասին:

Աղյուսակ 1.13. Խնդիրներ ուստիականության հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԵՐԲԵՎԷ ԽՆԴԻՐՆԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	117	39,7 (32,8, 46,6)	84	54,7 (47,8-61,5)	139	91,8 (86,3, 97,3)
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԵՏ ԽՆԴԻՐՆԵՐԻ ՀԵՏԱԱՆՔԸ						
ՎԱՐՉԱԿԱՆ ՏՈՒՅԺ	50	46,9 (35,3, 58,7)	67	79,7 (70,5-88,9)	35	29,5 (22,1, 37,3)
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼ ԵՄ	59	56,6 (43,1,69,8)	22	25,5 (16,7-34,3)	108	74,0 (66,5,81,5)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԱԾ ԼԻՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ						
	33	65,6 (57,7, 74,4)	22	100	58	51,8 (40,7, 62,3)
ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԱԾ ԼԻՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ						
	29	87,9 (79,8, 95,9)	1	4,9^	23	44,9 (31,9, 60,0)
ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ՊԱՐԱԳԱՆԵՐԻ ՀԱՄԱՏԵՂ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԱԾ ԼԻՆԵԼՈՒ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ						
	20	80,0	1	100	2	27,5 (26,0, 39,6)

^Արժեքների թիվը ցածր է վստահության միջակայքեր ստանալու համար:

Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

ԹՆՕ-ների 38%-ը Երևանում, 2,2%-ը Գյումրիում և Վանաձորում նշել են, որ երբևէ խուսափել են ստանալ առողջապահական ծառայություններ խարանի և խտրականության պատճառով (աղյուսակ 1.12.): Ներարկային թմրամիջոցներ գործածելուց ամաչելու մասին նշել են Երևանի ԹՆՕ-ների 88%-ը, Գյումրիի ԹՆՕ-ների

34%-ը, Վանաձորի ԹՆՕ-ների միայն 7%-ը: ԹՆՕ-ների կեսից ավելին Երևանում, 48%-ը Գյումրիում և 87%-ը Վանաձորում չեն ամաչում ներարկային թմրամիջոցների այլ գործածողների միջավայրում ասել իրենց՝ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող լինելու մասին: ԹՆՕ-ների 62%-ը Երևանում, 38%-ը Գյումրիում և 85%-ը Վանաձորում նշել են, որ ամաչում են ասել իրենց ԹՆՕ լինելու մասին հանրային աշխատող սոցաշխատողին կամ բուժաշխատողին: Համարյա բոլոր ԹՆՕ-ները բոլոր երեք քաղաքներում ինչ-որ մեկին ասել են իրենց ԹՆՕ լինելու մասին, ընդ որում նրանց մեծ մասը Երևանում և Գյումրիում այդ մասին ասել է իր ԹՆՕ ընկերներին/ծանոթներին, իսկ Վանաձորում մեծ մասը՝ բուժաշխատողներին: ԹՆՕ-ների մոտ կեսը Երևանում և Գյումրիում և ընդամենը 4%-ը Վանաձորում մեկուսացված են զգացել իրենց ընտանիքից ԹՆՕ լինելու պատճառով: ԹՆՕ-ների 40%-ը Երևանում, 75%-ը Գյումրիում և 24%-ը Վանաձորում ընտանիքի անդամների կողմից լսել են անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք կապված թմրամիջոցներ ներարկելու հետ: Գյումրիում և Վանաձորում ոչ մի ԹՆՕ չի նշել վերջին տարվա ընթացքում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունից խուսափելու մասին, մինչդեռ Երևանում այդ մասին նշել է ԹՆՕ-ների 32%-ը: Որպես հետազոտությունից խուսափելու պատճառ մեծամասնության համար եղել է ինչ-որ մեկի կողմից իր ԹՆՕ լինելու մասին իմացվելու վախը կամ անհանգստությունը: Թմրամիջոցներ ներարկելու պատճառով կշտամբվելու մասին նշել են ԹՆՕ-ների կեսը Երևանում, 75%-ը Գյումրիում և 74%-ը Վանաձորում, իսկ 5%-ը Երևանում, 15%-ը Գյումրիում և 8%-ը Վանաձորում ենթարկվել են շանտաժի ԹՆՕ լինելու պատճառով: Երևանում ԹՆՕ-ների 8%-ը, Գյումրիում 3%-ը և Վանաձորում 60%-ը ենթարկվել են ֆիզիկական բռնության թմրամիջոցներ ներարկելու պատճառով: Միայն Երևանի ԹՆՕ-ների 0,2%-ն է նշել ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու մասին, ընդ որում նրանցից որևէ մեկի կարծիքով դա կապված չի եղել իր ԹՆՕ լինելու հետ:

Աղյուսակ 1.14. *Խարան և խտրականություն*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԽԱՐԱՆԻ և ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԱԾՆԵՐ						
	122	37,6 (31,1, 44)	4	2,2 (0,0, 4,4)	2	2,2 (0,0, 4,54)
ԱՄԱՉՈՒՄ Է ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒՑ						
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	262	87,7 (83,0, 92,2)	52	33,7 (27,0-40,5)	10	6,6 (2,6, 10,7)
ՉԵՂՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	3	0,8 (0,0, 1,7)	41	27,3 (21,1-33,5)	11	7,6 (3,6, 11,6)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	34	11,2 (6,7, 15,8)	57	39,0 (32,4-45,5)	126	83,5 (77,3, 89,6)
ՉԳԻՏԵՄ	0	--	0		3	2,2 (0,2, 4,3)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՉԻ ԱՄԱՀՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ԹՆՕ Է ԱՅԼ ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ						
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	168	55,8 (48,4, 63,1)	73	48,5 (41,3, 55,7)	132	87,5 (82,5, 92,7)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	13	3,9 (1,7, 6,2)	62	41,4 (34,4, 48,3)	8	5,6 (2,3, 8,9)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	119	40,2 (32,8, 47,7)	15	10,1 (64,7, 13,9)	9	6,3 (2,1, 10,3)
ՉԳԻՏԵՄ	0	--	0	--	1	0,6 (0,0, 1,3)
ՉԻ ԱՄԱՀՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ԹՆՕ Է ԻՐ ՀԱՆՐՈՒՅԹՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ՍՈՑԱԾԽԱՏՈՂԻՆ ԿԱՄ ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂԻՆ						
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	111	34,4 (27,8, 40,9)	56	37,8 (30,8, 44,7)	128	85,5 (80,3, 90,7)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	6	1,8 (0,2, 3,5)	86	56,7 (49,5, 63,9)	5	36,1 (0,9, 6,3)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	177	62,6 (55,8, 69,4)	7	5,0 (1,5, 8,5)	17	10,9 (6,3, 15,4)
ՀԱՅՏՆԵԼ Է ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ԹՆՕ Է						
	284	92,7 (88,3, 97,1)	148	98,7 (97,3, 100)	148	99,1 (98,4, 99,8)
ՈՒՄ Է ՀԱՅՏՆԵԼ, ՈՐ ԹՆՕ Է						
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ/ ԿՆՈՋԸ	92	33,1 (26,1, 40,0)	19	12,8 (8,3, 17,2)	18	8,6 (6,0, 11,2)
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ	161	57,9 (50,5, 65,3)	70	49,3 (42,3, 56,3)	13	10,0 (5,1, 15,0)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՆՔ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ ԵՆ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐ	254	85,1 (78,5, 91,5)	143	95,5 (92,8, 98,3)	110	75,8 (69,9, 81,8)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՆՔ ՉԵՆ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐ	37	11,1 (7,1, 15,1)	13	8,7 (4,8, 12,6)	29	17,3 (12,2, 22,2)
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ-ՆԵՐԻՆ	4	1,2 (0,03, 2,3)	74	52,3 (45,3, 59,4)	131	88,2 (83,8, 92,6)
ՄԵԿՈՒՍԱՑԱԾ Է ԶԳԱՅԵԼ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	165	49,2 (41,9, 56,3)	89	56,1 (48,9, 63,2)	8	4,3 (2,2, 6,5)
ԵՐԲԵՎԷ ԼՍԵԼ Է ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆԱՐԴԱՐԱՑԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄ ԲԱՄԲԱՍԱՆՔ ԿԱՊՎԱԾ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԵՏ						
	120	40,5 (32,7, 47,2)	115	75,3 (65,0, 81,1)	47	24,2 (18,6, 29,7)
ԽՈՒՍԱՓԵԼ Է ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ						
	97	31,9 (24,8, 39,1)	4	2,2 (0,0, 4,5)	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԾՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	30	39,4 (26,8, 52,5)	0	--	0	--
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆ-ԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ ԿՈՂՄԻՑ ՆԵՐԱՐ-ԿԱՅԻՆ ԹՄՐԱՄԻ-ՋՈՑՆԵՐ ԳՈՐԾԱ-ԾԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	70	60,9 (47,0, 74,5)	0	--	0	--
ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	0	--	0	--
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	1	0,8 (0,0, 1,9)	0	--	0	--
ՉԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼ	0	--	4	100	0	--
ԿՇՏԱՄԲԵԼ ԵՆ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	158	48,8 (41,5, 56,1)	114	75,0 (69,0, 80,9)	119	73,8 (65,0, 82,4)
ՇԱՆՏԱԺԻ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	15	5,2 (1,9, 8,6)	21	15,5 (9,0, 21,9)	17	8,1 (5,5, 10,8)
ՖԻԶԻԿԱԴԵՍ ՎՆԱՍԵԼ ԵՆ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	25	8,0 (3,6, 12,4)	4	2,9 (0,4, 5,3)	94	60,3 (50,3, 70,5)
ՍՏԻՊԵԼ ԵՆ ՈՒՆԵՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄՔԻՆ ՀԱԿԱՌԱԿ						
	2	0,2 (0,0, 0,6)	0	--	0	--
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՆ Է						
	0	--	0	--	0	--

Ֆիզիկական բռնություն

ԹՆՕ-ների 10%-ը Երևանում, 4%-ը Գյումրիում և 67%-ը Վանաձորում նշել են երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու դեպքերի թվի մեղիանան 3 է (սահմաններ՝ 1-100) Երևանում, մոտավորապես 1՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 1-2), և 5՝ Վանաձորում (սահմաններ՝ 1-20): Առաջին անգամ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու տարիքի մեղիանան 21 է (սահմաններ՝ 8-56) Երևանում, 48 (սահմաններ՝ 40-52)՝ Գյումրիում, և 23 (սահմաններ՝ 15-31)՝ Վանաձորում: ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Վանաձորում ենթարկվել է

բռնության ընկերոջ կամ ծանոթի կողմից (համապատասխանաբար՝ 74% և 88%), իսկ Գյումրիում մեծամասնությունը ֆիզիկական բռնության է ենթարկվել բարեկամի կողմից (65%): Զուգընկերոջ կողմից ֆիզիկական բռնության ենթարկված ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը Երևանում բռնության է ենթարկվել պատահական զուգընկերոջ կողմից, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում ոչ ոք չի ենթարկվել ֆիզիկական բռնության զուգընկերոջ կողմից: ԹՆՕ-ների 11%-ը Երևանում և 15%-ը Գյումրիում փորձել են դիմել մասնագիտական ծառայություններից օգնություն ստանալու համար, իսկ Վանաձորում միայն մեկն է դիմել օգնության: Օգնության դիմած ԹՆՕ-ների 6%-ը Երևանում օգնության է դիմել սոցիալական աշխատողներին, իսկ 85%-ը Գյումրիում օգնության է դիմել բուժաշխատողներին: 51%-ը Երևանում մերժվել է հիմնականում իրավաբանական ոլորտի աշխատողներից: Մասնագիտական օգնության չդիմած ԹՆՕ-ների 39%-ը Երևանում և 59%-ը Վանաձորում չէին կարծում, որ որևէ ծառայության կարիք կա, իսկ Գյումրիում 69%-ը անհարմար էր զգում դիմել որևէ ծառայության: Որպես անհարմար զգալու պատճառ մեծամասնությունը Երևանում (83%) և Գյումրիում (59%) վախենում էր նրանից, թե ինչպես կվարվի ոստիկանությունը/կառույցները, եթե իմանա, որ իրենք ԹՆՕ-ներ են, իսկ 59%-ը Վանաձորում վախենում էր, որ ընտանիքի անդամները կիմանան, որ իրենք ներարկում են թմրամիջոցներ:

Աղյուսակ 1.15. Ֆիզիկական բռնություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾՆԵՐ						
	36	10,1 (5,7, 14,5)	6	4,1 (1,4, 6,9)	103	67,5 (59,4, 75,5)
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴ	0	--	0	--	0	--
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	2	4,0 (0,0, 9,8)	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆ/ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁ	28	73,6 (45,1, 100)	2	34,7 (0,0, 72,2)	91	87,6 (80,8, 93,9)
ԲԱՐԵԿԱՄ	2	3,2 (2,2, 4,2)	4	65,3 (27,8, 100)	2	1,3 (0,0, 2,3)
ԸՆԿԵՐ/ԾԱՆՈԹ	4	19,1 (0,0, 44,1)	0	--	9	11,0 (5,0, 17,8)
ԻՆՉՊԻՍԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ Է ԵՂԵԼ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ԱՄՈՒՍԻՆ ԿԱՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՊՐՈՂ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	1	34,4 (0,0, 93,9)	0	--	0	--
ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	1	65,6 (6,1, 100,0)	0	--	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԵԿԸ, ՈՐԻ ՀԵՏ ՍԵՌԱ-ԿԱՆ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Է ՈՒՆԵՆՈՒՄ, ԲԱՅՑ ՉԻ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	0	--	0	--	0	--
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	15	32,5 (14,3, 49,8)	0	0	80	75,6 (64,7, 85,7)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԻՄԱԾ ԹՆՕ-ՆԵՐ						
	5	11,3 (8,8, 13,5)	1	15,4 (0,0, 40,4)	1	0,6 (0,0, 1,4)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	3	6,2 (4,7, 7,3)	5	84,7 (57,4, 100)	1	1,0 (0,0, 2,2)
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	0	--	1	15,3 (0,0, 41,8)	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	2	5,1 (3,5, 6,8)	0	--	0	--
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ	0	--	1	15,4 (0,0-43,4)	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԻՍ ՄԵՐԺՎԱԾ ԹՆՕ-ՆԵՐ						
	2	51,3 (4,0, 100)	1	100	0	--
ՄԵՐԺԱԾ ԱՆՁԻՆՔ ԿԱՄ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	1	24,4 (0,0, 64,2)	1	100	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	1	75,9 (35,0, 100)	0	--	0	--
ԻՐԱՎԱԲԱՆ, ԴԱՏԱՎՈՐ ԿԱՄ ՈԼՈՐՏԻ ԱՅԼ ՄԱՍՆԱԳԵՏ	1	75,8 (33,7, 100)	0	--	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	0	--	1	100	0	--
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՉԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ						
ՉԳԻՏԵՐ՝ ԻՆՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻ/ՈՒՐ ԳՆԱԼ	10	21,1 (0,0, 42,8)	1	15,3 (0,0, 42,1)	1	1,7 (0,0, 5,2)
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷԻՆ	0	--	0	--	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՉՈՒՆԵՐ ԲԱՎԱՐԱՐ ԳՈՒՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	1	1,6 (0,0, 13,7)	0	--	0	--
ԱՆՀԱՐՄԱՐ Է ԶԳԱՅԵԼ ԴԻՄԵԼ	2	18,0 (10,5, 26,2)	4	69,4 (33,0, 100)	24	34,1 (21,1, 51,1)
ՉԻ ԿԱՐԾԵԼ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ԿԱ	13	39,1 (14,1, 64,0)	1	15,3 (0,0, 42,1)	73	59,3 (42,3, 71,8)
ԱՅԼ (ՎԱԽ)	0	--	0	--	1	0,8 (0,0, 1,8)
ՉԳԻՏԵՐ	0	--	0	--	3	4,0 (0,03, 8,0)
ԱՆՀԱՐՄԱՐ ԶԳԱՆՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎԱՏ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ԱՐԺԱՆԱՆԱԼՈՒՑ	0	--	0	--	11	39,2 (27,5, 97,4)
ՎԱԽ ԻՐ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ/ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ/ ԱՄՈՒՍՆՈՒ/ ԿՆՈՋ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--	0	--	12	58,8 (35,5, 86,4)
ՎԱԽ ԻՐ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ/ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻՑ	1	83,3 (46,5, 100)	0	--	4	19,6 (8,0, 32,6)
ՎԱԽ ԻՐ ԹՆՕ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՅԼ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--	0	--	4	14,5
ՉԳԻՏԵՐ	0	--	1	100	0	--
ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԻՆ ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՏԵՂԵԿԱՅՐԱԾ ԹՆՕ-ՆԵՐ						
	32	93,3 (84,3, 100)	6	100	96	94,0 (89,4, 98,6)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՈՒՄ Է ՊԱՏՄԵԼ ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴԻՆ	0	--	1	100	0	--
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	0	--	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆԻՆ/ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂԻՆ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԻ	0	--	0	--	0	--
ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ	18	47,6 (16,6, 77,8)	0	--	4	2,8 (0,9, 4,2)
ԸՆԿԵՐՈՋԸ/ԾԱՆՈԹԻՆ	12	33,6 (0,0, 100)	0	--	92	97,2 (95,8, 99,1)
ԶԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆԵԼ	3	6,7 (0,0, 12,9)	0	--	0	--

ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ

ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը

Համարյա բոլոր ԹՆՕ-ները Երևանում և բոլորը Գյումրիում և Վանաձորում լսել էին ՄԻԱՎ/ԶԻԱՀ-ի մասին: ԹՆՕ-ների 43%-ը Երևանում, 46%-ը Վանաձորում և 99%-ը Գյումրիում ցածր է գնահատել իր՝ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը, իսկ 49%-ը Երևանում բացառել է այդ վտանգը (աղյուսակ 1.14.): ՄԻԱՎ-ի փոխանցման ուղիների մասին գիտելիքների մակարդակը բարձր էր Գյումրիում և Վանաձորում, ներառյալ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու, պահպանակ օգտագործելու միջոցով ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի նվազեցման, ոչ ներարկային թմրամիջոցների անցնելու միջոցով վտանգի նվազեցման և ներարկային պարագաների համատեղ օգտագործման միջոցով ՄԻԱՎ-ով վարակման հնարավորության մասին իմացությունը: Հարցման ենթարկվածների շրջանում բարձր էր նաև առողջ տեսք ունեցող մարդու՝ ՄԻԱՎ-ով վարակված լինելու հնարավորության և ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս կամ նրան ձեռքով բարևելիս վարակվելու անհնարինության մասին իմացության մակարդակը: Երևանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը կազմել է 40%:

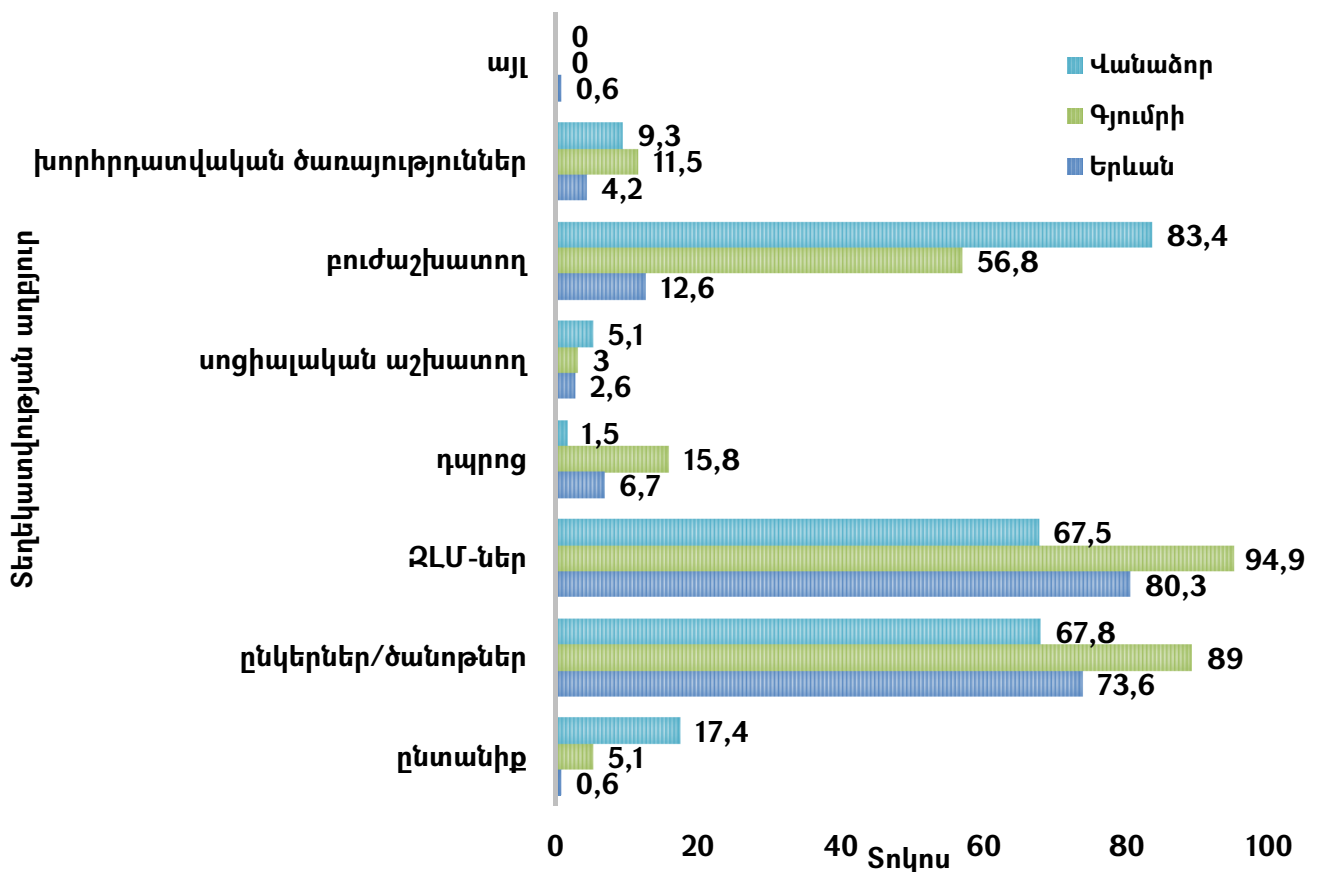
Աղյուսակ 1.16. *Միավ-ով վարակման վրանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՎԷ ԼՍԵԼ Է ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-Ի ՄԱՍԻՆ						
	299	99,6 (98,7, 100)	150	100	150	100
ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԻ ԻՆՔՆԱԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ						
ՇԱՏ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆ	32	8,5 (5,0, 12,0)	0	--	37	22,7 (15,5, 29,8)
ՔԻՉ ՀԱՎԱՆԱԿԱՆ	133	42,8 (36,0, 49,6)	145	99,1 (98,7, 99,3)	74	45,8 (37,4, 54,3)
ԲԱՅԱՌՎՈՒՄ Է	131	48,7 (41,8, 55,5)	1	0,9 (0,7, 1,1)	39	31,5 (23,5, 39,5)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ, ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ, ՄԻԱՎ-ՈՎ ԶՎԱՐԱԿՎԱԾ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ						
ԱՅՈ	267	85,5 (79,5, 91,5)	150	100	150	100
ՈՉ	15	6,1 (2,2, 10,1)	0	--	0	--
ԶԳԻՏԵՄ	15	8,3 (3,5, 13,2)	0	--	0	--
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՎ						
ԱՅՈ	260	89,2 (85,1, 93,3)	148	100	150	100
ՈՉ	19	5,0 (2,5, 7,6)	0	--	0	--
ԶԳԻՏԵՄ	20	5,8 (2,4, 9,1)	0	--	0	--
ԿԱՐՈՂ Է ԱՌՈՂՋ ՏԵՍՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԸ ԼԻՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԱԾ						
ԱՅՈ	219	69,5 (61,9, 77,1)	148	98,7 (97,2, 100)	145	92,5 (87,8, 97,2)
ՈՉ	48	17,2 (11,5, 22,9)	2	1,3 (0,0, 2,8)	4	5,4 (0,7, 10,1)
ԶԳԻՏԵՄ	33	13,3 (8,0, 18,6)	0	--	1	2,0 (1,6, 2,5)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄՈԾԱԿԻ ԿԾԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՈՎ						
ԱՅՈ	112	34,9 (27,8, 42,0)	6	3,4 (1,0, 5,9)	8	6,6 (1,2, 12,4)
ՈՉ	148	51,5 (44,2, 58,8)	144	96,6 (94,1, 99,0)	141	92,9 (87,1, 98,3)
ԶԳԻՏԵՄ	40	13,6 (9,0, 18,1)	0	--	1	0,4 (0,0, 0,9)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿՈՎ ՀԻՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ՄՆՈՒՆԴ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	19	7,0 (2,3, 11,6)	0	--	1	0,4 (0,0, 0,9)
ՈՉ	249	82,2 (75,6, 88,7)	150	100	148	99,1 (98,5, 99,7)
ԶԳԻՏԵՄ	32	10,8 (6,3, 15,3)	0	--	1	0,4 (0,0, 0,9)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴՈՒՆ ՁԵՌՔՈՎ ԲԱՐԵՎԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	18	6,0 (2,2, 9,6)	0	--	2	1,6 (0,0, 3,5)
ՈՉ	262	84,9 (79,2, 90,5)	150	100	148	98,4 (96,5, 100)
ԶԳԻՏԵՄ	20	9,1 (4,4, 13,9)	0	--	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԿԱՐԵԼԻ՞ Է ԱՐԴՅՈՔ ԽՈՒՍԱՓԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿԿԵԼՈՒՑ՝ ԱՆՑՆԵԼՈՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ՈՉ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ԳՈՐԾԱԾՄԱՆ						
ԱՅՈ	176	52,0 (44,4, 59,7)	148	98,7 (97,2, 100)	148	99,1 (98,5, 99,7)
ՈՉ	112	41,8 (33,9, 49,5)	2	1,3 (0,0, 2,8)	1	0,4 (0,0, 0,9)
ԶԳԻՏԵՄ	12	6,2 (2,2, 10,2)	0	--	1	0,4 (0,0, 0,9)
ՀՆԱՐԱՎՈ՞Ր Է ԱՐԴՅՈՔ ՎԱՐԱԿԿԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ՝ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԵԼՈՎ ՆԵՐԱՐԿՄԱՆ ԱՍԵՂԸ, ՈՐՆ ԱՐԴԵՆ ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ Է ԵՂԵԼ						
ԱՅՈ	295	98,3 (95,6, 100)	149	100	148	100
ՈՉ	0	--	0	--	0	--
ԶԳԻՏԵՄ	3	1,7 (0,0, 4,4)	0	--	0	--
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ						
ԱՅՈ	133	39,7 (32,4, 46,8)	143	95,7 (93,2- 98,1)	141	90,6 (83,3, 97,4)

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության հիմնական աղբյուրը Երևանի և Գյումրիի ԹՆՕ-ների համար եղել են ՋԼՄ-ները, իսկ Վանաձորում որպես տեղեկատվության հիմնական աղբյուր ԹՆՕ-ները նշել են բուժաշխատողներին (գծապատկեր 1.8.): Փոքրաթիվ ԹՆՕ-ներ Գյումրիում և Վանաձորում որպես ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուր նշել են ընտանիքը կամ սոցիալական աշխատողներին:

Գծապատկեր 1.8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանակների և միանվագ ներարկիչների տրամադրում

Բացառությամբ Երևանի՝ մյուս քաղաքներում գրեթե բոլոր ԹՆՕ-ներն իմացել են, թե որտեղ կարելի է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ (աղյուսակ 1.17.): Երևանում ԹՆՕ-ների 28%-ին, Գյումրիում 69%-ին և Վանաձորում ԹՆՕ-ների 97%-ին վերջին 12 ամսվա ընթացքում տրամադրվել էին պահպանակներ ՀԿ-ի կամ աուֆրիչ աշխատողի կողմից: Երևանում ԹՆՕ-ների 36%-ին, Գյումրիում 70%-ին և Վանաձորում 98%-ին տրամադրվել էին միանվագ ներարկիչներ: ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունը հասանելի է եղել Երևանում ԹՆՕ-ների 71%-ին, Գյումրիում և Վանաձորում՝ գրեթե բոլորին: Երբևէ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվել են Երևանի ԹՆՕ-ների 46%-ը, Գյումրիի ԹՆՕ-ների 37%-ը և Վանաձորի գրեթե բոլոր ԹՆՕ-ները: Միայն 14%-ը Երևանում, 2%-ը Գյումրիում և համարյա բոլորը Վանաձորում վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվել և ստացել էին հետազոտության պատասխան: Նրանցից գրեթե բոլորը Երևանում և բոլորը Գյումրիում ստացել են բացասական պատասխան, իսկ Վանաձորում 5%-ը ստացել է դրական պատասխան:

Աղյուսակ 1.17. *ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանակների և մանրէազերծ ներարկիչների ու ասեղների տրամադրում*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ						
	219	72,6 (65,8, 79,3)	150	100	149	97,4 (94,0, 100)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ և ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇԱԾՆԵՐ						
	119	35,6 (29,1, 42,1)	105	69,7 (63,4, 79,1)	146	98,1 (96,8, 99,4)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՊԱՀՊԱՆԱԿՆԵՐ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	97	27,9 (22,0, 33,9)	103	68,9 (62,3, 75,5)	148	96,7 (93,4, 100)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՆՎԱԳ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՆԵՐԱՐԿԻՉՆԵՐ ԵՎ ԱՍԵՂՆԵՐ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	123	36,2 (29,5, 42,9)	104	70,0 (63,9, 76,1)	147	94,3 (88,6, 99,8)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇԱԾՆԵՐ						
	217	70,8 (63,3, 78,3)	149	99,6 (99,1, 100)	147	98,6 (97,6, 99,6)
ԵՐԲԵՎԷ ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
	144	46,2 (38,7, 53,7)	59	36,9 (30,6, 43,3)	149	99,5 (99,0, 100)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ (ԲՈԼՈՐ ՄԱՍՆԱԿԻՑՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ)						
	47	13,7 (9,4, 17,9)	3	1,6 (0,0, 3,1)	148	96,8 (93,1, 100)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾ ԵՎ ՊԱՏԱՍԽԱՆ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	47	29,6 (21,1, 38,3)	3	4,3 (0,0, 3,1)	148	99,3 (98,5, 100)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԸ						
ԴՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	4	5,1 (0,0, 10,0)
ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ	133	98,9 (98,7, 99,2)	54	100	145	94,8 (89,9, 100)

ՄԻԱՎ-ի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը

ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում կազմել է Երևանում 2%, Գյումրիում՝ 0,5%, և Վանաձորում՝ 0,4% (աղյուսակ 1.18.): Սիֆիլիսի տարածվածությունը Երևանի ԹՆՕ-ների շրջանում կազմել է 2%, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում սիֆիլիսի նկատմամբ դրական դեպքեր հետազոտության ընթացքում չեն հայտնաբերվել: ԹՆՕ-ների շրջանում հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը եղել է Երևանում 67%, Գյումրիում՝ 8%, և Վանաձորում՝ 80%:

Աղյուսակ 1.18. *ՄԻԱՎ-ի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ						
	5	2.2 (0.2, 4.1)	1	0.5 (0.0-1.0)	1	0.4 (0.1, 0.8)
ՍԻՖԻԼԻՍ						
	10	2.5 (0.8, 4.1)	0	--	0	--
ՀԵՊԱՏԻՏ Ց						
	188	66.7 (60.1, 73.3)	14	7.9 (5.1-10.6)	120	80.3 (75.0, 85.6)

Հետազոտության մեջ իգական սեռի ԹՆՕ-ների ցածր ընդգրկումը

Իգական սեռի միայն ինը ներկայացուցիչ է ընդգրկվել հետազոտության մեջ: Ընդհանրապես ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ գործածող կանայք ավելի խոցելի են ՄԻԱՎ վարակի նկատմամբ բազմաթիվ սոցիալական գործոնների պատճառով(6): Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող կանանց շրջանում թմրամիջոցների գործածմանն առնչվող վարքագիծը բնութագրելու համար: Հաշվի առնելով, որ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող կանանց թիվը քիչ է՝ առավել նպատակահարմար կլինի կանանց շրջանում թմրամիջոցների ներարկման վարքագիծն ուսումնասիրելու համար կիրառել որակական հետազոտության մեթոդներ:

ԹՆՕ-ների համեմատաբար բարձր տարիքը, կրթական ցածր մակարդակը և գործազրկությունը

ԹՆՕ-ների մեծ մասը 25-ից բարձր տարիքի է, ունի կրթական ցածր մակարդակ, ամուսնացած է և գործազուրկ: Այս սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչները կարևոր են ԹՆՕ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման արդյունավետ և հասանելի ծրագրերի մշակման համար:

Հեպատիտ Ց-ի բարձր տարածվածություն

ԹՆՕ-ների շրջանում հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը բարձր է հատկապես Երևանում և Վանաձորում, ինչը հավանաբար պայմանավորված է ներարկման պարագաների համատեղ գործածմամբ: Անհրաժեշտ է, որ հեպատիտ Ց-ի կանխարգելումը, ախտորոշումը և բուժումը, նաև հեպատիտ Ց-ի նկատմամբ ԹՆՕ-ների ընթացիկ սկրինինգը դիտարկվեն որպես առաջնահերթություն:

ՄԻԱՎ վարակի և սիֆիլիսի ցածր տարածվածություն

ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը Երևանի ԹՆՕ-ների շրջանում մոտ 2% է և 1%-ից ցածր է Գյումրիի և Վանաձորի ԹՆՕ-ների շրջանում: Սիֆիլիսի տարածվածությունը եղել է 2,5% Երևանի ԹՆՕ-ների շրջանում, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում հետազոտության ընթացքում սիֆիլիսի որևէ դեպք չի հայտնաբերվել, ինչը, սակայն, չի վկայում նրանց շրջանում հիվանդության բացակայության մասին: Հարկավոր է ԹՆՕ-ների շրջանում իրականացնել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ սկրինինգ և ուղղորդել նրանց ՄԻԱՎ վարակի բուժման և խնամքի ծառայություններ:

Տեղաշարժվող ԹՆՕ-ների ռիսկային վարքագիծ

ԹՆՕ-ների մեծ մասը նշել է, որ չի բացակայել տնից ավելի քան մեկ ամիս վերջին տարվա ընթացքում: Սակայն վերջին տարվա ընթացքում տնից ավելի քան մեկ ամիս բացակայածների մեծ մասն ունեցել է սեռական հարաբերություններ առանց պահպանակի և գործածել է ներարկային թմրամիջոցներ: Անհրաժեշտ է ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելմանն ուղղված ուղեբժներ հղել մեծաքանակ տեղաշարժվող ԹՆՕ-ներ ունեցող քաղաքների ԹՆՕ-ների և նրանց զուգընկերների շրջանում:

Ռիսկային սեռական վարքագիծ

ԹՆՕ-ների տարիքն առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ եղել է համեմատաբար ցածր (տարիքի մեդիանան՝ 16-19): Չնայած ԹՆՕ-ների մեծամասնությունն ամուսնացած էր, նրանց գերակշռող մասն ունեցել էր մեկից ավելի զուգընկեր (սահմաններ՝ 2-5) վերջին տարվա ընթացքում: ԹՆՕ-ները մշտապես չեն օգտագործում պահպանակ մշտական և պատահական զուգընկերների հետ: Բացի այդ, ԹՆՕ-ների մի որոշ մասը երբևէ օգտվել է կոմերցիոն սեռական ծառայություններից: Բազմաթիվ սեռական զուգընկերների հետ չպաշտպանված սեռական հարաբերությունները կարող են մեծացնել սեռավարակների ձեռքբերման և փոխանցման վտանգը: Պահպանակների օգտագործումը խրախուսող և վնասի նվազեցման ծրագրերը պետք է հասանելի լինեն ԹՆՕ-ներին:

Ալկոհոլային խմիչքների օգտագործում

ԹՆՕ-ների մեծամասնությունն օգտագործում է ալկոհոլային խմիչքներ, ըստ որում շատերն օգտագործում են 6-ից ավելի բաժին ալկոհոլ ամիսը մեկ անգամից քիչ՝ երևանում և Գյումրիում, իսկ Վանաձորում՝ ամիսը 1 անգամ: Ալկոհոլի և թմրամիջոցների միաժամանակյա գործածումն անդրադառնում է ԹՆՕ-ների շրջանում գերդոզավորումից մահացության վրա: Հետազոտության արդյունքներն ընդգծում են թմրամիջոցներից և ալկոհոլից կախվածության բուժման ծառայությունների և ԹՆՕ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի համագործակցության անհրաժեշտությունը:

Դեզոմորֆինի գործածման բարձր տարածվածություն

ԹՆՕ-ների 49-97%-ը գործածել էր դեզոմորֆին վերջին տարվա ընթացքում, իսկ 16- 91%-ը գործածել էր կանեփ, ընդ որում կանեփ օգտագործողների թիվն ամենամեծն է եղել Գյումրիում: Անհրաժեշտ է թմրամիջոցներից կախվածության բուժման ծառայությունների և ԹՆՕ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի համագործակցություն և ուղղորդման ապահովում:

Ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածման և դրանց համատեղ օգտագործման ցածր տարածվածություն

Վերջին ամսվա ընթացքում Երևանի և Գյումրիի՝ ներարկային թմրամիջոցներ գործածած փոքրաթիվ ԹՆՕ-ներ են նշել ներարկման պարագաների համատեղ օգտագործման մասին, իսկ Վանաձորում որևէ մեկն այդ մասին չի նշել: Անհրաժեշտ է բարելավել վնասի նվազեցման ծրագրերը, ներառյալ միանվագ ներարկիչների և ներարկման պարագաների տրամադրումը: Դա կարևոր է ԹՆՕ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի և հեպատիտ Ց-ի փոխանցման նվազեցման համար: Կանխարգելման ծրագրերի շրջանակում ԹՆՕ-ները պետք է տեղեկացվեն ներարկման պարագաների ախտահանման ուղիների, դրանց համատեղ օգտագործման հետ կապված վտանգների մասին: Թմրամիջոցներից կախվածության բուժումը պետք է հասանելի լինի այն ստանալու ցանկություն ունեցող բոլոր ԹՆՕ-ներին:

Թմրամիջոցների գործածումը դադարեցնելու ցանկություն

Երևանում և Վանաձորում հարցման ենթարկված ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը, Գյումրիում մոտ կեսը երբևէ ցանկացել են դադարեցնել ներարկային թմրամիջոցների գործածումը, սակայն նրանց գերակշռող մեծամասնությունը վերջին տարվա ընթացքում չի դիմել բուժում ստանալու համար, բացառությամբ Վանաձորի, որտեղ ԹՆՕ-ների 94%-ը դիմել է բժշկի: Վերջին տարվա ընթացքում մեթադոնային փոխարինող բուժում ստացած ԹՆՕ-ների թիվը բավականին փոքր է: Բուժում ստանալու համար չդիմելու պատճառներից հիմնականը բուժման արդյունավետությանը չհավատալն է: Թմրամիջոցներից կախվածության նվազեցման համար կարևոր են արդյունավետ բուժման տարբերակները, այդ թվում մեթադոնային փոխարինող բուժումը:

Ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցների գործածում քրեակատարողական հիմնարկներում

ԹՆՕ-ների նշանակալի մասը ոստիկանության հետ ունեցել է խնդիրներ թմրամիջոցների գործածման պատճառով, և նրանց զգալի մասը ձերբակալվել է: Բոլոր քաղաքներում ԹՆՕ-ների մի որոշ մասը նշել է, որ գործածել է ներարկային թմրամիջոցներ ՔԿՀ-ում գտնվելու ժամանակ, ըստ որում նրանց 80%-ը Երևանում և 27%-ը Վանաձորում համատեղ են օգտագործել ներարկման պարագաները: ՔԿՀ-ներում պետք է տրամադրվեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությանը, բուժմանն ու խնամքին առնչվող ծառայություններ, ինչպես նաև իրականացվեն վնասի նվազեցման ծրագրեր ԹՆՕ-ների շրջանում:

Գերդոգավորման դեպքեր

Որոշ ԹՆՕ-ներ նշել են գերդոգավորման մասին: Արդյունքներն ընդգծում են ԹՆՕ-ների շրջանում վնասի նվազեցման ծրագրերի անհրաժեշտությունը, ինչը կօգնի նվազեցնելու նաև գերդոգավորման վտանգը:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման մասին գիտելիքների միջին մակարդակ, վարակման վտանգի ինքնագնահատման ցածր մակարդակ

Երևանում ԹՆՕ-ների 40%-ն իրազեկված էր ՄԻԱՎ-ի փոխանցման ուղիների վերաբերյալ, սակայն նրանց մեծ մասը ցածր է գնահատել կամ բացառել է իր վարակվելու վտանգը: Իրականացվող կանխարգելման միջոցառումները պետք է շարունակեն կենտրոնանալ թմրամիջոցների ներարկմանն առնչվող վտանգի վրա և ուղղված լինեն ՄԻԱՎ-ի փոխանցման և բուժման վերաբերյալ թյուր պատկերացումների հաղթահարմանը:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների ցածր մակարդակ

Թեև ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը նշել է, որ իրենց հասանելի են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտության ծառայությունները, Երևանի և Գյումրիի ԹՆՕ-ների մոտ կեսն է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Երբևէ հետազոտված ԹՆՕ-ներից քչերն են հետազոտվել վերջին 12 ամսվա ընթացքում, բացառությամբ Վանաձորի: ԹՆՕ-ներին պետք է խրախուսել անցնելու ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտություններ:

Առողջապահական ծառայություններից խուսափումը խարանի և խտրականության պատճառով ցածր մակարդակի վրա է

Բոլոր քաղաքներում ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը չի նշել խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափելու մասին: Երևանում ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը նշել է, որ ամաչում է սոցաշխատողներին և բուժաշխատողներին ասել թմրամիջոցներ ներարկելու մասին: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ խարանի և խտրականության առկայությունը և առողջապահական ծառայությունների հասանելիության վրա նրանց ազդեցությունը հասկանալու համար, հատկապես Վանաձորում: Հարկավոր է անցկացնել խարանի և խտրականության դրսևորումների ընթացիկ մոնիտորինգ առողջապահական հաստատություններում:

ԹՆՕ-ների շրջանում ֆիզիկական բռնության ցածր մակարդակ

Թեև Երևանում և Գյումրիում ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը չի նշել երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին, այնուհանդերձ Վանաձորում մոտ 67%-ը ունեցել է նման նախադեպ: ԹՆՕ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Վանաձորում ենթարկվել է բռնության ընկերոջ կամ ծանոթի կողմից, իսկ Գյումրիում՝ բարեկամի

կողմից: Անհրաժեշտ են հետագա ուսումնասիրություններ ֆիզիկական բռնության դեպքերն ավելի խոր ուսումնասիրելու համար, հատկապես Վանաձորում:

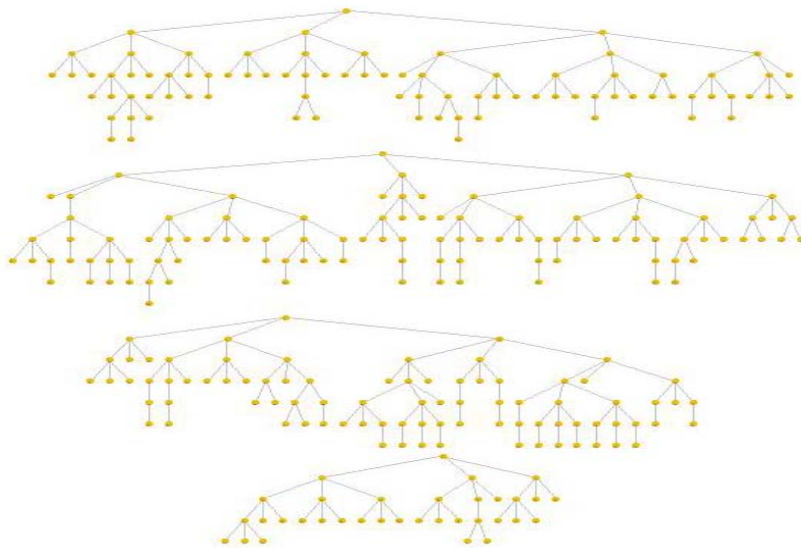
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ընդլայնել ԹՆՕ-ներին ՄԻԱՎ-ի, հեպատիտ Ց-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտությունների տրամադրումը:
- Դարձնել ավելի հասանելի վնասի նվազեցման ծառայությունները ԹՆՕ-ներին:
- ԹՆՕ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ներառել թմրամիջոցներից կախվածության հարցերով խորհրդատվության և բուժման բաղադրիչ:
- Ընդլայնել մեթադոնային փոխարինող բուժման ծածկույթը:
- Ընդլայնել վնասի նվազեցման ծրագրերում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելմանը վերաբերող բաղադրիչը՝ մասնավորապես կենտրոնանալով ներարկային թմրամիջոցների օգտագործմանն առնչվող վտանգների վրա:
- Իրականացնել ֆորմատիվ հետազոտություն՝ ավելի լավ հասկանալու իգական սեռի ԹՆՕ-ների սեռական և թմրամիջոցների գործածմանն առնչվող վարքագծի դրսևորումները:
- Ընդլայնել կանխարգելմանն ուղղված համապարփակ ծառայությունների ծածկույթը:
- ՔԿՀ-ներում տրամադրել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությանը, բուժմանն ու խնամքին առնչվող ծառայություններ:
- Իրականացնել վնասի նվազեցման ծրագրեր ՔԿՀ-ներում գտնվող ԹՆՕ-ների շրջանում:

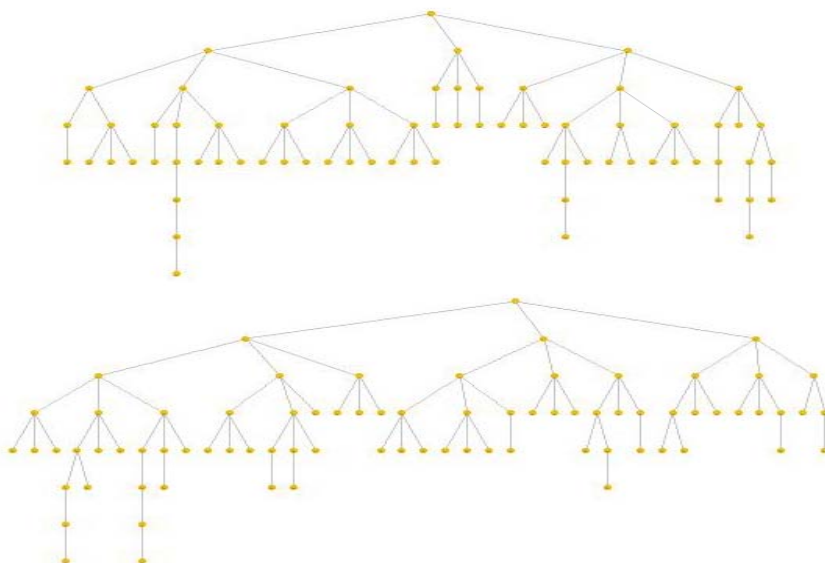
2. ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԿԱՆԱՅՔ (ԿՍԿ)

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների մեջ ընդգրկվել է Երևանում 300 ԿՍԿ (այդ թվում չորս սերմ), Գյումրիում և Վանաձորում՝ 150-ական ԿՍԿ (այդ թվում երկուական սերմ յուրաքանչյուր քաղաքում): Ընդգրկման շղթաներում ալիքների առավելագույն թիվը Երևանում (գծապատկեր 2.1.) և Գյումրիում (գծապատկեր 2.2.) հասել է 7-ի, Վանաձորում՝ 10-ի (գծապատկեր 2.3.): Ընդգրկման գրաֆիկներում սերմերը գտնվում են շղթաների գագաթին:

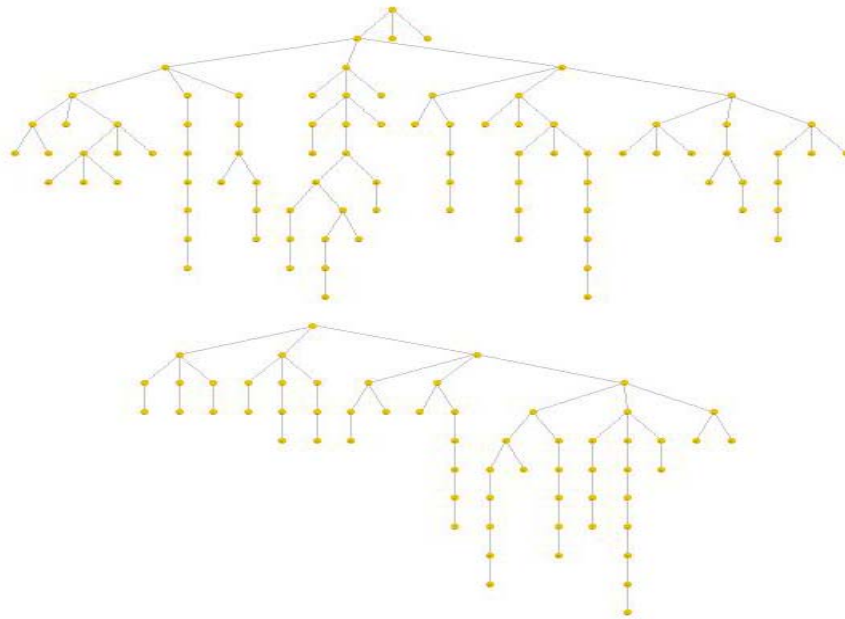
Գծապատկեր 2.1. ԿՍԿ ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=300$) չորս ընդգրկման շղթայով, ք. Երևան

Գծապատկեր 2.2. ԿՍԿ ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=150$) երկու ընդգրկման շղթայով, ք. Գյումրի

Գծապատկեր 2.3. ԿՍԿ ընտրության ընդգրկման գրաֆիկը (n=150) երկու ընդգրկման շղթայով, ք. Վանաձոր

Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը

ԿՍԿ-ների մեծ մասը բոլոր երեք քաղաքներում 25 տարեկան և ավելի բարձր տարիքի է և ծնվել է Հայաստանում (աղյուսակ 2.1.): Երևանի և Գյումրիի ԿՍԿ-ների մեծամասնությունն ունի միջնակարգ կամ ավելի բարձր կրթություն: Վանաձորի ԿՍԿ-ների 39%-ն ունի միայն հիմնական կրթություն:

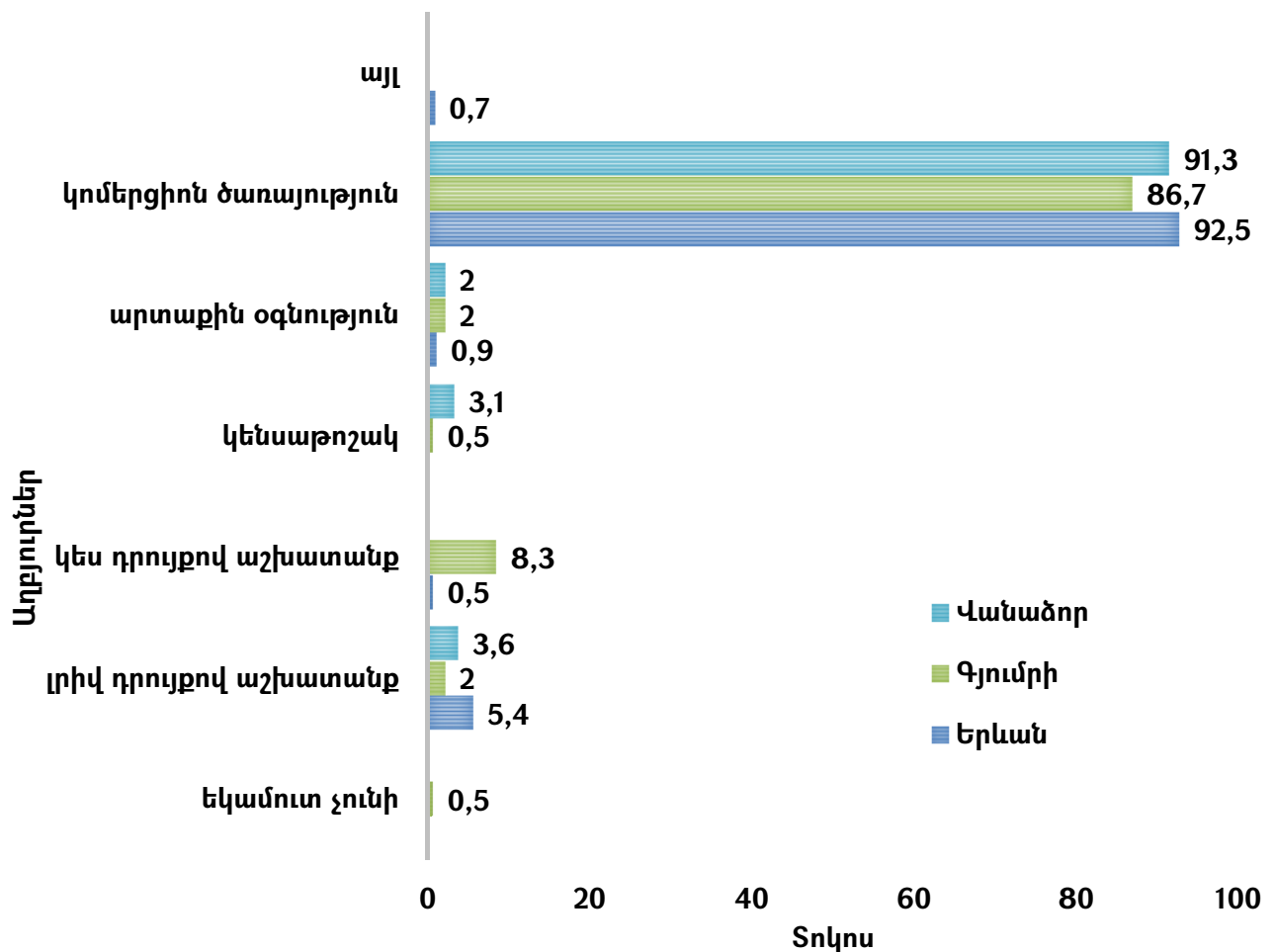
Աղյուսակ 2.1. ԿՍԿ-ների տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՏԱՐԻՔ						
<24	15	4,2 (1,5, 6,8)	15	11,5 (6,6, 16,4)	3	2,6 (0, 5,3)
25-34	116	36 (28,4, 43,7)	72	45,2 (38,4, 51,9)	50	32,9 (27,8, 37,9)
35-44	98	34,4 (27,5, 41,3)	63	43,3 (36,2, 50,5)	49	32,5 (27,8, 37,2)
45 և ավելի	71	25,4 (18,6, 32,2)	0	--	48	32 (26,6, 37,5)
ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ						
<25	15	4,2 (1,4, 6,9)	15	11,5 (6,5, 16,5)	3	2,6 (0, 5,3)
≥25	282	95,8 (93, 98,6)	135	88,5 (83,5, 93,5)	147	97,4 (94,7, 100)
ԾՆՆԴԱՎԱՅՐ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵ- ՏՈՒԹՅՈՒՆ	295	96,4 (92,8, 100)	144	97,6 (96,4, 98,8)	149	98,5 (96,1, 100)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ	1	0,8 (0, 1,9)	3	1,1 (0,4, 1,8)	--	--
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	1	0,5 (0, 1,5)	2	1,0 (0,08, 1,9)	--	--
ԱՅԼ	3	2,3 (0, 5,5)	1	0,3 (0,01, 0,6)	1	1,5 (0, 3,9)
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ						
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	37	15,5 (9,5, 21,5)	12	4,4 (3,0, 5,9)	57	38,8 (33,0, 44,4)
ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ	129	36 (29,5, 42,7)	120	84,7 (80,4, 88,9)	45	29,1 (24,7, 33,6)
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	95	34,0 (27,1, 40,8)	16	9,8 (5,8, 13,7)	37	23,8 (19,2, 28,4)
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	39	14,5 (9,1, 19,9)	2	1,1 (0, 2,2)	11	8,3 (5,1, 11,5)

ԿՍԿ-ների 87%-ը կամ ավելին որպես եկամտի հիմնական աղբյուր նշել է կոմերցիոն սեռական ծառայությունը (գծապատկեր 2.4.), փոքրաթիվ ԿՍԿ-ներ՝ արտաքին օգնությունը, իսկ 5%-ը կամ ավելի քիչը՝ լրիվ դրույքով աշխատանքը:

Գծապատկեր 2.4. ԿՍԿ-ների եկամտի հիմնական աղբյուրները

Ընտանեկան կարգավիճակը

Բոլոր երեք քաղաքներում հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների մեծ մասն ամուսնալուծված էր (աղյուսակ 2.2.): Երևանի և Գյումրիի ԿՍԿ-ների մոտ կեսը, Վանաձորի ԿՍԿ-ների 18%-ը նշել են, որ ապրում են իրենց սեռական զուգընկերոջ հետ:

Աղյուսակ 2.2. Ընտանեկան կարգավիճակը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ						
ԱՄՈՒՐԻ	11	4,7 (1,2, 8,1)	13	10,1 (5,7, 14,4)	2	2,8 (1,4, 4,1)
ԱՄՈՒՄՆԱՑԱԾ	14	4,6 (1,1, 8,1)	22	15,7 (10,5, 20,8)	13	9,4 (6,0, 12,8)
ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԾ ՎԱԾ	241	80,6 (74,2, 87,0)	96	65,9 (59,8, 71,9)	111	74,3 (69,5, 79,2)
ԱՊՐՈՒՄ ԵՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ	4	0,9 (0,03,1,8)	0	--	5	3,0 (1,2, 4,8)
ԱՅՐԻ	20	9,2 (3,9, 14,5)	19	8,4 (6,1, 10,7)	15	10,4 (6,9, 13,9)
ԱՊՐՈՒՄ Է ՍԵՌԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ						
	121	41,9 (34,6, 49,1)	90	52,5 (44,6, 60,3)	25	18,1 (13,1, 22,9)

Տեղաշարժը

Փոքրաթիվ (մինչև 10%) ԿՍԿ-ներ են նշել վերջին տարվա ընթացքում տնից ավելի քան մեկ ամիս բացակայելու մասին (աղյուսակ 2.3.): Նրանցից 50%-ը Երևանում և 46%-ը Գյումրիում նշել են, որ եղել են Վրաստանում, ըստ որում 25%-ը Գյումրիում, 35%-ը Երևանում և 49%-ը Վանաձորում ունեցել են առանց պահպանակի սեռական հարաբերություններ: Աշխատելու և կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու նպատակով արտերկիր մեկնած ամենամեծ թվով ԿՍԿ-ները եղել են Գյումրիից՝ համապատասխանաբար 77% և 83%, Երևանում նրանց մասնաբաժինը կազմել է համապատասխանաբար 40% և 21%:

Աղյուսակ 2.3. ԿՍԿ-ների տեղաշարժը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ՏՆԻՑ ԲԱՑԱԿԱՅԱԾ ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ԹԻՎԸ						
ԱՅՈ	17	9,5 (4,7, 14,4)	14	7,6 (4,5, 10,7)	2	0,9 (0,5, 1,3)

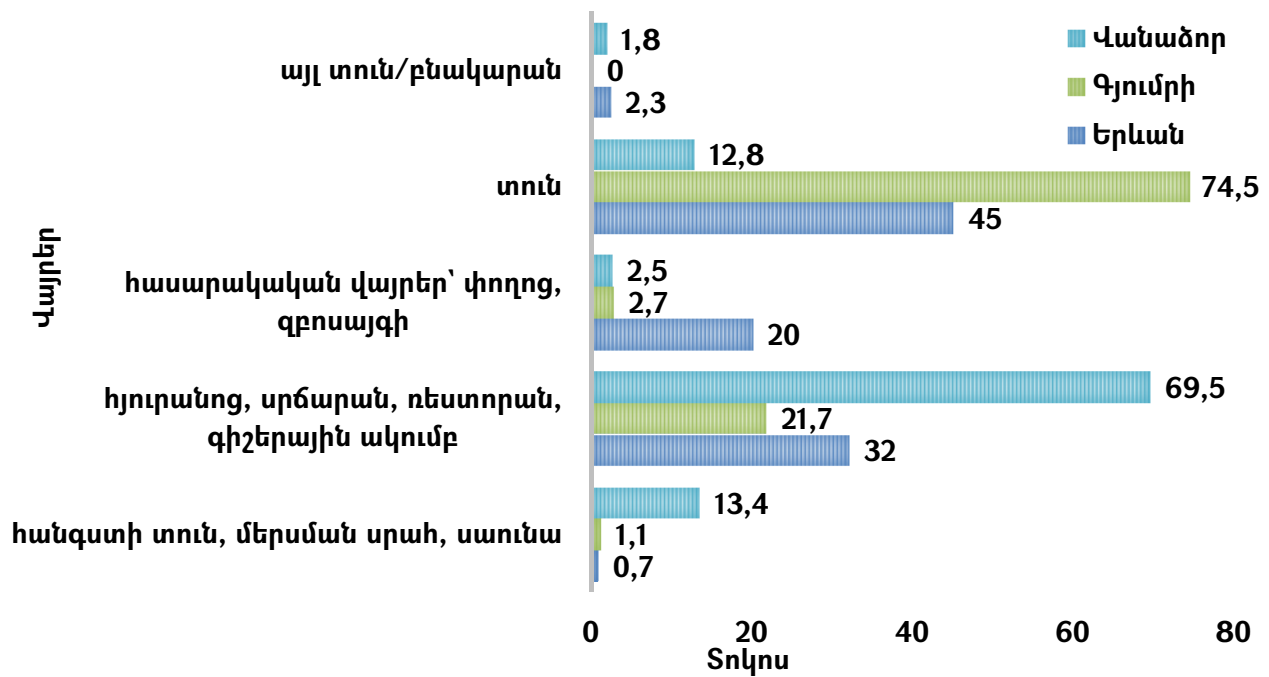
	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԵՐԿԻՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՅԼ ՄԱՐԶԵՐ	4	22,4 (1,2, 43,5)	5	21,3 (0,0, 44,6)	2	100
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	2	9,3 (0, 21,6)	3	18,2 (0,0, 49,4)	0	--
ՎՐԱՍՏԱՆ	8	60,3 (36,2, 85,0)	5	46,0 (50,9, 57,0)	0	--
ԹՈՒՐԹԻԱ	3	8,0 (0,7, 14,7)	1	14,5	0	--
ԱՌԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՄԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
ԱՅՈ	8	35,4 (11,9, 58,2)	6	25,2 (0,0, 34,3)	1	48,6 (0,0, 95,5)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 3 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՄԻՍ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ, ՔԱՆ 12 ԱՄԻՍ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՄԵԿՆԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	8	40,4 (15,8, 64,9)	10	77,1 (53,9, 100)	0	--
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՄԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 3 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՄԻՍ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ, ՔԱՆ 12 ԱՄԻՍ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՄԵԿՆԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	5	21,3 (3,6, 38,7)	10	82,9 (63,2, 100)	0	--

Սեռական վարքագիծը

Սեռական կյանքի բնութագիր և կոմերցիոն սեռական ծառայություններ

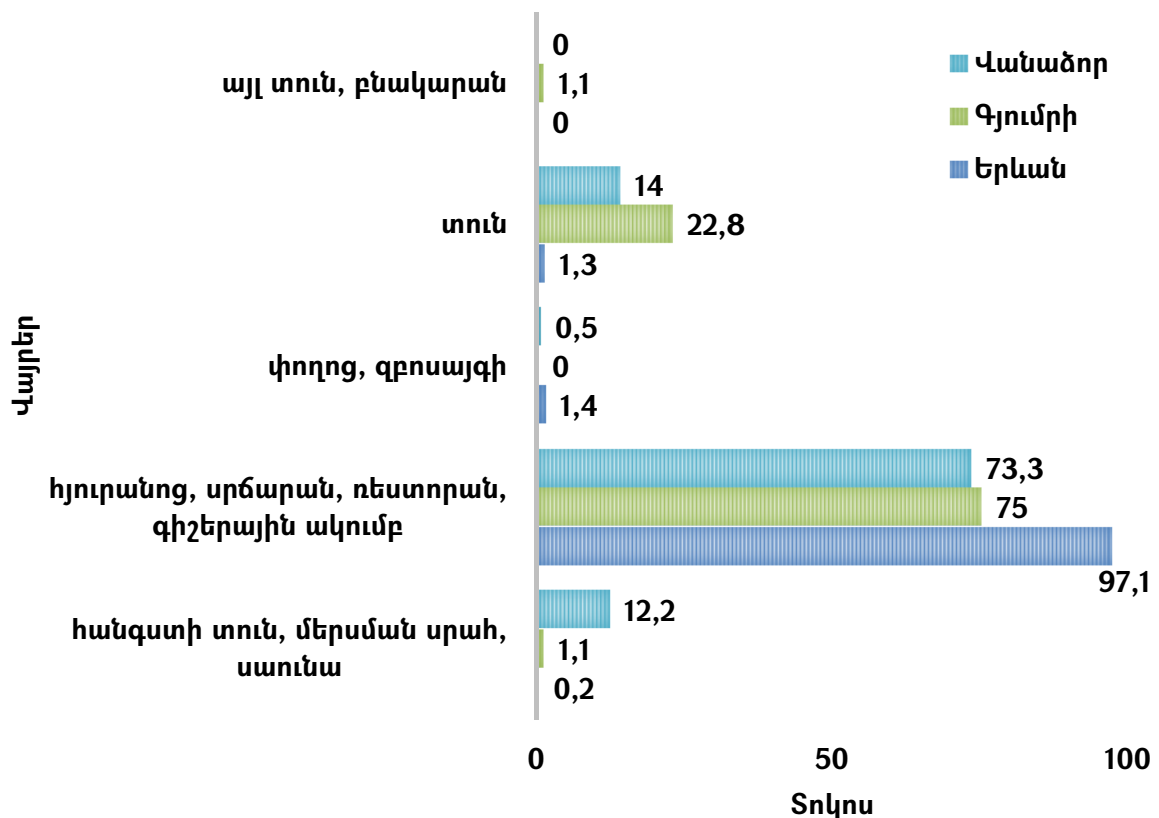
Տարիքի մեղիանան առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ եղել է 19՝ Երևանում (սահմաններ՝ 14-33), 18՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 14-25), և 19՝ Վանաձորում (սահմաններ՝ 14-28): Առաջին կոմերցիոն սեռական ծառայության տրամադրման ժամանակ տարիքի մեղիանան կազմել է 27՝ Երևանում (սահմաններ՝ 14-51), 26՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 16-38), և 30՝ Վանաձորում (սահմաններ՝ 16-50): ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում նշել է, որ հանդիպում է հաճախորդներին տանը, իսկ Վանաձորի ԿՍԿ-ների 69%-ը հանդիպում է հաճախորդներին հյուրանոցում, սրճարանում, ռեստորանում կամ գիշերային ակումբում (գծապատկեր 2.5.):

Գծապատկեր 2.5. *Կոմերցիոն զուգընկերներին գտնելու միջոցն ու նրանց հանդիպելու վայրերը*

ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում նշել է, որ առավել հաճախ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրում է հյուրանոցում, սրճարանում, ռեստորանում կամ գիշերային ակումբում (գծապատկեր 2.6.):

Գծապատկեր 2.6. *Կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրման վայրերը*

Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ

Ոչ կոմերցիոն զուգընկերներ

ԿՍԿ-ների 34%-ը Երևանում, 37%-ը Գյումրիում և 22%-ը Վանաձորում ունեցել են սեռական հարաբերություններ ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ վերջին 12 ամսվա ընթացքում (աղյուսակ 2.4.): Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ոչ կոմերցիոն զուգընկերների թվի մեդիանան կազմել է 1 (սահմանները Երևանում՝ 1-2, Գյումրիում՝ 1-3, և Վանաձորում՝ 1-2): Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների թվի մեդիանան Երևանում կազմել է 15 (սահմաններ՝ 1-80), Գյումրիում՝ 4 (սահմաններ՝ 1-25), և Վանաձորում՝ 10 (սահմաններ՝ 2-30): Ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ պահպանակի օգտագործման թվի մեդիանան կազմել է Երևանում 0 (սահմաններ՝ 0-30), Գյումրիում՝ 0 (սահմաններ՝ 0-15), և Վանաձորում՝ 10 (սահմաններ՝ 1-30): Հարցման բոլոր տեղամասերում վերջին շաբաթվա ընթացքում ոչ կոմերցիոն զուգընկերների թվի մեդիանան կազմել է 1, իսկ նրանց հետ սեռական հարաբերությունների թվի մեդիանան կազմել է Երևանում 4, Գյումրիում և Վանաձորում՝ 3: Գյումրիի ԿՍԿ-ների 29%-ը և Վանաձորի ԿՍԿ-ների 72%-ը օգտագործել են պահպանակ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում մշտապես չի օգտագործում պահպանակ, իսկ Վանաձորում մշտապես պահպանակ չի օգտագործում 28%-ը: Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ հարցման ենթարկվածները նշել են հաճույքի նվազեցումը (Երևանում՝ 72%, Գյումրիում՝ 51%, Վանաձորում՝ 48%) և զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը (Երևանում՝ 72%, Գյումրիում՝ 76%):

Աղյուսակ 2.4. Սեռական վարքագիծը ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	103	33,7 (27,0, 40,5)	69	36,8 (30,2, 43,3)	31	22,4 (17,7,27,0)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	23	32,2 (0,0, 66,2)	18	28,9 (12,7, 47,3)	24	72,1 (52,9, 85,9)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	18	28,1 (0,0, 83,3)	16	26,6 (11,0, 44,7)	24	72,2 (52,8, 86,6)
ՀԱՄԱՐՅԱ ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	4	2,6 (0,3, 4,8)	7	7,1 (1,4, 9,7)	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՃՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՄՆ	3	3,8 (0, 81,9)	16	30,2 (19,9, 46,9)	0	--
ԵՐԲԵՔ	78	65,5 (9,1, 100)	30	36,1 (20,3, 46,2)	7	27,8 (13,5, 47,3)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՉՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ ԵՄ ԳՆԵԼ	0	--	0	--	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	2,1	0	--	0	--
ԱՅՆՔԱՆ ԷԼ ՀԱՍՈՒՆԵԼԻ ՉԷ	0	--	4	10,3 (1,8, 18,0)	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	60	72,3 (60,8, 84,1)	33	50,8 (39,0, 59,0)	3	48,5 (7,6, 94,1)
ԱՄԱԶՈՒՄ ԵՄ ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	4	9,3 (0,0,22,6)	0	--	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ ԵՄ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋՍ	65	72,5 (59,6, 85,1)	39	76,6 (68,6, 87,7)	4	51,6 (7,6, 90,2)

Կոմերցիոն զուգընկերներ

Վերջին ամսվա ընթացքում ունեցած հաճախորդների թվի մեղիանան կազմել է Երևանում 20 (սահմաններ՝ 2-200), Գյումրիում՝ 12 (սահմաններ՝ 2-50), և Վանաձորում՝ 10 (սահմաններ՝ 1-100): Վերջին ամսվա ընթացքում սեռական հարաբերությունների թվի մեղիանան եղել է Երևանում 20 (սահմաններ՝ 2-250), Գյումրիում՝ 12 (սահմաններ՝ 4-50), և Վանաձորում՝ 20 (սահմաններ՝ 2-100): Կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ պահպանակի օգտագործման հաճախականության մեղիանան վերջին մեկ ամսում ամենաբարձրն է եղել Երևանում՝ 20 (սահմաններ՝ 2-250), և Վանաձորում՝ 20 (սահմաններ՝ 0-100), իսկ Գյումրիում կազմել է 12 (սահմաններ՝ 4-50): Երևանում և Վանաձորում ԿՍԿ-ների ճնշող մեծամասնությունը և բոլորը Գյումրիում մշտապես, ինչպես նաև վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ, օգտագործել են պահպանակ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ: Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ Երևանում հարցման ենթարկվածները նշել են զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը, իսկ Վանաձորում՝ հաճույքի նվազեցումը:

Աղյուսակ 2.5. *Սեռական վարքագիծը ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	296	99,1 (98,0, 100)	150	100	146	96,5 (93,5, 99,6)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	281	91,1 (86,6, 95,6)	150	100	139	93,1 (90,5, 95,8)
ՀԱՄԱՐՅԱ ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	13	6,5 (2,2, 10,9)	0	--	7	3,4 (2,3, 4,6)
ԵՐԲԵՄՆ	6	2,4 (0,3, 4,3)	0	--	2	1,3 (0,06, 2,5)
ԵՐԲԵՔ	0	--	0	--	2	2,1 (0,0, 4,2)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԱՄԱԶՈՒՄ ԵՄ ԳՆԵԼ	0	--	0	--	1	6,7 (0,7, 8,0)
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	5,8 (0,0, 17,9)			3	21,0 (0,0, 49,7)
ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷ	0	--	0	--	1	6,6 (1,0, 6,9)
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	6	24,1 (4,4, 43,2)	0	--	9	68,8 (2,9, 100)
ԱՄԱԶՈՒՄ ԵՄ ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	17,0 (0, 48,7)	0	--	1	6,3 (0,0, 12,2)
ՎՍՏԱՀՈՒՄ ԵՄ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋՍ	10	48,2 (19,3, 77,1)	0	--	3	39,9 (0,0, 100)
ՀՂԻՈՒԹՅԱՆ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՀԱՄԱՐ	1	0,8 (0,2, 1,2)	0	--	0	--
ՀԱՃԱԽՈՐԴԸ ՉԻ ՑԱՆԿԱՆՈՒՄ	5	20,4 (3,2, 36,9)	0	--	0	--

Անալ և օրալ սեռական հարաբերություններ

Հետազոտության բոլոր տեղամասերում ԿՍԿ-ների գերակշռող մեծամասնությունը՝ 78%-ը, նշել է, որ չի ունենում անալ և օրալ հարաբերություններ: Վերջին տարվա ընթացքում այդպիսի հարաբերություններ ունեցածների 75%-ը Երևանում և 27%-ը Գյումրիում օգտագործել են պահպանակ վերջին անալ սեռական հարաբերության ժամանակ, քչերը Երևանում և Գյումրիում (մինչև 13%) և 63%-ը Վանաձորում վերջին օրալ սեռական հարաբերության ժամանակ (աղյուսակ 2.6.):

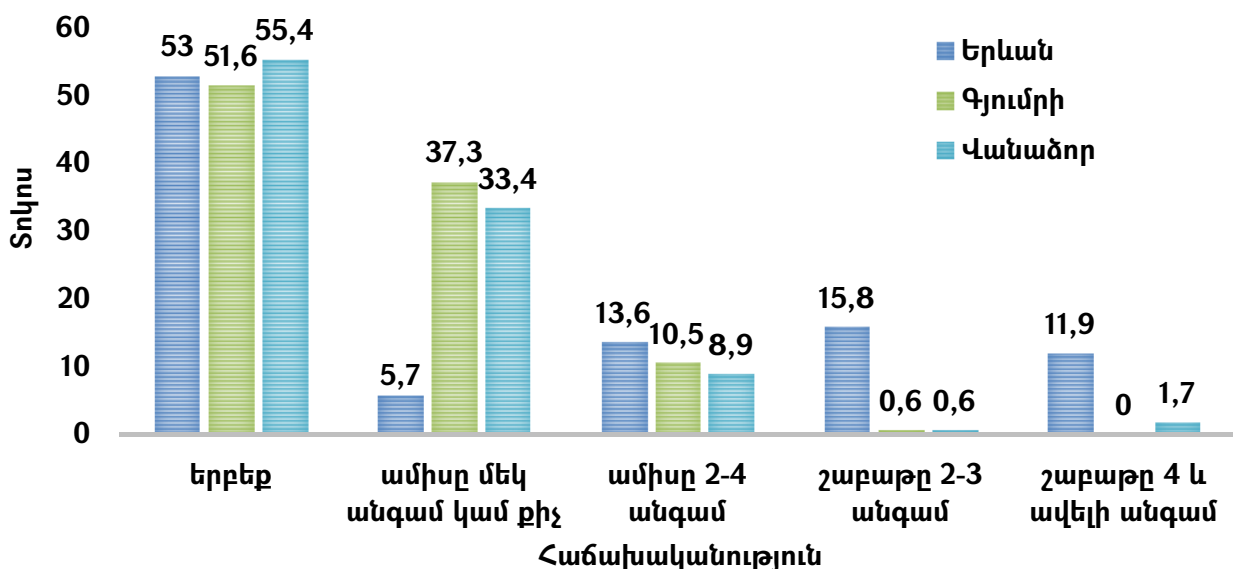
Աղյուսակ 2.6. *Անալ և օրալ սեռական հարաբերություններ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
ԱՅՈ	35	7,4 (4,6, 10,1)	10	4,9 (2,5, 7,2)	2	1,5 (0,02, 3,0)
ՈՉ	9	2,9 (0,7, 5,1)	3	1,8 (0,2, 3,3)	1	0,6 (0,0, 1,2)
ՆՄԱՆԱՏԻՊ ՀԱՐԱ- ԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՉԵՄ ՈՒՆԵՆՈՒՄ	256	89,7 (86,3, 93,1)	137	93,3 (90,6, 96,1)	147	97,9 (96,3, 99,5)
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	28	74,7 (60,3, 88,2)	3	27,1 (0,0, 58,5)	0	--
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՕՐԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ						
ԱՅՈ	71	18,2 (12,2, 24,1)	10	8,9 (4,2, 13,5)	5	4,1 (1,6, 6,6)
ՈՉ	11	3,3 (1,1, 5,6)	2	0,6 (0,4, 0,8)	0	--
ՆՄԱՆԱՏԻՊ ՀԱՐԱ- ԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՉԵՄ ՈՒՆԵՆՈՒՄ	218	78,5 (72,5, 84,5)	138	90,5 (85,9, 95,1)	145	95,9 (93,4, 98,4)
ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	9	6,3 (0,4, 12,1)	1	12,7 (0,0, 38,1)	3	62,8 (24,6, 100)

Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը

ԿՍԿ-ների ավելի քան կեսը երբեք չի օգտագործել ալկոհոլային խմիչքներ (գծապատկեր 2.7.): Ալկոհոլային խմիչքներ օգտագործած ԿՍԿ-ների շրջանում օգտագործման հաճախականությունը եղել է ցածր:

Գծապատկեր 2.7. *Ալկոհոլի օգտագործումը*

Օգտագործած ալկոհոլային խմիչքների բաժինների թվի մեղիանան կազմել է 4՝ Երևանում (սահմաններ՝ 1-30) և Վանաձորում (սահմաններ՝ 1-12), և 3՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 1-8): Երևանում ԿՍԿ-ների 92%-ը, Գյումրիում 72%-ը և Վանաձորում 91%-ը երբևէ ունեցել են սեռական հարաբերություն ալկոհոլի ազդեցության տակ (աղյուսակ 2.7.): Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ներից քչերն են նշել երբևէ թմրամիջոցներ գործածելու մասին, ընդ որում ամենաշատը եղել են Գյումրիում՝ 3,2%: Թմրամիջոց օգտագործած ԿՍԿ-ներից որևէ մեկը Երևանում և Վանաձորում չի ունեցել սեռական հարաբերություն թմրամիջոցի ազդեցության տակ, իսկ Գյումրիում այդպիսի ԿՍԿ-ները կազմել են 88%: Հետազոտության մեջ ընդգրկվածներից և ոչ մեկը չի օգտագործել ներարկային թմրամիջոցներ:

Աղյուսակ 2.7. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱԼԿՈՀՈԼԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏԱԿ ԵՐԲԵՎԷ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	166	91,5 (84,5, 98,2)	79	92,3 (85,7, 98,3)	48	72,3 (63,1, 83,4)
ԵՐԲԵՎԷ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐ ՕԳՏԱԳՈՐԾԱԾՆԵՐ						
	1	0,2 (0,0, 0,3)	9	3,2 (2,1, 4,3)	1	1,5
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՆ ՏԱԿ ԵՐԲԵՎԷ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	0	--	8	88,1 (57,8, 100)	0	--

Սեռավարակներ

ԿՍԿ-ների 57%-ը Երևանում, 12%-ը Գյումրիում և 47%-ը Վանաձորում ունեցել են սեռական օրգանների բորբոքումներ վերջին 12 ամսվա ընթացքում (աղյուսակ 2.8.): ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը հետազոտվել է սեռավարակների վերաբերյալ վերջին 12 ամսվա ընթացքում: Երևանում ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտվել է մաշկավեներաբանական դիսպանսերում, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում մեծամասնությունը հետազոտվել է պոլիկլինիկաներում: Սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտված ԿՍԿ-ների 11%-ի մոտ Գյումրիում և Վանաձորում և 48%-ի մոտ Երևանում ախտորոշվել է որևէ սեռավարակ:

Աղյուսակ 2.8. *Սեռավարակներ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱՎԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄՆԵՐ,						
ԳՈՐՏՆՈՒԿՆԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	164	57,3 (49,6, 64,9)	23	12,5 (8,5, 16,3)	70	46,6 (41,8, 51,7)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
	224	72,8 (65,3, 80,4)	127	88,1 (84,6, 91,5)	123	82,5 (77,0, 88,0)
ՍԵՌԱՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՎԱՅՐԸ						
ՄԱՇԿԱՎԵՆԵՐԱ- ԲԱՆԱԿԱՆ ԴԻՍՊԱՆՍԵՐ	183	72,0 (64,2, 79,8)	7	5,9 (2,1, 9,7)	0	—
ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԿԼԻՆԻԿԱ	37	24,9 (17,2, 32,7)	25	23,7 (14,4, 33,4)	12	10,2 (6,0, 14,5)
ՊՈԼԻԿԼԻՆԻԿԱ	4	3,0 (0,4, 5,7)	95	70,4 (59,2, 81,2)	111	89,8 (85,5, 93,9)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱՎԱՐԱԿԻ ԱՆՈՐՈՇՈՒՄ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	104	48,2 (39,4, 56,9)	17	11,0 (6,0, 15,6)	15	11,3 (6,7, 15,6)

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ

ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը

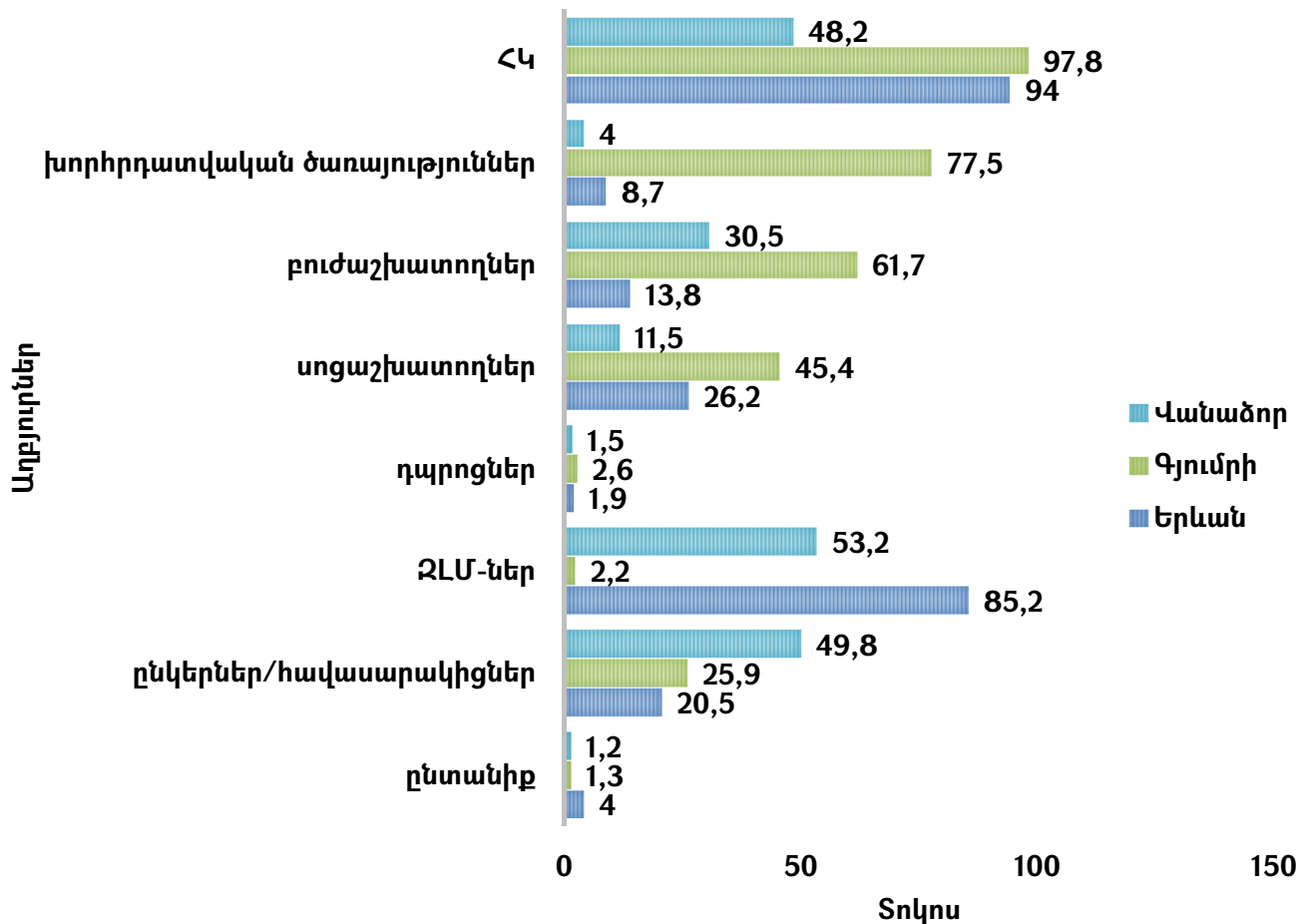
Երևանում և Վանաձորում փոքրաթիվ ԿՍԿ-ներ են ՄԻԱՎ-ով իրենց վարակվելու վտանգը գնահատել բարձր, իսկ Գյումրիում ոչ մեկը ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը բարձր չի գնահատել, սակայն բոլոր երեք քաղաքներում էլ որևէ մեկը չի բացառել իր վարակվելու հնարավորությունը (աղյուսակ 2.9.): Գյումրիում և Վանաձորում ԿՍԿ-ների գերակշռող մեծամասնությունը (ավելի քան 90%-ը) գիտեր, որ կարելի է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ հավատարիմ, չվարակված զուգընկեր ունենալու միջոցով, իսկ Երևանում այդ մասին գիտեր ընդամենը 67%-ը: Երևանում ԿՍԿ-ների 89%-ը, Գյումրիում բոլորը և Վանաձորում 70%-ը գիտեին, որ կարելի է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ պահպանակ օգտագործելով: Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների 73%-ը Երևանում և Վանաձորում գիտեր, որ առողջ տեսք ունեցող մարդը կարող է լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված, իսկ Գյումրիում այդ մասին գիտեր 98%-ը: ԿՍԿ-ներից շատերը գիտեին, որ ՄԻԱՎ-ը չի փոխանցվում մոծակի կծելու միջոցով, ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս կամ նրան ձեռքով բարևելիս:

Աղյուսակ 2.9. *Միավ-ով վարակման վրանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
Միավ-ով վարակվելու վստահի ինքնագնահատում						
ԲԱՐՁՐ	31	8,5 (5,2, 11,9)	0	--	10	4,6 (3,6, 5,6)
ՄԻՋԻՆ	169	58,2 (50,7, 65,6)	127	90,0 (87,3, 92,7)	41	26,5 (22,0, 30,9)
ՎՏԱՆԳ ԶԿԱ	100	33,3 (26,2, 40,3)	23	9,9 (7,3, 12,7)	99	68,8 (64,3, 73,5)
ՀԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ, ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ, ՄԻԱՎ-ՈՎ ԶՎԱՐԱԿՎԱԾ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ						
ԱՅՈ	200	67,1 (59,6, 74,6)	139	91,5 (87,4, 95,6)	148	97,8 (96,0, 99,7)
ՈՉ	84	25,8 (18,8, 32,8)	11	8,5 (4,4, 12,6)	2	2,2 (0,3, 4,0)
ԶԳԻՏԵՄ	16	7,1 (3,2, 11,0)	0	--	0	--
ՀԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՎ						
ԱՅՈ	268	89,3 (85,1, 93,5)	150	100	107	69,6 (64,5, 74,7)
ՈՉ	29	9,5 (5,4, 13,5)	0	--	37	26,0 (21,1, 30,9)
ԶԳԻՏԵՄ	3	1,2 (0,1, 2,3)	0	--	6	4,4 (2,2, 6,6)
ԿԱՐՈՂ Է ԱՌՈՂՋ ՏԵՍՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԸ ԼԻՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԱԾ						
ԱՅՈ	242	72,8 (65,2, 80,3)	148	98,5 (97,0, 100)	111	73,4 (68,5, 78,3)
ՈՉ	48	22,7 (15,7, 29,7)	1	(0,0, 1,7)	32	21,8 (17,1, 26,4)
ԶԳԻՏԵՄ	10	4,5 (0,7, 8,3)	1	(0,0, 1,8)	7	4,8 (2,7, 7,0)
ՀԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄՈԾԱԿԻ ԿԾԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՈՎ						
ԱՅՈ	58	22,4 (15,8, 28,9)	0	--	34	23,6 (19,1, 28,1)
ՈՉ	216	69,2 (62,0, 76,4)	150	100	95	61,3 (56,1, 66,4)
ԶԳԻՏԵՄ	26	8,4 (4,8, 12,0)	0	--	21	15,1 (11,2, 19,0)
ՀԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿՈՎ ՀԻՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ՄՆՈՒՆԴ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	47	17,1 (11,0, 23,1)	0	--	1	0,4 (0,2, 0,7)
ՈՉ	243	78,3 (71,7, 84,9)	150	100	135	90,3 (87,4, 93,3)
ԶԳԻՏԵՄ	10	4,6 (0,8, 8,3)	0	--	14	9,2 (6,3, 12,1)
ՀԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴՈՒՆ ԶԵՌՔՈՎ ԲԱՐԵՎԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	19	8,0 (4,2, 11,9)	0	--	17	11,8 (8,3, 15,3)
ՈՉ	272	88,1 (83,3, 92,8)	150	100	120	79,5 (75,2, 83,8)
ԶԳԻՏԵՄ	9	3,8 (0,5, 7,2)	0	--	13	8,6 (6,1, 11,1)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ						
	129	39,9 (32,3, 47,4)	137	90,0 (85,5, 94,5)	73	46,6 (40,3, 52,7)

Որպես ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության հիմնական աղբյուր՝ նշվել են Երևանում և Գյումրիում ՀԿ-ները, իսկ Վանաձորում՝ ՋԼՄ-ները (գծապատկեր 2.8.): Չափազանց փոքրաթիվ ԿՍԿ-ների համար ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուր են եղել ընտանիքը կամ դպրոցը:

Գծապատկեր 2.8. *ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները*

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանակների տրամադրում

ԿՍԿ-ներից շատերը Գյումրիում և Վանաձորում (ավելի քան 80%-ը) և 68%-ը Երևանում նշել են, որ ստացել են կանխարգելման ծառայություններ, այդ թվում պահպանակներ վերջին 12 ամսվա ընթացքում (աղյուսակ 2.10.): Գրեթե բոլոր ԿՍԿ-ները հարցման բոլոր տեղամասերում գիտեին, թե որտեղ կարելի է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ, ունեին հասանելիություն այդ ծառայություններին և երբևէ հետազոտվել էին: Երբևէ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված ԿՍԿ-ներից համարյա բոլորը Գյումրիում և Վանաձորում և 48%-ը Երևանում հետազոտվել էին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ վերջին 12 ամսվա ընթացքում, և գրեթե բոլորը ստացել էին իրենց հետազոտության արդյունքները: Որևէ մեկը չէր ստացել դրական պատասխան:

Աղյուսակ 2.10. *ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանակների տրամադրում*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	215	67,7 (59,8, 75,3)	125	86,7 (83,2, 90,3)	122	81,9 (76,7,87,2)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ						
	292	96,3 (93,7, 98,9)	150	100	148	99,0 (98,3, 99,6)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԽՈՐՀՐԴԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ և ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ ՆՇԱԾՆԵՐ						
	291	95,5 (92,7-98,5)	148	99,2 (98,5, 99,8)	148	98,8 (97,7, 99,8)
ԵՐԲԱԷ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
	279	89,0 (83,5, 94,6)	149	99,7 (99,3, 100)	148	98,8 (97,6, 99,8)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ ԿԱՄ ՄԻԱՎ-ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ						
	165	48,1 (39,1, 56,9)	146	98,3 (97,1, 99,5)	143	96,7 (94,9, 98,4)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԸ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	278	99,4 (98,3, 100)	99	100	147	99,5 (99,1, 99,8)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԸ						
ԴՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ	277	99,9 (99,7, 100)	149	100	143	100
ԱՆՈՐՈՇ	1	0,09 (0, 0,2)	0	--	0	--

Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

ԿՍԿ-ներից քչերն են խուսափել խարանի և խտրականության պատճառով վերջին տարվա ընթացքում առողջապահական ծառայություններ ստանալուց: Խուսափողներից համարյա բոլորը Երևանում և Վանաձորում որպես դրա պատճառ նշել են իրենց ԿՍԿ լինելու մասին ինչ-որ մեկի կողմից իմացվելու վախը կամ անհանգստությունը (աղյուսակ 2.11.): Երևանում ԿՍԿ-ների 60%-ը և Վանաձորում 82%-ը ամաչում են ԿՍԿ լինելուց: ԿՍԿ-ների 42%-ը Գյումրիում և 64%-ը Երևանում չեն ամաչում այլ ԿՍԿ-ների միջավայրում ասել իրենց ԿՍԿ լինելու մասին: Նմանապես չեն ամաչում ԿՍԿ լինելու մասին իրենց հանրայնում աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին ասելուց Գյումրիի ԿՍԿ-ների 7%-ը և Երևանի ԿՍԿ-ների 58%-ը: ԿՍԿ-ների 50%-ը Գյումրիում և 96%-ը Վանաձորում ինչ-որ մեկին ասել են իրենց ԿՍԿ լինելու մասին, ըստ որում նրանց մեծամասնությունն այդ մասին ասել է իրենց ընկերներին/ծանոթներին, որոնք նույնպես ԿՍԿ են: Քչերն են իրենց ԿՍԿ լինելու մասին տեղեկացրել բուժաշխատողներին կամ ընտանիքի անդամներին: Նմանապես քչերն են հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Որպես հետազոտությունից խուսափելու

պատճառ մեծամասնությունը նշել է վախը կամ անհանգստությունը, որ ինչ-որ մեկը կարող է իմանալ իրենց ԿՍԿ լինելու մասին: Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների մեկ քառորդը կշտամբվել, սպառնալիքների կամ ֆիզիկական բռնության է ենթարկվել ԿՍԿ լինելու պատճառով: ԿՍԿ-ների 5%-ը Երևանում, 20%-ը Գյումրիում նշել են ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու մասին: Նրանց մեծ մասը որպես դրա պատճառ նշել է կոմերցիոն սեռական ծառայությունների տրամադրումը:

Աղյուսակ 2.11. Խառան և խտրականություն

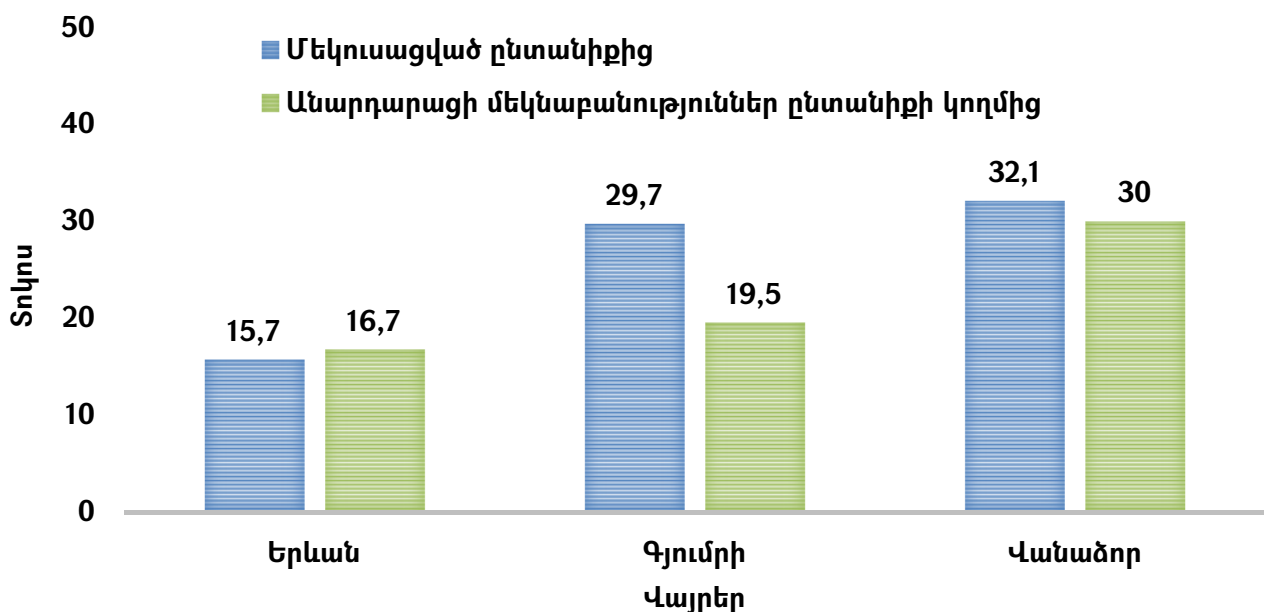
	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԽԱՐԱՆԻ ԵՎ ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԱԾՆԵՐ						
	29	9,4 (4,5, 14,4)	3	1,1 (0,4, 1,9)	2	1,1 (0,2, 2,0)
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	2	2,6 (0,0, 5,3)	1	100	0	--
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆ-ՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ ԿՈՂՄԻՑ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	27	97,3 (94,7, 100)	0	--	2	100
ԲՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	0	--	0	--
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ						
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ԵՄ	184	59,7 (52,2, 67,1)	111	68,6 (61,2, 76,0)	122	82,2 (78,4, 86,1)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	54	15,1 (11,0, 19,0)	35	29,4 (22,2, 36,6)	16	10,9 (7,2, 14,5)
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ՉԵՄ	59	25,2 (17,8, 32,7)	4	2,0 (0,6, 3,4)	12	6,9 (4,7, 9,1)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ԿՍԿ Է ԱՅԼ ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ						
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ԵՄ	215	64,4 (56,1, 72,8)	71	41,9 (35,6, 48,2)	76	47,9 (42,5, 53,4)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	13	3,7 (1,6, 5,8)	56	41,5 (35,1, 47,8)	8	5,4 (2,8, 8,0)
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ՉԵՄ	70	31,8 (23,1, 40,1)	23	16,6 (11,0, 22,2)	66	46,7 (41,3, 52,1)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ԿՍԿ Է ԻՐ ՀԱՆՐՈՒՅԹՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂԻՆ ԿԱՄ ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂԻՆ						
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ԵՄ	203	58,5 (51,0, 65,8)	11	7,0 (3,5, 10,5)	85	52,9 (46,8, 59,1)
ՉԵԶՈՔ/ ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	15	5,5 (2,0, 8,9)	41	29,5 (22,9, 36,0)	7	4,8 (2,2, 7,5)
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ՉԵՄ	81	36,1 (28,5, 43,7)	98	63,5 (56,5, 70,5)	58	42,2 (36,4, 47,9)
ՀԱՅՏՆԵԼ Է ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ԿՍԿ Է						
	228	67,3 (58,6, 76,1)	88	50,1 (41,5, 58,4)	143	95,8 (94,1, 97,5)
ՈՒՄ Է ՀԱՅՏՆԵԼ, ՈՐ ԿՍԿ Է						
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ/ ԿՆՈՋԸ	63	22,6 (15,9, 29,0)	8	6,7 (2,0, 9,8)	82	59,1 (53,7, 64,8)
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ	19	6,0 (1,9, 10,0)	1	0,9 (0,0, 2,0)	7	6,0 (2,3, 9,8)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ ԿՍԿ-ՆԵՐ ԵՆ	218	94,9 (91,5, 98,3)	88	96,1 (90,7, 100)	103	68,7 (62,4, 74,4)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ ԿՍԿ-ՆԵՐ ՉԵՆ	44	28,3 (19,7, 37,0)	1	0,9 (0,0, 1,9)	5	3,1 (1,3, 4,8)
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ ՆԵՐԻՆ	10	5,5 (2,0, 9,0)	1	0,9 (0,0, 2,0)	13	9,1 (6,0, 12,3)
ԽՈՒՍԱՓԵԼ Է ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄԻՄՆԵՐԻՆ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ						
	18	6,7 (2,6, 10,8)	2	0,8 (0,1, 1,5)	2	1,1 (0,2, 2,1)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	1	2,4	1	42,6 (0,0, 92,5)	0	--
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆ- ԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	17	97,5	1	57,3 (5,8, 100)	2	100
ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	0	--	0	--
ՁԵՐԲԱԿԱԼ- ՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	0	--	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԿՇՏԱՄԲԵԼ ԵՆ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	42	10,1 (6,4, 13,8)	33	23,9 (17,7, 30,0)	28	18,7 (14,2, 23,3)
ՇԱՆՏԱԺԻ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	6	2,9 (0,4, 5,6)	28	16,7 (11,8, 21,5)	6	4,7 (1,5, 7,9)
ՖԻԶԻԿԱԴԵՍ ՎՆԱՍԵԼ ԵՆ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	21	5,0 (2,2, 7,7)	26	20 (14,3, 25,4)	3	2,6 (0,08, 5,1)
ՍՏԻՊԵԼ ԵՆ ՈՒՆԵՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄՔԻՆ ՀԱԿԱՌԱԿ						
	19	4,8 (2,0, 7,4)	26	19,7 (14,0, 25,4)	0	--
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՆ Է						
	16	84,2 (55,8, 100)	20	77,0 (60,8, 91,0)	0	--

Հետազոտության մեջ ընդգրկված ԿՍԿ-ների 16%-ը Երևանում և 32%-ը Վանաձորում իրենց մեկուսացված են զգացել ընտանիքից ԿՍԿ լինելու պատճառով: Ընտանիքի անդամների կողմից կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու մասին անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք լսել են Երևանի ԿՍԿ-ների 17%-ը և Վանաձորի ԿՍԿ-ների 30%-ը (գծապատկեր 2.9.):

Գծապատկեր 2.9. Երբևէ զգացել է խտրական վերաբերմունք ԿՍԿ լինելու պատճառով

Ֆիզիկական բռնություն

Միայն Երևանում (8%) և Գյումրիում (20%) են ԿՍԿ-ները նշել երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու դեպքերի թվի

մեդիանան Երևանում եղել է 9: Առաջին անգամ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու տարիքի մեդիանան կազմել է Երևանում 21, Գյումրիում՝ 28: Բռնության ենթարկված ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը նշել է, որ բռնությունը եղել է հաճախորդի կողմից, ԿՍԿ լինելու պատճառով: Երևանի ԿՍԿ-ների 21%-ը և Գյումրիի ԿՍԿ-ների միայն 4%-ն են օգնություն ստանալու համար դիմել մասնագիտացված ծառայություններ: Նրանցից քչերն են մերժվել: Օգնության չդիմած ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը անհարմար է զգացել դիմել՝ ունենալով մտավախություն, որ իրենց վատ կվերաբերվեն ԿՍԿ լինելու պատճառով: ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը պատմել է ընկերներին կամ ծանոթներին ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին:

Աղյուսակ 2.12. Ֆիզիկական բռնություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾՆԵՐ						
	32	7,8 (4,6, 11,1)	27	20,3 (14,7, 25,9)	0	--
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ԴԵՊՔԵՐԻ ԹՎԻ ՄԵԴԻԱՆԱՆ						
	9	1 - 100	2	1 - 10	0	--
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՓԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՏԱՐԻՔԻ ՄԵԴԻԱՆԱՆ						
	21	14 - 39	28	16 - 36	0	--
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՓԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴ	18	51,1 (31,5, 69,6)	18	75,2 (69,2, 87,0)	0	--
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	1	5	1	2,3	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆ/ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁ	0	--	0	--	0	--
ԲԱՐԵԿԱՄ	10	36,8 (18,1, 56,2)	2	6,3	0	--
ԸՆԿԵՐ/ԾԱՆՈԹ	1	5	6	16,2 (5,1, 22,9)	0	--
ԻՆՉՊԻՍԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ Է ԵՂԵԼ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆՓԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ԱՄՈՒՍԻՆ ԿԱՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՊՐՈՂ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	9	38,0 (19,0, 57,7)	0	--	0	--
ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	0	--	2	9,6	0	--
ՄԵԿԸ, ՈՐԻ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Է ՈՒՆԵՆՈՒՄ, ԲԱՅՑ ԶԻ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	20	62,0 (42,3, 81,0)	12	90,4	0	--
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	21	59,0 (39,9, 77,3)	17	63,3 (50,5, 75,6)	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԻՄԱԾ ԿՍԿ-ՆԵՐ						
	6	20,7 (6,6, 34,8)	2	3,8 (0,0, 5,9)	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	0	--	1	60,1 (41,4, 100)	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	5	53,3 (13,7, 89,5)	1	39,9 (0,0, 59,4)	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	0	--	0	--	0	--
ՀՈԳԱՌՈՐԱԿԱՆ	2	57,4 (17,7, 98,3)	0	--	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԻՍ ՄԵՐԺՎԱԾ ԿՍԿ-ՆԵՐ						
	1	3,8 (0,0, 6,6)	0	--	0	--
ՄԵՐԺԱԾ ԱՆՁԻՆՔ ԿԱՄ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	0	--	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	0	--	0	--	0	--
ԻՐԱՎԱՔԱՆ, ԴԱՏԱՎՈՐ ԿԱՄ ՈԼՈՐՏԻ ԱՅԼ ՄԱՍՆԱԳԵՏ	0	--	0	--	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	0	--	0	--	0	--
ՀՈԳԱՌՈՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՉԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ						
ՉԳԻՏԵՐ՝ ԻՆՉ ԾԱՌԱՅՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՆ ՀԱՍԱ- ՆԵԼԻ/ՈՒՐ ԳՆԱԼ	2	8,8 (0,0, 21,4)	0	--	0	--
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷԻՆ	1	1,4	0	--	0	--
ՉՈՒՆԵՐ ԲԱՎԱՐԱՐ ԳՈՒՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	0	--	0	--	0	--
ԱՆՀԱՐՄԱՐ Է ԶԳԱՅԵԼ ԴԻՄԵԼ	10	45,6 (26,0, 66,1)	25	100	0	--
ՉԻ ԿԱՐԾԵԼ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ԿԱ	13	44,2 (25,3, 62,3)	0	--	0	--
ԱՆՀԱՐՄԱՐ ԶԳԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱ- ՌՈՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎԱՏ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ԱՐԺԱՆԱՆԱԼՈՒՑ	3	54,4 (15,1, 95,5)	18	74,1	0	--
ՎԱԽ ԻՐ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ/ԶՈՒԳ- ԸՆԿԵՐՈՋ/ԱՄՈՒՍՆՈՒ/ ԿՆՈՋ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--	3	11,7	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԱԽ ԻՐ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ/ ԿԱՌՈՒՅՏՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻՑ	6	80,1 (39,1, 100)	4	18,2	0	--
ՎԱԽ ԻՐ ԿՍԿ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՅԼ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	1	11,6 (0,0, 53,6)	5	15,7 (5,1, 24,3)	0	--
ՈՒՄ Է ՊԱՏՄԵԼ ԱՅԴ ԴԵՊԵՐԻ ՄԱՍԻՆ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴԻՆ	0	--	0	--	0	--
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	2	5,2	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆԻՆ/ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂԻՆ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԻՆ	1	2,8	0	--	0	--
ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ	9	43,1 (24,6, 62,5)	4	18,2 (3,9, 23,5)	0	--
ԸՆԿԵՐՈՋԸ/ԾԱՆՈԹԻՆ	15	54,0 (24,6, 62,5)	8	76 (69,8, 91,8)	0	--

ՄԻԱՎ-ի, գոնորեայի, տրիխոմոնիազի, քլամիդիոզի և սիֆիլիսի տարածվածությունը

Հետազոտության ընթացքում Գյումրիում և Վանաձորում ՄԻԱՎ վարակի որևէ դեպք չի հայտնաբերվել, իսկ Երևանում դրա տարածվածությունը կազմել է 0,6% (աղյուսակ 2.11.): Գոնորեայի տարածվածությունը կազմել է Երևանում 5%, Գյումրիում՝ 6%, իսկ Վանաձորում՝ 3%: Տրիխոմոնիազի տարածվածությունը Երևանում եղել է 21%, Գյումրիում՝ 15%, Վանաձորում՝ 25%: Քլամիդիոզի տարածվածությունն ամենաբարձրն է եղել Գյումրիի ԿՍԿ-ների շրջանում՝ 14%, իսկ Վանաձորում և Երևանում կազմել է համապատասխանաբար 8% և 6%: Սիֆիլիսի տարածվածությունը Երևանում կազմել է 15%, Գյումրիում՝ 5%, իսկ Վանաձորում՝ 4%:

Աղյուսակ 2.11. ՄԻԱՎ-ի, գոնորեայի, տրիխոմոնիազի, քլամիդիոզի և սիֆիլիսի տարածվածությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ						
	3	0,6 (0,0, 1,3)	0	--	0	--
Գոնորեա						
	19	5,3 (2,4, 8,3)	9	6,3 (3,1, 9,6)	4	2,9 (0,5, 5,3)
Տրիխոմոնիազ						
	69	21,3 (15,6, 27,0)	24	14,8 (10,4, 19,0)	37	24,8 (20,0, 29,6)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
Քլամիդիոզ						
	20	5,9 (2,9, 8,9)	23	14,3 (9,7, 18,8)	12	8,0 (5,2, 10,8)
Սիֆիլիս						
	43	15,5 (9,8, 21,2)	9	4,8 (2,5, 7,1)	8	4,2 (2,8, 5,7)

ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՔՆՆԱՐԿՈՒՄ ԵՎ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

Տեղաշարժվող ԿՍԿ-ների ռիսկային վարքագիծ

ԿՍԿ-ների 25%-ը Գյումրիում և 35%-ը Երևանում նշել են, որ վերջին տարվա ընթացքում ավելի քան մեկ ամիս տնից բացակայելիս ունեցել են առանց պահպանակի սեռական հարաբերություններ: Վանաձորում քչերն են ավելի քան մեկ ամիս բացակայել տնից: Շատ ԿՍԿ-ներ (83% Գյումրիում և 21% Երևանում) նշել են, որ եղել են արտերկրում կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու նպատակով: Տնից կարճաժամկետ բացակայությունները կարող են նպաստել բազմաթիվ զուգընկերների ունենալուն, ՄԻԱՎ-ով վարակմանը և վարակի տարածմանը: Տեղաշարժվող ԿՍԿ-ներին ուղղված միջամտությունները պետք է ներառեն կրթական և իրազեկման միջոցառումներ:

Ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ սեռական հարաբերություններ և պահպանակի ոչ մշտական օգտագործում

Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ սեռական հարաբերություններ ունեցել է ԿՍԿ-ների 22-37%-ը: Թեև ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը Վանաձորում և մոտ մեկ քառորդը Երևանում և Գյումրիում մշտապես օգտագործել է պահպանակ ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ, այնուհանդերձ նրանց մի զգալի մասը Երևանում և Վանաձորում երբեք չի օգտագործել պահպանակ: Մշտապես պահպանակ չօգտագործելու ամենատարածված պատճառներն են զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը և հաճույքի նվազեցումը: Հետազոտության արդյունքներն ընդգծում են ԿՍԿ-ների և նրանց զուգընկերների (ոչ կոմերցիոն և կոմերցիոն) շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի անհրաժեշտությունը: Կարևոր է, որ այդ ծրագրերում ներառվեն պահպանակի օգտագործման վերաբերյալ բանակցային հմտությունների բարելավմանն ու ՄԻԱՎ-ով վարակման և փոխանցման վտանգի նվազեցմանն ուղղված իրազեկման բաղադրիչներ: Կանխարգելման այլ տարրերակներ, ինչպես օրինակ նախակոնտակտային կանխարգելումը, պետք է հասանելի լինեն ԿՍԿ-ներին: Միաժամանակ անհրաժեշտ է, որ առողջապահական և

այլ ծառայությունների միջոցով խրախուսվեն ԿՍԿ-ների և նրանց զուգընկերների շրջանում ՄԻԱՎ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտությունները:

Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածում և ռիսկային սեռական վարքագիծ

Թեև ալկոհոլի գործածումը ԿՍԿ-ների շրջանում միջին մակարդակի էր, այնուհանդերձ ալկոհոլի ազդեցության տակ ռիսկային սեռական վարքագծի դրսևորումը բարձր էր: ԿՍԿ-ների շրջանում թմրամիջոցների գործածումը բավականաչափ ցածր էր բոլոր երեք քաղաքներում: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ ԿՍԿ-ների շրջանում ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածմանն առնչվող վարքագիծը բնութագրելու համար: ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջամտությունները պետք է ուղղված լինեն ալկոհոլի ու թմրամիջոցների գործածման և դրանց հետևանքով ռիսկային սեռական վարքագծի դրսևորումների նվազեցմանը: Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածման հնարավոր վտանգների հարցերով խորհրդատվությունը և կախվածությունից բուժման ծրագրերը պետք է դիտարկվեն որպես ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման համալիր ծրագրերի բաղկացուցիչ:

Սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտությունների ցածր մակարդակ

Հարցման ենթարկված ԿՍԿ-ների 13-57%-ը վերջին 12 ամսվա ընթացքում ունեցել է սեռական օրգանների բորբոքումներ: Մեծամասնությունը հետազոտվել է սեռավարակների վերաբերյալ վերջին 12 ամսվա ընթացքում: Նրանցից Երևանի ԿՍԿ-ների 48%-ի, Գյումրիի և Վանաձորի ԿՍԿ-ների 11%-ի մոտ ախտորոշվել է որևէ սեռավարակ: Սեռավարակների առկայությունը բարձրացնում է ՄԻԱՎ-ով վարակվելու հավանականությունը: Դրանց վաղ ախտորոշումն ու բուժումը կարևոր են առողջությունը բարելավելու և ՄԻԱՎ-ի փոխանցման վտանգը նվազեցնելու համար: Անհրաժեշտ է առողջապահական ծառայությունների միջոցով ԿՍԿ-ներին առաջարկել ՄԻԱՎ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտություններ:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների բարձր մակարդակ

Թեև իր՝ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը ԿՍԿ-ների ճնշող մեծամասնությունը գնահատել է միջին կամ բացառել է, ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների թիվը բավականին բարձր է: ԿՍԿ-ների մոտ 90%-ը երեք քաղաքներում էլ նշել է, որ երբևէ հետազոտվել է ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ, ըստ որում նրանց զգալի մասը՝ վերջին 12 ամսվա ընթացքում: Կարևոր է ապահովել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունների հասանելիությունը ԿՍԿ-ներին: Հարկավոր է առողջապահական ծառայություններ տրամադրողների համար անցկացնել սեմինար-վարժանքներ՝ ուղղված ԿՍԿ-ներին աջակցության համար նպաստավոր միջավայր ստեղծելուն:

Տրիխոմոնիազի և քլամիդիոզի բարձր տարածվածություն

ԿՍԿ-ների շրջանում բարձր է տրիխոմոնիազի տարածվածությունը. 21%՝ Երևանում, 15%՝ Գյումրիում, և 25%՝ Վանաձորում: Քլամիդիոզի տարածվածությունը նույնպես բարձր է՝ 6-14%: ԿՍԿ-ների շրջանում սեռավարակների ախտորոշման և բուժման գործում կարևոր է բժշկական կազմակերպությունների դերը: Այլ ծառայություններ տրամադրողները կարող են նպաստել սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտվող ԿՍԿ-ների թվի մեծացմանը: ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերը պետք է կենտրոնանան ՄԻԱՎ վարակի և սեռավարակների բուժման տրամադրման վրա:

ՄԻԱՎ վարակի և սիֆիլիսի ցածր տարածվածություն

ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը 1%-ից ցածր է Երևանում, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում հետազոտության ընթացքում ՄԻԱՎ վարակի որևէ դեպք չի արձանագրվել: Սիֆիլիսի տարածվածությունը բարձր էր Երևանում (15%) և 5%-ից ցածր՝ Գյումրիում և Վանաձորում: Երևանի և Գյումրիի ԿՍԿ-ների շրջանում գոնորեայի տարածվածությունն ավելի բարձր էր Վանաձորի համեմատ: Չնայած ՄԻԱՎ վարակի ցածր տարածվածությանը՝ ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով իրազեկվածության բարձրացմանը, ուսուցմանն ու ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությանն ուղղված միջոցառումները պետք է շարունակվեն:

Խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափումը ցածր մակարդակի վրա է

Բոլոր երեք քաղաքներում ԿՍԿ-ների մինչև 10%-ն է նշել խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափելու մասին: ԿՍԿ-ների որոշ մասը (36-64%) նշել է, որ ամաչում է ասել սոցալխատողներին և բուժաշխատողներին իր ԿՍԿ լինելու մասին: Անհրաժեշտ են հետազա հետազոտություններ խարանի և խտրականության առկայությունը և առողջապահական ծառայություններին հասանելիության վրա նրանց ազդեցությունը հասկանալու համար:

ԿՍԿ-ների շրջանում ֆիզիկական բռնության ցածր մակարդակ

ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում, իսկ Վանաձորում ոչ մեկը չեն նշել երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկված ԿՍԿ-ների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում նշել է, որ ենթարկվել է բռնության հաճախորդի կողմից, որին հաջորդում են բարեկամը և ընկեր/ծանոթը: Անհրաժեշտ են հետազա ուսումնասիրություններ ֆիզիկական բռնության դեպքերն ավելի խոր ուսումնասիրելու համար:

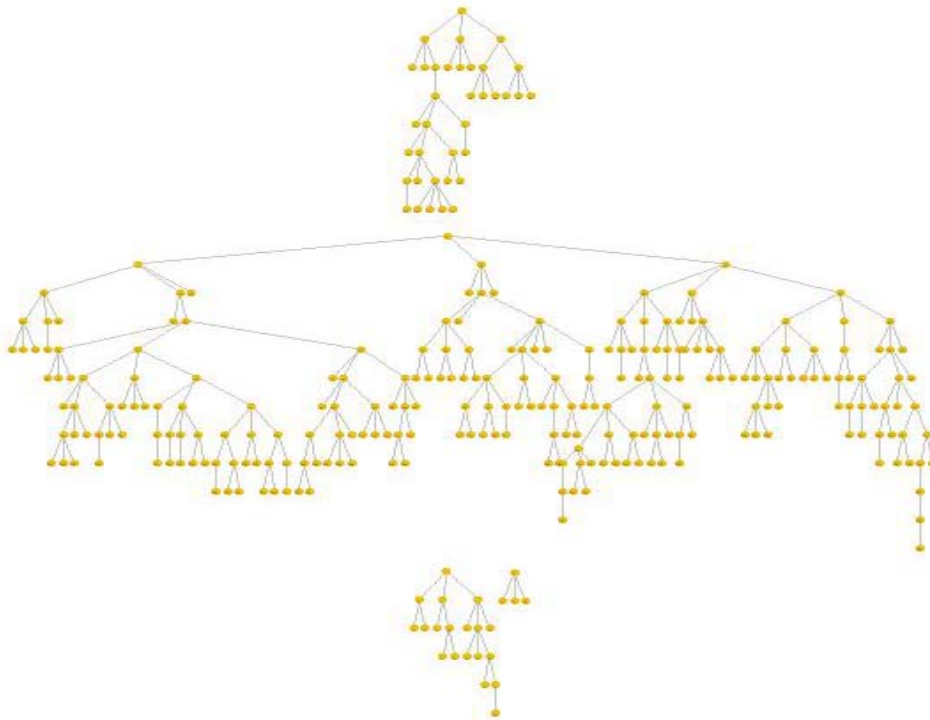
ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Տրամադրել պահպանականներ, իրականացնել վարքագծի փոփոխմանն ուղղված միջոցառումներ՝ որպես թիրախային խումբ ներառելով նաև տնից հաճախակի բացակայող ԿՍԿ-ներին:
- Ընդլայնել ՄԻԱՎ-ի և սեռավարականների վերաբերյալ հետազոտությունները բժշկական կազմակերպություններում և այլ ծառայություններ տրամադրողների միջոցով:
- Ընդլայնել կանխարգելմանն ուղղված համապարփակ ծառայությունների ծածկույթը:
- Առողջապահական և այլ ծառայություններ տրամադրողներին իրազեկել ԿՍԿ-ների հատուկ կարիքների մասին:
- Ընդլայնել ԿՍԿ-ների և նրանց զուգընկերների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով ուսուցման բաղադրիչը:
- ԿՍԿ-ների շրջանում ՄԻԱՎ-ի կանխարգելման միջոցառումների պլանավորման և իրականացման ընթացքում ընդգրկել այնպիսի հաստատություններ, ինչպիսիք են ակումբները, հյուրանոցները և ռեստորանները:

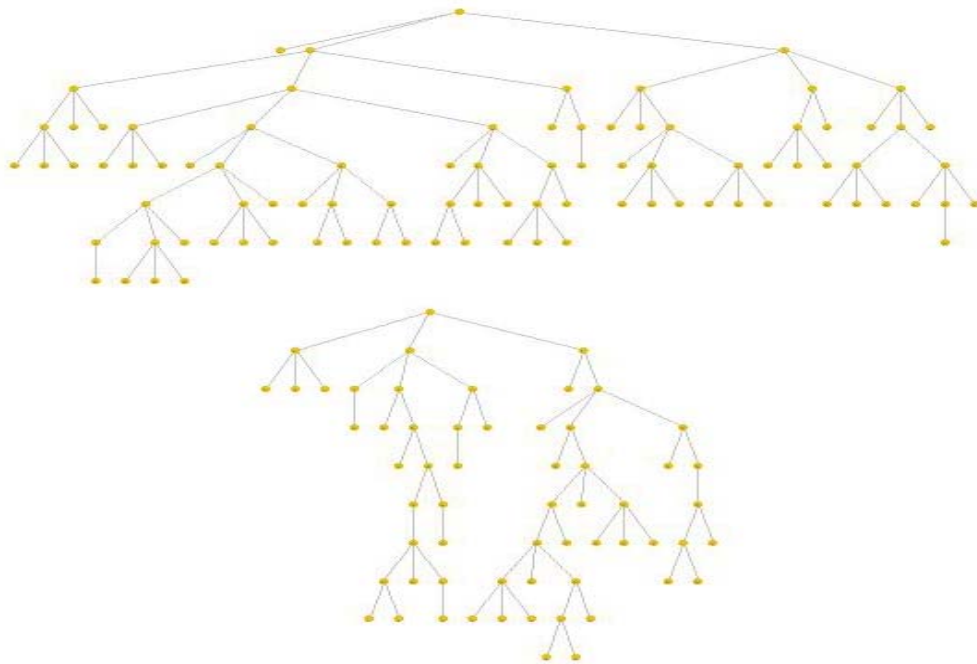
3. ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՑՈՂ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ (SUS)

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների մեջ ընդգրկվել է Երևանում 300 SUS (այդ թվում չորս սերմ), Գյումրիում և Վանաձորում՝ 150-ական SUS (այդ թվում երկուական սերմ յուրաքանչյուր քաղաքում): Ընդգրկման շղթաներում ալիքների առավելագույն թիվը Երևանում հասել է 11-ի (գծապատկեր 3.1.), Գյումրիում՝ 9-ի (գծապատկեր 3.2.), և Վանաձորում՝ 10-ի (գծապատկեր 3.3.): Սերմերը գտնվում են շղթաների գագաթին:

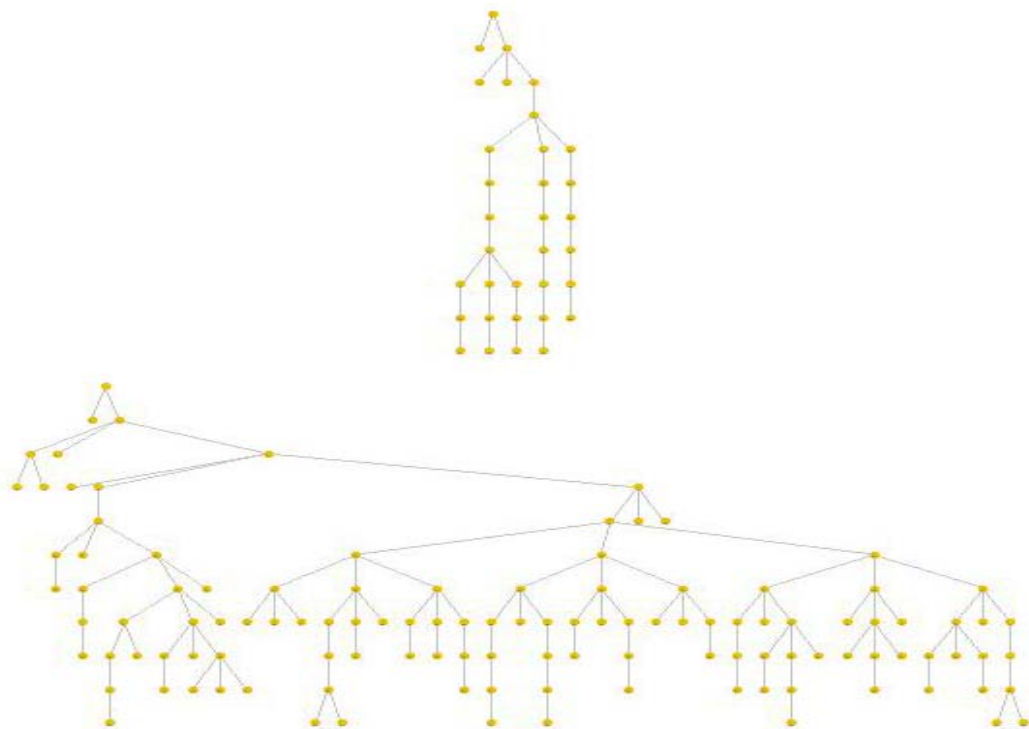
Գծապատկեր 3.1. *SUS-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=300$) չորս ընդգրկման շղթայով, ք.Երևան*

Գծապատկեր 3.2. *SUS-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=150$) երկու ընդգրկման շրջայով, ք. Գյումրի*

Գծապատկեր 3.3. *SUS-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=150$) երկու ընդգրկման շրջայով, ք. Վանաձոր*

Սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը

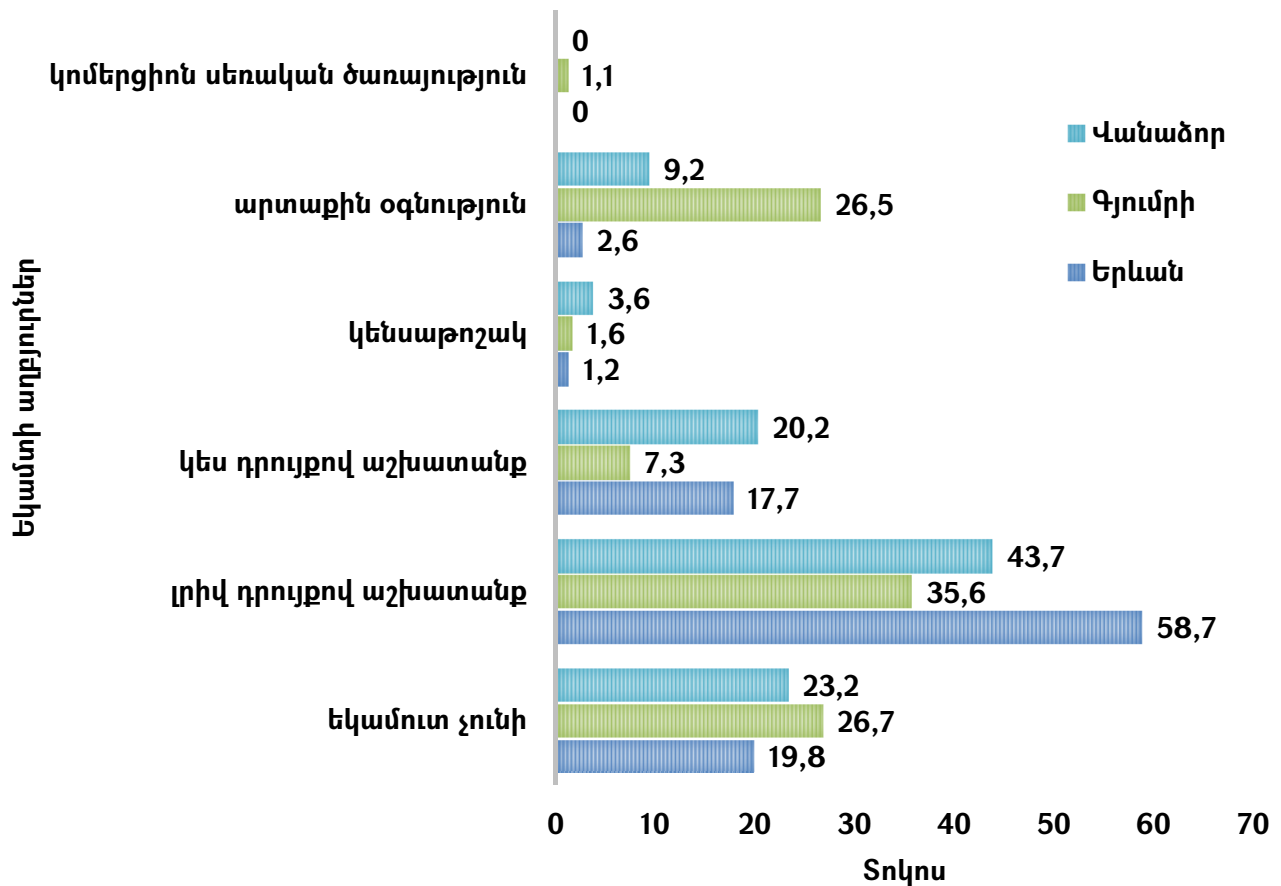
SUS-ների մեծամասնությունը Երևանում 24 տարեկան և ավելի ցածր տարիքի էր, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում՝ 25 տարեկան և բարձր (աղյուսակ 3.1.): Տարիքի մեղիանան 24 էր Երևանում (սահմաններ՝ 18-63), 32՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 18-69), և 26՝ Վանաձորում (սահմաններ՝ 18-54): Համարյա բոլոր SUS-ները Երևանում, Գյումրիում և Վանաձորում ծնվել են ՀՀ-ում, մեծամասնությունն ուներ միջին մասնագիտական կամ բարձրագույն կրթություն:

Աղյուսակ 3.1. SUS-ների տարիքը, ծննդավայրը և կրթությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՏԱՐԻՔ						
24-ից ՑԱԾՐ	150	52,3 (43,1, 61,5)	31	22,1 (15,7, 28,5)	60	40,8 (33,6, 48,0)
25 34	114	33,6 (25,7, 41,5)	53	36,9 (29,6, 44,0)	63	40,9 (33,8, 48,0)
35 44	28	10,1 (5,8, 14,4)	45	28,1 (22,5, 34,8)	20	13,5 (8,2, 18,7)
45 և ԱՎԵԼԻ	8	4,0 (0,5, 7,5)	21	12,9 (8,2, 17,6)	7	4,8 (1,6, 7,9)
ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ						
<25	148	52,1 (43,4, 60,8)	30	21,3 (15,1, 27,5)	60	40,8 (33,6, 48,1)
≥25	151	47,9 (39,2, 56,6)	119	78,7 (72,5, 84,7)	90	59,2 (51,9, 66,4)
ԾՆՆԴԱՎԱՅՐ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	286	95,9 (92,8, 99,0)	140	93,9 (90,6, 97,2)	144	95,1 (91,0, 99,3)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ	10	4,1 (1,0, 7,2)	7	5,0 (1,9, 8,2)	5	4,9 (0,7, 9,0)
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	0	--	1	0,6 (0,0, 1,4)	0	--
ԱՅԼ	0	--	1	0,4 (0,0, 1,0)	0	--
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ						
	298	98,5 (96,5, 100)	147	98,4 (96,7, 100)	150	100
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ						
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	54	19,9 (13,1, 26,7)	25	17,5 (11,6, 23,4)	0	--
ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ	52	22,4 (15,5, 29,3)	50	32,3 (25,5, 39,1)	39	29,5 (22,7, 36,3)
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	55	21,0 (15,1, 26,9)	39	27,5 (20,9, 34,1)	18	11,0 (7,1, 15,0)
ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ	135	36,7 (29,1, 44,3)	33	22,7 (16,2, 29,2)	93	59,5 (52,6, 66,4)

Երևանում SUS-ների մոտ 59%-ը, Գյումրիում 36%-ը և Վանաձորում 44%-ը որպես եկամտի հիմնական աղբյուր նշել են լրիվ դրույքով աշխատանքը (գծապատկեր 3.4.): Քիչ SUS-ների համար են կոմերցիոն սեռական ծառայությունները եղել եկամտի հիմնական աղբյուր:

Գծապատկեր 3.4. *SUS-ների եկամտի հիմնական աղբյուրները*

Ընտանեկան կարգավիճակը

SUS-ների գերակշռող մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում նշել է, որ ամուրի է (աղյուսակ 3.2.): Երևանում SUS-ների 14%-ը և Վանաձորում 32%-ը քնակվում են իրենց սեռական զուգընկերոջ հետ:

Աղյուսակ 3.2. *SUS-ների ընտանեկան կարգավիճակը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ						
ԱՄՈՒՐԻ	255	82,1 (76,2, 88,1)	79	55,4 (48,0, 62,7)	89	61,0 (54,2, 67,8)
ԱՄՈՒՄՆԱՑԱԾ	33	14,0 (8,4, 19,7)	36	22,9 (16,6, 29,1)	51	32,1 (25,8, 38,5)
ԱՄՈՒՄՆԱԼՈՒԾ-ՎԱԾ	12	3,8 (1,5, 6,2)	33	20,8 (15,2, 26,6)	9	6,5 (3,0, 10,1)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱՊՐՈՒՄ ԵՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՆԵՐԻ ՀԵՏ	0	--	1	0,3 (0,0, 0,6)	1	0,3 (0,0, 0,7)
ԱՅՐԻ	0	--	1	0,6 (0,0, 1,4)	0	--
ԲՆԱԿՎՈՒՄ Է ՍԵՌԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ						
	33	14,0 (7,9, 20,0)	43	25,8 (19,9, 31,8)	51	32,0 (25,9, 38,4)

SUS-ների սոցիալական բնութագրիչները

Սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը

Հարցման ենթարկված SUS-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում իր սեռական կողմնորոշումը բնորոշել է որպես բիսեքսուալ: SUS-ների մեծամասնության համար նախընտրելի զուգընկեր են հավասարապես և՛ տղամարդիկ, և՛ կանայք:

Աղյուսակ 3.3. SUS-ների սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՍԵՌԱԿԱՆ ԿՈՄՆՈՐՇՈՒՄ						
ՀՈՄՈՍԵՔՍՈՒԱԼ	106	25,4 (18,7, 32,1)	34	21,3 (15,9, 26,9)	64	39,6 (32,7, 46,4)
ԲԻՍԵՔՍՈՒԱԼ	189	71,8 (64,7, 78,8)	111	76,1 (70,1, 81,8)	84	59,5 (52,7, 66,4)
ՀԵՏԵՐՈՍԵՔՍՈՒԱԼ	4	2,8 (0,0, 6,1)	3	2,1 (0,0, 4,1)	1	0,6 (0,0, 1,4)
ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ	0	--	1	0,2 (0,2, 0,2)	1	0,3 (0,3, 0,4)
ԱՅԼ	1	0,0 (0,0, 0,1)	1	0,2 (0,2, 0,2)	0	--
ՍԵՌԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՆԱԽԸՆՏՐԵԼԻ ՍԵՌԸ						
ՄԻԱՅՆ ԿԱՄ ՄԵԾ ՄԱՍԱՄԲ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ	123	32,3 (23,7, 40,8)	41	25,8 (19,2, 32,3)	65	40,1 (33,1, 47,2)
ՀԱՎԱՍԱՐԱՊԵՍ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ ԵՎ ԿԱՆԱՅՔ	160	57,1 (49,2, 64,9)	87	60,8 (53,4, 68,2)	84	58,5 (51,6, 65,4)
ՄԵԾ ՄԱՍԱՄԲ ԿԱՆԱՅՔ	16	10,6 (4,6, 16,7)	22	13,4 (8,4, 18,4)	1	1,3 (0,0, 4,0)

Տեղաշարժը

Երևանում SUS-ների 24%-ը և Գյումրիում 51%-ը վերջին տարվա ընթացքում տնից բացակայել են ավելի քան մեկ ամիս, ընդ որում նրանց մեծամասնությունը եղել է Հայաստանի այլ մարզերում, իսկ Վանաձորի SUS-ների 56%-ը եղել է ՌԴ-ում (աղյուսակ 3.4.): Տնից բացակայած SUS-ների 46%-ը Գյումրիում և 18%-ը Վանաձորում

այդ ընթացքում ունեցել են առանց պահպանակի սեռական հարաբերություններ: Երևանում SUS-ների 16%-ի և Վանաձորում 49%-ի՝ տնից ավելի քան երեք ամիս բացակայելու պատճառը եղել է արտագնա աշխատանքի մեկնելը:

Աղյուսակ 3.4. *SUS-ների տեղաշարժը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ՏՆԻՑ ԲԱՑԱԿԱՅԱԾՆԵՐ						
	68	23,7 (17,2, 30,2)	72	50,7 (42,6, 59,0)	52	34,4 (27,8, 41,1)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԵՐԿԻՐԸ						
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՅԼ ՄԱՐԶԵՐ	35	63,8 (52,1, 76,0)	35	49,6 (36,9, 62,4)	18	25,0 (7,1, 34,6)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	17	23,3 (12,7, 34,1)	24	33,6 (21,8, 45,8)	25	55,8 (40,8, 78,4)
ՈՒԿՐԱԻՆԱ	1	1,0 (0,6, 1,5)	3	4,2 (0,0, 9,2)	2	2,0 (0,0, 2,4)
ԱՅԼ	13	11,8 (4,3, 18,6)	9	12,5 (3,8, 20,8)	7	17,2 (6,0, 31,0)
ԱՌԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼԻՍ						
	25	41,5 (26,9, 56,5)	32	45,7 (33,4, 58,1)	12	18,5 (2,7, 30,6)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 3 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՄԻՍ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ, ՔԱՆ 12 ԱՄԻՍ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՄԵԿՆԱԾՆԵՐ						
	11	15,6 (5,7, 25,6)	29	41,8 (30,0, 53,7)	23	49,4 (32,4, 71,8)

Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը

SUS-ների մեծամասնությունն օգտագործում է ալկոհոլային խմիչքներ: Սակայն քչերն են նշել շաբաթվա ընթացքում 4 կամ ավելի անգամ ալկոհոլ օգտագործելու մասին, և մոտ կեսը նշել է ամիսն առնվազն մեկ անգամ վեց կամ ավելի բաժին ալկոհոլ օգտագործելու մասին (աղյուսակ 3.5.): Ալկոհոլային խմիչքներ օգտագործող SUS-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում ունեցել է սեռական հարաբերություններ ալկոհոլային խմիչքների ազդեցությամբ: Երբևէ թմրամիջոցներ գործածել են Երևանում և Գյումրիում հարցման ենթարկված SUS-ների 21%-ը և Վանաձորում՝ 39%-ը: Վանաձորում երբևէ թմրամիջոց գործածած SUS-ների 43%-ը և Գյումրիում՝ 79%-ը ունեցել են սեռական հարաբերություններ թմրամիջոցների ազդեցությամբ: Հարցման ենթարկված SUS-ներից քչերն են նշել ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ գործածելու մասին: Երբևէ թմրամիջոց գործածած SUS-ների տարիքը առաջին անգամ թմրամիջոց գործածելիս եղել է Երևանում 18 (սահմաններ՝ 13-35), Գյումրիում՝ 19 (սահմաններ՝ 15-40), իսկ Վանաձորում՝ 20 (սահմաններ՝ 16-36):

Աղյուսակ 3.5. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԵՐԲԵՔ	134	41,5 (33,8, 49,2)	9	5,1 (2,2, 8,1)	4	2,7 (0,4, 5,0)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԿԱՄ ՔԻՉ	64	23,7 (17,8, 29,6)	40	26,8 (20,4, 33,2)	76	51,8 (43,9, 59,8)
ԱՄԻՍԸ 2-4 ԱՆԳԱՄ	42	16,3 (9,9, 22,7)	48	32,8 (26,0, 39,5)	41	24,2 (18,8, 29,7)
ՇԱՐԱԹԸ 2-3 ԱՆԳԱՄ	34	9,8 (5,7, 13,8)	27	21,0 (14,4, 27,6)	23	17,0 (10,6, 23,3)
ՇԱՐԱԹԸ 4 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՆԳԱՄ	26	8,6 (4,6, 12,6)	26	14,2 (9,7, 18,7)	6	4,2 (1,3, 7,2)
ՎԵՑ ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԲԱԺԻՆ ԱԼԿՈՀՈԼԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԵՐԲԵՔ	37	23,1 (13,4, 32,8)	23	20,3 (13,8, 26,8)	6	2,8 (1,4, 4,3)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԿԱՄ ՔԻՉ	79	50,1 (38,3, 62,1)	65	46,6 (39,1, 54,0)	73	54,5 (47,7, 61,3)
ԱՄԻՍԸ 2-4 ԱՆԳԱՄ	21	10,8 (4,2, 17,4)	13	9,1 (4,4, 13,8)	15	8,8 (5,6, 11,9)
ՇԱՐԱԹԸ 2-3 ԱՆԳԱՄ	18	12,6 (4,1, 21,2)	21	13,6 (8,8, 18,4)	35	22,2 (16,6, 27,8)
ՇԱՐԱԹԸ 4 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՆԳԱՄ	10	3,4 (0,4, 6,1)	19	10,4 (6,5, 14,3)	17	11,7 (7,2, 16,3)
ԵՐԲԱՆ ԱԼԿՈՀՈԼԻ ԱՉԴԵՑՈՒԹՅԱՄԲ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	123	72,4 (63,1, 81,8)	109	77,1 (70,6, 83,5)	119	79,5 (73,0, 85,9)
ՈՉ	40	26,9 (17,5, 36,3)	26	18,2 (12,4, 24,1)	23	16,9 (11,3, 22,6)
ՉԻ ՀԻՇՈՒՄ	1	0,7 (0,5, 0,9)	6	4,7 (1,4, 8,0)	4	3,6 (0,3, 6,9)
ԵՐԲԱՆ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ						
	63	22,6 (15,6, 29,7)	34	20,9 (15,2, 26,6)	55	35,0 (28,4, 41,6)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱՉԴԵՑՈՒԹՅԱՄԲ ԵՐԲԱՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	30	56,7 (41,0, 73,1)	23	79,2 (68,9, 95,8)	21	42,8 (27,4, 62,8)
ՈՉ	31	40,6 (24,2, 56,3)	8	16,2 (1,0, 25,6)	23	40,5 (22,2, 56,3)
ՉԻ ՀԻՇՈՒՄ	1	2,3 (1,8, 3,6)	2	4,6 (0,0, 10,2)	11	16,7 (4,2, 27,1)
ԵՐԲԱՆ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ						
	9	5,7,0 (1,8, 9,6)	4	2,9 (0,0, 5,7)	1	0,3 (0,3, 0,4)

Սեռական վարքագիծը

Սեռական կյանքի բնութագիր

Տարիքի մեղիանան առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ կազմել է Երևանում 17 (սահմաններ՝ 7-26), Գյումրիում՝ 16 (սահմաններ՝ 8-26), և Վանաձորում՝ 16

(սահմաններ՝ 12-24), իսկ արական սեռի զուգընկերոջ հետ առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ այն եղել է Երևանում 19 (սահմաններ՝ 7-45), Գյումրիում՝ 20 (սահմաններ՝ 8-50), և Վանաձորում՝ 18 (սահմաններ՝ 12-31) (աղյուսակ 3.6.): Երևանում SUS-ների 65%-ը, Գյումրիում 47%-ը և Վանաձորում 45%-ը նշել են, որ արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ իրենք ունենում են և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր: Սեռական զուգընկերների թվի մեդիանան վերջին ամսվա ընթացքում Երևանում (սահմաններ՝ 1-90) և Գյումրիում (սահմաններ՝ 1-25) կազմել է 1, իսկ Վանաձորում՝ 2 (սահմաններ՝ 1-15): SUS-ների գերակշռող մեծամասնությունն ունեցել էր սեռական հարաբերություններ տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին ամսվա ընթացքում: Գյումրիում SUS-ների 25%-ը, Վանաձորում 58%-ը, իսկ Երևանում SUS-ների 71%-ն օգտագործել են պահպանակ տղամարդու հետ վերջին անալ սեռական հարաբերության ժամանակ: Տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերությունների թվի մեդիանան վերջին ամսվա ընթացքում Երևանում կազմել է 2 (սահմաններ՝ 0-100), Գյումրիում՝ 5 (սահմաններ՝ 0-70), Վանաձորում՝ 3 (սահմաններ՝ 0-20), իսկ պահպանակների օգտագործման մեդիանան եղել է Երևանում 2 (սահմաններ՝ 0-100), Գյումրիում՝ 1 (սահմաններ՝ 0-70), և Վանաձորում՝ 2 (սահմաններ՝ 0-20): SUS-ների մեծամասնությունը չի օգտագործել պահպանակ վերջին օրալ հարաբերության ժամանակ:

Աղյուսակ 3.6. Սեռական վարքագիծը տղամարդ զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԴԵՐԸ ՏՂԱՄԱՐԴ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ						
ԱԿՏԻՎ	159	65,3 (57,9, 72,5)	75	46,8 (39,3, 54,2)	68	45,5 (37,9, 53,1)
ՊԱՍԻՎ	34	8,9 (4,9, 12,9)	18	12,9 (7,8, 18,0)	16	10,4 (5,5, 15,4)
Ե՛Վ ԱԿՏԻՎ, Ե՛Վ ՊԱՍԻՎ	105	25,8 (19,9, 31,7)	54	40,3 (33,2, 47,4)	66	44,1 (36,3, 51,9)
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏՂԱՄԱՐԴ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ						
ՏՎՅԱԼ ՇԱԲԱԹՎԱԼ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	127	31,0 (24,9, 37,1)	63	45,8 (38,3, 53,1)	61	34,0 (27,6, 40,5)
ՏՎՅԱԼ ԱՄՍՎԱԼ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	116	47,2 (39,3, 55,0)	35	22,7 (16,6, 28,7)	55	40,7 (33,5, 47,9)
ՎԵՐՋԻՆ 3 ԱՄՍՎԱԼ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	28	8,7 (4,8, 12,7)	25	15,2 (10,2, 20,3)	29	21,4 (14,7, 28,0)
ՎԵՐՋԻՆ 6 ԱՄՍՎԱԼ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	13	7,7 (2,8, 12,5)	25	14,7 (9,9, 19,7)	3	2,1 (0,3, 4,4)
ՎԵՑ ԱՄՍԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱԼ	15	5,4 (1,8, 8,9)	2	1,5 (0,0, 3,4)	2	1,8 (0,7, 4,3)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ						
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԴԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	237	7,8 (63,0, 78,7)	39	24,8 (11,1, 38,3)	89	58,5 (51,2, 65,7)
ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԴԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
ԱՅՈ	93	31,1 (23,9, 38,1)	9	5,7 (2,1, 9,4)	19	12,7 (8,2, 17,3)
ՈՂ	192	65,1 (57,9, 72,3)	126	84,6 (79,3, 89,9)	122	82,6 (77,3, 87,9)
ՆՄԱՆԱՏԻՊ ՀԱՐԱ- ԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՉԻ ՈՒՆԵՆՈՒՄ	14	3,9 (1,5, 6,1)	14	9,6 (5,2, 14,1)	8	4,7 (1,9, 7,4)

Լուրբիկանտների օգտագործումը

SUS-ների 58%-ը Երևանում, 48%-ը Վանաձորում և միայն 41%-ը Գյումրիում նշել են, որ երբևէ օգտագործել են լուրբիկանտներ տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ (աղյուսակ 3.7.): SUS-ների գերակշռող մեծամասնությունը օգտագործել է ջրային հիմքով լուրբիկանտ:

Աղյուսակ 3.7. Լուրբիկանտների օգտագործումը տղամարդ զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՐԲԷ ԼՈՒԲՐԻԿԱՆՏՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	210	57,8 (49,4, 66,0)	61	41,5 (34,5, 48,6)	78	48,1 (40,1, 56,2)
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԼՈՒԲՐԻԿԱՆՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ						
ՋՐԱՅԻՆ ՀԻՄՔՈՎ	198	90,3 (82,6, 97,8)	41	67,2 (53,4, 79,1)	74	94,6 (88,9, 100)
ՅՈՒՂԱՅԻՆ ՀԻՄՔՈՎ	13	9,6 (2,1, 17,3)	17	32,8 (20,9, 46,6)	4	5,4 (0,0, 11,1)

Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ

Մշտական զուգընկերներ

Երևանում SUS-ների 31%-ը և մոտ կեսը Գյումրիում և Վանաձորում ունեցել են մշտական տղամարդ զուգընկեր վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 3.8.): Նրանց 17%-ը Գյումրիում, 65%-ը Երևանում և 32%-ը Վանաձորում օգտագործել են պահպանակ տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ: SUS-ների 54%-ը Երևանում, 12%-ը Գյումրիում և 24%-ը Վանաձորում մշտապես օգտագործում են պահպանակ տղամարդ զուգընկերոջ հետ: Հարցման ենթարկված SUS-ների մեծամասնությունը որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ նշել է հաճույքի նվազեցումը և զուգընկերոջը վստահելը:

Աղյուսակ 3.8. Սեռական վարքագիծը մշտական զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	99	31,3 (23,9, 38,7)	68	48,9 (41,2, 56,5)	65	50,5 (43,4, 57,4)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	72	65,5 (52,6, 77,9)	13	16,9 (7,8, 25,1)	21	31,8 (19,4, 43,5)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	60	54,2 (42,6, 65,3)	10	11,7 (4,3, 17,9)	16	23,6 (12,4, 34,1)
ՈՉ ՄԻՇՏ	27	29,4 (18,2, 40,6)	34	52,3 (40,3, 65,3)	23	36,0 (25,4, 47,3)
ԵՐԲԵՔ	11	16,4 (6,4, 26,8)	24	35,9 (24,0, 48,0)	26	40,4 (26,8, 54,0)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄՇՏԱԴԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--	3	6,8 (0,0, 14,6)	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	1	1,3 (0,0, 3,4)	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	1	--	9	17,1 (6,8, 28,1)	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	20	54,5 (40,0, 69,2)	16	23,0 (11,5, 33,0)	27	56,0 (18,1, 94,4)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	5	8,7 (1,0, 16,3)	3	3,9 (3,2, 3,9)
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	19	48,4 (32,5, 64,3)	39	66,2 (53,4, 78,8)	37	78,6 (51,8, 100)
ԶԳԻՏԵՄ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--	0	--	0	--

Պատահական զուգընկերներ

SUS-ների 79%-ը Երևանում, 55%-ը Գյումրիում և 64%-ը Վանաձորում նշել են, որ ունեցել են պատահական տղամարդ զուգընկերներ վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 3.9.): SUS-ների երեք քառորդը Երևանում և Վանաձորում, և 48%-ը

Գյումրիում օգտագործել են պահպանակ պատահական զուգընկերոջ հետ վերջին անալիզի հարաբերության ժամանակ: Երևանում SUS-ների 54%-ը, Վանաձորում 48%-ը և Գյումրիում ընդամենը 29%-ն են մշտապես պահպանակ օգտագործել պատահական զուգընկերոջ հետ վերջին տարվա ընթացքում: Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ SUS-ների 61%-ը Երևանում և Գյումրիում նշել է հաճույքի նվազեցումը:

Աղյուսակ 3.9. *Սեռական վարքագիծը պարտահանական զուգընկերոջ հետ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	241	79.3 (72.7, 85.8)	90	54.8 (47.7, 61.8)	107	64.2 (57.1, 71.3)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	202	75.3 (67.3, 83.3)	43	48.4 (37.4, 59.1)	75	72.9 (64.7, 82.8)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	159	53.8 (45.0, 62.3)	28	28.7 (18.4, 37.7)	45	47.8 (39.1, 59.5)
ՈՉ ՄԻՇՏ	60	33.1 (24.4, 42.0)	50	61.8 (52.8, 73.5)	56	47.0 (35.6, 55.8)
ԵՐԲԵՔ	22	13.1 (7.4, 18.8)	12	9.5 (3.3, 14.3)	6	5.2 (0.5, 9.5)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄՇՏԱԴԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	3	6,7 (0,2, 13,4)	2	5,1 (0,0, 12,5)	6	14,8 (4,6- 29,3)
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	2	2,4 (0,0, 7,1)	2	3,3 (0,0, 8,4)	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	8	9,4 (3,2, 15,7)	21	44,6 (33,4, 60,7)	1	1,5 (0,0, 3,9)
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	57	60,7 (48,6, 72,4)	43	61,1 (45,4, 72,9)	8	14,7 (4,2, 27,0)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	2	4,1 (0,0, 9,7)	2	5,5 (0,0, 16,7)
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	23	33,6 (16,5, 51,1)	5	8,7 (1,5, 16,3)	14	21,3 (10,6, 31,2)
ՉԳԻՏԻ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒ ԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--	1	1,4 (0,0, 3,9)	0	--

Կոմերցիոն զուգընկերներ

SUS-ների 8%-ը Երևանում, 39%-ը Գյումրիում և 18%-ը Վանաձորում նշել են, որ օգտվել են տղամարդու կողմից տրամադրվող կոմերցիոն սեռական ծառայություններից վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 3.10.): Երևանում 89%-ը, Գյումրիում 64%-ը և Վանաձորում 98%-ն օգտագործել են պահպանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս: Երևանում հարցման ենթարկված SUS-ների 74%-ը, Գյումրիում 32%-ը և Վանաձորում 88%-ը նշել են, որ մշտապես օգտագործում են պահպանակ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս: Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ Երևանում SUS-ների 43%-ը նշել է հաճույքի նվազեցումը, 56%-ը՝ զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը: Նմանապես որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ հաճույքի նվազեցումն ու զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունն են նշել Գյումրիի SUS-ների 70%-ը և 69%-ը, իսկ Վանաձորում բոլորը նշել են հաճույքի նվազեցումը: Երևանում SUS-ների 8%-ը, Գյումրիում 11%-ը և Վանաձորում 4%-ը տրամադրել են կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տղամարդ զուգընկերոջը վերջին մեկ տարվա ընթացքում (աղյուսակ 3.10.): Վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելիս պահպանակ օգտագործել են Երևանում SUS-ների 83%-ը, Գյումրիում՝ 80%-ը, և Վանաձորում՝ 75%-ը: Երևանում և Գյումրիում հարցման ենթարկված SUS-ների 71%-ը և Վանաձորում 67%-ը կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելիս մշտապես օգտագործում են պահպանակ: Կոմերցիոն սեռական ծառայություն տրամադրելիս որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ Երևանում և Վանաձորում SUS-ների գերակշռող մեծամասնությունը նշել է հաճույքի նվազեցումը, իսկ Գյումրիում 39%-ը ամաչել է խնդրել զուգընկերոջը, նույնքանն էլ չի օգտագործել պահպանակ զուգընկերոջ մերժելու պատճառով:

Աղյուսակ 3.10. Սեռական վարքագիծը կոմերցիոն զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԱԾՆԵՐ						
	19	8,2 (3,6, 12,8)	52	39,4 (32,5, 46,2)	31	17,8 (12,6, 22,9)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	16	88,7 (76,4, 100)	34	64,2 (51,6, 76,6)	30	98,2 (98,0, 99,3)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԵԼԻՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	15	74,1 (51,9, 95,3)	18	32,5 (19,6, 44,9)	27	88,4 (77,5, 100)
ՈՉ ՄԻՇՏ	2	22,2 (0,9, 44,3)	35	67,5 (55,1, 80,4)	4	11,6 (0,0, 22,5)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՔ	1	3,8 (3,8, 3,8)	0	--		
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱՐԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--	1	6,3 (0,0, 18,2)	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	1	6,2 (0,0, 18,6)	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--	20	69,6 (54,9, 85,8)	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	2	43,4 (0,0, 92,2)	18	69,1 (49,8, 87,9)	150	100
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	2	12,5 (0,0, 29,8)	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	1	56,2 (6,6, 100)	0	--	0	--
ԶԳԻՏԻ ՊԱՀՊԱ-ՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾ-ՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵ-ՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--	0	--		
ՏՂԱՄԱՐԴ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԱԾՆԵՐ						
	24	8,5 (4,1, 13,0)	16	10,7 (6,3, 15,1)	8	3,8 (1,6, 6,0)
ՎԵՐՋԻՆ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	21	83,2 (61,8, 100)	13	80,1 (58,5, 100)	6	75,4 (47,3, 100)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	19	71,3 (44,4, 97,4)	12	70,7 (44,4, 94,4)	5	66,6 (36,9, 100)
ՈՉ ՄԻՇՏ	2	12,3 (0,0, 31,2)	3	19,9 (0,1, 39,9)	3	33,4 (0,0, 63,1)
ԵՐԲԵՔ	2	16,4 (0,0, 38,3)	1	9,3 (0,0, 28,0)	0	--
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻՍ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--	0	--	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	18,2 (0,0, 51,2)	0	--	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--	2	36,2 (0,0, 81,3)	1	37,8 (0,0, 63,5)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	3	71,5 (24,2, 100)	1	18,1 (0,0, 52,9)	2	72,1 (36,8, 100)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	1	39,1 (0,0, 96,7)	0	--
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	1	39,1 (0,0, 96,8)	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	0	--	0	--	0	--
ԶԳԻՏԻ ՊԱՀՊԱ-ՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾ-ՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵ-ՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--	0	--	0	--

Իգական սեռի զուգընկերներ

Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ երբևէ սեռական հարաբերություններ ունեցած SUS-ների տոկոսն ամենացածրն էր Վանաձորում՝ 77%: Գյումրիում այն կազմել է 88%, իսկ Երևանում՝ 82% (աղյուսակ 3.11.): Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ երբևէ սեռական հարաբերություններ ունեցածներից Երևանում 76%-ը, Գյումրիում 44%-ը և Վանաձորում 38%-ը օգտագործել են պահպանակ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ մշտապես պահպանակ օգտագործում է Երևանում SUS-ների 57%-ը, Գյումրիում՝ 26%-ը, և Վանաձորում՝ 30%-ը:

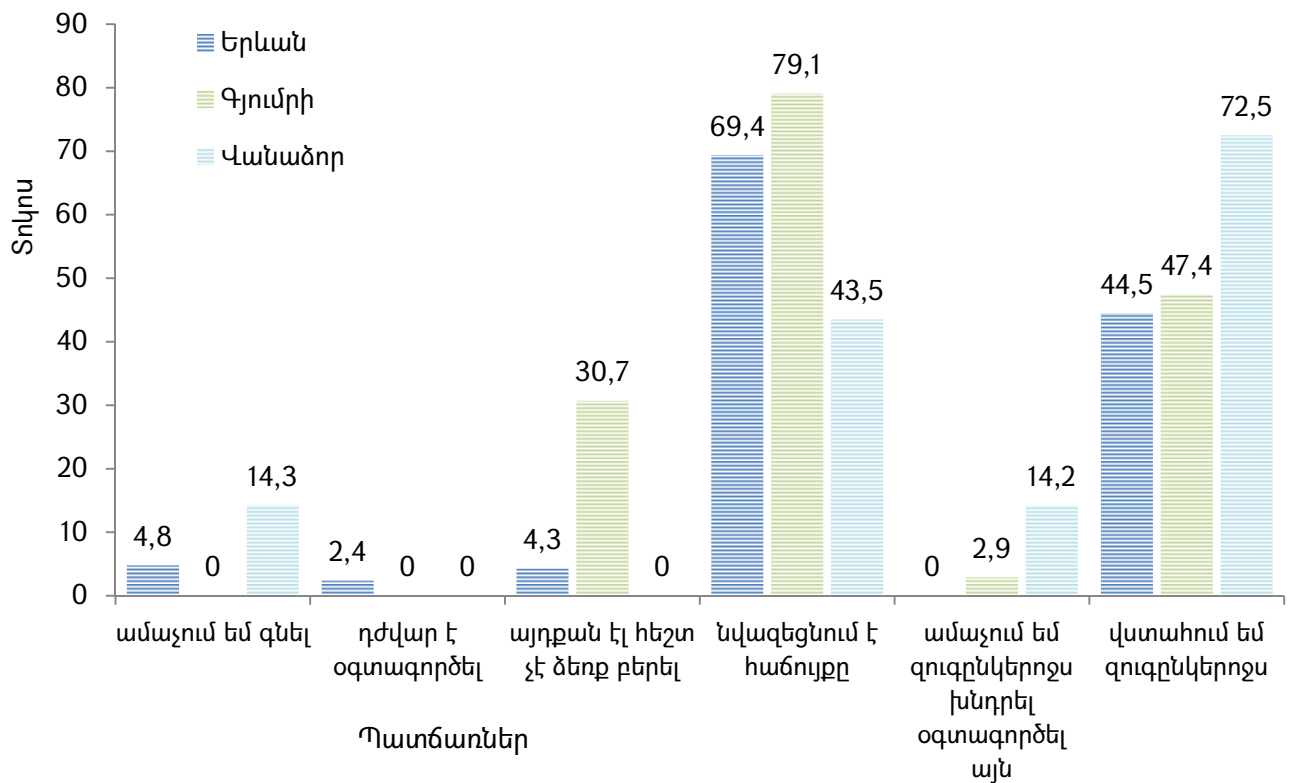
Աղյուսակ 3.11. Սեռական վարքագիծը իգական սեռի զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԵՐԲԷՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
	225	82,3 (76,7, 87,8)	131	88,1 (83,7, 92,5)	119	77,3 (70,1, 84,5)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳԱԳՈՐԾՈՒՄԸ						
	176	76,3 (68,6, 83,9)	55	43,8 (36,1, 51,6)	46	38,3 (30,0, 46,6)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ						
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	142	56,8 (47,3, 66,4)	32	26,4 (19,3, 33,5)	34	30,2 (23,4, 37,4)
ՈՉ ՄԻՇՏ	57	29,3 (20,9, 37,6)	60	48,1 (40,4, 55,8)	37	30,1 (22,2, 37,3)
ԵՐԲԵՔ	25	13,9 (7,9, 19,8)	39	25,6 (19,3, 31,7)	47	39,8 (32,0, 47,6)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՃՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--	0	--	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ ԵՄ ԳՆԵԼ	0	--	0	--	3	14,3 (3,3, 33,1)
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	18,2 (0,0, 51,2)	0	--	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--	2	36,2 (0,0, 81,3)	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	3	71,5 (24,2, 18,6)	1	18,1 (0,0, 52,9)	22	4,3 (28,3, 57,5)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	1	39,0 (0,0, 96,7)	4	14,2 (0,3, 32,8)
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--	0	--	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	0	--	1	38,9 (0,0, 96,8)	53	72,5 (60,8, 84,5)
ԶԳԻՏԻ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--	0	--	2	8,0

Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ SUS-ների մեծամասնությունը Երևանում և Վանաձորում համարում է հաճույքի նվազեցումը, Գյումրիում՝ ամաչել խնդրելը և զուգընկերոջ նկատմանը վստահությունը (զծապատկեր 3.5.):

Գծապատկեր 3.5. *Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառները*

Խարան և խտրականություն

SUS-ների 6%-ը Երևանում, 13%-ը Գյումրիում և 25%-ը Վանաձորում երբևէ խուսափել են առողջապահական ծառայություններ ստանալուց խարանի և խտրականության պատճառով, որոնցից 89%-ը Երևանում, 57%-ը Գյումրիում և 95%-ը Վանաձորում որպես խուսափելու պատճառ նշել են վախը կամ անհանգստությունը, որ ինչ-որ մեկը կարող է իմանալ իրենց SUS լինելու մասին (աղյուսակ 3.12.): Գյումրիում SUS-ների 31%-ը, Երևանում 73%-ը և Վանաձորում 96%-ը չեն ամաչում SUS լինելուց: Երևանում 61%-ը, Վանաձորում 80%-ը և Գյումրիում 17%-ը չեն ամաչում ասել, որ SUS են այլ SUS-ների միջավայրում: SUS-ների կեսից ավելին բոլոր երեք քաղաքներում ամաչում է ասել, որ SUS է իր հանրայնում աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին: SUS-ների 56%-ը Երևանում, 76%-ը Գյումրիում և համարյա բոլորը Վանաձորում նշել են, որ ինչ-որ մեկին ասել են իրենց SUS լինելու մասին: Մեծ մասը (47%՝ Երևանում, 62%՝ Գյումրիում և համարյա բոլորը՝ Վանաձորում) այդ մասին ասել է իր ընկերներին, ծանոթներին, որոնք նույնպես SUS են: SUS-ների 10%-ը Երևանում, 28%-ը Գյումրիում և 57%-ը Վանաձորում մեկուսացված են զգացել իրենց ընտանիքից SUS լինելու պատճառով: Հարցման ենթարկվածների 9%-ը Երևանում, 23%-ը Գյումրիում և 35%-ը Վանաձորում լսել են ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք կապված SUS լինելու հետ:

SUS-ների 7%-ը Երևանում, 12%-ը Գյումրիում և 5%-ը Վանաձորում վերջին տարվա ընթացքում խուսափել են ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունից: Որպես հետազոտությունից խուսափելու պատճառ մեծամասնությունը նշել է վախը կամ անհանգստությունը, որ ինչ-որ մեկը կարող է իմանալ իր SUS լինելու մասին: Հետազոտության մասնակիցների 7%-ը Երևանում, 13%-ը Գյումրիում և 88%-ը Վանաձորում նշել են SUS լինելու պատճառով կշտամբվելու մասին, իսկ 4%-ը Երևանում, 8%-ը Գյումրիում և 12%-ը Վանաձորում ենթարկվել են շանտաժի նույն պատճառով: Մոտ 1%-ը Երևանում, 7%-ը Գյումրիում և 14%-ը Վանաձորում ենթարկվել են ֆիզիկական բռնության SUS լինելու պատճառով: Հարցման ենթարկվածների 5%-ը Երևանում, 7%-ը Գյումրիում և 8%-ը Վանաձորում ստիպողաբար են ունեցել սեռական հարաբերություններ, ընդ որում նրանց 23%-ը Երևանում, 68%-ը Գյումրիում և 81%-ը Վանաձորում՝ SUS լինելու պատճառով:

Աղյուսակ 3.12. Խաբան և խտրականություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԽԱՐԱՆԻ ԵՎ ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԱԾՆԵՐ						
	12	5,6 (2,0, 9,1)	23	12,7 (8,4, 16,9)	34	25,2 (18,2, 32,1)
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	1	10,6 (0,0, 34,3)	7	23,0 (3,3, 39,1)	28	79,8 (62,6, 94,7)
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԱԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	11	89,3 (66,2, 100)	15	57,4 (33,7, 81,7)	32	95,2 (88,0, 100)
ԲՐՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	1	7,3 (0,0, 24,6)	9	27,3 (12,1, 43,7)
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	1	7,3 (0,0, 24,5)	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	44	19,3 (12,1, 26,3)	15	11,8 (6,7, 16,8)	2	1,8 (0,0, 4,1)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	17	7,4 (2,6, 12,2)	74	52,7 (45,6, 59,8)	4	1,7 (0,8, 2,5)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	234	72,7 (65,3, 80,2)	56	31,0 (24,3, 37,7)	143	96,1 (93,6, 98,7)
ՉԳԻՏԵՄ	1	0,5 (0,0, 1,5)	5	4,5 (1,1, 7,9)	1	0,3 (0,0, 0,7)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ SUS Է ԱՅԼ SUS-ՆԵՐԻ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ						
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	208	61,0 (53,0, 68,9)	28	17,3 (12,4, 22,2)	123	80,3 (71,7, 89,0)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	17	6,4 (3,2, 9,5)	65	45,1 (38,1, 52,2)	10	6,4 (2,7, 10,0)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	69	31,2 (23,8, 38,7)	56	36,6 (29,9, 43,2)	16	13,0 (5,9, 20,0)
ՉԳԻՏԵՄ	2	1,4 (0,0, 3,2)	1	1,0 (0,0, 2,7)	1	0,3 (0,0, 0,7)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ SUS Է ԻՐ ՀԱՆՐՈՒՅԹՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂԻՆ ԿԱՄ ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂԻՆ						
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ԵՄ	152	39,7 (32,7, 46,6)	15	5,6 (3,4, 7,7)	15	10,6 (5,9, 15,3)
ՉԵՂՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	22	7,4 (4,1, 10,7)	58	40,3 (33,0, 47,5)	50	29,3 (23,6, 35,1)
ՀԱՄԱԶԱՅՆ ՉԵՄ	122	51,7 (44,3, 59,2)	74	52,5 (45,1, 59,8)	81	57,6 (51,0, 64,3)
ՉԳԻՏԵՄ	1	1,2 (0,0, 3,0)	3	1,7 (0,0, 3,3)	4	2,4 (0,6, 4,2)
ՀԱՅՏՆԵԼ Է ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ SUS Է						
	198	56,0 (48,0, 64,0)	114	76,4 (69,8, 83,0)	148	99,2 (98,6, 99,8)
ՈՒՄ Է ՀԱՅՏՆԵԼ, ՈՐ SUS Է						
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ/ԿՆՈՋԸ	41	21,4 (13,4, 29,4)	42	38,4 (29,5, 47,6)	13	8,2 (4,5, 11,9)
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ	49	22,5 (14,2, 30,7)	6	5,2 (1,1, 9,3)	8	5,9 (2,4, 9,4)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ SUS-ՆԵՐ ԵՆ	90	47,0 (37,5, 56,5)	73	61,8 (52,8, 70,3)	147	99,6 (99,6, 99,7)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ SUS-ՆԵՐ ՉԵՆ	93	38,7 (29,5, 47,4)	6	5,0 (0,8, 8,9)	16	10,1 (5,7, 14,6)
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻՆ	8	2,8 (0,1, 5,5)	5	2,9 (0,1, 5,5)	9	3,8 (2,3, 5,3)
ՄԵԿՈՒՍԱՑԱԾ Է ԶԳԱՅԵԼ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	34	10,4 (6,0, 14,7)	44	28,4 (21,9, 34,9)	87	57,1 (49,6, 64,5)
ԵՐԲԱՆԼ ՍՍԵԼ Է ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆԱՐԴԱՐԱՑԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄ ԲԱՄԲԱՍԱՆՔ ԿԱՊՎԱԾ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԵՏ						
	34	8,6 (4,7, 12,5)	36	23,4 (17,0, 29,8)	55	35,1 (28,0, 42,1)
ԽՈՒՍԱՓԵԼ Է ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ						
	13	6,7 (2,3, 11,2)	20	12,1 (7,7, 16,5)	7	5,3 (1,2, 9,5)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	1	9,9 (0,0, 34,0)	4	16,3 (0,0, 32,2)	6	85,7 (80,5, 89,2)
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԱՆՔ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	11	73,9 (15,8, 100)	15	71,3 (48,7, 94,6)	6	91,8 (80,6, 100)
ԲՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	1	17,2 (0,0, 38,3)	0	--	1	25,4 (68,6, 100)
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--	1	7,9 (0,0, 24,8)	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԿՇՏԱՄԲԵԼ ԵՆ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	21	6,7 (3,0, 10,4)	23	13,4 (8,7, 18,0)	16	11,5 (6,9, 16,1)
ՇԱՆՏԱԺԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ Է SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	18	4,2 (1,7, 6,8)	14	7,7 (4,1, 11,2)	24	12,2 (8,6, 15,8)
ՖԻԶԻԿԱԴԵՍ ՎՆԱՍԵԼ ԵՆ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	7	0,9 (0,2, 1,7)	10	7,4 (3,7, 11,2)	26	14,5 (10,2, 18,6)
ՍՏԻՊԵԼ ԵՆ ՈՒՆԵՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄՔԻՆ ՀԱԿԱՌԱԿ						
	14	4,7 (1,2, 8,2)	11	6,9 (3,3, 10,5)	14	7,7 (4,5, 10,9)
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ SUS ԼԻՆԵԼՆ Է						
	6	23,3 (19,6, 24,4)	7	67,8 (36,9, 100)	11	80,6 (59,1, 100)

Ֆիզիկական բռնություն

SUS-ների 4%-ը Երևանում, 7%-ը Գյումրիում և 14%-ը Վանաձորում նշել են երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու դեպքերի թվի մեդիանան 3 է (սահմաններ՝ 1-30) Երևանում, 2՝ Գյումրիում (սահմաններ՝ 1-6), և 1՝ Վանաձորում (սահմաններ՝ 1-10): Առաջին անգամ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու տարիքի մեդիանան 10 է (սահմաններ՝ 5-38) Երևանում, 17 (սահմաններ՝ 2-20)՝ Գյումրիում, և 18 (սահմաններ՝ 12-30)՝ Վանաձորում: SUS-ների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում ենթարկվել է բռնության ընկերոջ կամ ծանոթի կողմից (համապատասխանաբար՝ 39% և 50%), իսկ Վանաձորում մեծամասնությունը ֆիզիկական բռնության է ենթարկվել ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ կողմից (31%): Զուգընկերոջ կողմից ֆիզիկական բռնության ենթարկված SUS-ների մեծամասնությունը Երևանում բռնության է ենթարկվել ընկերոջ/ընկերուհու կողմից, իսկ Գյումրիում 73%-ը և Վանաձորում բոլորը՝ պատահական զուգընկերոջ կողմից: Երևանում SUS-ների 1%-ը և Վանաձորում 27%-ը օգնություն ստանալու համար դիմել են մասնագիտացված ծառայություններ, մինչդեռ Գյումրիում որևէ մեկը չի դիմել օգնություն ստանալու նպատակով: Օգնության դիմած SUS-ների 52%-ը Երևանում և բոլորը Վանաձորում այդ նպատակով դիմել են սոցիալական աշխատողներին: Երևանում օգնության չդիմած SUS-ների 37%-ի, Գյումրիում SUS-ների 33%-ի և Վանաձորում SUS-ների 68%-ի համար դրա պատճառը եղել է դիմելու համար անհարմար զգալը: Որպես անհարմար զգալու պատճառ մեծամասնությունը Երևանում (72%) և Գյումրիում (59%) նշել է ընտանիքի անդամների կողմից իր SUS լինելն իմացվելու վախը: Նաև 59%-ը Գյումրիում վախենում է վատ վերաբերմունքից, եթե ինչ-որ մեկն իմանա, որ ինքը SUS է: SUS-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում (84%՝ Երևանում, 63%՝ Գյումրիում և 94%՝ Վանաձորում) պատմել է ինչ-որ

մեկին ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Նրանց մեծամասնությունը երևանում (73%) և Գյումրիում (33%) և բոլորը Վանաձորում այդ մասին ասել են իրենց ընկերոջը/ծանոթին:

Աղյուսակ 3.13. Ֆիզիկական բռնություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՐՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾՆԵՐ						
	25	3.9 (2.0, 5.7)	12	7.3 (3.6, 10.0)	26	14.5 (10.2, 18.6)
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՐՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴ	0	--	4	28.7 (0.0, 53.3)	6	15.9 (0.0, 20.1)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	1	0.5 (--)	0	--	6	31.5 (5.9, 70.3)
ՈՍՏԻԿԱՆ/ ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁ	2	5.8 (0.5, 16.6)	1	7.7 (0.0, 22.3)	7	30.5 (0.0, 71.0)
ԲԱՐԵԿԱՄ	6	13.3 (4.5, 29.5)	1	13.5 (0.0, 40.5)	5	16.4 (0.0, 28.6)
ԸՆԿԵՐ/ԾԱՆՈԹ	5	39.4 (10.4, 71.6)	6	50.1 (19.8, 82.7)	1	5.6 (0.0, 20.4)
ԱՅԼ	8	27.5 (0.4, 53.9)	0	--	0	--
ՉԳԻՏԻ	3	13.5 (0.0, 29.8)	0	--	0	--
ԻՆՉՊԻՍԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ Է ԵՂԵԼ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՐՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾ ՄԱՐԴԸ						
ԱՄՈՒՍԻՆ ԿԱՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՊՐՈՂ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	0	--	0	--	0	--
ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	1	53.7 (15.8, 99.3)	1	27.0 (0.0, 86.1)	0	--
ՄԵԿԸ, ՈՐԻ ՀԵՏ ՍԵ- ՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱՔԵՐՈՒ- ԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՄ ՈՒՆԵՆՈՒՄ, ԲԱՅՑ ՉԵՄ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐ/ ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	2	28.7 (5.8, 56.2)	3	73.0 (13.8, 100)	12	100
ՉԳԻՏԻ	1	17.7 (9.2, 43.7)	0	--	0	--
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՐՆՈՒԹՅԱՆ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ						
	11	39.9 (0.0, 100)	5	54.0 (24.8, 91.9)	21	88.1 (83.4, 98.1)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԻՄԱԾ SUS-ՆԵՐ						
	8	1.0 (0.0, 1.9)	0	--	6	26.8 (8.6, 49.4)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	0	--	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	5	48.0 (10.1, 78.7)	0	--	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	2	52.2 (22.6, 88.5)	0	--	6	100
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԻՍ ՄԵՐԺՎԱԾ ՏՍՏ-ՆԵՐ						
	3	25.1 (0.0, 70.5)	0	--	0	--
ՄԵՐԺՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ ԿԱՄ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԸ						
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	0	--	0	--	0	--
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	3	100	0	--	0	--
ԻՐԱՎԱՔԱՆ, ԴԱՏԱՎՈՐ ԿԱՄ ՈԼՈՐՏԻ ԱՅԼ ՄԱՍՆԱԳԵՏ	0	--	0	--	0	--
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԿ	0	--	0	--	0	--
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՉԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ						
ՉԳԻՏԵՐ՝ ԻՆՉ ԾԱՌԱ- ՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻ/ՈՒՐ ԳՆԱԼ	3	24.2 (0.0, 80.3)	4	21.5 (0.0, 39.9)	6	28.7 (1.4, 52.7)
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱ- ՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷԻՆ	0	--	2	16.8 (0.0, 42.9)	0	--
ՉՈՒՆԵՐ ԲԱՎԱՐԱՐ ԳՈՒՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹ- ՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	0	--	0	--	0	--
ԱՆՀԱՐՄԱՐ Է ՉԳԱՅԵԼ ԴԻՄԵԼ	8	36.7 (13.5, 55.7)	3	32.8 (3.4, 66.8)	12	68.0 (46.3, 97.8)
ՉԻ ԿԱՐԾԵԼ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ԾԱՌԱՅՈՒ- ԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ԿԱ	3	8.5 (0.0, 37.7)	3	28.9 (0.0, 61.3)	1	3.3 (0.0, 2.7)
ՉԳԻՏԵՐ	2	30.6 (0.0, 85.0)	0	--	0	--

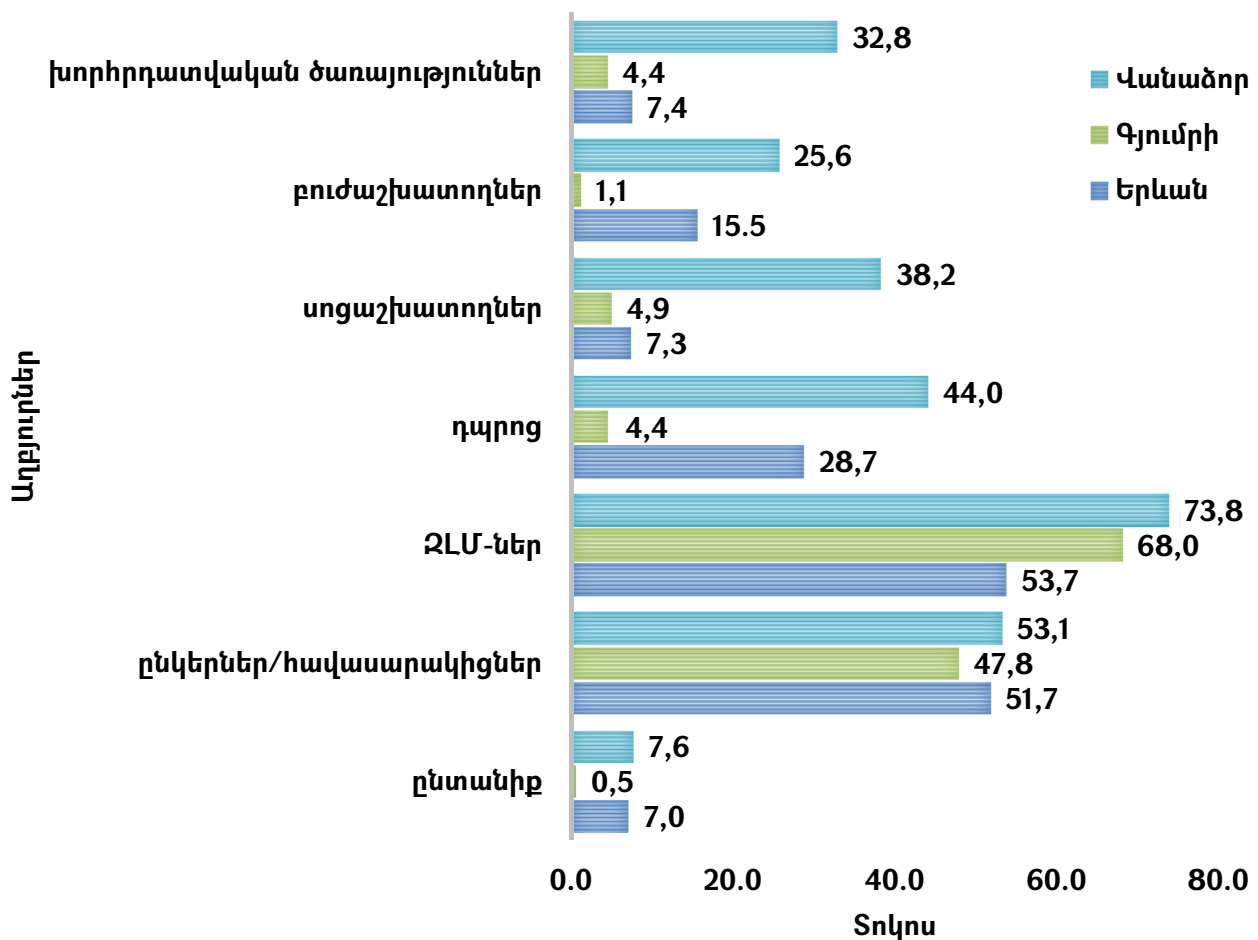
	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԱՆՀԱՐՄԱՐ ԶԳԱՆՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ						
ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎԱՏ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ԱՐԺԱՆԱՆԱԼՈՒՑ	2	12.8 (0.0, 23.1)	2	58.9 (0.0, 100)	12	100
ՎԱԽ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ /ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ/ ԱՄՈՒՍՆՈՒ/ ԿՆՈՋ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	6	72.5 (32.5, 100)	2	58.8 (0.0, 100)	9	67.9 (25.5, 100)
ՎԱԽ ԻՐ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՅՎԵԼՈՒՑ ՀԵՏՈ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ/ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻՑ	0	--	1	17.7 (0.0, 56.3)	11	88.6 (58.1, 100)
ՎԱԽ ԻՐ SUS ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՅԼ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--	1	17.8 (0.0, 56.3)	0	--
ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ ՊԱՏՄԵԼ Է ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ						
	0	--	8	63.3 (28.4, 95.1)	24	93.6 (84.3- 100)
ՈՒՄ Է ՊԱՏՄԵԼ ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ						
ՀԱՃԱԽՈՐԴԻՆ	1	3.4 (2.4, 4.4)	0	--	0	--
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	1	2.4 (1.4, 3.1)	2	16.8 (0.0, 41.6)	2	6.8 (0.0- 15.9)
ՈՍՏԻԿԱՆԻՆ /ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂԻՆ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԻ	2	2.9 (--)	0	--	0	--
ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ	2	2.9 (--)	1	13.5 (0.0, 41.6)	2	6.8 (0.0, 15.3)
ԸՆԿԵՐՈՋԸ/ ԾԱՆՈԹԻՆ	16	73.5 (43.1, 100)	5	32.9 (3.7, 57.9)	24	100

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ

ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը

Գրեթե բոլոր SUS-ները Երևանում և բոլորը Գյումրիում ու Վանաձորում լսել էին ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին: SUS-ների մեծամասնությունը հարցման բոլոր տեղամասերում որպես ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուր նշել է ՁԼՄ-ները (զծապատկեր 3.7.):

Գծապատկեր 3.7. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները

Երևանում և Գյումրիում SUS-ների մեծամասնությունը իր՝ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը գնահատել է միջին, Վանաձորում՝ ցածր (աղյուսակ 3.14.): SUS-ների 82%-ը Երևանում և 71%-ը Գյումրիում գիտեր, որ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը նվազում է միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու դեպքում: Վանաձորում այս մասին գիտեր SUS-ների 97%-ը: SUS-ների ավելի քան 90%-ը Երևանում և Վանաձորում գիտեր, որ ՄԻԱՎ-ով վարակումը կարելի է կանխարգելել՝ օգտագործելով պահպանակներ, իսկ Գյումրիում այդ մասին գիտեր 71%-ը: SUS-ների 46%-ը Երևանում և 17%-ը Վանաձորում գիտեին,

որ ՄԻԱՎ-ով հնարավոր չէ վարակվել մոծակի կծելու միջոցով: Գյումրիում 62%-ն էր տեղյակ այդ մասին: SUS-ների մեծամասնությունը հարցման բոլոր տեղամասերում գիտեր, որ առողջ տեսք ունեցող մարդը կարող է լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված, և որ ՄԻԱՎ-ով հնարավոր չէ վարակվել ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս կամ ձեռքով բարևելիս:

Աղյուսակ 3.14. *ՄԻԱՎ-ով վարակման վրանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԻ ԻՆՔՆԱԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ						
ԲԱՐՁՐ	24	10,7 (5,3, 16,1)	24	14,6 (9,8, 19,4)	0	--
ՄԻՋԻՆ	196	58,8 (51,6, 65,7)	90	64,6 (57,9, 71,3)	56	35,3 (28,0, 42,6)
ՑԱԾՐ	76	30,5 (23,6, 37,5)	35	20,8 (14,9, 26,6)	91	64,7 (57,4, 72,0)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ՝ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ, ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ, ՄԻԱՎ-ՈՎ ԶՎԱՐԱԿՎԱԾ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ						
ԱՅՈ	256	81,7 (75,1, 88,4)	107	71,3 (64,7, 77,9)	144	97,5 (96,3, 98,6)
ՈՉ	21	7,2 (2,8, 11,7)	13	9,0 (4,7, 13,2)	3	1,2 (0,5, 1,9)
ԶԳԻՏԵՄ	23	11,0 (6,1, 16,0)	29	18,7 (13,4, 24,1)	2	0,9 (0,1, 1,8)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՎ						
ԱՅՈ	285	95,4 (92,3, 98,4)	120	77,9 (71,8, 84,1)	143	96,1 (93,7, 98,5)
ՈՉ	8	2,5 (0,1, 4,9)	6	3,6 (1,3, 6,0)	6	3,5 (1,1, 5,9)
ԶԳԻՏԵՄ	6	2,1 (0,1, 4,1)	21	15,4 (10,0, 20,9)	1	0,3 (0,1, 0,6)
ԿԱՐՈՂ Է ԱՐԴՅՈՔ ԱՌՈՂՋ ՏԵՍՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԸ ԼԻՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԱԾ						
ԱՅՈ	254	81,1 (73,4, 88,7)	74	48,5 (41,6, 55,5)	90	58,4 (51,1, 65,8)
ՈՉ	19	5,9 (1,9, 9,9)	46	35,0 (28,5, 41,4)	5	2,0 (1,1, 3,0)
ԶԳԻՏԵՄ	27	13,0 (7,0, 19,0)	25	14,9 (9,9, 20,0)	54	39,1 (31,8, 46,4)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄՈԾԱԿԻ ԿԾԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՈՎ						
ԱՅՈ	88	30,8 (23,8, 37,8)	79	57,8 (50,7, 64,7)	9	7,8 (2,9, 12,7)
ՈՉ	166	46,5 (38,2, 54,7)	32	17,0 (11,8, 22,3)	97	62,0 (54,4, 69,6)
ԶԳԻՏԵՄ	45	22,7 (15,4, 30,1)	37	23,6 (17,5, 29,8)	43	29,8 (23,0, 36,6)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿՈՎ ՀԻՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ՄՆՈՒՆԴ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	41	17,9 (11,2, 24,7)	7	3,9 (1,3, 6,4)	3	2,7 (0,1, 5,5)
ՈՉ	229	66,1 (58,0, 74,0)	130	88,1 (83,7, 92,7)	140	91,2 (86,1, 96,5)
ԶԳԻՏԵՄ	30	16,0 (9,7, 22,4)	11	6,4 (3,1, 9,7)	6	5,6 (1,3, 9,9)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴՈՒՆ ՁԵՌՔՈՎ						

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԲԱՐԵՎԵԼԻՍ						
ԱՅՈ	21	10,1 (5,1, 15,1)	3	2,3 (0,0, 4,6)	1	1,3 (1,1, 3,8)
ՈՉ	261	78,9 (71,5, 86,3)	133	89,8 (85,6, 94,0)	148	98,2 (95,8, 100)
ՉԳԻՏԵՄ	18	11,0 (5,6, 16,4)	12	6,3 (3,4, 9,5)	1	0,3 (0,1, 0,6)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ						
	180	48,4 (40,9, 55,9)	60	41,5 (34,4, 48,5)	81	51,2 (43,6, 58,8)

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելու հնարավոր վայրերի մասին ամենից շատ իմացել են Վանաձորի SUS-ները (78%), որոնց հաջորդում են Երևանի և Գյումրիի SUS-ները (աղյուսակ 3.15.): SUS-ների մեծամասնությունը ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկված չի եղել վերջին 12 ամիսների ընթացքում: Ընդգրկվածությունն ամենացածրն է եղել Գյումրիում (23%): SUS-ների 46%-ը Երևանում, 49%-ը Գյումրիում և 70%-ը Վանաձորում երբևէ հետազոտվել էին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ, նրանց 90%-ը Երևանում, 40%-ը Գյումրիում և 57%-ը Վանաձորում հետազոտվել էին վերջին 12 ամսվա ընթացքում: Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվածներից բոլորը ստացել էին իրենց հետազոտության արդյունքները: Նրանց մեծամասնությունը Երևանում, Գյումրիում և Վանաձորում ստացել էր բացասական արդյունք:

Աղյուսակ 3.15. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ						
	211	63,6 (54,9, 72,4)	81	54,2 (46,8, 61,7)	123	78,1 (72,0, 84,5)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՊԱՀՊԱՆԱԿՆԵՐ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	149	39,3 (31,2, 47,2)	35	24,1 (17,9, 30,4)	61	36,5 (29,8, 43,2)
ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
	215	67,7 (59,8, 75,3)	125	86,7 (83,2, 90,3)	122	81,9 (76,7, 87,2)
ԵՐԲԵՎԷ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
	174	46,4 (37,8, 55,1)	70	48,7 (41,5, 55,9)	109	70,4 (63,2, 77,7)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ ԿԱՄ ՄԻԱՎ-ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ						
	159	90,5 (83,9, 97,0)	31	39,8 (26,6, 50,6)	64	54,9 (44,9, 63,0)
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՑԱԾՆԵՐ (ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ)						

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
	172	99,5 (98,7, 100)	69	99,5 (99,3, 100)	103	94,4 (88,1, 99,9)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԸ						
ԴՐԱԿԱՆ	0	--	0	--	0	--
ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ	169	98,8 (97,5, 100)	32	10,0 (18,9, 59,1)	102	97,3 (92,3, 100)
ԱՆՈՐՈՇ	0	--	38	59,8 (40,9, 81,1)	0	--
ԶԳԻՏԵՄ	1	0,7 (0,4, 1,7)	0	--	2	2,7 (0,0, 7,7)

Սեռավարակներ

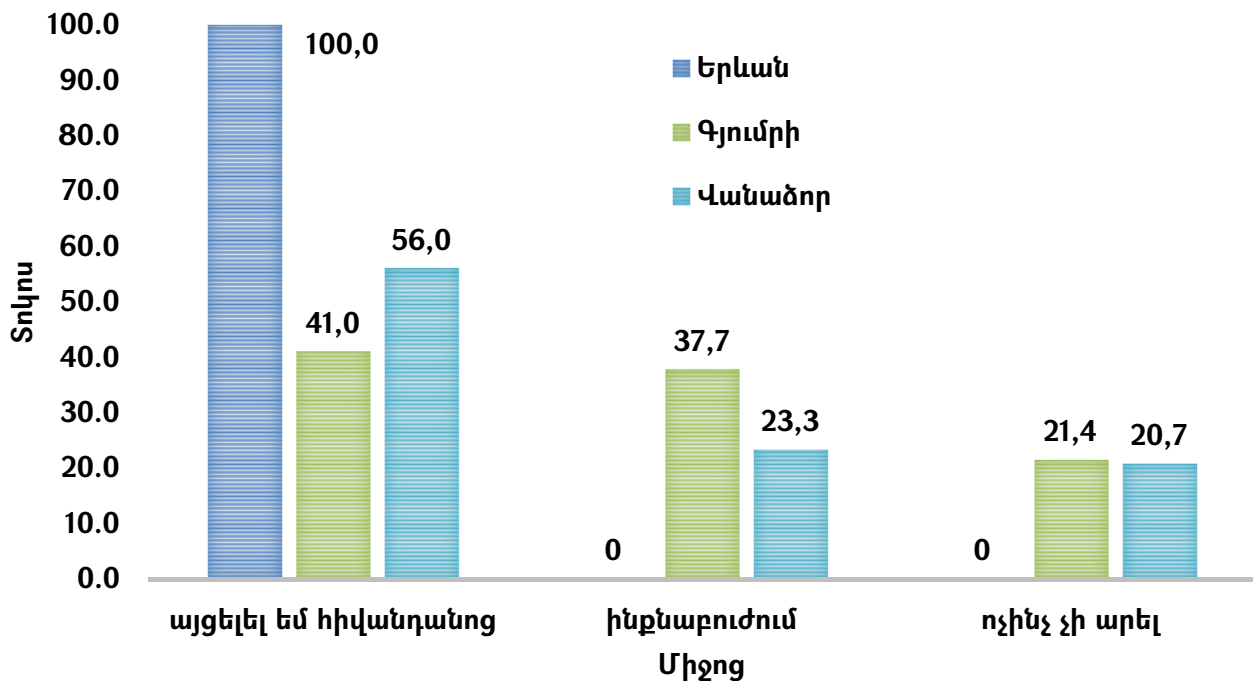
SUS-ների 11%-ը Երևանում, 25%-ը Գյումրիում և 15%-ը Վանաձորում նշել են, որ երբևէ ունեցել են սեռական օրգանների բորբոքում, արտադրություն վերջին տարվա ընթացքում: Հարցման ենթարկված SUS-ներից Երևանում միայն 11%-ը, Գյումրիում 23%-ը և Վանաձորում 15%-ն են հետազոտվել սեռավարակների վերաբերյալ: Նրանցից Երևանում 78%-ի, Գյումրիում 35%-ի և Վանաձորում 37%-ի մոտ ախտորոշվել է որևէ սեռավարակ վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 3.16.):

Աղյուսակ 3.16. Սեռավարակներ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱՁՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱՎԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄ, ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	22	10,9 (5,4, 16,3)	40	25,5 (19,6, 31,5)	24	15,4 (10,7, 20,1)
ՈՉ	278	89,1 (83,7, 94,6)	109	73,5 (67,5, 79,4)	126	84,6 (79,8, 89,3)
ԶԳԻՏԵՄ	0	--	1	1,0 (0,0, 2,6)	0	--
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱՎԱՐԱԿՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	22	10,9 (5,5, 16,4)	35	23,0 (14,1, 31,9)	23	15,1 (10,4, 19,7)
ՈՉ	278	89,0 (83,6, 94,5)	115	77,0 (68,1, 85,9)	127	84,9 (80,3, 89,6)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՐԱՆՍԵՌԱՎԱՐԱԿԻ ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ						
ԱՅՈ	17	78,3 (58,1, 98,7)	12	35,1 (17,8, 52,6)	10	36,9 (20,9, 47,0)
ՈՉ	5	21,7 (1,3, 41,9)	23	64,9 (47,3, 82,2)	13	63,1 (53,0, 79,1)

Վերջին տարվա ընթացքում սեռական օրգանների բորբոքում, արտադրություն ունեցած SUS-ներից բոլորը Երևանում, 41%-ը Գյումրիում և 56%-ը Վանաձորում դիմել են բժշկական կազմակերպություններ (գծապատկեր 3.8.):

Գծապատկեր 3.8. Վերջին տարվա ընթացքում սեռական օրգանների բորբոքման, արտադրության դեպքում ձեռնարկված քայլեր

ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը

Երևանում SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը կազմել է 2,7%, սիֆիլիսի տարածվածությունը՝ 0,5%, իսկ հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը՝ 0,3%: Գյումրիում ՄԻԱՎ-ի տարածվածությունը կազմել է 1,3%, սիֆիլիսիինը՝ 0,4%, իսկ հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը՝ 0,2%: Հետազոտության ընթացքում Վանաձորում սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի որևէ դեպք չի արձանագրվել, իսկ ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը կազմել է 0,3%: (Աղյուսակ 3.17):

Աղյուսակ 3.17. ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 300		ԳՅՈՒՄՐԻ N = 150		ՎԱՆԱԶՈՐ N = 150	
	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ						
	9	2,7 (0,3, 5,1)	2	1,3 (0,0, 3,0)	1	0,3 (0,3, 0,4)
ՍԻՖԻԼԻՍ						
	2	0,5 (0,0, 1,2)	1	0,4 (0,0, 0,8)	0	—
ՀԵՊԱՏԻՏ Բ						
	2	0,3 (0,0, 0,9)	1	0,2 (0,1, 0,3)	0	—

SUS-ները հիմնականում 25-ից բարձր տարիքի են, ունեն բարձրագույն կրթություն, ամուրի են

SUS-ների մեծ մասը 25-ից բարձր տարիքի է, ունի նվազագույնը միջնակարգ կրթություն և ամուրի է: Այս սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչները կարևոր են ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի պլանավորման համար:

Ռիսկային սեռական վարքագիծ և պահպանակի ոչ մշտական օգտագործում

SUS-ների մեծամասնությունը նշել է, որ առաջին սեռական հարաբերությունն ունեցել է դեռահասության շրջանում, իսկ տղամարդ զուգընկերոջ հետ առաջին սեռական հարաբերությունը՝ փոքր-ինչ բարձր տարիքում (մեդիանան՝ 18 և 20): Ցածր է պահպանակի մշտապես օգտագործման ցուցանիշը: Տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ պահպանակ է օգտագործել Երևանում SUS-ների 71%-ը, Գյումրիում՝ 25%-ը: Մշտապես պահպանակ չօգտագործելու հիմնական պատճառներն էին հաճույքի նվազեցումը, զուգընկերոջը խնդրելուց ամաչելը, զուգընկերոջ նկատմամբ վստահությունը և հասանելիության պակասը: Վարքագծի փոփոխությանն ուղղված միջոցառումներում պետք է կարևորվի բոլոր զուգընկերների հետ մշտապես պահպանակ օգտագործելու անհրաժեշտությունը (7): Կարևոր է, որ այդ միջոցառումներում ներառվի պահպանակի օգտագործման վերաբերյալ բանակցային հմտությունների բարելավմանն ուղղված բաղադրիչ: Ռիսկային վարքագիծ դրսևորող SUS-ներին պետք է հասանելի լինի նախակոնտակտային կանխարգելումը:

Ռիսկային վարքագիծ և կոմերցիոն զուգընկերներ Գյումրիի և Վանաձորի SUS-ների շրջանում

SUS-ների մոտ 40%-ը Գյումրիում օգտվել է տղամարդու կողմից տրամադրվող կոմերցիոն սեռական ծառայություններից վերջին տարվա ընթացքում, նրանցից 64%-ն է օգտագործել պահպանակ վերջին հարաբերության ժամանակ: SUS-ների մինչև 11%-ը նշել է, որ տրամադրել է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ, ըստ որում նրանց մոտ 30%-ը ոչ մշտապես է օգտագործել պահպանակ: ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները պետք է ներառեն նաև կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրողներին և դրանցից օգտվողներին, խրախուսեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունները և պահպանակի մշտական օգտագործումը, մեծացնեն կանխարգելման ծառայությունների հասանելիությունը (13): Կանխարգելմանն ուղղված ուղերձները պետք է տարածվեն այն վայրերում, որտեղ SUS-ները հանդիպում են իրենց հաճախորդներին:

Ե՛վ արական, և՛ իգական սեռի զուգընկերների նախընտրություն

SUS-ների ճնշող մեծամասնությունը հարցման բոլոր տեղամասերում երբևէ սեռական հարաբերություն է ունեցել իգական սեռի զուգընկերոջ հետ, և SUS-ների քառորդից ավելին բոլոր քաղաքներում նախընտրում է հավասարապես և՛ իգական, և՛ արական սեռի զուգընկերներին: Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունեցած SUS-ներից շատերը միայն երբեմն են պահպանականեր օգտագործելու: Բի-սեքսուալ տղամարդկանց շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները պետք է ներառեն արական և իգական սեռի զուգընկերների հետ պահպանակաների ոչ մշտական օգտագործման վտանգների մասին իրազեկման բաղադրիչ: Բուժաշխատողները և ՀԿ-ները պետք է խրախուսեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունները: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ SUS-ների բի- և հոմոսեքսուալության սոցիալական համատեքստն ավելի լավ հասկանալու նպատակով:

Ե՛վ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ

SUS-ների մեծ մասը նշել է, որ ունի և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ: Անալ հարաբերության ժամանակ պասիվ զուգընկերն ունի ՄԻԱՎ-ով վարակման ավելի բարձր վտանգ՝ ակտիվի համեմատ: ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները պետք է ներառեն անալ հարաբերությունների ժամանակ ակտիվ և պասիվ դեր ունենալիս ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի մասին իրազեկման բաղադրիչ (7): Անհրաժեշտ է ապահովել պահպանակաների և լուբրիկանտների հասանելիություն:

Պահպանակաների և լուբրիկանտների հասանելիություն

SUS-ների ավելի քան 60%-ը բոլոր քաղաքներում նշել է, որ վերջին 12 ամսվա ընթացքում չի ստացել պահպանականեր ՀԿ-ից կամ աութրիչ աշխատողից: SUS-ների 40%-ից ավելին օգտագործում է լուբրիկանտներ անալ հարաբերության ժամանակ: Լուբրիկանտ օգտագործած SUS-ների մեծամասնությունն օգտագործում է ջրային հիմքով լուբրիկանտներ: Հետազոտության արդյունքները վկայում են սեռական առողջության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների, պահպանակաների ու լուբրիկանտների հասանելիության մեծացման անհրաժեշտության մասին:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ոչ բավարար ընդգրկվածություն

SUS-ների ընդգրկվածությունը ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում բավարար չէ: Սա ընդգծում է նրանց կարիքներին համապատասխան արդյունավետ միջոցառումների պլանավորման և իրականացման անհրաժեշտությունը: Անհրաժեշտ է իրականացնել ֆորմատիվ հետազոտություն՝ հստակեցնելու SUS-ներին հասնելու առավել արդյունավետ ռազմավարությունները:

Սեռական հարաբերություններ ակոհոլի և թմրամիջոցների ազդեցությամբ

SUS-ների մեծ մասը հաճախ օգտագործել է ակոհոլ և երբևէ օգտագործել է թմրամիջոցներ: Նրանց մեծամասնությունն ունեցել է սեռական հարաբերություններ ակոհոլի կամ թմրամիջոցների ազդեցությամբ: Ակոհոլի ազդեցությամբ մեծանում է ռիսկային սեռական վարքագծի հավանականությունը, ինչը կարող է մեծացնել ՄԻԱՎ-ի փոխանցման վտանգը (19,20): Կարիք կա իրականացնելու ակոհոլի և թմրամիջոցների գործածման գնահատում, ակոհոլից ու թմրամիջոցներից կախվածության հարցերով խորհրդատվությունն ու բուժումը տրամադրել խնամքի ծառայությունների փաթեթի շրջանակում:

Սեռավարակների ախտորոշում

SUS-ների ավելի քան 10%-ը վերջին 12 ամսվա ընթացքում ունեցել է սեռավարակների ախտանշաններ: Բոլորը երևանում այդ կապակցությամբ դիմել են բժշկական կազմակերպություններ, իսկ Գյումրիում և Վանաձորում զբաղվել են ինքնաբուժությամբ կամ ոչինչ չեն արել: SUS-ների 35%-ի մոտ է ախտորոշվել որևէ սեռավարակ: Բուժաշխատողները և այլ ծառայություններ տրամադրողները պետք է խրախուսեն SUS-ներին՝ անցնելու սեռավարակների վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտություններ (7):

ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի վերաբերյալ իրազեկվածության միջին մակարդակ

SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման մասին գիտելիքների մակարդակը միջին էր՝ տատանվելով 41-51%-ի սահմաններում: Սակայն SUS-ների մոտ կեսը իրազեկված չէր ՄԻԱՎ վարակի հետ կապված վտանգի մասին:

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները տարբեր են՝ ընկերներ, հավասարակիցներ և ԶԼՄ-ներ: Հետազոտության արդյունքները վկայում են SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով իրազեկման միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտության մասին: Չնայած ռիսկային վարքագծի առկայությանը՝ SUS-ների զգալի մասը ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը գնահատել է ցածր կամ միջին: Կարիք կա իրականացնելու ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված ծրագրեր՝ ապահովելով ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ ճշգրիտ տեղեկատվության հասանելիությունը SUS-ներին:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունների հասանելիություն

SUS-ների գերակշռող մեծամասնությունը գիտեր, թե որտեղ կարելի է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: 46-70%-ը երբևէ անցել էր նման հետազոտություն: Երևանում SUS-ների մոտ 90%-ն էր հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ վերջին տարվա ընթացքում, մինչդեռ Գյումրիում և Վանաձորում ընդամենը 40%-ը և 57%-ը: Խարանդ և խտրական վերաբերմունքը կարող են խոչընդոտել SUS-ների կողմից

հետազոտություններ անցնելուն անգամ դրանց հասանելիության դեպքում: SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելմանն ուղղված աշխատանքները պետք է ներառեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունների ընդլայնումը:

ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի ցածր տարածվածություն

SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը 2,7% է Երևանում, 1%՝ Գյումրիում, և 0,3%՝ Վանաձորում: Հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը 1%-ից ցածր է Երևանում և Գյումրիում, իսկ Վանաձորում ոչ մի դեպք չի գրանցվել: Չնայած դրան՝ անհրաժեշտ է շարունակել իրականացնել կանխարգելման միջոցառումներ ՄԻԱՎ վարակի հետագա հնարավոր տարածումը կանխելու համար:

Առողջապահական ծառայություններից խուսափումը խարանի և խտրականության պատճառով ցածր մակարդակի վրա է

SUS-ների մեծամասնությունը բոլոր երեք քաղաքներում չի նշել խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափելու մասին: SUS-ների կեսից ավելին բոլոր երեք քաղաքներում ամաչում է ասել սոցաշխատողներին և բուժաշխատողներին SUS լինելու մասին: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ խարանի և խտրականության առկայությունը և առողջապահական ծառայությունների հասանելիության վրա նրանց ազդեցությունը հասկանալու համար:

SUS-ների շրջանում ֆիզիկական բռնության ցածր մակարդակ

SUS-ների մեծամասնությունը հարցման բոլոր տեղամասերում չի նշել երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Ֆիզիկական բռնության ենթարկվածների մեծամասնությունը Երևանում և Գյումրիում նշել է ընկերոջ կամ ծանոթի, իսկ Վանաձորում՝ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ կողմից բռնության ենթարկվելու մասին: Անհրաժեշտ են հետագա ուսումնասիրություններ ֆիզիկական բռնության դեպքերն ավելի խոր ուսումնասիրելու համար:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ընդլայնել SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները:
- Ընդլայնել ՄԻԱՎ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունների ծածկույթը:
- Ընդլայնել «հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցումը և աուդիո աշխատանքը՝ պահպանականների և լուբրիկանտների տրամադրման համար:

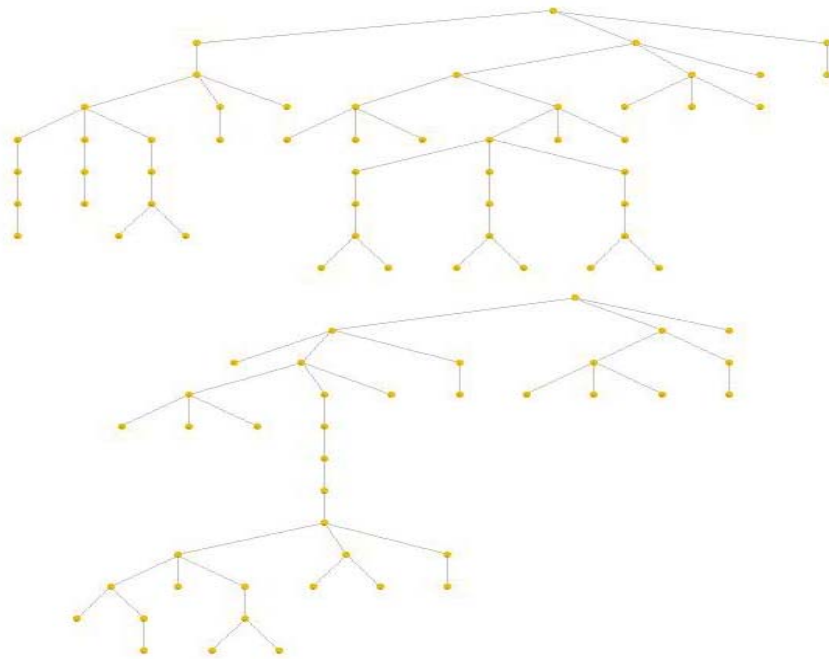
- Անցկացնել սիֆիլիսի, հեպատիտ Բ-ի, սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտություններ ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն և խորհրդատվություն տրամադրող ծառայություններում:
- Ինտեգրել ՄԻԱՎ վարակի և այլ հիվանդությունների վերաբերյալ հետազոտությունները ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում:
- Ընդլայնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով իրազեկմանն ուղղված միջոցառումները:

4. ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ ԱՆՁԻՆՔ (ՏԳ)

ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ կենսաբանական և վարքագծային հետազոտություններում ընդգրկվել է Երևանում 100 ՏԳ (այդ թվում երկու սերմ): Նրանցից 10-ն ընդգրկվել են ՔԿՀ-ներից, նրանց շրջանում իրականացվել են կենսաբանական հետազոտություններ, որոնց արդյունքում ստացվել է ՄԻԱՎ-ի նկատմամբ 3, սիֆիլիսի նկատմամբ 1 դրական պատասխան: ՄՄՁԸ մեթոդով հետազոտությունն իրականացվել է 90 ՏԳ-ների շրջանում, ինչն արտացոլված է ստորև ներկայացված վերլուծությունում:

Ընդգրկման շղթաներում ալիքների առավելագույն թիվը հասել է 11-ի (գծապատկեր 4.1.): Սերմերը գտնվում են շղթաների գագաթին:

Գծապատկեր 4.1. *ՏԳ-ների ընտրանքի ընդգրկման գրաֆիկը ($n=90$) երկու ընդգրկման շղթայով, ք. Երևան*

Տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը

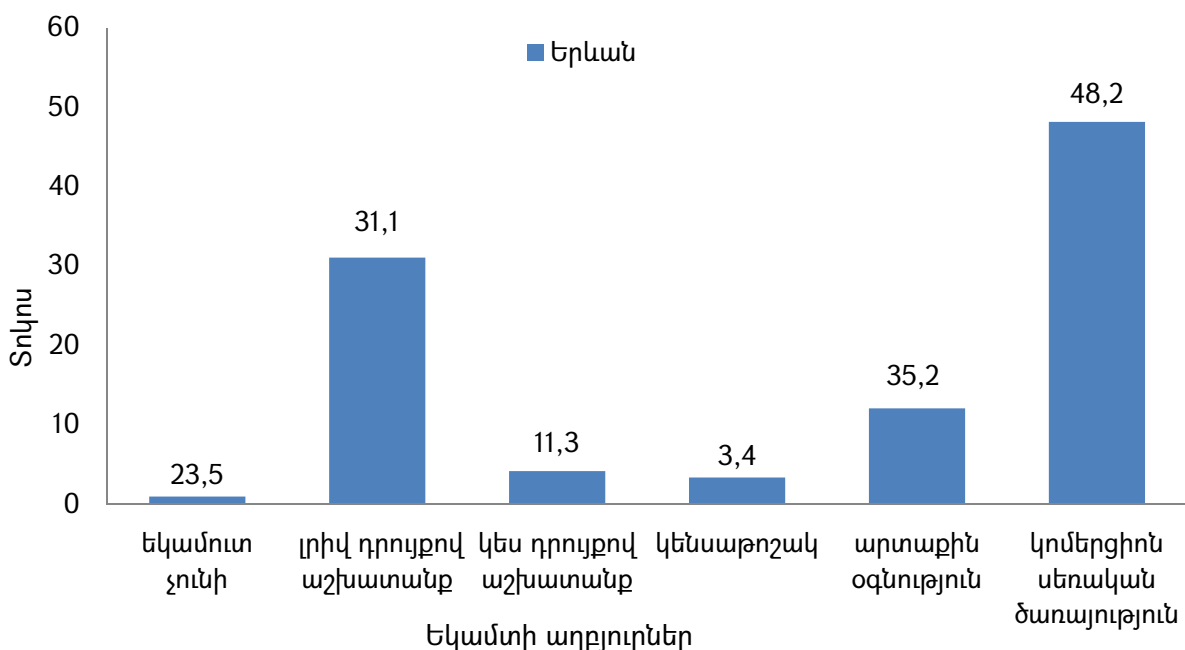
ՏԳ-ների մեծամասնությունը 24 տարեկան և ավելի ցածր տարիքի էր (աղյուսակ 4.1.): Տարիքի մեդիանն 23 էր (սահմաններ՝ 18-55): Համարյա բոլոր ՏԳ-ները ծնվել են ՀՀ-ում, և բոլորը ստացել են կրթություն, մեծամասնությունը՝ հիմնական կամ բարձրագույն կրթություն:

Աղյուսակ 4.1. *ՏԳ-ների տարիքը, կրթությունը և աշխատանքը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՏԱՐԻՔԱՅԻՆ ԽՈՒՄԲ		
<25	57	63,4 (59,3, 67,5)
≥25	33	36,6 (32,5, 40,7)
ՏԱՐԻՔ		
24-ից ցածր	57	63,4 (59,3, 67,5)
25 – 34	27	30,4 (26,3, 34,5)
35 – 44	2	2,1 (1,3, 2,8)
45 և ավելի	4	4,1 (3,1, 5,1)
ԾՆԵՊԱՎԱՅՐ		
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	88	98,0 (97,9, 98,1)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆԻ ԴԱՇՆՈՒԹՅՈՒՆ	1	1,0 (1,0, 1,0)
ՎՐԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅՈՒՆ	1	1,0 (1,0, 1,0)
ԿՐԹՈՒԹՅՈՒՆ		
ՀԻՄՆԱԿԱՆ	40	44,8 (40,1, 49,5)
ՄԻՋՆԱԿԱՐԳ	12	14,3 (10,2, 18,5)
ՄԻՋԻՆ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱԿԱՆ	12	12,4 (11,1, 13,5)
ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ	24	28,4 (23,7, 33,4)

ՏԳ-ների մեծամասնությունը որպես եկամտի հիմնական աղբյուր նշել է կոմերցիոն սեռական ծառայությունները (գծապատկեր 4.2.):

Գծապատկեր 4.2. *ՏԳ-ների եկամտի հիմնական աղբյուրները*

Ընտանեկան կարգավիճակը

ՏԳ-ների գերակշռող մեծամասնությունը նշել է, որ ամուրի է (աղյուսակ 4.2.): Նրանց 19%-ը բնակվում է իր սեռական զուգընկերոջ հետ:

Աղյուսակ 4.2. ՏԳ-ների ընտանեկան կարգավիճակը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԸՆՏԱՆԵԿԱՆ ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿԸ		
ԱՄՈՒՍՆԱՑԱԾ	1	1,1 (0,6, 1,5)
ՉԱՄՈՒՍՆԱՑԱԾ	89	98,9 (98,4, 99,4)
ԲՆԱԿՎՈՒՄ Է ՍԵՌԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ		
	17	19,5 (15,8, 23,3)

ՏԳ-ների սոցիալական բնութագրիչները

Սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը

Հարցման ենթարկված ՏԳ-ների մեծամասնությունն իր սեռական կողմնորոշումը բնորոշել է որպես հետերոսեքսուալ: ՏԳ-ների մեծամասնության համար նախընտրելի զուգընկեր են միայն կամ մեծամասամբ տղամարդիկ:

Աղյուսակ 4.3. ՏԳ-ների սեռական նախընտրությունները և ինքնությունը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՍԵՌԱԿԱՆ ԿՈՄՆՈՐՈՇՈՒՄ		
ՀՈՄՈՍԵՔՍՈՒԱԼ	4	4,3 (2,9, 5,8)
ԲԻՍԵՔՍՈՒԱԼ	15	18,6 (14,3, 23,0)
ՀԵՏԵՐՈՍԵՔՍՈՒԱԼ	71	77,1 (72,7, 81,4)
ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐ	0	--
ՍԵՌԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՆԱԽԸՆՏՐԵԼԻ ՍԵՌԸ		
ՄԻԱՅՆ ԿԱՄ ՄԵԾ ՄԱՍԱՄԲ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ	75	83,2 (77,9, 87,8)
ՀԱՎԱՍԱՐԱՊԵՍ ՏՂԱՄԱՐԴԻԿ և ԿԱՆԱՅՔ	13	16,8 (12,2, 22,1)
ՄԵԾ ՄԱՍԱՄԲ ԿԱՆԱՅՔ	0	--

Տեղաշարժը

ՏԳ-ների 17%-ը վերջին տարվա ընթացքում տնից չի բացակայել ավելի քան մեկ ամիս, ընդ որում մեծամասնությունը նշել է, որ եղել է Հայաստանի այլ մարզերում, իսկ 24%-ը՝ ՌԴ-ում (աղյուսակ 4.4.): Տնից բացակայած ՏԳ-ների 12%-ն այդ ընթացքում

ունեցել է առանց պահպանակի սեռական հարաբերություններ: ՏԳ-ների 19%-ի՝ տնից բացակայության պատճառը եղել է արտագնա աշխատանքի մեկնելը:

Աղյուսակ 4.4. ՏԳ-ների տեղաշարժը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ՏՆԻՑ ԲԱՑԱԿԱՅԱԾՆԵՐ		
	15	17,1 (13,6, 20,6)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԺԱՄԱՆԱԿ ԳՏՆՎԵԼՈՒ ԵՐԿԻՐԸ		
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՅԼ ՄԱՐԶԵՐ	5	38,5 (11,6, 81,4)
ՌՈՒՍԱՍՏԱՆ	4	24,3 (0,0, 42,4)
ՈՒԿՐԱԻՆԱ	0	--
ԱՅԼ	6	37,1 (5,2, 60,8)
ԱՌԱՆՑ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՏՆԻՑ ԱՎԵԼԻ ՔԱՆ ՄԵԿ ԱՄԻՍ ԲԱՑԱԿԱՅԵԼՈՒ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ		
	2	11,7 (0,0, --)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ԱՇԽԱՏԵԼՈՒ ՆՊԱՏԱԿՈՎ 3 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՄԻՍ, ԲԱՅՑ ՈՉ ԱՎԵԼԻ, ՔԱՆ 12 ԱՄԻՍ ԱՐՏԵՐԿԻՐ ՄԵԿՆԱԾՆԵՐ		
	3	19,4 (0,0, 46,0)

Իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար հորմոններ և պլաստիկ վիրահատություն

ՏԳ-ների 16%-ը երբևէ ընդունել է հորմոններ իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար, որոնց 54%-ին հորմոններ նշանակել է բուժաշխատողը (աղյուսակ 4.5.): Բոլորը հորմոնները ձեռք են բերել դեղատնից: Մեծամասնության կողմից օգտագործված հորմոնները եղել են հաբերի ձևով, իսկ կողմնակի ազդեցությունները գնահատվել են որպես թերթև:

Աղյուսակ 4.5. Իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար հորմոններ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՎԷ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ԵՆ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐ ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՏԿԱՆԻՇՆԵՐ ԶԱՐԳԱՑՆԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ		
	15	15,7 (13,5, 17,9)
ՀՈՐՄՈՆՆԵՐ ՆՇԱՆԱԿԵԼ Է ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂԸ		
	8	53,8 (36,2, 87,8)

ՈՐՏԵՂԻՑ ԵՆ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐԸ		
ՄԱՍՆԱՎՈՐ ԲՈՒԺՀԱՍՏԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ	0	--
ԴԵՂԱՏՆԻՑ/ԱՌԱՆՑ ԲԺՇԿԻ ՆՇԱՆԱԿՄԱՆ	15	100
ԸՆԿԵՐՈՋԻՑ	0	--
ՈՒՆԵՑԵԼ ԵՆ ԱՌՈՂՋԱԿԱՆ ԽՆԴԻՐՆԵՐ՝ ԿԱՊՎԱԾ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԵՏ		
	7	46,7 (17,6, 75,2)
ՕԳՏԱԳՈՐԾԱԾ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐԻ ԿՈՂՄՆԱԿԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԲՆՈՒԹԱԳՐՈՒՄԸ		
ԹԵԹԵՎ	5	72,0 (40,2, 100)
ԾԱՆՐ	2	28,0 (0,0, 59,8)
ԻՆՉ ՁԵՎՈՎ ԵՆ ԸՆԴՈՒՆԵԼ ՀՈՐՄՈՆՆԵՐԸ		
ՆԵՐԱՐԿՈՒՄՆԵՐ	2	12,7 (0,0, --)
ՀԱՔԵՐ	14	93,7 (94,1, 100)

Պլաստիկ վիրահատություններ

ՏԳ-ների 12%-ը երբևէ վիրահատվել է մարմնի որևէ մաս փոփոխելու համար, որպեսզի նմանվի կնոջ, 70%-ը կարիք չի ունեցել, իսկ 21%-ը՝ անհրաժեշտ գումար (աղյուսակ 4.6.): Վիրահատված ՏԳ-ների մեծամասնությունն ունեցել է դեմքի պլաստիկ վիրահատություն: Վիրահատություն նախատեսում է ՏԳ-ների 44%-ը, ընդ որում մեծամասնությունը՝ դեմքի պլաստիկ վիրահատություն (74%):

Աղյուսակ 4.6. *Իգական սեռական հասկանիշներ զարգացնելու համար վիրահատություններ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԵՐԲԵՎԷ ՎԻՐԱՀԱՏՎԵԼ Է ՄԱՐՄՆԻ ՈՐԵՎԷ ՄԱՍ ՓՈՓՈԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐՊԵՍԶԻ ՆՄԱՆՎԻ ԿՆՈՋ		
	12	12.4 (10.7, 14.2)
ԶՎԻՐԱՀԱՏՎԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԿԱՐԻՔ ՉՈՒՆԻ	57	69.9 (61.6, 75.5)
ԲԱՎԱՐԱՐ ՏԵՂԵԿԱՑՎԱԾ ՉԷ	1	1.2 (0.1, 2.3)
ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷ	1	2.6 (0.0, 8.4)
ԳՈՒՄԱՐ ՉՈՒՆԻ	16	20.8 (15.2, 27.4)
ԸՆՏԱՆԻՔԸ ՉԻ ԸՆԴՈՒՆԻ	2	2.6 (0.5, 4.9)
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՉԻ ԸՆԴՈՒՆԻ	0	--
ՎԱԽԵՆՈՒՄ Է ԽԱՐԱՆԻՑ	1	1.2 (0.1, 2.3)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԱՇԽԱՏԱՆՔԻ ԵՎ ՈՒՍՈՒՄՆԱ- ՌՈՒԹՅԱՆ ՀՆԱՐԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՍԱՀՄԱՆԱՓԱԿՈՒՄ	2	2.3 (1.1, 3.2)
ԽՆԴԻՐՆԵՐ ԻՐԱՎԱԿԱՆ ՆՈՒՅՆԱԿԱՆԱՑՄԱՆ ՀԵՏ	0	--
ՎԱԽԵՆՈՒՄ Է ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆԻՑ	2	2.8 (0.2, 5.6)
ԿՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՄՈՁՄՈՒՆՔՆԵՐ	0	--
ՈՒՆԵՑԱԾ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ		
ՖԱԼԷԿՏՈՄԻԱ (ԱՌՆԱՆԴԱՄԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ)	1	8.0 (0.0, 19.7)
ՕՐԽԻԷԿՏՈՄԻԱ (ԱՄՈՐՁԻՆԵՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ)	1	8.1 (0.0, 19.8)
ՎԱԳԻՆՈՊԼԱՍՏԻԱ (ՀԵՇՏՈՑԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ)	1	8.1 (0.0, 20.4)
ԿՐԾՔԻ ԻՄՊԼԱՆՏՆԵՐ	3	24.2 (0.0, 37.3)
ԱԴԱՄԱԽՆՁՈՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ	1	8.1 (0.0, 19.8)
ՁԱՅՆԱԼԱՐԵՐԻ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ	0	--
ԴԵՄՔԻ ՊԼԱՍՏԻԿ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ	11	91.9 (79.7, 100)
ՀԵՏՈՒՅՔԻ ԻՄՊԼԱՆՏՆԵՐ	0	--
ՈՍԿՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ ԿԱՄ ՁԵՎԱՓՈԽՈՒՄ	0	--
ՆԱԽԱՏԵՍՈՒՄ Է ԵՐԲԵՎԷ ՎԻՐԱՀԱՏՎԵԼ ՄԱՐՄՆԻ ԻՆՉ-ՈՐ ՄԱՍ ՓՈՓՈԽԵԼՈՒ ՀԱՄԱՐ, ՈՐՊԵՍՁԻ ՆՄԱՆՎԻ ԿՆՈՋ		
ՆԱԽԱՏԵՍՎՈՂ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ	38	43.6 (38.8, 48.4)
ՖԱԼԷԿՏՈՄԻԱ (ԱՌՆԱՆԴԱՄԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ)	13	31.9 (12.5, 39.7)
ՕՐԽԻԷԿՏՈՄԻԱ (ԱՄՈՐՁԻՆԵՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ)	11	27.0 (9.3, 35.7)
ՎԱԳԻՆՈՊԼԱՍՏԻԱ (ՀԵՇՏՈՑԻ ՍՏԵՂԾՈՒՄ)	14	34.2 (14.5, 41.7)
ԿՐԾՔԻ ԻՄՊԼԱՆՏՆԵՐ	18	46.7 (22.5, 62.3)
ԱԴԱՄԱԽՆՁՈՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ	10	24.7 (9.8, 32.8)
ՁԱՅՆԱԼԱՐԵՐԻ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ	10	27.7 (11.1, 50.5)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԴԵՄՔԻ ՊԼԱՍՏԻԿ ՎԻՐԱՀԱՏՈՒԹՅՈՒՆ	27	73.7 (71.5, 90.7)
ՀԵՏՈՒՅՔԻ ԻՄՊԼԱՆՏՆԵՐ	7	16.8 (4.4, 19.4)
ՈՍԿՐԻ ՀԵՌԱՅՈՒՄ ԿԱՄ ՁԵՎԱՓՈԽՈՒՄ	7	17.4 (50.4, 25.1)

Սեռական վարքագիծը

Սեռական կյանքի բնութագիր

Տարիքի մեղիանան առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ կազմել է 17 (սահմաններ՝ 6-24), իսկ արական սեռի զուգընկերոջ հետ առաջին սեռական հարաբերության ժամանակ այն կազմել է 18 (սահմաններ՝ 6-35): ՏԳ-ների 55%-ն արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ ունենում է և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր (աղյուսակ 4.7.): Սեռական զուգընկերների թվի մեղիանան վերջին ամսվա ընթացքում կազմել է 15 (սահմաններ՝ 0-90): ՏԳ-ների գերակշռող մեծամասնությունն ունեցել էր սեռական հարաբերություններ տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին շաբաթվա ընթացքում: Տղամարդու հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ պահպանակ օգտագործել է ՏԳ-ների 97%-ը: Տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերությունների թվի մեղիանան վերջին ամսվա ընթացքում կազմել է 6,5 (սահմաններ՝ 0-90), իսկ պահպանակների օգտագործման մեղիանան եղել է 7 (սահմաններ՝ 1-90): Տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերությունների թվի մեղիանան վերջին շաբաթվա ընթացքում կազմել է 2,8 (սահմաններ՝ 0-30), իսկ պահպանակների օգտագործման մեղիանան՝ 3 (սահմաններ՝ 1-30): ՏԳ-ների մեծամասնությունն օգտագործել է պահպանակ վերջին օրալ հարաբերության ժամանակ:

Աղյուսակ 4.7. Սեռական վարքագիծը տղամարդ զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԴԵՐԸ ՏՂԱՄԱՐԴ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ		
ԱԿՏԻՎ	3	3,5 (1,7, 5,4)
ՊԱՍԻՎ	37	41,3 (36,9, 45,7)
Ե՛Վ ԱԿՏԻՎ, Ե՛Վ ՊԱՍԻՎ	49	55,1 (50,7, 59,6)
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆԸ ՏՂԱՄԱՐԴ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ		
ՏՎՅԱԼ ՇԱԲԱԹՎԱ ԸՆԹԱՅՔՈՒՄ	58	64,7 (60,2, 69,1)

		ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
		N	% (95% ՎՄ)
ՏՎՅԱԼ ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	22	25,7 (21,5, 30,0)	
ՎԵՐՋԻՆ 3 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	4	4,1 (3,3, 4,8)	
ՎԵՐՋԻՆ 6 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	5	5,5 (3,6, 7,4)	
ՎԵՑ ԱՄՍԻՑ ՄԻՆՉԵՎ ՄԵԿ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	0	--	
ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ			
	88	97,5 (96,3, 98,8)	
ՎԵՐՋԻՆ ՕՐԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ			
ԱՅՈ	71	77,6 (72,6, 82,3)	
ՈՉ	14	15,3 (12,5, 18,0)	
ՆՄԱՆԱՏԻՊ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹ- ՅՈՒՆՆԵՐ ՉԻ ՈՒՆԵՆՈՒՄ	4	7,2 (2,3, 12,2)	

Սեռական վարքագիծը տարբեր զուգընկերների հետ

Մշտական զուգընկերներ

ՏԳ-ների 33%-ն ունեցել է մշտական տղամարդ զուգընկեր վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 4.8.): Նրանց 71%-ն օգտագործել է պահպանակ տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ: ՏԳ-ների 65%-ը նշել է, որ մշտապես օգտագործում է պահպանակ մշտական զուգընկերոջ հետ: Հարցման ենթարկված ՏԳ-ների մեծամասնությունը որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ նշել է հաճույքի նվազեցումը և զուգընկերոջը վստահելը:

Աղյուսակ 4.8. Սեռական վարքագիծը մշտական զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
	29	33,4 (29,1-37,7)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	21	71,0 (46,2- 90,8)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	19	65,1 (43,9-87,9)
ՈՉ ՄԻՇՏ	4	12,1 (0,5-14,4)
ԵՐԲԵՔ	6	22,8 (4,4-48,8)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՄՇՏԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ		
ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	3	37,8 (10,8- 100)
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	7	63,4 (0,0- 99,2)
ԽՆԴՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ		
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է	0	--

Պատահական զուգընկերներ

ՏԳ-ների 97%-ն ունեցել է պատահական տղամարդ զուգընկերներ վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 4.9.): Համարյա բոլոր ՏԳ-ներն օգտագործել են պահպանակ պատահական զուգընկերոջ հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ, և 97%-ը մշտապես է պահպանակ օգտագործել պատահական զուգընկերոջ հետ վերջին տարվա ընթացքում: Որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ ՏԳ-ների 38%-ը նշել է հաճույքի նվազեցումը, օգտագործելու դժվարությունը և գնել ամաչելը:

Աղյուսակ 4.9. Սեռական վարքագիծը պատահական զուգընկերոջ հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
	87	96,9 (96,4, 97,5)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	86	98,7 (97,7, 99,7)
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	84	96,7 (95,7, 97,8)
ՈՉ ՄԻՇՏ	3	3,3 (2,2, 4,3)
ԵՐԲԵՔ	0	--
ՊԱՏԱՀԱԿԱՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ՇԱՏ ԹԱՆԿ Է	0	--
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	1	37,9 (3,0, 100)
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	1	38,0 (3,8, 100)
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	1	31,0 (0,0, 56,4)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	1	37,8 (6,6, 51,0)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	1	31,0 (0,0, 62,7)
ԶԳԻՏԻ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾ- ՄԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆԱՎԵՏՈՒԹՅԱՆ ՄԱՍԻՆ	0	--

Կոմերցիոն զուգընկերներ

ՏԳ-ների 3%-ը նշել է, որ օգտվել է տղամարդու կողմից տրամադրվող կոմերցիոն սեռական ծառայություններից վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 4.10.): ՏԳ-ների 33%-ն օգտագործել է պահպանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս, իսկ 50%-ը մշտապես է օգտագործում պահպանակ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս: ՏԳ-ների 68%-ը տրամադրել է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տղամարդ զուգընկերոջը վերջին մեկ տարվա ընթացքում: Բոլորն օգտագործել են պահպանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելիս, և 96%-ը մշտապես օգտագործել է պահպանակ վերջին տարվա ընթացքում կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելիս: Կոմերցիոն սեռական ծառայություն տրամադրելիս որպես մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ ՏԳ-ների գերակշռող մեծամասնությունը նշել է զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը և ծառայության արժեքի բարձրացումը:

Աղյուսակ 4.10. Սեռական վարքագիծը կոմերցիոն զուգընկերների հետ

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՏՂԱՄԱՐԴՈՒ ԿՈՂՄԻՑ ՏՐԱՄԱԴՐՎՈՂ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԱԾՆԵՐ		
	3	3.0 (2.8, 3.2)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	1	33.3 (0.0, 58.5)
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ՕԳՏՎԵԼԻՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	1	49.9 (0.0, 92.9)
ՈՉ ՄԻՇՏ	1	50.1 (7.1, 100)
ԵՐԲԵՔ	0	--
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	1	--
ԱՄԱՉՈՒՄ Է ՁՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ՁՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է	0	--
ՏՂԱՄԱՐԴ ՁՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԱԾՆԵՐ		
	63	68.3 (63.9, 72.7)
ՎԵՐՋԻՆ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ՏՐԱՄԱԴՐՄԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	63	100
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	60	95.6 (96.4, 97.6)
ՈՉ ՄԻՇՏ	3	4.4 (2.4, 3.6)
ԵՐԲԵՔ	0	--
ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐԵԼԻՍ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՉՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԱՄԱՉՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	0	--
ԱՄԱՉՈՒՄ Է ՁՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ՁՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	1	33.3 (--)
ՁՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է	0	--
ԲԱՐՁՐԱՑՆՈՒՄ Է ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԱՐԺԵՔԸ	2	66.7 (--)

Իգական սեռի զուգընկերներ

ՏԳ-ների 28%-ը նշել է, որ վերջին տարվա ընթացքում սեռական հարաբերություններ է ունեցել իգական սեռի ներկայացուցիչների հետ (աղյուսակ 4.11.): Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ երբևէ սեռական հարաբերություններ ունեցածների 84%-ը նշել է, որ օգտագործել է պահպանակ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ: Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ մշտապես պահպանակ օգտագործել է ՏԳ-ների 88%-ը: Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ մշտապես պահպանակ չօգտագործելու պատճառ ՏԳ-ների մեծամասնությունը նշել է հաճույքի նվազեցումը և զուգընկերոջ հանդեպ վստահությունը:

Աղյուսակ 4.11. *Սեռական վարքագիծը իգական սեռի զուգընկերների հետ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ԵՐԲԱԷ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
	24	27,7 (23,5, 32,0)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	21	84,5 (50,0, 100)
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԱՄԵՆ ԱՆԳԱՄ	20	87,9 (79,2, 100)
ՈՉ ՄԻՇՏ	3	12,1 (0,0, 20,8)
ԵՐԲԵՔ	0	--
ԻԳԱԿԱՆ ՍԵՌԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՄՇՏԱՊԵՍ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ԶՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԳՆԵԼ	0	--
ԴԺՎԱՐ Է ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ԱՅԴՔԱՆ ԷԼ ՀԵՇՏ ՉԷ ՁԵՌՔ ԲԵՐԵԼ	0	--
ՆՎԱԶԵՑՆՈՒՄ Է ՀԱՃՈՒՅՔԸ	1	32,7 (0,0, 83,1)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ ԽՆԴԻՐԵԼ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼ	0	--
ՎՍՏԱՀՈՒՄ Է ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	1	34,6 (--)
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐԸ ՄԵՐԺԵԼ Է	0	--

Լուրբիկանտների օգտագործումը

ՏԳ-ների 89%-ը երբևէ օգտագործել է լուրբիկանտներ տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ (աղյուսակ 4.12.), ընդ որում նրանց գերակշռող մեծամասնությունը՝ ջրային հիմքով լուրբիկանտներ:

Աղյուսակ 4.12. *Լուրբիկանտների օգտագործումը տղամարդ զուգընկերոջ հետ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԱՆԱԼ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ԵՐԲԱԷ ԼՈՒԲՐԻԿԱՆՏՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ		
	79	88,7 (87,5, 90,0)
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎՈՂ ԼՈՒԲՐԻԿԱՆՏԻ ՏԵՍԱԿՆԵՐԸ		
ՋՐԱՅԻՆ ՀԻՄՔՈՎ	67	80,2 (70,2, 86,6)
ՅՈՒՂԱՅԻՆ ՀԻՄՔՈՎ	4	6,0 (1,3, 11,9)
ԶԳԻՏԵՄ/ԱՅԼ	9	13,7 (7,7, 22,3)

Ակոհողի և թմրամիջոցների գործածումը

ՏԳ-ների մեծամասնությունն օգտագործում է ակոհոլային խմիչքներ: Սակայն քչերն են նշել շաբաթվա ընթացքում 4 կամ ավելի անգամ, և մոտ 37%-ը՝ ամիսը մեկ անգամ վեց կամ ավելի բաժին ակոհոլ օգտագործելու մասին (աղյուսակ 4.13.): Ակոհոլային խմիչքներ օգտագործող ՏԳ-ների մեծամասնությունը նշել է ակոհոլային խմիչքների ազդեցությամբ սեռական հարաբերություններ ունենալու մասին: Երբևէ թմրամիջոցներ գործածել է հարցման ենթարկված ՏԳ-ների 23%-ը, և նրանց 58%-ն ունեցել է սեռական հարաբերություններ թմրամիջոցների ազդեցությամբ: Հարցման ենթարկված ՏԳ-ներից որևէ մեկը չի նշել ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ գործածելու մասին: Երբևէ թմրամիջոց գործածած ՏԳ-ների տարիքը առաջին անգամ թմրամիջոց գործածելիս եղել է 20 (սահմաններ՝ 15-22):

Աղյուսակ 4.13. Ակոհողի և թմրամիջոցների գործածումը

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔՆԵՐԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԵՐԲԵՔ	31	33,1 (29,2, 36,9)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԿԱՄ ՔԻՉ	20	22,6 (18,3, 26,9)
ԱՄԻՍԸ 2-4 ԱՆԳԱՄ	15	17,3 (13,4, 21,2)
ՇԱՐԱԹԸ 2-3 ԱՆԳԱՄ	11	13,0 (9,3, 16,7)
ՇԱՐԱԹԸ 4 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՆԳԱՄ	13	14,0 (11,4, 16,6)
ՕԳՏԱԳՈՐԾՎԱԾ ԱԼԿՈՀՈԼԱՅԻՆ ԽՄԻՉՔԻ ԲԱԺՆԻ ՄԻՋԻՆԸ, ՄԵԴԻԱՆԱՆ (ՍԱՀՄԱՆՆԵՐԸ)		
		4,2, 3 (1, 40)
ՎԵՑ ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԲԱԺԻՆ ԱԼԿՈՀՈԼԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՄԱՆ ՀԱՃԱԽԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆԸ		
ԵՐԲԵՔ	22	36,9 (25,1, 46,0)
ԱՄԻՍԸ ՄԵԿ ԱՆԳԱՄ ԿԱՄ ՔԻՉ	20	35,0 (24,4, 47,4)
ԱՄԻՍԸ 2-4 ԱՆԳԱՄ	6	9,4 (4,4, 12,4)
ՇԱՐԱԹԸ 2-3 ԱՆԳԱՄ	5	10,4 (2,6, 22,3)
ՇԱՐԱԹԸ 4 ԿԱՄ ԱՎԵԼԻ ԱՆԳԱՄ	5	8,2 (2,7, 12,6)
ԵՐԲԵՎԷ ԱԼԿՈՀՈԼԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՄԲ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
ԱՅՈ	44	76,0 (69,7, 84,9)
ՈՉ	15	24,0 (15,1, 30,3)
ՉԻ ՀԻՇՈՒՄ	0	--
ԵՐԲԵՎԷ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ		
	21	22,6 (19,7, 25,6)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԹՄՐԱՄԻՋՈՑՆԵՐԻ ԱԶԴԵՑՈՒԹՅԱՄԲ ԵՐԲԵՎԷ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
	12	58,2 (40,0, 83,0)
ԵՐԲԵՎԷ ՆԵՐԱՐԿԱՅԻՆ ՃԱՆԱՊԱՐՀՈՎ ԹՄՐԱՄԻՋՈՑԻ ԳՈՐԾԱԾՈՒՄ		
	0	--

Խարան և խտրականություն

Հարցման ենթարկված ՏԳ-ների 1%-ը երբևէ խուսափել է առողջապահական ծառայություններ ստանալուց խարանի և խտրականության պատճառով, ընդ որում բոլորի համար խուսափելու պատճառ է եղել վախը կամ անհանգստությունը, որ ինչ-որ մեկը կարող է իմանալ իրենց ՏԳ լինելու մասին (աղյուսակ 4.14.): ՏԳ-ների մեծամասնությունը (95%) նշել է, որ չի ամաչում ՏԳ լինելուց, իսկ 94%-ն էլ չի ամաչում ասել իր ՏԳ լինելու մասին խմբի այլ ներկայացուցիչների միջավայրում: ՏԳ-ների 87%-ը նշել է, որ չի ամաչում ասել այդ մասին իր հանրությամբ աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին: Հարցման ենթարկվածների 83%-ը ինչ-որ մեկին ասել է իր ՏԳ լինելու մասին, նրանց մեծամասնությունն այդ մասին ասել է իր ընկերներին/ծանոթներին, որոնք նույնպես ՏԳ են: ՏԳ-ների 67%-ը մեկուսացված է զգացել իրեն ընտանիքից ՏԳ լինելու պատճառով, 69%-ը լսել է ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք կապված ՏԳ լինելու հետ: Քչերն են նշել վերջին տարվա ընթացքում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունից խուսափելու մասին: Որպես հետազոտությունից խուսափելու պատճառ մեծամասնությունը նշել է վախը կամ անհանգստությունը, որ ինչ-որ մեկը կարող է իմանալ իր ՏԳ լինելու մասին: ՏԳ-ների 32%-ը կշտամբվել է ՏԳ լինելու պատճառով, իսկ 12%-ը նույն պատճառով ենթարկվել է շանտաժի: Մոտ 19%-ը երբևէ ենթարկվել են ֆիզիկական բռնության ՏԳ լինելու պատճառով, և 18%-ը նույն պատճառով ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ է ունեցել:

Աղյուսակ 4.14. Խարան և խտրականություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԱՄԱԶՈՒՄ Է ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	4	4,7 (2,7, 6,6)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	0	--
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	86	95,3 (93,4, 97,2)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ՏԳ Է ԱՅԼ ՏԳ-ՆԵՐԻ ՄԻՋԱՎԱՅՐՈՒՄ		
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	85	94,5 (92,7, 96,2)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	2	2,1 (1,2, 3,0)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	3	3,4 (1,8, 4,9)
ՉԻ ԱՄԱԶՈՒՄ ԱՍԵԼ, ՈՐ ՏԳ Է ԻՐ ՀԱՆՐՈՒՅԹՈՒՄ ԱՇԽԱՏՈՂ ՍՈՑԻԱԼԱԿԱՆ ԱՇԽԱՏՈՂԻՆ ԿԱՄ ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂԻՆ		
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ԵՄ	78	86,8 (84,5, 89,3)
ՉԵԶՈՔ/ԱՆՏԱՐԲԵՐ ԵՄ	4	4,1 (3,3, 4,9)
ՀԱՄԱՁԱՅՆ ՉԵՄ	8	9,0 (6,7, 11,3)
ՀԱՅՏՆԵԼ Է ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ, ՈՐ ՏԳ Է		
	74	82,8 (80,1, 85,3)
ՈՒՄ Է ՀԱՅՏՆԵԼ, ՈՐ ՏԳ Է		
ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ/ԿՆՈՋԸ	58	64,7 (60,6, 68,7)
ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻՆ	46	51,6 (47,3, 56,1)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ ՏԳ-ՆԵՐ ԵՆ	69	77,5 (74,6, 80,5)
ԸՆԿԵՐՆԵՐԻՆ/ԾԱՆՈԹՆԵՐԻՆ, ՈՐՈՒՔ ՏԳ-ՆԵՐ ՉԵՆ	63	71,0 (67,8, 74,3)
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂՆԵՐԻՆ	44	49,7 (45,5, 53,9)
ԲՈԼՈՐԻՆ	24	30,0 (21,4, 33,0)
ՄԵԿՈՒՍԱՑԱԾ Է ԶԳԱՅԵԼ ԸՆՏԱՆԻՔԻՑ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
	63	67,4 (62,8, 71,9)
ԵՐԲԵՎԷ ԼՍԵԼ Է ԸՆՏԱՆԻՔԻ ԱՆԴԱՄՆԵՐԻ ԿՈՂՄԻՑ ԱՆԱՐԴԱՐԱՑԻ ՄԵԿՆԱԲԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄ ԲԱՄԲԱՍԱՆՔ ԿԱՊՎԱԾ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՀԵՏ		
	63	69,4 (64,4, 74,1)
ԽԱՐԱՆԻ ԵՎ ԽՏՐԱԿԱՆՈՒԹՅԱՆ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻՑ ԽՈՒՍԱՓԱԾՆԵՐ		
	1	1,1 (0,5, 1,6)
ԱՌՈՂՋԱՊԱՀԱԿԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	1	100
ԲՈՒՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ԽՈՒՍԱՓԵԼ Է ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄԻՍՆԵՐԻՆ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ		
	2	2,3 (0,9, 3,7)

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% վս)
ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՍՏԱՆԱԼՈՒՑ ԽՈՒՍԱՓԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԽԱՐԱՆԻ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ՎԱԽ ԿԱՄ ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ՄԵԿԸ ԿԱՐՈՂ Է ԻՄԱՆԱԼ ԻՐ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ	1	100
ԲՈՆՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ՁԵՐԲԱԿԱԼՎԵԼՈՒ ՎԱԽ	0	--
ԿՇՏԱՄԲԵԼ ԵՆ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
	26	31,7 (26,8, 36,5)
ՇԱՆՏԱԺԻ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
	11	11,6 (9,7, 13,5)
ՖԻԶԻԿԱԴԵՍ ՎՆԱՍԵԼ ԵՆ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
	16	18,6 (14,4, 22,8)
ՍՏԻՊԵԼ ԵՆ ՈՒՆԵՆԱԼ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԿԱՄՔԻՆ ՀԱԿԱՌԱԿ		
	16	18,5 (14,5, 22,4)
ՍՏԻՊՈՂԱԲԱՐ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ ՏԳ ԼԻՆԵԼՆ Է ԵՂԵԼ		
	7	51,2 (38,5, 98,2)

Ֆիզիկական բռնություն

ՏԳ-ների համարյա մեկ քառորդը նշել է երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին (աղյուսակ 4.15.): Ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու դեպքերի թվի մեղիանան 6 է (սահմաններ՝ 1-100), իսկ առաջին անգամ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու տարիքի մեղիանան 17 է (սահմաններ՝ 3-25): ՏԳ-ների 30%-ը ենթարկվել է բռնության ընկերոջ կամ ծանոթի կողմից: Զուգընկերոջ կողմից ֆիզիկական բռնության ենթարկված ՏԳ-ների մեծամասնությունը բռնության է ենթարկվել պատահական զուգընկերոջ կողմից: ՏԳ-ների 32%-ն օգնություն ստանալու համար դիմել է մասնագիտացված ծառայություններ, ընդ որում մեծամասնությունը՝ ոստիկանություն: Օգնության դիմած ՏԳ-ների 51%-ը մերժվել է ոստիկանության կողմից, և 31%-ը՝ բուժաշխատողների և իրավական ծառայություններ տրամադրողների կողմից: Օգնության չդիմած ՏԳ-ների մոտ կեսը չի իմացել ուր գնալ, իսկ 30%-ը անհարմար է զգացել դիմել: Որպես անհարմար զգալու պատճառ բոլորը նշել են վախը ոստիկանության վերաբերմունքից իրենց ՏԳ լինելու մասին իմանալուց հետո: ՏԳ-ների 37%-ը ինչ-որ մեկին պատմել է ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին, ընդ որում

բոլորն այդ մասին ասել են իրենց ընկերոջը/ ծանոթին, 18%-ը՝ իրենց զուգընկերներին և ուստի կանխությունը:

Աղյուսակ 4.15. Ֆիզիկական բռնություն

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՒՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿՎԱԾՆԵՐ		
	21	23,2 (19,7, 26,6)
ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՒՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ՄԱՐԴԸ		
ՀԱՃԱԽՈՐԴ	5	22,8 (2,1, 34,0)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	2	9,1 (0,0, 18,7)
ՈՍՏԻԿԱՆ/ԶԻՆԾԱՌԱՅՈՂ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁ	6	28,1 (5,4, 46,7)
ԲԱՐԵԿԱՄ	2	9,7 (0,0, 27,6)
ԸՆԿԵՐ/ԾԱՆՈԹ	6	30,1 (12,4, 60,2)
ԻՆՉՊԻՍԻ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ Է ԵՂԵԼ ԱՌԱՋԻՆ ԱՆԳԱՄ ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՒՈՒԹՅԱՆ ԵՆԹԱՐԿԱԾ ՄԱՐԴԸ		
ԱՄՈՒՍԻՆ ԿԱՄ ՀԱՄԱՏԵՂ ԱՊՐՈՂ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐ	0	--
ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	0	--
ՄԵԿԸ, ՈՐԻ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ Է ՈՒՆԵՆՈՒՄ, ԲԱՅՑ ԶԻ ՀԱՄԱՐՈՒՄ ԸՆԿԵՐ/ԸՆԿԵՐՈՒՀԻ	5	81,1 (16,4, 15,5)
ՖԻԶԻԿԱԿԱՆ ԲՈՒՈՒԹՅԱՆ Է ԵՆԹԱՐԿՎԵԼ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ		
	11	52,0 (23,8, 73,3)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՍՏԱՆԱԼՈՒ ՀԱՄԱՐ ՄԱՍՆԱԳԻՏԱՑՎԱԾ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԴԻՄԱԾ ՏԳ-ՆԵՐ		
	7	32,5 (13,9, 42,2)
ՕԳՆՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴԻՐՈՂՆԵՐԸ		
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	2	26,6 (0,0, 23,4)
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	6	83,7 (22,2, 100)
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒՀԻ	4	57,1 (16,3, 100)
ՀՈԳԵՎՈՐԱԿԱՆ	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՄԱՐ ԴԻՄԵԼԻՍ ՄԵՐԺՎԱԾ ՏԳ-ՆԵՐ		
	3	51,2 (6,6, 100)
ՄԵՐԺՎԱԾ ԱՆՁԻՆՔ ԿԱՄ ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԸ		
ԲՈՒԺԱՇԽԱՏՈՂ	1	31,0 (0,0, 74,4)
ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ/ԱՆՎՏԱՆԳՈՒԹՅԱՆ ԱՇԽԱՏԱԿԻՑՆԵՐ	3	100

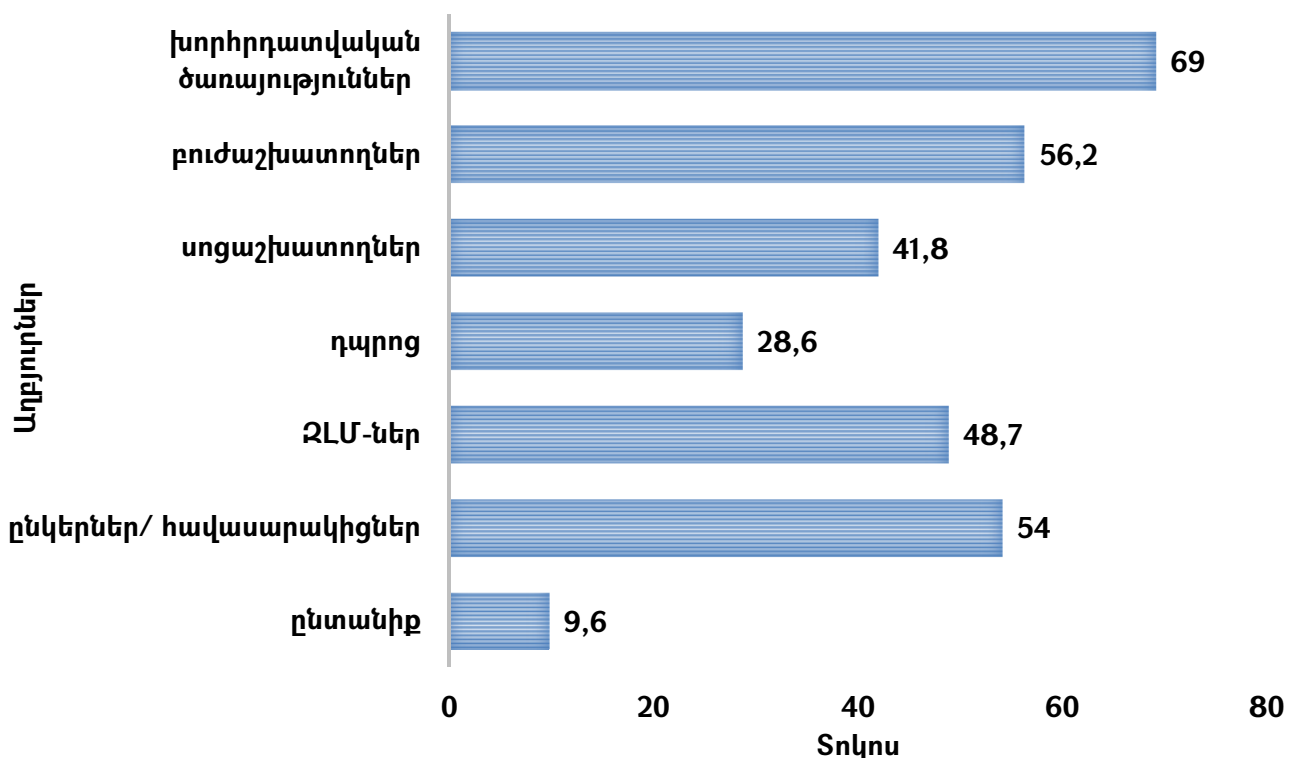
	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ԻՐԱՎԱԲԱՆ, ԴԱՏԱՎՈՐ ԿԱՄ ՈԼՈՐՏԻ ԱՅԼ ՄԱՍՆԱԳԵՏ	1	31,0 (0,0, 74,3)
ՍՈՑԱՇԽԱՏՈՂ/ԽՈՐՀՐԴԱՏՈՒ/ՀԿ	0	--
ՕԳՆՈՒԹՅԱՆ ՉԴԻՄԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌԸ		
ՉԳԻՏԵՐ՝ ԻՆՉ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ԵՆ ՀԱՍԱՆԵԼԻ/ ՈՒՐ ԳՆԱԼ	7	49,7 (14,3, 77,2)
ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ՀԱՍԱՆԵԼԻ ՉԷԻՆ	1	6,5 (0,0, 13,6)
ՉՈՒՆԵԻ ԲԱՎԱՐԱՐ ԳՈՒՄԱՐ ԱՆՀՐԱԺԵՇՏ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ	1	6,6 (0,0, 15,0)
ԱՆՀԱՐՄԱՐ Է ՋԳԱՅԵԼ ԴԻՄԵԼ	4	30,1 (2,3, 67,4)
ՉԻ ԿԱՐԾԵԼ, ՈՐ ՈՐԵՎԷ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅԱՆ ԿԱՐԻՔ ԿԱ	1	7,2 (0,0, 26,7)
ԱՆՀԱՐՄԱՐ ՋԳԱԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՆԵՐԸ		
ԱՆՀԱՆԳՍՏՈՒԹՅՈՒՆ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՊԱՏՃԱՌՈՎ ԾԱՌԱՅՈՒԹՅՈՒՆ ՏՐԱՄԱԴՐՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎԱՏ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻ ԱՐԺԱՆԱՆԱԼՈՒՑ	0	--
ՎԱԽ ԻՐ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԸՆՏԱՆԻՔԻ/ՋՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ/ԱՄՈՒՄՆՈՒ/ ԿՆՈՋ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--
ՎԱԽ ԻՐ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ ՀԵՏՈ ՈՍՏԻԿԱՆՈՒԹՅԱՆ/ԿԱՌՈՒՅՑՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՄՈՒՆՔԻՑ	4	100
ՎԱԽ ԻՐ ՏԳ ԼԻՆԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ԱՅԼ ՄԱՐԴԿԱՆՑ ԻՄԱՆԱԼՈՒՑ	0	--
ԻՆՉ-ՈՐ ՄԵԿԻՆ ՊԱՏՄԵԼ Է ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ		
	8	36,6 (13,6, 67,0)
ՈՒՄ Է ՊԱՏՄԵԼ ԱՅԴ ԴԵՊՔԵՐԻ ՄԱՍԻՆ		
ՀԱՃԱԽՈՐԴԻՆ	3	18,1 (0,0, 18,5)
ՈՉ ԿՈՄԵՐՑԻՈՆ ՋՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋԸ	3	18,0 (0,0, 19,1)
ՈՍՏԻԿԱՆԻՆ/ՋԻՆԾԱՌԱՅՈՂԻՆ/ ՀԵՂԻՆԱԿՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑՈՂ ԱՆՁԻ	3	18,4 (0,0, 24,0)
ԲԱՐԵԿԱՄԻՆ	1	6,0 (0,0, 4,8)
ԸՆԿԵՐՈՋԸ/ԾԱՆՈԹԻՆ	8	100

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ

ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը

Բոլոր ՏԳ-ները լսել էին ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին: Նրանց մեծամասնությունը որպես ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուր նշել է խորհրդատվական ծառայությունները (գծապատկեր 4.7.):

Գծապատկեր 4.7. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները

ՏԳ-ների մեծամասնությունը իր՝ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը գնահատել է ցածր (աղյուսակ 4.16.): Նրանց 80%-ը գիտեր, որ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը նվազում է միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու դեպքում, 98%-ը հնարավոր էր համարում ՄԻԱՎ-ով վարակման կանխարգելումը պահպանակ օգտագործելու միջոցով: Հարցման ենթարկվածների 80%-ը գիտեր, որ ՄԻԱՎ-ով հնարավոր չէ վարակվել մոծակի կծելու միջոցով, մեծամասնությունը գիտեր, որ առողջ տեսք ունեցող մարդը կարող է լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված, և հնարավոր չէ վարակվել ՄԻԱՎ-ով ապրող մարդու հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս կամ նրան ձեռքով բարևելիս:

Աղյուսակ 4.16. *Միավ-ով վարակման վրանգի, գիտելիքների մակարդակի և համոզմունքների գնահատումը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
Միավ-ով ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԻ ԻՆՔՆԱԳՆԱՀԱՏՈՒՄԸ		
ԲԱՐՁՐ	6	8,9 (4,4, 13,2)
ՄԻՋԻՆ	40	42,7 (39,1, 46,4)
ՑԱԾՐ	44	48,4 (44,2, 52,7)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ՝ ՄԻԱՅՆ ՄԵԿ, ՀԱՎԱՏԱՐԻՄ, ՄԻԱՎ-ՈՎ ԶՎԱՐԱԿՎԱԾ ԶՈՒԳԸՆԿԵՐՈՋ ՀԵՏ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ ՈՒՆԵՆԱԼՈՎ		
ԱՅՈ	72	80,4 (76,4, 84,2)
ՈՉ	14	16,6 (12,8, 20,6)
ԶԳԻՏԵՄ	3	3,0 (2,9, 3,1)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՄԱՆ ՎՏԱՆԳԸ ՆՎԱԶԵՑՆԵԼ՝ ՊԱՀՊԱՆԱԿ ՕԳՏԱԳՈՐԾԵԼՈՎ		
ԱՅՈ	88	97,7 (96,4, 99,0)
ՈՉ	2	2,3 (0,9, 3,6)
ԶԳԻՏԵՄ	0	--
ԿԱՐՈՐ Է ԱՐԴՅՈՔ ԱՌՈՂՋ ՏԵՍՔ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴԸ ԼԻՆԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԱԾ		
ԱՅՈ	82	90,0 (86,7, 93,3)
ՈՉ	7	9,0 (5,7, 12,3)
ԶԳԻՏԵՄ	1	1,0 (0,8, 1,2)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄՈԾԱԿԻ ԿԾԵԼՈՒ ՄԻՋՈՑՈՎ		
ԱՅՈ	14	15,7 (12,3, 19,1)
ՈՉ	72	80,2 (76,7, 83,7)
ԶԳԻՏԵՄ	4	4,1 (3,2, 5,0)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻԱՎ-ՈՎ ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿՈՎ ՀԻՎԱՆԴԻ ՀԵՏ ՀԱՄԱՏԵՂ ՍՆՈՒՆԴ ԸՆԴՈՒՆԵԼԻՍ		
ԱՅՈ	3	3,0 (2,8, 3,2)
ՈՉ	86	96,0 (95,8, 96,2)
ԶԳԻՏԵՄ	1	1,0 (1,0, 1,0)
ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՎԱՐԱԿՎԵԼ ՄԻԱՎ-ՈՎ ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ ՈՒՆԵՑՈՂ ՄԱՐԴՈՒՆ ԶԵՌՔՈՎ ԲԱՐԱԵԼԻՍ		
ԱՅՈ	1	1,0 (1,0, 1,0)
ՈՉ	89	99,0 (99,0, 99,0)
ԶԳԻՏԵՄ		
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿԸ		
	62	70,3 (64,3, 75,3)

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր

Համարյա բոլոր ՏԳ-ները գիտեին, թե որտեղ կարելի է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ (աղյուսակ 4.17.): Նրանց 90%-ը ընդգրկված է եղել ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում: Համարյա բոլոր ՏԳ-ները երբևէ հետազոտվել էին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ, և 97%-ը հետազոտվել էր վերջին 12 ամսվա ընթացքում: Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվածներից համարյա բոլորը ստացել էին իրենց հետազոտության արդյունքները: Ոչ ոք չէր ունեցել դրական արդյունք:

Աղյուսակ 4.17. ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտություն, պահպանականների տրամադրում, կանխարգելման ծրագրեր

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԵԼՈՒ ՎԱՅՐՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ		
	84	93.4 (89.7, 96.8)
ՄԻԱՎ-ի ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ԾՐԱԳՐԵՐՈՒՄ ԸՆԴԳՐԿՎԱԾՆԵՐ		
	82	89.9 (86.1, 93.5)
ԵՐԲԵՆ ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ		
	85	92.9 (89.4, 96.4)
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ ԿԱՄ ՄԻԱՎ-ԿԱՐԳԱՎԻՃԱԿՆ ԻՄԱՑՈՂՆԵՐ		
	82	96.8 (96.6, 97.4)
ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ԻՄԱՑԱԾՆԵՐ (ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐԻՑ)		
	84	98.7 (96.9, 100)
ՄԻԱՎ-ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՎԵՐՋԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅԱՆ ԱՐԴՅՈՒՆՔԸ		
ԴՐԱԿԱՆ	0	--
ԲԱՑԱՍԱԿԱՆ	1	100

Սեռավարակներ

ՏԳ-ների 1%-ը երբևէ ունեցել է սեռական օրգանների բորբոքում, արտադրություն և ախտորոշված որևէ սեռավարակ վերջին տարվա ընթացքում (աղյուսակ 4.18.):

Աղյուսակ 4.18. *Մեռավարակներ*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲՈՐԲՈՔՈՒՄ, ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅՈՒՆ ՈՒՆԵՑԱԾՆԵՐ		
ԱՅՈ	1	1.1 (0.5, 1.6)
ՈՉ	88	98.9 (98.4, 99.5)
ԶԳԻՏԵՄ	0	--
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՐԱՔ ՍԵՌԱՎԱՐԱԿԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՎԱԾՆԵՐ		
	6	7,4 (4,2, 10,6)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՈՐԱՔ ՍԵՌԱՎԱՐԱԿԻ ԱԽՏՈՐՈՇՈՒՄ ՍՏԱՑԱԾՆԵՐ		
	1	1,1 (0,8, 1,3)
ՎԵՐՋԻՆ ՏԱՐՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՍԵՌԱԿԱՆ ՕՐԳԱՆՆԵՐԻ ԲՈՐԲՈՔՄԱՆ, ԱՐՏԱԴՐՈՒԹՅԱՆ ԴԵՊՔՈՒՄ ՁԵՌՆԱՐԿՎԱԾ ՔԱՅԼԵՐ		
ԱՅՑԵԼԵԼ Է ՀԻՎԱՆԴԱՆՈՑ	1	100
ՊՈԼԻԿԼԻՆԻԿԱ, ԱՅԼ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԻՄՆԱՐԿ	0	--
ԻՆՔՆԱԲՈՒԺՄԱՄԲ Է ԶԲԱՂՎԵԼ	0	--
ՈՉԻՆՉ ՉԻ ԱՐԵԼ	0	--

ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը

ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը կազմել է 2%, սիֆիլիսի տարածվածությունը՝ 1%: Հետազոտության ընթացքում հեպատիտ Բ-ի որևէ դեպք չի հայտնաբերվել:

Աղյուսակ 4.19. *ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի տարածվածությունը*

	ԵՐԵՎԱՆ N = 90	
	N	% (95% ՎՄ)
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿ		
	2	2,0 (1,8, 2,2)
ՍԻՖԻԼԻՍ		
	1	1,0 (1,0, 1,0)
ՀԵՊԱՏԻՏ Բ		
	0	--

ՏԳ-ները հիմնականում երիտասարդ են, ունեն հիմնական կրթություն, ամուրի են

ՏԳ-ների մեծ մասը 24 և ցածր տարիքի է, ունի նվազագույնը հիմնական կրթություն և ամուրի է: Այս սոցիալ-ժողովրդագրական բնութագրիչները կարևոր են ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերի պլանավորման համար:

Ռիսկային սեռական վարքագիծ և պահպանակի օգտագործում

ՏԳ-ների մեծամասնությունը առաջին սեռական հարաբերությունն ունեցել է դեռահասության շրջանում (մեդիանան՝ 17), իսկ տղամարդ զուգընկերոջ հետ առաջին սեռական հարաբերությունը՝ փոքր-ինչ բարձր տարիքում (մեդիանան՝ 18): ՏԳ-ները վերջին ամսվա ընթացքում ունեցել են անալ հարաբերություններ արական սեռի բազմաթիվ զուգընկերների հետ: Բարձր է պահպանակի մշտական օգտագործման ցուցանիշը՝ 97% վերջին անալ հարաբերության ժամանակ, և 78%՝ վերջին օրալ հարաբերության ժամանակ: ՏԳ-ների մոտ 68%-ը տրամադրել է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ, և նրանց մեծ մասը մշտապես օգտագործել է պահպանակ: Մշտապես պահպանակ չօգտագործելու հիմնական պատճառներն էին հաճույքի նվազեցումը և զուգընկերոջ նկատմամբ վստահությունը: Վարքագծի փոփոխությանն ուղղված միջոցառումներում պետք է կարևորվի բոլոր զուգընկերների հետ մշտապես պահպանակ օգտագործելու անհրաժեշտությունը (7): Կարևոր է, որ այդ միջոցառումներում ներառվի պահպանակի օգտագործման վերաբերյալ բանակցային հմտությունների բարելավմանն ուղղված բաղադրիչ:

Տղամարդ զուգընկերների նախընտրություն

ՏԳ-ների մոտ 28%-ը երբևէ սեռական հարաբերություն է ունեցել իգական սեռի զուգընկերոջ հետ, իսկ 17%-ը նախընտրում է հավասարապես և՛ իգական, և՛ արական սեռի զուգընկերներին: Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունեցած ՏԳ-ների 12%-ը նշել է միայն երբեմն պահպանակ օգտագործելու մասին: ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները պետք է ներառեն արական և իգական սեռի զուգընկերների հետ պահպանակները ոչ մշտապես օգտագործելու վտանգների մասին իրազեկման բաղադրիչ: Բուժաշխատողները և ՀԿ-ները պետք է խրախուսեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունները:

Ե՛վ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ

ՏԳ-ների մեծ մասն ունենում է և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ դեր տղամարդ զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ: Անալ հարաբերության ժամանակ պասիվ զուգընկերն ունի ՄԻԱՎ-ով վարակման ավելի բարձր վտանգ՝ ակտիվի

համեմատ: ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները պետք է ներառեն անալ հարաբերությունների ժամանակ ակտիվ և պասիվ դեր ունենալիս ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի մասին իրազեկման բաղադրիչ (7): Անհրաժեշտ է ապահովել պահպանակների և լուբրիկանտների, ինչպես նաև կանխարգելման ծառայությունների հասանելիություն:

Պահպանակների և լուբրիկանտների բարձր հասանելիություն

ՏԳ-ների 89%-ն օգտագործում է լուբրիկանտներ անալ հարաբերության ժամանակ: Լուբրիկանտ օգտագործած ՏԳ-ներից շատերն օգտագործում են ջրային հիմքով լուբրիկանտներ: Հետազոտության արդյունքները վկայում են սեռական առողջության պահպանմանն ուղղված միջոցառումների, պահպանակների ու լուբրիկանտների հասանելիության մեծացման անհրաժեշտության մասին:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ընդգրկվածություն

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում ՏԳ-ների ընդգրկվածությունը բարձր է (82%): Անհրաժեշտ է շարունակել նրանց կարիքներին համապատասխան արդյունավետ միջոցառումների պլանավորումն ու իրականացումը: Կարիք կա անցկացնելու ֆորմատիվ հետազոտություն ՏԳ-ներին հասնելու լավագույն ռազմավարությունները որոշակիացնելու նպատակով:

Սեռական հարաբերություններ ալկոհոլի և թմրամիջոցների ազդեցությամբ

ՏԳ-ների կեսից ավելին հաճախ օգտագործել է ալկոհոլ, և 23%-ը երբևէ օգտագործել է թմրամիջոցներ: Նրանց մեծամասնությունն ունեցել է սեռական հարաբերություններ ալկոհոլի կամ թմրամիջոցների ազդեցությամբ: Ալկոհոլի ազդեցությամբ մեծանում է ռիսկային սեռական վարքագծի հավանականությունը, ինչը կարող է մեծացնել ՄԻԱՎ-ի փոխանցման վտանգը (15,16): Կարիք կա իրականացնելու ալկոհոլի և թմրամիջոցների գործածման գնահատում, ալկոհոլից ու թմրամիջոցներից կախվածության հարցերով խորհրդատվությունն ու բուժումը տրամադրել խնամքի ծառայությունների փաթեթի շրջանակում:

ՏԳ-ների զգալի մասը տեղեկացված չէ ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգի մասին

ՏԳ-ների 30%-ն ունի ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման մասին գիտելիքների ցածր մակարդակ: ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին տեղեկատվության աղբյուրները տարբեր են՝ խորհրդատվական ծառայություններ, բուժաշխատողներ, ընկերներ, հավասարակիցներ: Հետազոտության արդյունքները վկայում են ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով իրազեկման միջոցառումների իրականացման անհրաժեշտության մասին: Չնայած ռիսկային վարքագծի առկայությանը՝ ՏԳ-ների զգալի մասը ՄԻԱՎ-ով վարակվելու վտանգը գնահատել է ցածր կամ միջին: Կարիք կա իրականացնելու

ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ իրազեկվածության բարձրացմանն ուղղված ծրագրեր՝ ապահովելով ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ ճշգրիտ տեղեկատվության հասանելիությունը ՏԳ-ներին:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտություններ

ՏԳ-ների ավելի քան 93%-ը գիտեր, թե որտեղ կարելի է հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ: Համարյա բոլոր ՏԳ-ները հետազոտվել էին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ վերջին տարվա ընթացքում: Խարանի և խտրական վերաբերմունքը կարող են խոչընդոտել ՏԳ-ների կողմից հետազոտություններ անցնելուն անգամ դրանց հասանելիության դեպքում: ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելմանն ուղղված աշխատանքները պետք է ներառեն ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունների ընդլայնումը:

ՄԻԱՎ վարակի, սիֆիլիսի և հեպատիտ Բ-ի ցածր տարածվածություն

ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը 2% է, սիֆիլիսի տարածվածությունը՝ 1%, իսկ հեպատիտ Բ-ի որևէ դեպք հետազոտության ընթացքում չի հայտնաբերվել: Չնայած դրան՝ անհրաժեշտ է շարունակել իրականացնել կանխարգելման միջոցառումներ ՄԻԱՎ վարակի հետագա հնարավոր տարածումը կանխելու համար:

Խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափելու մակարդակը ցածր է

Թեև ՏԳ-ների մեծամասնությունը չի նշել խարանի և խտրականության պատճառով առողջապահական ծառայություններից խուսափելու մասին, անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ խարանի և խտրականության մակարդակը հասկանալու համար: ՏԳ-ների մոտ 9%-ն ամաչում է ասել սոցաշխատողներին և բուժաշխատողներին ՏԳ լինելու մասին: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ խարանի և խտրականության առկայությունը և առողջապահական ծառայությունների հասանելիության վրա նրանց ազդեցությունը հասկանալու համար:

ՏԳ-ների շրջանում ֆիզիկական բռնության ցածր մակարդակ

ՏԳ-ների մեծամասնությունը չի նշել երբևէ ֆիզիկական բռնության ենթարկվելու մասին: Բռնության ենթարկված ՏԳ-ների մեծամասնությունը նշել է ընկերոջ կամ ծանոթի կողմից բռնության ենթարկվելու մասին: Նրանց հաջորդում են ոստիկանությունը և ոչ կոմերցիոն զուգընկերը: Անհրաժեշտ են հետագա հետազոտություններ ֆիզիկական բռնության դեպքերն ավելի խոր ուսումնասիրելու համար:

ՀԻՄՆԱԿԱՆ ԱՌԱՋԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐ

- Ընդլայնել ՏԳ-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման միջոցառումները:
- Ընդլայնել ՄԻԱՎ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ ընթացիկ հետազոտությունների ծածկույթը:
- Ընդլայնել «հավասարը՝ հավասարին» մեթոդով ուսուցումը և աութրիչ աշխատանքը պահպանականների և լուրբիկանտների տրամադրման համար:
- Անցկացնել սիֆիլիսի, հեպատիտ Բ-ի, սեռավարակների վերաբերյալ հետազոտություններ ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ հետազոտություն և խորհրդատվություն տրամադրող ծառայություններում:
- Ինտեգրել ՄԻԱՎ վարակի և այլ հիվանդությունների վերաբերյալ հետազոտությունները ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման ծրագրերում:
- Ընդլայնել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի հարցերով իրազեկմանն ուղղված միջոցառումները:

1. National Programme for AIDS Prevention. AIDS Response Progress Report: Republic of Armenia [Internet]. Yerevan, Armenia; 2015. Available from: http://www.unaids.org/sites/default/files/country/documents/ARM_narrative_report_2016.pdf
2. World Health Organization. HIV Programme Review in Armenia [Internet]. Geneva, Switzerland; 2015. Available from: http://www.euro.who.int/__data/assets/pdf_file/0006/288798/HIV-programme-review-in-Armenia.pdf?ua=1
3. Johnston LG. Introduction to Respondent-Driven Sampling [Internet]. Geneva, Switzerland: World Health Organization; 2013. Available from: http://applications.emro.who.int/dsaf/EMRPUB_2013_EN_1539.pdf
4. Heckathorn DD. Respondent-driven sampling: a new approach to the study of hidden populations. Soc Probl [Internet]. 1997 May [cited 2015 Mar 18];44(2):174–99. Available from: <http://www.mendeley.com/catalog/respondentdriven-sampling-new-approach-study-hidden-populations/>
5. Heckathorn DD. Extensions of respondent-driven sampling: analyzing continuous variables and controlling for differential recruitment. Sociol Methodol [Internet]. 2007 Dec [cited 2014 Dec 24];37(1):151–207. Available from: <http://www.mendeley.com/catalog/extensions-respondentdriven-sampling-analyzing-continuous-variables-controlling-differential-recruit/>
6. Larney S, Mathers BM, Poteat T, Kamarulzaman A, Degenhardt L. Global Epidemiology of HIV Among Women and Girls Who Use or Inject Drugs. JAIDS J Acquir Immune Defic Syndr [Internet]. 2015 Jun [cited 2016 Nov 4];69:S100–9. Available from: <http://content.wkhealth.com/linkback/openurl?sid=WKPTLP:landingpage&an=00126334-201506011-00005>
7. World Health Organization. Consolidated guidelines on HIV prevention, diagnosis, treatment and care for key populations [Internet]. Geneva, Switzerland; 2014. Available from: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/128048/1/9789241507431_eng.pdf?ua=1&ua=1
8. Degenhardt L, Bucello C, Mathers B, Briegleb C, Ali H, Hickman M, et al. Mortality among regular or dependent users of heroin and other opioids: a systematic review and meta-analysis of cohort studies. Addiction [Internet]. 2011 Jan [cited 2016 Nov

- 4];106(1):32–51. Available from: <http://doi.wiley.com/10.1111/j.1360-0443.2010.03140.x>
9. Rao DP, Abramovici H, Crain J, Do MT, McFaull S, Thompson W. The lows of getting high: sentinel surveillance of injuries associated with cannabis and other substance use. *Can J Public Health* [Internet]. 2018 Apr [cited 2018 Sep 26];109(2):155–63. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/29981028>
 10. Fischer B, Imtiaz S, Rudzinski K, Rehm J. Crude estimates of cannabis-attributable mortality and morbidity in Canada-implications for public health focused intervention priorities. *J Public Health (Oxf)* [Internet]. 2016 Mar [cited 2018 Sep 26];38(1):183–8. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25630540>
 11. Hall W. What has research over the past two decades revealed about the adverse health effects of recreational cannabis use? *Addiction* [Internet]. 2015 Jan [cited 2018 Sep 26];110(1):19–35. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/25287883>
 12. UNAIDS. Confronting discrimination: Overcoming HIV-related stigma and discrimination in healthcare settings and beyond [Internet]. 2017 [cited 2018 Jul 8]. Available from: http://www.unaids.org/sites/default/files/media_asset/confronting-discrimination_en.pdf
 13. Cassels S, Manhart L, Jenness SM, Morris M, Brockerhoff M, Biddlecom A, et al. Short-term Mobility and Increased Partnership Concurrency among Men in Zimbabwe. Vermund SH, editor. *PLoS One* [Internet]. 2013 Jun 18 [cited 2016 Nov 4];8(6):e66342. Available from: <http://dx.plos.org/10.1371/journal.pone.0066342>
 14. Eaton JW, Hallett TB, Garnett GP. Concurrent Sexual Partnerships and Primary HIV Infection: A Critical Interaction. *AIDS Behav* [Internet]. 2011 May 2 [cited 2016 Nov 4];15(4):687–92. Available from: <http://link.springer.com/10.1007/s10461-010-9787-8>
 15. World Health Organization. Implementing Comprehensive HIV/STI Programmes with Sex Workers [Internet]. Geneva, Switzerland; 2013 [cited 2015 Nov 16]. Available from: http://apps.who.int/iris/bitstream/10665/90000/1/9789241506182_eng.pdf
 16. Loza O, Patterson TL, Rusch M, Martínez GA, Lozada R, Staines-Orozco H, et al. Drug-related behaviors independently associated with syphilis infection among female sex workers in two Mexico-US border cities. *Addiction* [Internet]. 2010 Aug [cited 2016 Nov 4];105(8):1448–56. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/20456292>
 17. World Health Organization (WHO). Guidance on oral pre-exposure prophylaxis (PrEP) for serodiscordant couples, men and transgender women who have sex with men at high risk of HIV. Recommendations for use in the context of demonstration projects. [Internet]. World Health Organization; 2012. Available from: http://www.who.int/hiv/pub/guidance_prep/en/

18. (UNAIDS) JUNP on H. The Gap Report. Geneva: UNAIDS. 2014;
19. Deiss RG, Brouwer KC, Loza O, Lozada RM, Ramos R, Cruz MAF, et al. High-risk sexual and drug using behaviors among male injection drug users who have sex with men in 2 Mexico-US border cities. *Sex Transm Dis* [Internet]. 2008 Mar [cited 2015 Feb 23];35(3):243–9. Available from: <http://www.pubmedcentral.nih.gov/articlerender.fcgi?artid=2391275&tool=pmcentrez&rendertype=abstract>
20. Jones-Webb R, Somelski D, Brady S, Wilkerson M, Rosser BRS. Drinking settings, alcohol consumption, and sexual risk behavior among gay men. *Addict Behav*. 2013 Mar;38(3):1824–30.

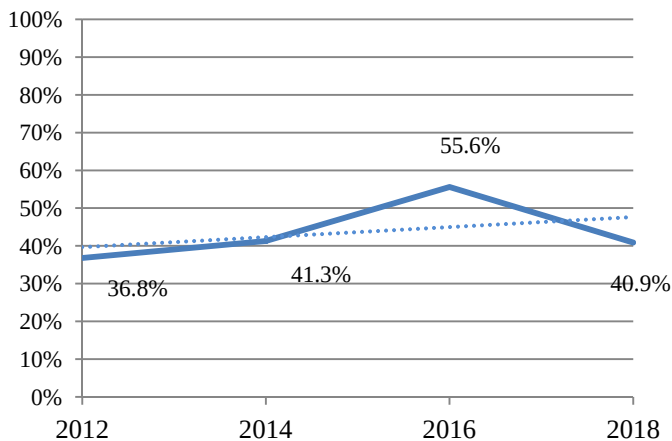
ԹՆՕ-ՆԵՐԻ, ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ԵՎ SUS-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ 2012, 2014, 2016 և 2018 ԹՎԱԿԱՆՆԵՐԻՆ ԻՐԱԿԱՆԱՑՎԱԾ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՀԻՄՆԱԿԱՆ ՓՈՓՈԽԱԿԱՆՆԵՐԻ ՄԻՏՈՒՄՆԵՐԸ

Ստորև ներկայացված է Երևանում ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների շրջանում 2012, 2014, 2016 և 2018 թվականներին իրականացված կենսաբանական և վարքագծային հետազոտությունների հիմնական փոփոխականների միտումների վերլուծությունը:

Բոլոր հետազոտությունների ժամանակ կիրառվել է ՄՄՁԸ մեթոդը: Յուրաքանչյուր տարվա խմբի հաշվարկները վերլուծվել են՝ օգտագործելով հաջորդական ընտրանքային չափման գործակիցը RDS Analyst ծրագրում (www.hpmsg.org): Նշանակալի տարբերությունները հետազոտվել են՝ օգտագործելով Cochran-Armitage միտումների վերլուծության մեթոդը $< 0,05$ P արժեքով:

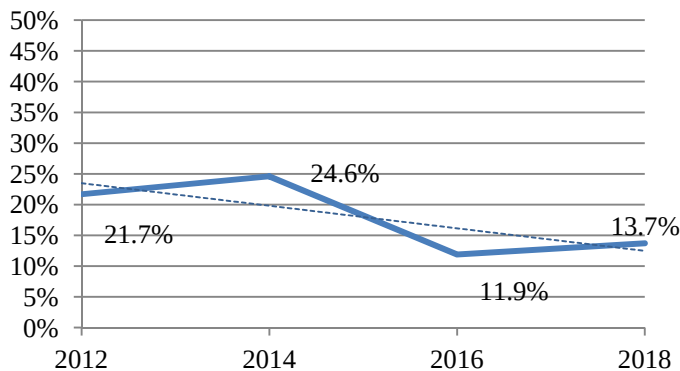
Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողներ

Պահպանակի օգտագործումը վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ վերջին 30 օրվա ընթացքում

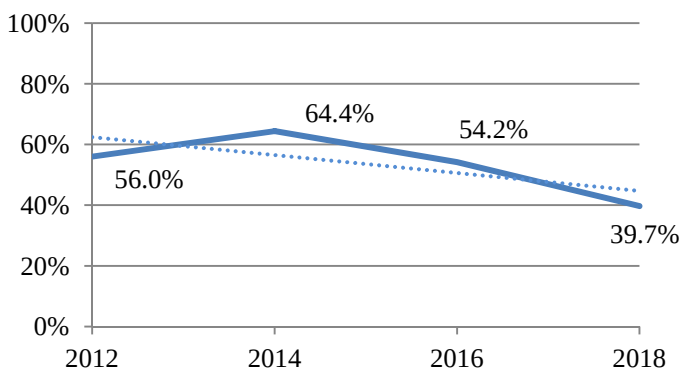
Նկատվում է վերջին ամսվա ընթացքում վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ պահպանակի օգտագործման նշանակալի աճ՝ սկսած 2012թ. 36,8%-ից մինչև 40,9%՝ 2018թ. ($X^2=11,43$, $p=0,001$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 0,7%:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունը և արդյունքների ստացումը վերջին 12 ամսվա ընթացքում

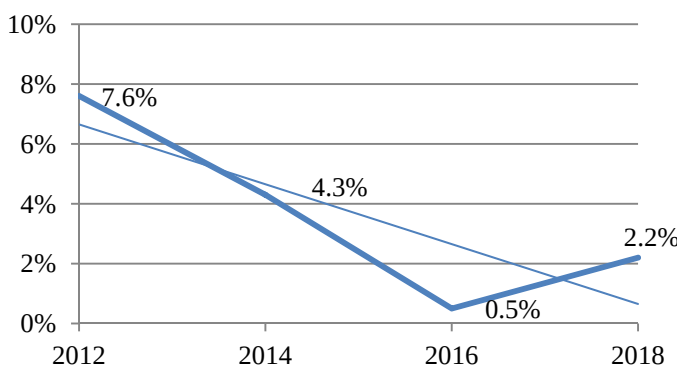
Վերջին տարվա ընթացքում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված և հետազոտության արդյունքը ստացած ԹՆՕ-ների տոկոսը նշանակալիորեն նվազել է՝ 2012թ. 21,7%-ից հասնելով 13,7%-ի 2018թ. ($X^2=14,658$, $p=0,000$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 1,3%:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը

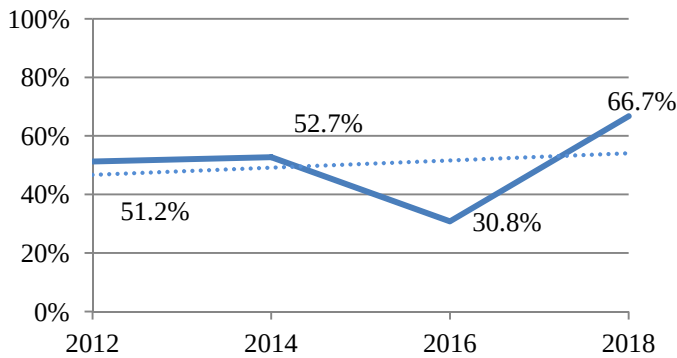
ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը նշանակալիորեն փոխվել է 2012-2018թթ. ժամանակահատվածում ($X^2=10,78$, $p=0,001$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 2,7%:

ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը

ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում էականորեն նվազել է՝ 2012թ. 7,6%-ից մինչև 2,2%՝ 2018թ. ($X^2=22,68$, $p=0,000$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 0,9%:

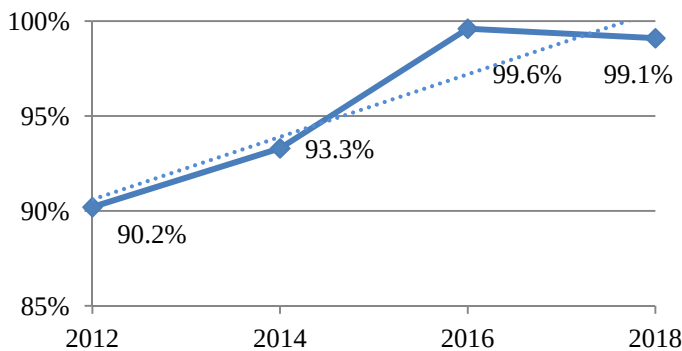
Հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը

Հեպատիտ Ց-ի տարածվածությունը ԹՆՕ-ների շրջանում աճել է (ոչ նշանակալի) 2012թ. 51,2%-ից մինչև 66,7%՝ 2018թ. ($\chi^2=0,72$, $p=0,398$): Տարեկան միջին տոկոսային աճը կազմել է 2,6%:

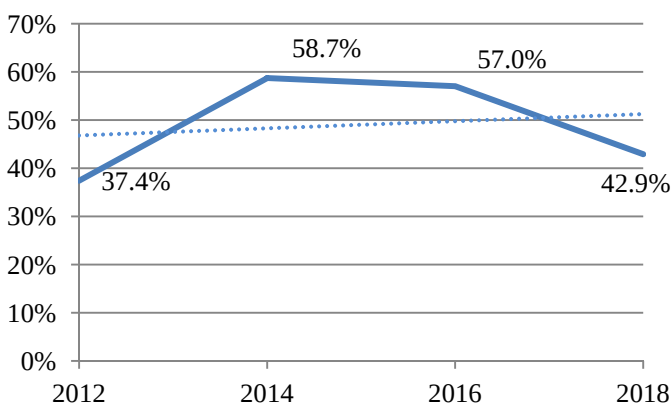
Կոմերցիոն սեռական ծառայություններ փրամադրող կանայք

Պահպանակի օգտագործումը վերջին հաճախորդի հետ վերջին 12 ամսվա ընթացքում

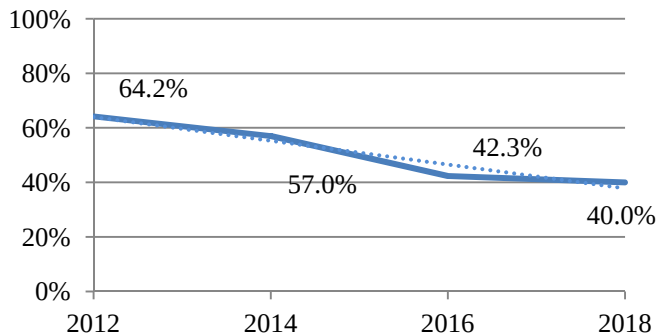
Նկատվում է վերջին տարվա ընթացքում հաճախորդի հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ պահպանակի օգտագործման նշանակալի աճ՝ 2012թ. 90,2%-ից մինչև 99,1%՝ 2018թ. ($\chi^2=43,03$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 1,5%:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունը և արդյունքների ստացումը վերջին 12 ամսվա ընթացքում

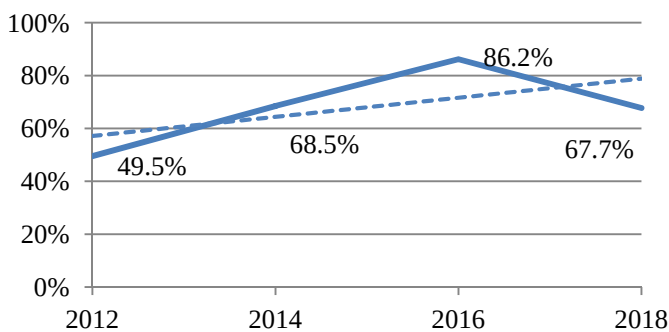
Վերջին տարվա ընթացքում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված և արդյունքները ստացած ԿՍԿ-ների տոկոսը նշանակալիորեն աճել է 2012թ. 37,4%-ից մինչև 42,9% 2018թ. ($\chi^2=7,956$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 0,9%:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը

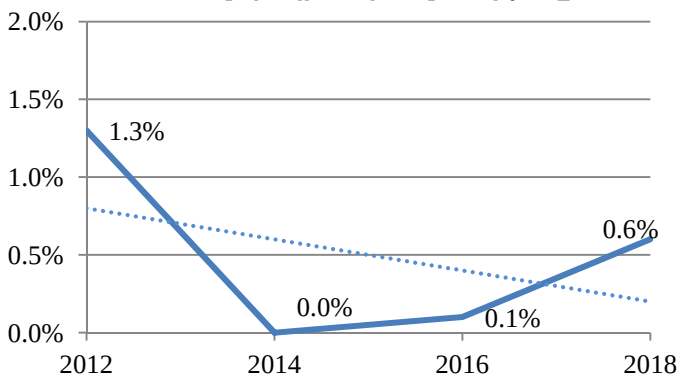
Նկատվել է ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակի նշանակալի նվազում 2012թ. 64,2%-ից մինչև 40,0%՝ 2018թ. ($X^2=46,89$, $p=0,000$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 4,0%:

Պահպանակների ստացումը ՀԿ-ից կամ աուրիչ աշխատողներից վերջին 12 ամսվա ընթացքում

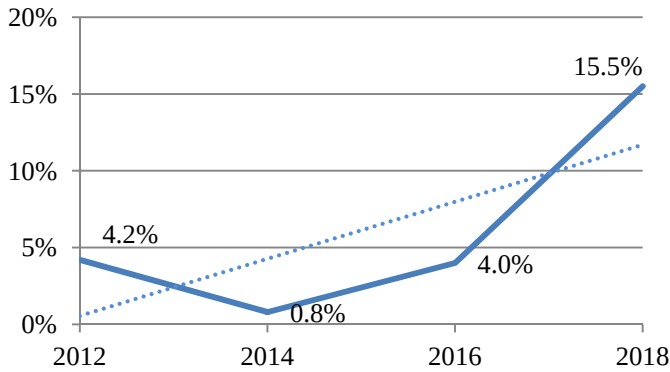
ՀԿ-ից կամ աուրիչ աշխատողներից վերջին տարվա ընթացքում պահպանակներ ստացած ԿՍԿ-ների տոկոսը նշանակալիորեն աճել է 2012թ. 49,5%-ից մինչև 67,7%՝ 2018թ. ($X^2=66,49$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 3,0%:

ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը

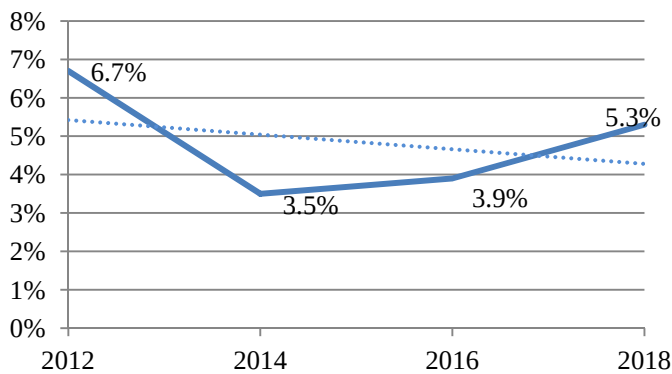
ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը ԿՍԿ-ների շրջանում նվազել է (ոչ նշանակալի) 2012թ. 1,3%-ից մինչև 0,6%՝ 2018թ. ($X^2=2,653$, $p=0,103$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 0,2%:

Սիֆիլիսի տարածվածությունը

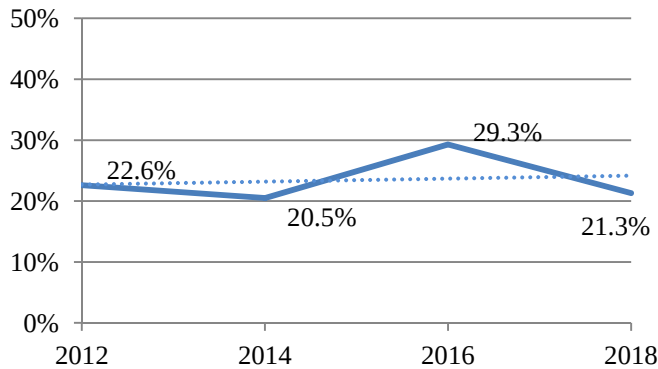
ԿՍԿ-ների շրջանում սիֆիլիսի տարածվածության նշանակալի փոփոխություն է նկատվել, 2012թ. 4,2%-ից մինչև 15,5%՝ 2018թ. ($\chi^2=15,97$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 1,9%:

Գոնորեայի տարածվածությունը

ԿՍԿ-ների շրջանում գոնորեայի տարածվածության նշանակալի փոփոխություն չի նկատվել, 2012թ.՝ 5,3%, 2018թ.՝ 6,7% ($\chi^2 = 1,31$, $p=0,253$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 0,2%:

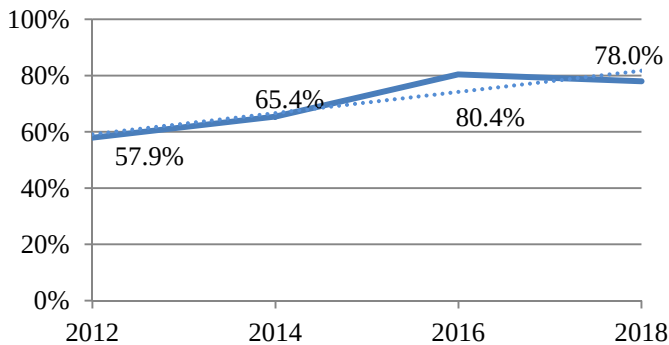
Տրիխոմոնիազի տարածվածությունը

ԿՍԿ-ների շրջանում տրիխոմոնիազի տարածվածության նշանակալի փոփոխություն չի նկատվել, 2012թ.՝ 22,6%, 2018թ.՝ 21,3% ($\chi^2=1,27$, $p=0,259$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 0,2%:

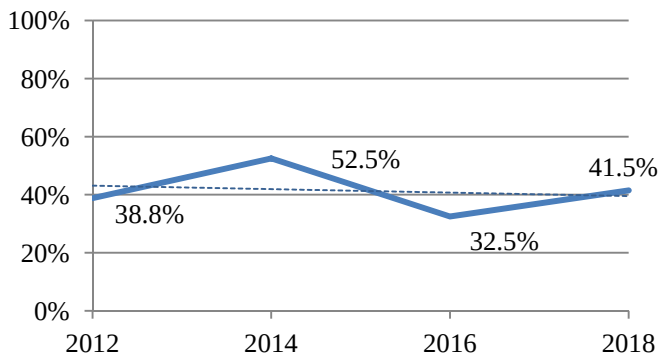
Տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող տղամարդիկ

Պահպանակի օգտագործումը արական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին 12 ամսվա ընթացքում

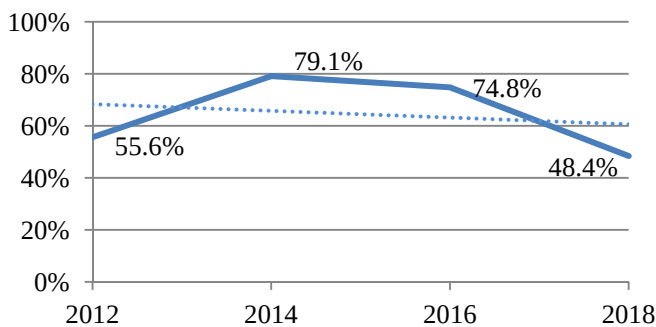
Վերջին տարվա ընթացքում տղամարդ զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ պահպանակի օգտագործումը նշանակալիորեն աճել է 2012թ. 57,9%-ից մինչև 78,0%՝ 2018թ. ($\chi^2=47,38$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 3,4%:

ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունը և արդյունքների ստացումը վերջին 12 ամսվա ընթացքում

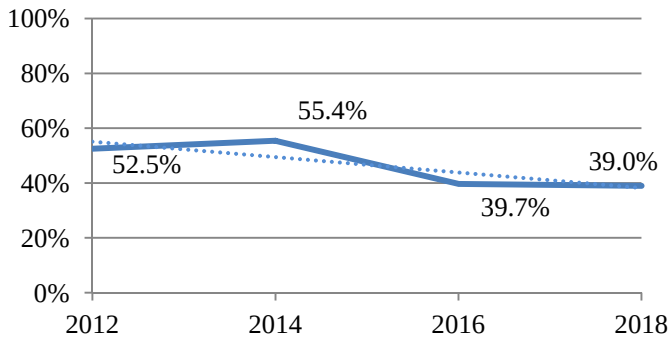
Վերջին տարվա ընթացքում ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտված և արդյունքը ստացած ՏՄՏ-ների տոկոսի նշանակալի աճ է նկատվել՝ 2012թ. 38,8%-ից մինչև 41,5%՝ 2018թ. ($\chi^2=1,688$, $p=0,000$): Տարեկան միջին աճը կազմել է 0,4%:

ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը

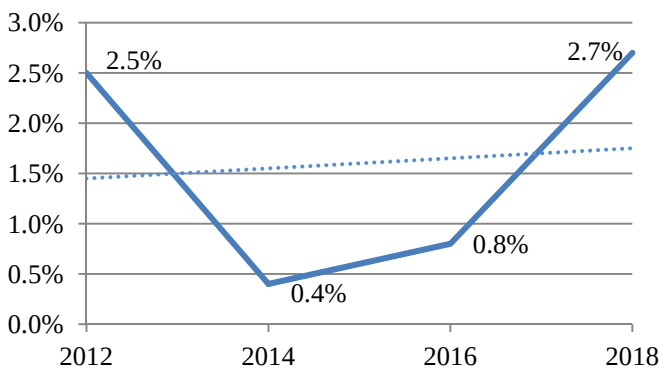
ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը նշանակալիորեն չի փոխվել, 2012թ.՝ 55,6%, 2018թ.՝ 48,4% ($\chi^2 = 0.47$, $p=0.495$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 1,2%:

Պահպանակների ստացումը ՀԿ-ից կամ աութրիչ աշխատողներից վերջին 12 ամսվա ընթացքում

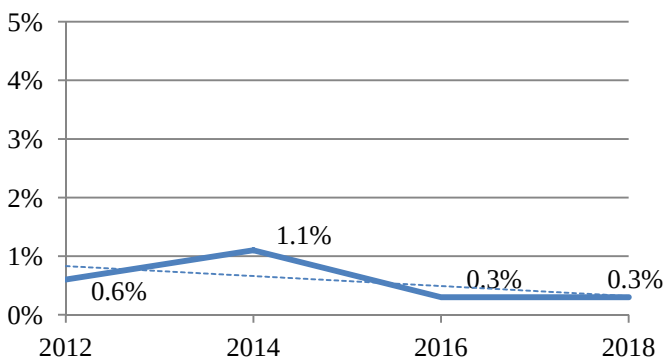
Նկատվել է ՀԿ-ից կամ աութրիչ աշխատողից վերջին տարվա ընթացքում պահպանակ ստացած SUS-ների տոկոսի նշանակալի նվազում՝ 2012թ. 52,5%-ից մինչև 39,0%՝ 2018թ. ($X^2=18,33$, $p=0,000$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 2,3%:

ՄԻԱՎ վարակի տարածվածությունը

SUS-ների շրջանում ՄԻԱՎ վարակի տարածվածության էական փոփոխություն չի նկատվել, 2012թ.՝ 2,5%, 2018թ.՝ 2,7% ($X^2=0,25$, $p=0,617$):

Հեբատիտ Բ-ի տարածվածությունը

SUS-ների շրջանում հեպատիտ Բ-ի տարածվածության էական փոփոխություն չի նկատվել, 2012թ.՝ 0,6%, 2018թ.՝ 0,3% ($X^2=0,63$, $p=0,427$): Տարեկան միջին նվազումը կազմել է 0,1%:

ԽՄԲԵՐԻ ՉԱՓԵՐԻ ԳՆԱՀԱՏՈՒՄ

ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների խմբերի չափերը հաշվարկվել են՝ օգտագործելով երեք տարբեր մեթոդներ՝

- 1) «Ծառայության» և «հատուկ առարկայի» գործակիցների մեթոդ,
- 2) բազմության իմաստության մեթոդ,
- 3) սոցիալական ցանցերի միջոցով խմբերի չափերի գնահատման մեթոդ:

SԳ-ների խմբի չափի գնահատման համար կիրառվել են բազմության իմաստության, սոցիալական ցանցերի և քարտեզավորման մեթոդները:

«Ծառայության» և «հատուկ առարկայի» գործակիցների մեթոդները

«Ծառայության» և «հատուկ առարկայի» մեթոդները ներառում են խմբերի անկախ հաշվարկների համընկնումները էքստրապոլացված խմբի ընդհանուր չափի վրա:

«Ծառայության» գործակցի մեթոդը

«Ծառայության» գործակցի մեթոդը օգտագործել է առողջապահական ծառայություններ տրամադրող կազմակերպություններից ստացված ծրագրային տվյալները, ընդգրկելով այն մարդկանց, ովքեր հարցման տեղամասերում ստացել են ծառայություն՝ հետազոտությանը նախորդած 3 ամիսների ընթացքում: Այս տեղեկատվությունը ստուգվել է հարցման ընթացքում յուրաքանչյուր մասնակցի հարցնելով, թե արդյոք նրանք ստացել են տվյալ ծառայությունը առնվազն 1 անգամ, սահմանված ժամանակահատվածի ընթացքում: Հաշվարկելու համար, թե քանի հետազոտության մասնակից են ստացել ծառայություն, նրանց տրվել է հետևյալ հարցը՝ «Դուք ստացե՞լ եք ծառայություն (ծառայության տեսակը, ինչպես նաև ՀԿ-ի անունը, հասցեն նշվում են) վերջին 3 ամիսների ընթացքում» (հարցաթերթերը Հավելված Դ-ում կոնկրետ հարցերի համար):

«Հատուկ առարկայի» գործակցի մեթոդը

«Հատուկ առարկայի» գործակցի դեպքում համապատասխան խմբերին աուբիչ աշխատողների կողմից մինչև հետազոտությունն սկսելը բաժանվել են թանոցներ (հատուկ առարկա): Գործակիցը հաշվարկվել է բաժանված թանոցների թվի համընկնումների և հետազոտության մասնակիցների մասնաբաժնի հիման վրա, որոնք նշել են, որ ստացել են հատուկ առարկան: Հատուկ առարկաները բաժանվել են հարցման տեղամասերում հարցման սկզբից մեկ շաբաթ առաջ:

Գործակիցների հաշվարկումը

Գործակիցների մեթոդով խմբի չափը գնահատելու համար կիրառվել է երկու մեծություն՝

- ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների թիվը, որոնք նշել են առողջապահական ծառայություններ ստանալու մասին՝ ո,
- ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների մասնաբաժինը, որոնց տրամադրվել են առողջապահական ծառայություններ՝ p:

Խմբի չափը գնահատվել է՝ օգտագործելով հետևյալ հավասարումը.

$$PSE_{(multiplier)} = e = \frac{n}{p}$$

Բազմության իմաստությունը

Հետազոտության մասնակից ԹՆՕ-ներին, ԿՍԿ-ներին, SUS-ներին և ՏԳ-ներին տրվել են հարցեր իրենց խմբի մոտավոր չափերի մասին: Այս մեթոդը հիմնված է ենթադրության վրա, որ հիմնական խմբերի բավականաչափ ներկայացուցիչների պատասխանները հնարավորություն կտան գնահատելու խմբի չափերը: Հետազոտության մասնակիցների պատասխանների հիման վրա հաշվարկվել են վերոնշյալ խմբերի նվազագույն և առավելագույն չափերը, մեդիանան:

Սոցիալական ցանցերի միջոցով խմբերի չափերի գնահատում

Այս մեթոդն օգտագործում է ՄՄՁԸ հարցման ժամանակ հավաքագրված տվյալներ՝ յուրաքանչյուր մասնակցի սոցիալական ցանցի չափը, ընդգրկման ժամանակը, յուրաքանչյուր մասնակցի կողմից ընդգրկված մասնակիցների թիվը: Սկզբում այս տվյալներն օգտագործվել են յուրաքանչյուր մասնակցի համար նոր աստիճան դնելու համար: Գնահատումներ կատարելիս օգտագործվել է Բայեզիան մեթոդը (այսինքն՝ անհայտ քանակների հավանականությունը հաշվարկվում է՝ կապելով դրանց հայտնի քանակների հետ)՝ հիմնվելով խմբի չափի մասին ենթադրության կամ դրա վերաբերյալ նախորդ տվյալների վրա: Բայեզիան մեթոդը նաև թույլ է տալիս հաշվարկել խմբի չափի հավանական սահմանները:

Քարտեզավորում

ՏԳ-ների խմբի չափի գնահատման համար լրացուցիչ կիրառվել է քարտեզավորման մեթոդը: Քարտեզավորումը հիմնված է տվյալ խմբի ներկայացուցիչների գտնվելու վայրերի որոշակիացման և դրանցում այդ խմբի չափի վերաբերյալ տվյալների հավաքագրման վրա: Առաջին փուլում հիմնական իրազեկիչների միջոցով (տվյալ խմբի ներկայացուցիչներ, խմբի վերաբերյալ տեղեկատվություն ունեցողներ) որոշակիացվում են խմբի գտնվելու վայրերը, կազմվում

են այդ վայրերի ցանկը և բնութագրիչները: Այս փուլն ընդգրկում է նախապատրաստական աշխատանքների իրականացումը վայրերի (hotspot) քարտեզավորման համար: Այս փուլում իրականացվող հիմնական քայլերն են՝

- շահագրգիռ կողմերի ներգրավում,
- խմբի ներկայացուցիչների գտնվելու վայրերի ցանկի կազմում,
- դաշտային աշխատանքների նախապատրաստում:

Երկրորդ փուլում դաշտային աշխատանքներն իրականացնող խմբի կողմից կատարվում են այցեր այդ վայրեր, որոնց ընթացքում հավաքագրվում է տեղեկատվություն խմբի չափը գնահատելու համար: Այս փուլում իրականացվող հիմնական քայլերն են՝

- այցեր խմբի ներկայացուցիչների գտնվելու վայրեր,
- հիմնական իրազեկիչների ընտրություն և կապի հաստատում,
- հիմնական իրազեկիչներից տեղեկատվության հավաքագրում,
- կրկնակի այց նույն վայրեր,
- հավաքագրված տեղեկատվության գրառում, տվյալների աղյուսակների լրացում:
- դաշտային աշխատանքների վերահսկում:

Արդյունքներ

Անճշտությունների գնահատում

Խմբերի չափերը գնահատելուց հետո կատարվել է անճշտությունների հնարավոր մակարդակի գնահատում ՁԻԱՀ-ի ԿՀԿ-ի մասնագետների և միջազգային խորհրդատուի կողմից, ինչի արդյունքում ակնհայտորեն ոչ հավանական արժեքները հանվել են:

Մարզային և երկրի մակարդակով գնահատումներ

Խմբերի չափերի գնահատման տարբեր մեթոդներով ստացված արդյունքները ներկայացվել են շահագրգիռ կողմերի մասնակցությամբ աշխատանքային հանդիպման ընթացքում, որի ժամանակ շահագրգիռ կողմերը համաձայնության են եկել՝ քննարկելով յուրաքանչյուր խմբի վերաբերյալ ստացված տվյալները հետազոտության անցկացման բոլոր տեղամասերում: Կատարվել է ստացված տվյալների եռանկյունավորում (տրիանգուլյացիա), որը ներկայացվել է աշխատանքային հանդիպման ժամանակ՝ նշելով չափերի գնահատման մեթոդներից յուրաքանչյուրի առավելություններն ու թերությունները: Աշխատանքային հանդիպման մասնակիցներն աշխատել են չորս տարբեր խմբերում: Յուրաքանչյուր աշխատանքային խմբի առաջադրանք է տրվել՝

- որոշել, թե գնահատման որ մեթոդն է նախընտրելի տվյալ խմբի համար՝ հաշվի առնելով յուրաքանչյուր մեթոդի առավելություններն ու թերությունները, տվյալների հավաքագրման հնարավոր դժվարությունները և տեղի պայմանները,
- քարտեզագրել վայրերը՝ համապատասխան գույնով նշելով խմբի խտության աստիճանները (բարձր խտություն՝ կարմիր, միջին խտություն՝ կապույտ, ցածր խտություն կամ գոյություն չունի՝ սպիտակ) և այդ վայրերում մեծահասակ բնակչության մասնաբաժինը,
- տալ վերջնական գնահատում կամ գնահատումների նեղ սահմաններ հարցման համապատասխան տեղամասի և մարզի համար (աղյուսակ Բ.1.),
- ստացված տվյալները ներկայացնել աշխատանքային հանդիպման բոլոր մասնակիցներին:

Աղյուսակ Բ.1. *Խմբերի վերջնական մասնաբաժինները*

ՄԱՍՆԱԲԱԺՆԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿՆԵՐԸ	ԿՍԿ	SUS	ԹՆՕ (ԱՐԱԿԱՆ ՍԵՌԻ)
ԲԱՐՁՐ	.0055	.0200	.0120
ՄԻՋԻՆ	.0020	.0152	.0070
ՑԱԾՐ	.0010	.0100	.0030

Մասնաբաժինները բազմապատկվել են ընդհանուր բնակչության համապատասխան խմբերի չափերով (այսինքն՝ 18 տարին լրացած տղամարդկանց թիվը՝ SUS-ների և արական սեռի ԹՆՕ-ների համար, և 18 տարին լրացած կանանց թիվը՝ ԿՍԿ-ների համար) ՀՀ-ում բոլոր վայրերի համար (աղյուսակ Բ.1.): Իգական սեռի ԹՆՕ-ների համար խմբի չափը ցածր է գնահատվել: Իգական սեռի ԹՆՕ-ների խմբի չափը հաշվելու համար նրանց մասնաբաժինը բազմապատկվել է արական սեռի ԹՆՕ-ների խմբի գնահատված չափով:

Խմբերի չափերի հաշվարկման արդյունքում երկրի համար ստացվել են հետևյալ տվյալները՝ ԿՍԿ-ներ՝ 4600 (իգական սեռի մեծահասակ բնակչության 0,37%), SUS-ներ՝ 16 100 (արական սեռի մեծահասակ բնակչության 1,52%), արական սեռի ԹՆՕ-ներ՝ 8900 (արական սեռի մեծահասակ բնակչության 0,8%), իգական սեռի ԹՆՕ-ներ՝ 105 (0,01%): ՏԳ-ների խմբի ընդհանուր չափը գնահատման արդյունքում կազմել է 150 երկրի մակարդակով:

ՄԻԱՍՆԱԿԱՆ ՏՎՅԱԼՆԵՐ

Երևանի, Գյումրիի և Վանաձորի ԹՆՕ-ների, ԿՍԿ-ների և SUS-ների համար հաշվարկված թվերը կշռվել են խմբերի չափով՝ հետազոտության յուրաքանչյուր խմբին համապատասխան որոշ ցուցանիշների հիման վրա՝ երեք քաղաքների համար միասնական տվյալներ ստանալու նպատակով:

Միասնական տվյալներ

	ԹՆՕ	ԿՍԿ	SUS
	%	%	%
ՎԵՐՋԻՆ ՍԵՌԱԿԱՆ ՀԱՐԱԲԵՐՈՒԹՅԱՆ ԺԱՄԱՆԱԿ ՊԱՀՊԱՆԱԿԻ ՕԳՏԱԳՈՐԾՈՒՄԸ *	41,4	99,1	69,7
ՊԱՀՊԱՆԱԿՆԵՐԻ ՏՐԱՄԱԴՐՈՒՄ ՀԿ-ՆԵՐԻ ԿԱՄ ԱՌԻԹՐԻՉ ԱՇԽԱՏՈՂԻ ԿՈՂՄԻՑ ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ	36,5	96,9	38,8
ՎԵՐՋԻՆ 12 ԱՄՍՎԱ ԸՆԹԱՑՔՈՒՄ ՄԻԱՎ-Ի ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆ և ԱՐԴՅՈՒՆՔՆԵՐԻ ՍՏԱՑՈՒՄ	14,9	49,1	89,9
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ԿԱՆԽԱՐԳԵԼՄԱՆ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳԻՏԵԼԻՔՆԵՐԻ ՄԱԿԱՐԴԱԿ	40,6	40,6	48,0
ՄԻԱՎ ՎԱՐԱԿԻ ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	1,9	0,6	1,9
ՀԵՊԱՏԻՏ Զ-Ի ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	66,1	--	--
ՀԵՊԱՏԻՏ Բ-Ի ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	--	--	0,3
ՍԻՖԻԼԻՍԻ ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	2,4	15,3	0,5
ԳՈՆՈՐԵԱՅԻ ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	--	5,4	--
ՏՐԻԽՈՄՈՆԻԱԶԻ ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	--	21,3	--
ՔԼԱՄԻԴԻՈԶԻ ՏԱՐԱԾՎԱԾՈՒԹՅՈՒՆ	--	6,0	--

*ԿՍԿ՝ հաճախորդի հետ, SUS՝ տղամարդ զուգընկերոջ հետ

ՀԱՐՑԱԹԵՐԹԵՐ

ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՆՅԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ

Կտրոնի համարը՝

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Մաս 1. Անհատական սոցիալական ցանցի վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
101	Ձեր բնակավայրում ապրող 18 տարեկանից բարձր տարիքի որքա՞ն թմրամիջոցների ներարկային օգտագործողի եք ճանաչում, որոնք ճանաչում են Ձեզ, և որոնք օգտագործել են թմրամիջոց ներարկային ճանապարհով վերջին երեք ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ
102	Նրանցից քանիսի՞ն եք տեսել վերջին 1 ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ

Մաս 2. Մասնակից – հավաքագրող հարաբերություններ

Հ.	Հարց	Պատասխան
201	Ինչպե՞ս կրնորոշեիք Ձեր հարաբերությունները Ձեզ հավաքագրող անձի հետ	☐ ԱՅՍ ԱՆՁԸ ՍԵՐՄ Է 1 ☐ ընկեր 2 ☐ գործընկեր 3 ☐ միասին եք բնակվում 4 ☐ հարևան 5 ☐ մոտ ազգական 6 ☐ բարեկամ 7 ☐ ծանոթ 8 ☐ չի պատասխանել 99
202	Ինչու՞ եք վերցրել կտրոնը և համաձայնել մասնակցելու այս հետազոտությանը (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ դրամական խրախուսում ստանալու համար 1 ☐ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելու համար 2 ☐ այլ հետազոտությունների համար 3 ☐ ընկերոջ խնդրանքով 4 ☐ հետազոտությունը հետաքրքրեց 5 ☐ պարզապես կար ազատ ժամանակ 6 ☐ այլ (նշել)_____ 97

Մաս 3. Ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
301	Տարիքը	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
302	Սեռը	☐ արական 1 ☐ իգական 2 ☐ չի պատասխանել 99	
303	Ծննդավայրը	☐ Հայաստանի Հանրապետություն 1 ☐ Ռուսաստանի Դաշնություն 2 ☐ Վրաստան 3 ☐ այլ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
304	Կրթությունը	☐ դպրոցում չի սովորել 1 ☐ թերի հիմնական 2 ☐ հիմնական 3 ☐ թերի ավագ դպրոց 4 ☐ ավագ դպրոց 5 ☐ միջին մասնագիտական 6 ☐ թերի բարձրագույն 7 ☐ բարձրագույն 8 ☐ չի պատասխանել 99	
305	Ընտանեկան կարգավիճակը	☐ ամուրի 1 ☐ ամուսնացած 2 ☐ ամուսնալուծված 3 ☐ քաղաքացիական ամուսնություն 4 ☐ այրի 5 ☐ չի պատասխանել 99	
306	Ներկայումս ապրո՞ւմ եք սեռական զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
307	Ո՞րն է Ձեր եկամտի հիմնական աղբյուրը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ եկամուտ չունի 1 ☐ լրիվ դրույքով աշխատանք 2 ☐ կես դրույքով աշխատանք 3 ☐ կենսաթոշակ 4 ☐ արտաքին օգնություն 5 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
308	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բացակայե՞լ եք տնից ավելի քան մեկ ամիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 401 → 401
309	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, որտե՞ղ եք եղել	☐ Հայաստան-այլ մարզ 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ Ուկրաինա 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
310	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ առանց պահպանակի	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
311	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով ուրիշի ներարկիչով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
312	Աշխատելու նպատակով եղե՞լ եք արտերկրում 3 կամ ավելի ամիս, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս վերջին տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 4. Սեռական կյանքին և պահպանակի օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել Ձեր սեռական վարքագծի վերաբերյալ: Մենք հասկանում ենք ինչքան անձնական են այդ հարցերը, բայց միաժամանակ ցանկանում ենք մեկ անգամ ևս նշել, որ Ձեր անձի գաղտնիությունը լիովին պահպանված է, և որ նույն հարցերն ուղղվում են բոլոր հարցվողներին: Սեռական հարաբերությունները ներառում են հեշտոցային և անալ հարաբերությունները:			
401	Երբևիցե ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 501
402	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ սեռական հարաբերություն ունեցել	☐ չի պատասխանել 99	
403	Քանի՞ զուգընկեր եք ունեցել վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ չի պատասխանել 99	
404	Ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ վերջին 30 օրվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 406

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
405	Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
406	Քանի՞ մշտական զուգընկեր եք ունեցել վերջին մեկ տարվա ընթացքում <i>Մշտական զուգընկեր. զուգընկեր, որը Ձեր ամուսինը կամ կինն է (անկախ նրանից՝ քաղաքացիական, թե գրանցված ամուսնության մեջ եք) կամ ընկերը/ընկերուհին, որի հետ Դուք ունեցել եք մշտական սեռական հարաբերություններ ամենաքիչը 3 ամիս</i>	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 411 ☐ չի պատասխանել 99	
407	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բոլոր մշտական զուգընկերների հետ մոտ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
408	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել բոլոր մշտական զուգընկերների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
409	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ի՞նչ հաճախականությամբ եք օգտագործել պահպանակ մշտական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալիս	☐ միշտ 1 ☐ երբեմն 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 411
410	Ինչու՞ չեք օգտագործում պահպանակ ամեն անգամ մշտական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալիս (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այնքան էլ հասանելի չէ 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել այն 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերոջս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ օգտագործում եմ հղիության կանխարգելման համար 9 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
411	Քանի՞ պատահական զուգընկեր եք ունեցել վերջին մեկ տարվա ընթացքում <i>Պատահական զուգընկեր. զուգընկեր, որը Ձեր ամուսինը կամ կինը չէ (անկախ նրանից՝ քաղաքացիական ամուսնություն է, թե գրանցված ամուսնություն) կամ ընկերը/ ընկերուհին չէ</i>	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 417 ☐ չի պատասխանել 99	
412	Պատահական զուգընկերոջ հետ սեռական վերջին հարաբերության ժամանակ Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
413	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բոլոր պատահական զուգընկերների հետ մոտ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
414	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բոլոր պատահական զուգընկերների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
415	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում պատահական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 417
416	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում պատահական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջը խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերոջս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ օգտագործում եմ միայն հղիության կանխման նպատակով 9 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
417	Երբևէ օգտվե՞լ եք կոմերցիոն սեռական ծառայություններից	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 419
418	Վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
419	Երբևէ ստացե՞լ եք գումար կամ նվերներ սեռական հարաբերության դիմաց (ՄԻԱՅՆ ԿԻՆ ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 501
420	Վերջին անգամ, երբ ստացել եք գումար կամ նվերներ սեռական հարաբերության դիմաց, օգտագործե՞լ եք պահպանակ (ՄԻԱՅՆ ԿԻՆ ԹՆՕ-ՆԵՐԻ ՀԱՄԱՐ)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 5. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել թմրամիջոցների գործածման վերաբերյալ: Հավաստիացնում ենք, որ գաղտնիությունն ապահովված է: Հիշե՛ք, որ բոլոր հարցվողներին տրվում են նույն հարցերը:</i>			
501	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործել ալկոհոլ պարունակող խմիչք վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամ կամ քիչ 2 ☐ ամիսը 2-4 անգամ 3 ☐ շաբաթը 2-3 անգամ 4 ☐ շաբաթը 4 կամ ավելի անգամ 5 ☐ չի պատասխանել 99	→ 504
502	Քանի՞ բաժին ալկոհոլ պարունակող խմիչք եք օգտագործում սովորաբար	☐ չի պատասխանել 99	
503	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործում 6 կամ ավելի բաժին ալկոհոլ ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամից քիչ 2 ☐ ամիսը մեկ անգամ 3 ☐ շաբաթը մեկ անգամ 4 ☐ ամեն օր կամ համարյա ամեն օր 5 ☐ չի պատասխանել 99	
504	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց գործածել	☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
505	Ի՞նչ թմրամիջոց եք գործածել առաջին անգամ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԵԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ կանեփ/մարիխուանա (պլան, անաշա, հաշիշ) 1 ☐ տրանկվիլիզատորներ կամ սեդատիվ միջոցներ (դիազեպամ, վալիում, սեդուքսեն, տրանկվին, լորազեպամ, տազեպամ, օքսազեպամ) 2 ☐ էքստազի 3 ☐ ցնդող նյութեր (սոսինձ, ացետոն) 4 ☐ ամֆետամիններ 5 ☐ կոաքսիլ 6 ☐ հերոին 7 ☐ մեթադոն 8 ☐ կոկաին 9 ☐ չերնյաշկա 10 ☐ դեզոմորֆին (բենզին) 11 ☐ ցավազրկողներ 12 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
506	Ի՞նչ թմրամիջոց եք գործածել վերջին տարվա ընթացքում (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ կանեփ/մարիխուանա (պլան, անաշա, հաշիշ) 1 ☐ տրանկվիլիզատորներ կամ սեդատիվ միջոցներ (դիազեպամ, վալիում, սեդուքսեն, տրանկվին, լորազեպամ, տազեպամ, օքսազեպամ) 2 ☐ էքստազի 3 ☐ ցնդող նյութեր (սոսինձ, ացետոն) 4 ☐ ամֆետամիններ 5 ☐ կոաքսիլ 6 ☐ հերոին 7 ☐ մեթադոն 8 ☐ կոկաին 9 ☐ չերնյաշկա 10 ☐ դեզոմորֆին (բենզին) 11 ☐ ցավազրկողներ 12 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
507	Ո՞ր երկրում եք առաջին անգամ գործածել թմրամիջոց	☐ Հայաստան 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ Ուկրաինա 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
508	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց գործածել ներարկային ճանապարհով	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
509	Ի՞նչ թմրամիջոց եք գործածել ներարկային ճանապարհով առաջին անգամ օգտագործելիս ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԵԿ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ հերոին 1 ☐ չերնյաշկա 2 ☐ դեզոմորֆին (բենզին) 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
510	Ո՞ր երկրում եք առաջին անգամ օգտագործել թմրամիջոց ներարկային ճանապարհով	☐ Հայաստան 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ Ուկրաինա 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
511	Վերջին 3 ամսվա ընթացքում օգտագործե՞լ եք նշված նյութերից որևէ մեկը ներարկային ճանապարհով (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ հերոին 1 ☐ չերնյաշկա 2 ☐ դեզոմորֆին (բենզին) 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
512	Օգտագործե՞լ եք արդյոք ներարկային թմրամիջոցներ վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 521
513	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք ներարկային ճանապարհով թմրամիջոց օգտագործել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
Հաջորդ մի քանի հարցերը վերաբերում են թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման պարագաներին և դրանց օգտագործմանը: «Թմրամիջոցների ներարկային օգտագործման պարագաներն» են ասեղները և ներարկիչները, թմրամիջոցի պատրաստման ժամանակ օգտագործվող տարողությունները, գդալները, ֆիլտրերը: «Համալսեղ օգտագործում» ասելով՝ նկատի ունենք ներարկային օգտագործման այնպիսի պարագաների (ասեղներ կամ ներարկիչներ) օգտագործում, որոնք արդեն իսկ օգտագործվել են մեկ ուրիշի (այդ թվում Ձեր զուգընկերոջ) կողմից, ինչի մասին Դուք գիտեք կամ կասկածում եք:			
514	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում օգտագործե՞լ եք արդյոք ընդհանուր ներարկման պարագաներ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
515	Միջինը վերջին մեկ ամսվա ընթացքում համատեղ քանի՞ հոգու հետ եք ներարկային ճանապարհով թմրամիջոցներ օգտագործել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
516	Միջինը վերջին մեկ ամսվա ընթացքում թմրամիջոցների ներարկային համատեղ օգտագործման քանի՞ դեպք եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
517	Թմրամիջոցի յուրաքանչյուր ներարկման ժամանակ օգտագործո՞ւմ եք նոր, միանվագ ներարկիչ վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	☐ ամեն անգամ 1 ☐ երբեմն 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 524
518	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում թմրամիջոց ներարկելիս օգտագործե՞լ եք արդյոք ոչ ստերիլ պարագաներ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
519	Թմրամիջոցների վերջին ներարկային օգտագործման ժամանակ օգտագործե՞լ եք ստերիլ ասեղ և ներարկիչ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
520	Վերջին 1 ամսվա ընթացքում ունեցե՞լ եք մաշկի հետ կապված խնդիրներ (մաշկի կարմրություն, ցավ, վարակ) թմրամիջոցի ներարկման տեղում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
521	Երբևէ օգտագործե՞լ եք ուրիշի կողմից պատրաստված թմրամիջոց	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
522	Որքա՞ն հաճախ եք ախտահանում ասեղները և ներարկիչները մինչ թմրամիջոց ներարկելը	☐ այո, միշտ ախտահանում եմ 1 ☐ երբեմն եմ ախտահանում 2 ☐ երբեք չեմ ախտահանում 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 524
523	Ինչպե՞ս եք սովորաբար ախտահանում ասեղները և ներարկիչները	☐ լվանում եմ ջրով 1 ☐ եռացնում եմ 2 ☐ ախտահանում եմ սպիրտով կամ յոդով 3 ☐ ախտահանում եմ ախտահանիչ նյութով 4 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
524	Ցանկացե՞լ եք երբևիցե բուժվել թմրամիջոցի ներարկային օգտագործումից	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 531
525	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում դիմե՞լ եք բժշկի թմրամիջոցների ներարկային օգտագործումից բուժվելու համար (բացի մեթադոնային փոխարինող բուժումից)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 528
526	Ի՞նչ պատճառով եք դիմել բժշկի (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ դադարեցնելու օգտագործումը 1 ☐ գերդոզավորման պատճառով 2 ☐ մաշկային վարակների պատճառով 3 ☐ այլ վարակների պատճառով 4 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
527	Ինչպիսի՞ն է եղել բուժումը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ գրանցված 1 ☐ անանուն 2 ☐ չի պատասխանել 99	
528	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում դիմե՞լ եք բժշկի մեթադոնային փոխարինող բուժում ստանալու համար	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 530
529	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ստացե՞լ եք մեթադոնային փոխարինող բուժում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 531 → 531
530	Բացատրե՛ք ինչու չեք դիմել բժշկի մեթադոնային փոխարինող բուժում ստանալու համար	☐ չեմ վստահում բժիշկներին 1 ☐ չեմ հավատում բուժման հաջողությանը 2 ☐ չեմ հավատում, որ կպահ-պանվի գաղտնիությունը 3 ☐ ֆինանսական խնդիրներ ունեմ 4 ☐ ինձ հիվանդ չեմ համարում 5 ☐ չի պատասխանել 99	
531	Երբևիցե ունեցե՞լ եք ոստիկանության հետ խնդիրներ թմրամիջոցների օգտագործման պատճառով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 536
532	Ինչպիսի՞ խնդիրներ եք ունեցել ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ վարչական տույժ 1 ☐ ձերբակալվել եմ 2 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	→ 536 → 533 → 536

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
533	Օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ բանտում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 536
534	Օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ բանտում ներարկման ճանապարհով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 536
535	Օգտագործե՞լ եք ընդհանուր ներարկման պարագաներ բանտում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
536	Երբևէ ունեցե՞լ եք թմրամիջոցներից գերդոզավորում այն աստիճանի, որ կորցրել եք գիտակցությունը	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 6. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
601	Լսե՞լ եք արդյոք ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
602	Որտեղի՞ց եք լսել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ ընտանիքում 1 ☐ ընկերներից/ծանոթներից 2 ☐ ՁԼՄ-ներից 3 ☐ դպրոցում 4 ☐ սոցիալական աշխատողներից 5 ☐ բուժաշխատողներից 6 ☐ խորհրդատվական ծառայություններից 7 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
603	Ինչպե՞ս եք գնահատում Ձեր՝ ՄԻԱՎ-ով վարակվելու հավանականությունը	☐ շատ հավանական է 1 ☐ քիչ հավանական է 2 ☐ բացառվում է 3 ☐ չի պատասխանել 99	
604	Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
605	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանականեր (օրինակ՝ աութրիշ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
606	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ստացել եք խորհրդատվություն պահպանականների օգտագործման և անվտանգ սեռական հարաբերությունների մասին (օրինակ՝ աութրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
607	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են նոր, մանրէազերծ ներարկիչներ և ասեղներ (օրինակ՝ աութրիչ աշխատողների, «հավասարը հավասարին» մեթոդով ուսուցանողների կողմից կամ ներարկիչների փոխանակման ծրագրերի միջոցով)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
608	Արդյոք հասանելի/մատչելի՞ են Ձեզ ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրող ծառայությունները	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
609	Երբևէ հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 613
610	Վերջին անգամ ե՞րբ եք հետազոտվել եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ վերջին 6 ամսվա ընթացքում 1 ☐ 6-12 ամսվա ընթացքում 2 ☐ ավելի քան 12 ամիս առաջ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
611	Իմացե՞լ եք արդյոք հետազոտության արդյունքների մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 613
612	Ինչպիսի՞ն է եղել հետազոտության արդյունքը	☐ դրական 1 ☐ բացասական 2 ☐ անորոշ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
613	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվե՞լ եք արդյոք սեռավարակների վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
614	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ախտորոշվե՞լ է Ձեզ մոտ որևէ սեռավարակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

**Մաս 7. ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը
գնահատելու համար հարցեր**

Հ.	Հարց	Պատասխան
701	Հնարավոր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
702	Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
703	Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
704	Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով մոծակի կծելու միջոցով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
705	Հնարավոր է ՄԻԱՎ-ով վարակվել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդի հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
706	Հնարավոր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
707	Կարելի՞ է արդյոք խուսափել ՄԻԱՎ-ով վարակվելուց՝ անցնելով թմրամիջոցների ոչ ներարկային օգտագործման	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
708	Հնարավոր է արդյոք ՄԻԱՎ-ով վարակվել՝ օգտագործելով ներարկման ասեղը, որն արդեն օգտագործված է եղել	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Մաս 8. Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
801	Ես ամաչում եմ, որ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող եմ	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
802	Ես չեմ ամաչում ասել, որ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող եմ այլ ԹՆՕ-ների միջավայրում	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
803	Ես չեմ ամաչում ասել, որ ներարկային թմրամիջոցներ գործածող եմ իմ հանրային աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
804	Ո՞ր եք ասել, որ օգտագործում եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ոչ մեկին 1 ☐ զուգընկերոջը/կնոջը 2 ☐ ընտանիքի անդամներին 3 ☐ ընկերներին/ծանոթներին, որոնք գործածում են ներարկային թմրամիջոցներ 4 ☐ ընկերներին/ ծանոթներին, որոնք չեն գործածում ներարկային թմրամիջոցներ 5 ☐ բուժաշխատողներին 6 ☐ այլ _____ 7 ☐ չգիտեմ 8 ☐ չի պատասխանել 99	
805	Դուք երբևէ ձեզ մեկուսացած զգացե՞լ եք ընտանիքից ներարկային թմրամիջոցներ գործածելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
806	Դուք երբևէ լսե՞լ եք ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք կապված ձեր կողմից ներարկային թմրամիջոցներ գործածելու հետ	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
807	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին առողջապահական ծառայություններ ստանալուց ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից ներարկային թմրամիջոցներ գործածելու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
808	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունից ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից ներարկային թմրամիջոցներ գործածելու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
809	Ձեզ որևէ մեկը կշտամբե՞լ է թմրամիջոցներ ներարկելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
810	Ձեզ որևէ մեկը շանտաժի ենթարկե՞լ է թմրամիջոցներ ներարկելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
811	Ձեզ որևէ մեկը ֆիզիկապես վնասե՞լ է թմրամիջոցներ ներարկելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
812	Ձեզ որևէ մեկը ստիպե՞լ է ունենալ սեռական հարաբերություններ ձեր կամքին հակառակ <i>«Ստիպել»՝ ֆիզիկապես ստիպել կամ պարտադրել ունենալ ցանկացած տեսակի ներթափանցող սեռական հարաբերություններ, երբ դուք չէիք ցանկանում</i>	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 901 → 813 → 901 → 901

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
813	Դուք կարծու՞մ եք, որ ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառը ԹՆՕ լինելն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 9. Ֆիզիկական բռնության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
901	Կյանքի ընթացքում քանի՞ անգամ եք ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	☐ երբեք 1 ☐ _____ անգամ 2 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1001 → 1001 → 1001
902	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	— ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
903	Ո՞վ է եղել առաջին անգամ ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ հաճախորդ 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր 2 ☐ ոստիկան/ զինծառայող/ հեղինակություն ունեցող անձ 3 ☐ բարեկամ 4 ☐ ընկեր/ ծանոթ 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	→ 904 → 904 → 905 → 905 → 905 → 905 → 905
904	Ինչպիսի՞ զուգընկեր է եղել առաջին անգամ ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ ամուսին կամ համատեղ ապրող զուգընկեր 1 ☐ ընկեր/ ընկերուհի 2 ☐ մեկը, որի հետ սեռական հարաբերություններ եմ ունենում, բայց չեմ համարում ընկեր/ընկերուհի 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	
905	Ըստ Ձեզ՝ դա կապվա՞ծ է եղել Ձեր ԹՆՕ լինելու հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
906	Ֆիզիկական բռնության դեպքերից հետո երբևէ փորձե՞լ եք դիմել մասնագիտացված կամ նշված ծառայություններից	☐ չեմ փորձել դիմել 1 ☐ բուժաշխատող 2 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 3	→ 908

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	որևէ մեկին օգնություն ստանալու համար (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ սոցաշխատող/խորհրդատու կամ ՀԿ ☐ հոգևորական 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
907	Օգնության համար դիմելիս մերժվե՞լ եք նշված անձանց կամ կառույցների կողմից (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ բուժաշխատող 1 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 2 ☐ իրավաբան, դատավոր կամ ոլորտի այլ մասնագետ 3 ☐ սոցաշխատող/ խորհրդատու 4 ☐ ՀԿ կամ այլ կազմակերպություն 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
908	Ո՞րն է օգնության չդիմելու հիմնական պատճառը	☐ չգիտեի ինչ ծառայություններ են հասանելի/ուր գնալ 1 → 910 ☐ ինձ անհրաժեշտ ծառայությունները հասանելի չէին 2 → 910 ☐ բավարար գումար չունեի անհրաժեշտ ծառայությունների համար 3 → 910 ☐ անհարմար էի զգում դիմել 4 → 909 ☐ չէի կարծում, որ որևէ ծառայության կարիք կա 5 → 910 ☐ այլ _____ 6 → 910 ☐ չգիտեմ 7 → 910 ☐ չի պատասխանել 99 → 910	
909	Ինչու՞ էիք անհարմար զգում դիմել (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ անհանգստանում էի, որ ծառայություն տրամադրողը ինձ այլ կերպ/վատ կվերաբերվի, եթե իմանա, որ ԹՆՕ եմ 1 ☐ վախենում էի, որ իմ ընտանիքը/ զուգընկերը/ամուսինը/կինը կիմանա, որ ԹՆՕ եմ 2 ☐ վախենում էի նրանից, թե ինչպես կվարվեն ոստիկանությունը/ կառույցները, եթե իմանան որ ԹՆՕ եմ 3 ☐ վախենում էի, որ այլ մարդիկ իմանան, որ ԹՆՕ եմ 4 ☐ այլ _____ 5 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
910	Ո՞րն եք պատմել այդ դեպքերի մասին (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ հաճախորդին 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջը 2 ☐ ոստիկանին/ զինծառայողին/ հեղինակություն ունեցող անձին 3 ☐ բարեկամին 4 ☐ ընկերոջը/ ծանոթին 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 10. Խմբի չափի գնահատման հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	
1001	Ստացե՞լ եք մեթադոնային փոխարինող բուժում նախորդ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1002	Դիմե՞լ եք բժշկի թմրամիջոցներից կախվածությունից բուժվելու համար (բացի մեթադոնային փոխարինող բուժումից) նախորդ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1003	Ինչպիսի՞ն էր այդ բուժումը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ գրանցված 1 ☐ անանուն 2 ☐ չի պատասխանել 99	
1004	Ստացե՞լ եք ներարկիչներ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում, կրթություն և խնամք» ՀԿ-ի կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1005	Ստացե՞լ եք պահպանակներ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում, կրթություն և խնամք» ՀԿ-ի կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1006	Հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում, կրթություն և խնամք» ՀԿ-ի ուղղորդմամբ Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան
1007	Ենթարկվե՞լ եք վարչական տույժի նախորդ տարվա հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1008	Ստացե՞լ եք թանոց վերջին 2-3 շաբաթվա ընթացքում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելում, կրթություն և խնամք» ՀԿ-ի աուդիո աշխատողների կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում): <i>Հարցազրուցավար: Եթե ինչ-որ մեկը վստահ չէ, տրամադրե՛ք ավելի շատ տեղեկատվություն, և եթե դեռ վստահ չե՛ն, ցույց տվե՛ք առարկան</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1009	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող, ներարկային թմրամիջոցներ օգտագործող 18 տարեկան և ավելի տարիք ունեցող մարդկանց առավելագույն թիվը	_____
1010	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող, ներարկային թմրամիջոցներ օգտագործող 18 տարեկան և ավելի տարիք ունեցող մարդկանց նվազագույն թիվը	_____
1011	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող, ներարկային թմրամիջոցներ օգտագործող 18 տարեկան և ավելի տարիք ունեցող մարդկանց միջին թիվը	_____
1012	Մասնակցե՞լ եք նմանատիպ հետազոտության 2016թ. նույն քաղաքում (ստացել կտրոններ, հանձնել արյուն հետազոտության համար, անցել հարցազրույց)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**ԿՍԿ-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ
ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ**

Կտրոնի համարը՝

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Մաս 1. Անհատական սոցիալական ցանցի վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
101	Ձեր բնակավայրում ապրող 18 տարեկանից բարձր որքա՞ն ԿՍԿ եք ճանաչում, որոնք ճանաչում են Ձեզ, և որոնք շարունակում են մինչ օրս տրամադրել սեռական ծառայություններ գումարի կամ այլ հատուցման դիմաց վերջին 3 ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ
102	Նրանցից քանիսի՞ն եք տեսել վերջին 1 ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ

Մաս 2. Մասնակից - հավաքագրող հարաբերություններ

Հ.	Հարց	Պատասխան
201	Ինչպե՞ս կբնորոշեիք Ձեր հարաբերությունները Ձեզ հավաքագրող անձի հետ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ ԱՅՍ ԱՆՁԸ ՍԵՐՄ Է 1 ☐ ընկեր 2 ☐ գործընկեր 3 ☐ միասին եք բնակվում 4 ☐ հարևան 5 ☐ մոտ ազգական 6 ☐ բարեկամ 7 ☐ ծանոթ 8 ☐ չի պատասխանել 99
202	Ինչու՞ եք վերցրել կտրոնը և համաձայնել մասնակցելու այս հետազոտությանը (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ դրամական խրախուսում ստանալու համար 1 ☐ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելու համար 2 ☐ այլ հետազոտությունների համար 3 ☐ ընկերոջ խնդրանքով 4 ☐ հետազոտությունը հետաքրքրեց 5 ☐ պարզապես կար ազատ ժամանակ 6 ☐ այլ (նշել)_____ 97

Մաս 3. Ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
301	Տարիքը	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
302	Ծննդավայրը	☐ Հայաստանի Հանրապետություն 1 ☐ Ռուսաստանի Դաշնություն 2 ☐ Վրաստան 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
303	Կրթությունը	☐ դպրոցում չի սովորել 1 ☐ թերի հիմնական 2 ☐ հիմնական 3 ☐ թերի ավագ դպրոց 4 ☐ ավագ դպրոց 5 ☐ միջին մասնագիտական 6 ☐ թերի բարձրագույն 7 ☐ բարձրագույն 8 ☐ չի պատասխանել 99	
304	Ընտանեկան կարգավիճակը	☐ ամուրի 1 ☐ ամուսնացած 2 ☐ ամուսնալուծված 3 ☐ քաղաքացիական ամուսնություն 4 ☐ այրի 5 ☐ չի պատասխանել 99	
305	Ներկայումս ապրում եք սեռական զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
306	Ո՞րն է Ձեր եկամտի հիմնական աղբյուրը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ եկամուտ չունի 1 ☐ լրիվ դրույքով աշխատանք 2 ☐ կես դրույքով աշխատանք 3 ☐ կենսաթոշակ 4 ☐ արտաքին օգնություն 5 ☐ սեռական ծառայության մատուցում 6 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
307	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բացակայե՞լ եք տնից ավելի քան մեկ ամիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 401 → 401

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
308	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, որտե՞ղ եք եղել	☐ Հայաստան- այլ մարզ 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
309	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ առանց պահպանակի	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
310	Աշխատելու նպատակով եղե՞լ եք արտերկրում 3 կամ ավելի ամիս, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս վերջին տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
311	Վճարովի սեռական ծառայություններ տրամադրելու նպատակով եղե՞լ եք արտերկրում 3 կամ ավելի ամիս, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս, վերջին տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 4. Սեռական կյանքին և պահպանակի օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել Ձեր սեռական վարքագծի վերաբերյալ: Մենք հասկանում ենք՝ ինչքան անձնական են այդ հարցերը, բայց միաժամանակ ցանկանում ենք մեկ անգամ ևս նշել, որ Ձեր անձի գաղտնիությունը լիովին պահպանված է, և որ նույն հարցերն ուղղվում են բոլոր հարցվողներին: Սեռական հարաբերությունները ներառում են հեշտոցային և անալ հարաբերությունները:</i>			
401	Ո՞ր տարիքում եք ունեցել առաջին սեռական հարաբերությունը	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
402	Ո՞ր տարիքից եք սկսել տրամադրել վճարովի սեռական ծառայություններ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
403	Որտե՞ղ եք սովորաբար/կամ առավել հաճախ հանդիպում կամ գտնում հաճախորդներ	☐ հանգստի տանը, մերսման սրահում, շոգեբաղնիքում (սաունա) 1 ☐ հյուրանոցում, սրճարանում, ռեստորանում, գիշերային ակումբում 2 ☐ հասարակական վայրերում՝ փողոց, զբոսայգի 3 ☐ հեռախոսով, ինտերնետով 4	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
		☐ միջնորդի միջոցով 5 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
404	Որտե՞ղ եք սովորաբար/կամ առավել հաճախ տրամադրում վճարովի սեռական ծառայություններ	☐ հանգստի տանը, մերսման սրահում 1 ☐ հյուրանոցում, սրճարանում, ռեստորանում, գիշերային ակումբում 2 ☐ հասարակական վայրերում՝ փողոց, զբոսայգի 3 ☐ տանը 4 ☐ մեկ ուրիշի տանը 5 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
405	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություն ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ <i>Ոչ կոմերցիոն զուգընկեր. զուգընկեր, որի հետ սեռական հարաբերությունների դիմաց հատուցում չի ստացվել</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 415
406	Քանի՞ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր եք ունեցել վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 412 ☐ չի պատասխանել 99	
407	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում բոլոր ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
408	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
409	Քանի՞ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր եք ունեցել վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 412 ☐ չի պատասխանել 99	
410	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում բոլոր ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ մոտ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
411	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել ոչ կոմերցիոն զուգընկերների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ չի պատասխանել 99	
412	Ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
413	Ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ ի՞նչ հաճախականությամբ եք Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ համարյա ամեն անգամ 2 ☐ երբեմն 3 ☐ երբեք 4 ☐ չի պատասխանել 99	→ 415
414	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ օգտագործում եմ միայն հղիության կանխման նպատակով 9 ☐ այլ _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
415	Քանի՞ հաճախորդ եք ունեցել վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	 ԵԹԵ 0, ԱՆՅԵՔ ՀԱՐՑ 421 ☐ չի պատասխանել 99	
416	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում բոլոր հաճախորդների հետ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	☐ չի պատասխանել 99	
417	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել բոլոր հաճախորդների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
418	Քանի՞ հաճախորդ եք ունեցել վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՅԵՔ ՀԱՐՑ 421 ☐ չի պատասխանել 99	
419	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում բոլոր հաճախորդների հետ քանի՞ սեռական հարաբերություն եք ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
420	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել բոլոր հաճախորդների հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
421	Հաճախորդի հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ Դուք (կամ Ձեր հաճախորդը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
422	Հաճախորդի հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ ի՞նչ հաճախականությամբ եք Դուք (կամ Ձեր հաճախորդը) պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ համարյա ամեն անգամ 2 ☐ երբեմն 3 ☐ երբեք 4 ☐ չի պատասխանել 99	→ 424
423	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում հաճախորդի հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ հաճախորդին խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ հաճախորդներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ օգտագործում եմ միայն հղիության կանխման նպատակով 9 ☐ այլ _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
424	Ունեցե՞լ եք անալ սեռական հարաբերություն վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ նմանատիպ հարաբերություններ չեմ ունենում 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 426
425	Օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
426	Ունեցե՞լ եք օրալ սեռական հարաբերություն վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ նմանատիպ հարաբերություններ չեմ ունենում 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 501
427	Օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին օրալ հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 5. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել թմրամիջոցների օգտագործման վերաբերյալ: Հավաստիացնում ենք, որ գաղտնիությունն ապահովված է: Հիշե՛ք, որ բոլոր հարցվողներին տրվում են նույն հարցերը:</i>			
501	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործել ալկոհոլ պարունակող խմիչք վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամ կամ քիչ 2 ☐ ամիսը 2-4 անգամ 3 ☐ շաբաթը 2-3 անգամ 4 ☐ շաբաթը 4 կամ ավելի անգամ 5 ☐ չի պատասխանել 99	→ 505
502	Քանի՞ բաժին ալկոհոլ պարունակող խմիչք եք օգտագործում սովորաբար	— ☐ չի պատասխանել 99	
503	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործում 6 կամ ավելի բաժին ալկոհոլ ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամից քիչ 2 ☐ ամիսը մեկ անգամ 3 ☐ շաբաթը մեկ անգամ 4 ☐ ամեն օր կամ համարյա ամեն օր 5 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
504	Երբևէ ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ ակոհոլի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
505	Երբևիցե օգտագործե՞լ եք թմրամիջոց	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 601
506	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել	☐ չի պատասխանել 99	
507	Երբևէ ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություն որևէ թմրամիջոցի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չեմ հիշում 3 ☐ չի պատասխանել 99	
508	Երբևիցե օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 601
509	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել ներարկային ճանապարհով	☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 6. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
601	Լսե՞լ եք արդյոք ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
<i>Գոնորեան, քլամիդիոզը, սիֆիլիսը, սեռական հերպեսը, գորտնուկները, տրիխոմոնիազը, հեպատիտներ Բ-ն և Ց-ն սեռավարակներ են</i>			
602	Որտեղի՞ց եք լսել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ընտանիքում 1 ☐ ընկերներից/ ծանոթներից 2 ☐ ՁԼՄ-ներից 3 ☐ դպրոցում 4 ☐ սոցիալական աշխատողներից 5 ☐ բուժաշխատողներից 6 ☐ խորհրդատվական ծառայություններից 7 ☐ ՀԿ-ից 8 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
603	Ինչպե՞ս եք գնահատում ՄԻԱՎ-ով Ձեր վարակվելու հավանականությունը	☐ բարձր 1 ☐ միջին 2 ☐ վտանգ չկա 3 ☐ չի պատասխանել 99	
604	Գիտե՞ք արդյոք, թե ցանկության դեպքում որտեղ կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
605	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանակներ (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
606	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ընթացքում ստացել եք խորհրդատվություն պահպանակների օգտագործման և անվտանգ սեռական հարաբերությունների մասին (օրինակ՝ աուֆրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
607	Արդյոք հասանելի/մատչելի՞ են Ձեզ ՄԻԱՎ վարակի վերաբերյալ խորհրդատվություն և հետազոտություն տրամադրող ծառայությունները	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
608	Երբևէ հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 612
609	Վերջին անգամ ե՞րբ եք հետազոտվել եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ վերջին 6 ամսվա ընթացքում ☐ 6-12 ամսվա ընթացքում ☐ ավելի քան 12 ամիս առաջ ☐ չի պատասխանել	
610	Իմացե՞լ եք արդյոք հետազոտության արդյունքների մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 612
611	Ինչպիսի՞ն է եղել հետազոտության արդյունքը	☐ դրական 1 ☐ բացասական 2 ☐ անորոշ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
612	Ունեցե՞լ եք սեռական օրգանների բորբոքումներ, սեռական օրգանների շրջանում գորտնուկներ վերջին 12 ամսվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
613	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվե՞լ եք արդյոք սեռավարակների վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 701
614	Որտե՞ղ եք հետազոտվել սեռավարակների վերաբերյալ	☐ մաշկավեներաբանական դիսպանսերում 1 ☐ մասնավոր կլինիկայում 2 ☐ պոլիկլինիկայում 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
615	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ախտորոշվե՞լ է Ձեզ մոտ որևէ սեռավարակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 7. ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը գնահատելու համար հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
701	Հնարավո՞ր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
702	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել պահպանակ օգտագործելով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
703	Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
704	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով մոծակի կծելու միջոցով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
705	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակվել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդի հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
706	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Մաս 8. Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
801	Ես ամաչում եմ, որ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող կին եմ	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
802	Ես չեմ ամաչում ասել, որ ԿՍԿ եմ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող այլ կանանց միջավայրում	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
803	Ես չեմ ամաչում ասել, որ ԿՍԿ եմ իմ հանրայնում աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
804	Ո՞ւմ եք ասել, որ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ եք տրամադրում (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ոչ մեկին 1 ☐ զուգընկերոջը/ամուսնուն 2 ☐ ընտանիքի անդամներին 3 ☐ ընկերներին/ծանոթներին, որոնք ԿՍԿ-ներ են 4 ☐ ընկերներին/ծանոթներին, որոնք ԿՍԿ-ներ չեն 5 ☐ բուժաշխատողներին 6 ☐ այլ _____ 7 ☐ չգիտեմ 8 ☐ չի պատասխանել 99	
805	Դուք երբևէ զգացե՞լ եք ձեզ ընտանիքից մեկուսացված ԿՍԿ լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
806	Դուք երբևէ լսե՞լ եք ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք ԿՍԿ լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
807	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին առողջապահական ծառայություններ ստանալուց	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու մասին 2	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
808	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտությունից ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից կոմերցիոն սեռական խառայություններ տրամադրելու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
809	Ձեզ որևէ մեկը կշտամբե՞լ է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
810	Ձեզ որևէ մեկը շանտաժի ենթարկե՞լ է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
811	Ձեզ որևէ մեկը ֆիզիկապես վնասե՞լ է կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
812	Ձեզ որևէ մեկը ստիպե՞լ է ունենալ սեռական հարաբերություններ ձեր կամքին հակառակ <i>«Ստիպել»՝ ֆիզիկապես ստիպել կամ պարտադրել ունենալ ցանկացած տեսակի ներթափանցող սեռական հարաբերություններ, երբ դուք չէիք ցանկանում</i>	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 901 → 813 → 901 → 901
813	Դուք կարծո՞ւմ եք, որ ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառը ԿՍԿ լինելն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 9. Ֆիզիկական բռնության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
901	Կյանքի ընթացքում քանի՞ անգամ եք ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	☐ երբեք 1 ☐ _____ անգամ 2 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1001 → 1001 → 1001
902	Ո՞ր տարիքում են առաջին անգամ ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	— ☐ չգիտեմ ☐ չի պատասխանել 99	
903	Ո՞վ է եղել առաջին անգամ Ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ հաճախորդ 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր 2 ☐ ոստիկան/զինծառայող/ հեղինակություն ունեցող անձ 3 ☐ բարեկամ 4 ☐ ընկեր/ ծանոթ 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	→ 904 → 904 → 905 → 905 → 905 → 905 → 905
904	Ինչպիսի՞ զուգընկեր է եղել առաջին անգամ Ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ ամուսին կամ համատեղ ապրող զուգընկեր 1 ☐ ընկեր/ընկերուհի 2 ☐ մեկը, որի հետ սեռական հարաբերություններ եմ ունենում, բայց չեմ համարում ընկեր/ընկերուհի 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	
905	Ձեր կարծիքով դա պատահել է, որովհետև դուք տրամադրում եք կոմերցիոն սեռական ծառայություններ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
906	Ֆիզիկական բռնության դեպքերից հետո երբևէ փորձե՞լ եք դիմել մասնագիտացված կամ նշված ծառայություններից որևէ մեկին օգնություն ստանալու համար (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ չեմ փորձել դիմել 1 ☐ բուժաշխատող 2 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու կամ ՀԿ 4 ☐ հոգևորական 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	→ 908

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
907	Օգնության համար դիմելիս մերժվե՞լ եք նշված անձանց կամ կառույցների կողմից (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ բուժաշխատող 1 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 2 ☐ իրավաբան, դատավոր կամ ոլորտի այլ մասնագետ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու 4 ☐ ՀԿ կամ այլ կազմակերպություն 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
908	Ո՞րն է օգնության չդիմելու հիմնական պատճառը	☐ չգիտեի ինչ ծառայություններ են հասանելի/ուր գնալ 1 → 910 ☐ ինձ անհրաժեշտ ծառայությունները հասանելի չէին 2 → 910 ☐ բավարար գումար չունեի անհրաժեշտ ծառայությունների համար 3 → 910 ☐ անհարմար էի զգում դիմել 4 → 909 ☐ չէի կարծում, որ որևէ ծառայության կարիք կա 5 → 910 ☐ այլ _____ 6 → 910 ☐ չգիտեմ 7 → 910 ☐ չի պատասխանել 99 → 910	
909	Ինչու՞ էիք անհարմար զգում դիմել (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ անհանգստանում էի, որ ծառայություն տրամադրողը ինձ այլ կերպ/վատ կվերաբերվի, եթե իմանա, որ ԿՍԿ եմ 1 ☐ վախենում էի, որ իմ ընտանիքը/զուգընկերը/ամուսինը/կինը իմանան, որ ԿՍԿ եմ 2 ☐ վախենում էի նրանից, թե ինչպես կվարվեն ոստիկանությունը/կառույցները, եթե իմանան որ ԿՍԿ եմ 3 ☐ վախենում էի, որ այլ մարդիկ իմանան, որ ԿՍԿ եմ 4 ☐ այլ _____ 5 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	
910.	Ո՞ւմ եք պատմել այդ դեպքերի մասին (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ հաճախորդին 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջը 2 ☐ ոստիկանին/զինծառայողին/հեղինակություն ունեցող անձին 3	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ բարեկամին 4 ☐ ընկերոջը/ծանոթին 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 10. Խմբի չափի գնահատման հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
1001	Ստացե՞լ եք պահպանականներ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միավորում» ՀԿ-ի կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում):	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1002	Հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միավորում» ՀԿ-ի ուղղորդմամբ Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում):	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1003	Հետազոտվե՞լ եք սեռավարականների վերաբերյալ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միավորում» ՀԿ-ի ուղղորդմամբ Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում):	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1004	Ենթարկվե՞լ եք վարչական տույժի նախորդ տարվա հունվարի 1-ից դեկտեմբերի 31-ն ընկած ժամանակահատվածում:	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1005	Ստացե՞լ եք վզնոց վերջին 2-3 շաբաթվա ընթացքում «ՁԻԱՀ-ի կանխարգելման միավորում» ՀԿ-ի աուդիո աշխատողների կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում):	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1006	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող 18 և ավելի տարիքի կանանց առավելագույն թիվը	_____
1007	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող 18 և ավելի տարիքի կանանց նվազագույն թիվը	_____

1008	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրամադրող 18 և ավելի տարիքի կանանց միջին թիվը	_____
1009	Մասնակցե՞լ եք նմանատիպ հետազոտության 2016թ. նույն քաղաքում (ստացել կտրոններ, հանձնել արյուն հետազոտության համար, անցել հարցազրույց)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**SUS-ՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ
ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ**

Կտրոնի համարը՝

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Մաս 1. Անհատական սոցիալական ցանցի վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
101	Ձեր բնակավայրում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություն ունեցող 18 տարեկանից բարձր որքա՞ն տղամարդ էք ճանաչում, որոնք ճանաչում են Ձեզ, և որոնք ունեցել են սեռական հարաբերություններ տղամարդկանց հետ վերջին 12 ամսվա ընթացքում	ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ
102	Նրանցից քանիսի՞ն էք տեսել վերջին 1 ամսվա ընթացքում	ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ

Մաս 2. Մասնակից – հավաքագրող հարաբերություններ

Հ.	Հարց	Պատասխան
201	Ինչպե՞ս կբնորոշեիք Ձեր հարաբերությունները Ձեզ հավաքագրող անձի հետ (հնարավոր է մի քանի պատասխան)	☐ ԱՅՍ ԱՆՁԸ ՍԵՐՄ Է ☐ ընկեր ☐ գործընկեր ☐ միասին եք բնակվում ☐ հարևան ☐ մոտ ազգական ☐ բարեկամ ☐ ծանոթ ☐ չի պատասխանել 1 2 3 4 5 6 7 8 99
202	Ինչու՞ եք վերցրել կտրոնը և համաձայնել մասնակցելու այս հետազոտությանը (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ դրամական խրախուսում ստանալու համար ☐ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելու համար ☐ այլ հետազոտությունների համար ☐ ընկերոջ խնդրանքով ☐ հետազոտությունը հետաքրքրեց ☐ պարզապես կար ազատ ժամանակ ☐ այլ (նշել) _____ 1 2 3 4 5 6 97

Մաս 3. Ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
301	Տարիքը	☐ չի պատասխանել 99	
302	Ծննդավայրը	☐ Հայաստանի Հանրապետություն 1 ☐ Ռուսաստանի Դաշնություն 2 ☐ Վրաստան 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
303	Կրթությունը	☐ դպրոցում չի սովորել 1 ☐ թերի հիմնական 2 ☐ հիմնական 3 ☐ թերի ավագ դպրոց 4 ☐ ավագ դպրոց 5 ☐ միջին մասնագիտական 6 ☐ թերի բարձրագույն 7 ☐ բարձրագույն 8 ☐ չի պատասխանել 99	
304	Ընտանեկան կարգավիճակը	☐ ամուրի 1 ☐ ամուսնացած 2 ☐ ամուսնալուծված 3 ☐ քաղաքացիական ամուսնություն 4 ☐ այրի 5 ☐ չի պատասխանել 99	
305	Ներկայումս ապրում եք սեռական զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
306	Ո՞րն է Ձեր հիմնական եկամտի աղբյուրը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ Եկամուտ չունի 1 ☐ լրիվ դրույքով աշխատանք 2 ☐ կես դրույքով աշխատանք 3 ☐ կենսաթոշակ 4 ☐ արտաքին օգնություն 5 ☐ կոմերցիոն սեռական ծառայություն 6 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
307	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բացակայե՞լ եք տնից ավելի քան մեկ ամիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 311 → 311

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
308	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, որտե՞ղ եք եղել	☐ Հայաստան- այլ մարզ 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ Ուկրաինա 3 ☐ այլ (նշել)_____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
309	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ առանց պահպանակի	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
310	Աշխատելու նպատակով եղե՞լ եք արտերկրում 3 կամ ավելի ամիս, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս, վերջին տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
311	Ինչպե՞ս կրնորոշեք Ձեր սեռական կողմնորոշումը/գենդերային ինքնությունը	☐ հոմոսեքսուալ 1 ☐ բիսեքսուալ 2 ☐ հետերոսեքսուալ 3 ☐ տրանսգենդեր/սեքսուալ 4 ☐ այլ (նշել)_____ 97	
312	Ո՞ր սեռի ներկայացուցիչներն են ավելի շատ Ձեզ գրավում	☐ միայն կամ մեծ մասամբ տղամարդիկ 1 ☐ հավասարապես տղամարդիկ և կանայք 2 ☐ մեծ մասամբ կանայք 3 ☐ ոչ ոք 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 4. Սեռական կյանքին և պահպանակի օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել Ձեր սեռական վարքագծի վերաբերյալ: Մենք հասկանում ենք ինչքան անձնական են այդ հարցերը, բայց միաժամանակ ցանկանում ենք մեկ անգամ ևս նշել, որ Ձեր անձի գաղտնիությունը լիովին պահպանված է, և որ նույն հարցերն ուղղվում են բոլոր հարցվողներին: Սեռական հարաբերությունները ներառում են անալ հարաբերությունները (հեշտոցային և անալ հարաբերությունները կանանց հետ):</i>			
401	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ սեռական հարաբերություն ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
402	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ անալ սեռական հարաբերություն ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
403	Ինչպիսի՞ն է Ձեր դերը արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ ակտիվ 1 ☐ պասիվ 2 ☐ և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
404	Մեկ ամսվա ընթացքում միջինը քանի՞ արական սեռի զուգընկեր եք ունենում	☐ չի պատասխանել 99	
405	Ե՞րբ եք վերջին անգամ անալ սեռական հարաբերություններ ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ այս շաբաթվա ընթացքում 1 ☐ այս ամսվա ընթացքում 2 ☐ վերջին 3 ամիսների ընթացքում 3 ☐ վերջին 6 ամիսների ընթացքում 4 ☐ 6 ամսից մինչև 1 տարի 5	
406	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին անալ սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
407	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում միջինը քանի՞ անալ սեռական հարաբերություն եք ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ չի պատասխանել 99 ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 411	
408	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ չի պատասխանել 99	
409	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում միջինը քանի՞ անալ սեռական հարաբերություն եք ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ չի պատասխանել 99 ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 411	
410	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ չի պատասխանել 99	
411	Դուք օգտագործե՞լ եք պահպանակ օրալ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ նմանատիպ հարաբերություններ չեմ ունենում 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
412	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ունեցե՞լ եք արական սեռի մշտական զուգընկեր <i>Մշտական զուգընկեր-զուգընկերներ, որոնց հետ ունեցել եք սեռական հարաբերություններ առնվազն 3 ամիսների ընթացքում</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 416
413	Արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ վերջին անալ սեռական հարաբերության ժամանակ Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
414	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերության ժամանակ որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 416
415	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերության ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել)_____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
416	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ունեցե՞լ եք ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկեր <i>Ոչ մշտական կամ պատահական զուգընկեր. զուգընկերներ, որոնց հետ չունեք երկարապահ կապ, լավ չեք ճանաչում կամ ունենում եք հարաբերություններ մեկ կամ մի քանի անգամ: Չեն ներառում կոմերցիոն սեռական հարաբերությունները</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 420

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
417	Ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
418	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ոչ մշտական կամ պատահական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 420
419	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
420	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում օգտվե՞լ եք տղամարդու կողմից տրամադրվող վճարովի սեռական ծառայություններից <i>Կոմերցիոն սեռական հարաբերություններ, որոնց դիմաց Դուք վճարել եք գումար</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 424
421	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
422	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջ ծառայություններից օգտվելիս որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 424

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
423	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջ ծառայություններից օգտվելու ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունա- վետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
424	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Դուք տրամադրե՞լ եք կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տղամարդ զուգընկերոջը	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 428
425	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահ- պանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններ տրա- մադրելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
426	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջը ծառայություններ տրամադրելիս որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 428
427	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջը ծառայություններ տրամադրելիս ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավե- տության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
428	Երբևէ ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ իգական սեռի զուգընկերոջ հետ <i>Հարցեր իգական սեռի զուգընկերների հետ սեռական վարքագծի մասին</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 501
429	Ի՞գական սեռի զուգընկերոջ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ հետ օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
430	Ի՞նչպիսի՞ հաճախականությամբ եք օգտագործել պահպանակ իգական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ միշտ 1 ☐ երբեմն 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 501
431	Ի՞նչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 5. Լուրբիկանտներ և պահպանակներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
501	Օգտագործո՞ւմ եք քուրքներ /լուրբիկանտներ տղամարդ զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
502	Ի՞նչ տեսակի լուրբիկանտներ եք օգտագործում ավելի հաճախ արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ ջրային հիմքով 1 ☐ յուղային հիմքով 2 ☐ այլ (նշել) _____ ☐ չի պատասխանել 99	
503	Երբևիցե ունեցե՞լ եք Ձեր կամքին հակառակ սեռական հարաբերություններ արական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 601

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
504	Արական սեռի զուգընկերոջ հետ Ձեր առաջին անալ սեռական հարաբերությունը եղել է Ձեր կամքին հակառակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 6. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Ցանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործման վերաբերյալ: Խնդրում ենք, վստա՛հ եղեք, որ գաղտնիությունն ապահովված է, որովհետև մենք չգիտենք Ձեր անունը: Հիշե՛ք, որ բոլոր հարցվողներին ուղղվում են նույն հարցերը, և մենք չենք պատրաստվում փարանջատել Ձեզ մյուսներից:</i>			
601	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործել ալկոհոլ պարունակող խմիչք վերջին մեկ տարվա ընթացում	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամ կամ քիչ 2 ☐ ամիսը 2-4 անգամ 3 ☐ շաբաթը 2-3 անգամ 4 ☐ շաբաթը 4 կամ ավելի անգամ 5 ☐ չի պատասխանել 99	→ 605
602	Քանի՞ բաժին ալկոհոլ պարունակող խմիչք եք օգտագործում սովորաբար	☐ չի պատասխանել 99	
603	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործում 6 կամ ավելի բաժին ալկոհոլ	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամից քիչ 2 ☐ ամիսը մեկ անգամ 3 ☐ շաբաթը մեկ անգամ 4 ☐ ամեն օր կամ համարյա ամեն օր 5 ☐ չի պատասխանել 99	
604	Երբեք ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ ալկոհոլի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չեմ հիշում 3 ☐ չի պատասխանել 99	
605	Երբեկից օգտագործե՞լ եք թմրամիջոց	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 701
606	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել	☐ չի պատասխանել 99	
607	Երբեք ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ թմրամիջոցի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չեմ հիշում 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
608	Երբևիցե օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 701
609	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել ներարկային ճանապարհով	☐ չի պատասխանել 99	
610	Օգտագործե՞լ եք արդյոք ներարկային թմրամիջոցներ վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
611	Թմրամիջոցների ներարկային վերջին օգտագործման ժամանակ օգտագործե՞լ եք ստերիլ ասեղ և ներարկիչ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 7. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
701	Լսե՞լ եք արդյոք ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
<i>Գոնորեան, քլամիդիոզը, սիֆիլիսը, սեռական հերպեսը, գորտնուկները, տրիխոմոնիազը, հեպատիտներ Բ-ն և Ց-ն սեռավարակներ են</i>			
702	Որտեղի՞ց եք լսել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ ընտանիքում 1 ☐ ընկերներից/հասակակիցներից 2 ☐ ՁԼՄ-ներից 3 ☐ դպրոցում 4 ☐ սոցիալական աշխատողներից 5 ☐ բուժաշխատողներից 6 ☐ խորհրդատվական ծառայություններից 7 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
703	Ինչպե՞ս եք գնահատում ՄԻԱՎ-ով կամ սեռավարակներով Ձեր վարակվելու հավանականությունը	☐ շատ հավանական է 1 ☐ քիչ հավանական է 2 ☐ բացառվում է 3 ☐ չի պատասխանել 99	
704	Դուք գիտե՞ք այնպիսի տեղ, որտեղ ցանկության դեպքում կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
705	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանականներ (օրինակ աուֆօրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
706	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ստացել եք խորհրդատվություն պահպանականների օգտագործման և անվտանգ սեռական հարաբերությունների մասին (օրինակ՝ աուֆօրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
707	Երբևէ հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 711
708	Վերջին անգամ ե՞րբ եք հետազոտվել եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ վերջին 6 ամսվա ընթացքում 1 ☐ 6-12 ամսվա ընթացքում 2 ☐ ավելի քան 12 ամիս առաջ ☐ չի պատասխանել 99	
709	Իմացե՞լ եք արդյոք հետազոտության արդյունքների մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 711
710	Ինչպիսի՞ն էր հետազոտության արդյունքը	☐ Դրական 1 ☐ Բացասական 2 ☐ Անորոշ 3 ☐ Չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
711	Ունեցե՞լ եք սեռական օրգանների բորբոքում, արտադրություն վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 801
712	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվե՞լ եք արդյոք սեռավարակների վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
713	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ախտորոշվե՞լ է Ձեզ մոտ որևէ սեռավարակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
714	Ի՞նչ միջոցներ եք ձեռնարկել, երբ հիվանդացել եք	☐ այցելել եմ հիվանդանոց (պոլիկլինիկա, այլ բուժհաստատություն) 1 ☐ ինքնաբուժում 2 ☐ ոչինչ չեմ արել 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 8. ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը գնահատելու համար հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
801	Հնարավո՞ր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
802	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
803	Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
804	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով մոծակի կծելու միջոցով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
805	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակվել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդի հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
806	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Մաս 9. Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
901	Ես ամաչում եմ, որ տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող տղամարդ եմ	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
902	Ես չեմ ամաչում ասել, որ SUS եմ այլ SUS-ների միջավայրում	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
903	Ես չեմ ամաչում ասել, որ SUS եմ իմ հանրությամբ աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
904	Ո՞րն եք ասել, որ SUS եք (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ոչ մեկին 1 ☐ զուգընկերոջը/կնոջը 2 ☐ ընտանիքի անդամներին 3 ☐ արական սեռի ընկերներին/ ծանոթներին, որոնք SUS են 4 ☐ ընկերներին/ծանոթներին, որոնք SUS չեն 5 ☐ բուժաշխատողներին 6 ☐ այլ _____ 7 ☐ չգիտեմ 8 ☐ չի պատասխանել 99	
905	Դուք երբևէ ձեզ մեկուսացած զգացե՞լ եք ընտանիքից SUS լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
906	Դուք երբևէ լսե՞լ եք ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություն- ներ կամ բամբասանք SUS լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
907	Դուք որևէ պատճառով խու- սափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին առողջապահական ծառա- յություններ ստանալուց ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
908	Դուք որևէ պատճառով խուսա- փե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելուց ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր կողմից տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու մասին 2	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
		☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
909	Ձեզ որևէ մեկը կշտամբե՞լ է տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
910	Ձեզ որևէ մեկը շանտաժի ենթարկե՞լ է տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
911	Ձեզ որևէ մեկը ֆիզիկապես վնասե՞լ է տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
912	Ձեզ որևէ մեկը ստիպե՞լ է ունենալ սեռական հարաբերություններ ձեր կամքին հակառակ <i>«Ստիպել»՝ ֆիզիկապես ստիպել կամ պարտադրել ունենալ ցանկացած տեսակի ներթափանցող սեռական հարաբերություններ, երբ դուք չէիք ցանկանում</i>	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1001 → 913 → 1002 → 1003
913	Դուք կարծո՞ւմ եք, որ ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառը SUS լինելն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 10. Ֆիզիկական բռնության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1001	Կյանքի ընթացքում քանի՞ անգամ եք ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	☐ երբեք 1 ☐ _____ անգամ 2 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1101 → 1101 → 1101
1002	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ անգամ ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1003	Ո՞ր վ է եղել առաջին անգամ Ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ հաճախորդ 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր 2 ☐ ոստիկան/զինծառայող/հեղինակություն ունեցող անձ 3 ☐ բարեկամ 4 ☐ ընկեր/ ծանոթ 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1004 → 1004 → 1005 → 1005 → 1005 → 1005 → 1005
1004	Ինչպիսի՞ զուգընկեր է եղել առաջին անգամ Ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ ամուսին կամ համատեղ ապրող զուգընկեր 1 ☐ ընկեր/ընկերուհի 2 ☐ մեկը, որի հետ սեռական հարաբերություններ եմ ունենում, բայց չեմ համարում ընկեր/ընկերուհի 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	
1005	Ձեր կարծիքով դրա պատճառը SUS լինե՞լն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1006	Ֆիզիկական բռնության դեպքերից հետո երբևէ փորձե՞լ եք դիմել մասնագիտացված կամ նշված ծառայություններից որևէ մեկին օգնություն ստանալու համար (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ չեմ փորձել դիմել 1 ☐ բուժաշխատող 2 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու կամ ՀԿ 4 ☐ հոգևորական 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
1007	Օգնության համար դիմելիս մերժվե՞լ եք նշված անձանց կամ կառույցների կողմից (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ բուժաշխատող 1 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 2 ☐ իրավաբան, դատավոր կամ ոլորտի այլ մասնագետ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու 4 ☐ ՀԿ կամ այլ կազմակերպություն 6 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1008	Ո՞րն է օգնության չդիմելու հիմնական պատճառը	☐ չգիտեի ինչ ծառայություններ են հասանելի/ուր գնալ 1 → 1010 ☐ ինձ անհրաժեշտ ծառայությունները հասանելի չէին 2 → 1010 ☐ բավարար գումար չունեի անհրաժեշտ ծառայությունների համար 3 → 1010 ☐ անհարմար էի զգում դիմել 4 → 1009 ☐ չէի կարծում, որ որևէ ծառայության կարիք կա 5 → 1010 ☐ այլ _____ 6 → 1010 ☐ չգիտեմ 7 → 1010 ☐ չի պատասխանել 99 → 1010	
1009	Ինչու՞ էիք անհարմար զգում դիմել (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ անհանգստանում էի, որ ծառայություն տրամադրողը ինձ այլ կերպ/վատ կվերաբերվի, եթե իմանա, որ ես SUS եմ 1 ☐ վախենում էի, որ իմ ընտանիքը/զուգընկերը/ամուսինը/կինը կիմանա, որ ես SUS եմ 2 ☐ վախենում էի նրանից, թե ինչպես կվարվեն ոստիկանությունը/կառույցները, եթե իմանան որ ես SUS եմ 3 ☐ վախենում էի, որ այլ մարդիկ իմանան, որ ես SUS եմ 4 ☐ այլ _____ 5 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	
1010.	Ո՞ւմ եք պատմել այդ դեպքերի մասին (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ հաճախորդին 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջը 2 ☐ ոստիկանին/զինծառայողին/հեղինակություն ունեցող անձին 3 ☐ բարեկամին 4 ☐ ընկերոջը/ծանոթին 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 11. Խմբի չափի գնահատման հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
1101	Ստացե՞լ եք պահպանակներ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1102	Հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի ուղղորդմամբ Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1103	Ստացե՞լ եք թևնոց վերջին 2-3 շաբաթվա ընթացքում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի աութրիչ աշխատողների կողմից Երևանում (նմանապես՝ Գյումրիում, Վանաձորում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1104	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տղամարդկանց առավելագույն թիվը	_____
1105	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տղամարդկանց նվազագույն թիվը	_____
1106	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տղամարդկանց միջին թիվը	_____
1107	Մասնակցե՞լ եք նմանատիպ հետազոտության 2016թ. նույն քաղաքում (ստացել կտրոններ, հանձնել արյուն հետազոտության համար, անցել հարցազրույց)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն

**ՏՐԱՆՍԳԵՆԴԵՐՆԵՐԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ ՎԱՐՔԱԳԾԱՅԻՆ ՀԵՏԱԶՈՏՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ
ԱՆՑԿԱՑՄԱՆ ՀԱՐՑԱԹԵՐԹ**

Կտրոնի համարը՝

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Մաս 1. Անհատական սոցիալական ցանցի վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
101	Ձեր բնակավայրում ապրող որքա՞ն 18 տարեկանից բարձր տրանսգենդեր կին եք ճանաչում, որոնք ճանաչում են Ձեզ, և որոնք ունեցել են անալ սեռական հարաբերություններ արական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին 12 ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ
102	Նրանցից քանիսի՞ն եք տեսել վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	_____ ՉԻ ԿԱՐՈՂ ԼԻՆԵԼ Օ

Մաս 2. Մասնակից – հավաքագրող հարաբերություններ

Հ.	Հարց	Պատասխան
201	Ինչպե՞ս կբնորոշեիք Ձեր հարաբերությունները Ձեզ հավաքագրող անձի հետ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ԱՅՍ ԱՆՁԸ ՍԵՐՄ Է 1 ☐ ընկեր 2 ☐ գործընկեր 3 ☐ միասին եք բնակվում 4 ☐ հարևան 5 ☐ մոտ ազգական 6 ☐ բարեկամ 7 ☐ ծանոթ 8 ☐ չի պատասխանել 99
202	Ինչու՞ եք վերցրել կտրոնը և համաձայնել մասնակցելու այս հետազոտությանը (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ) ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ դրամական խրախուսում ստանալու համար 1 ☐ ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելու համար 2 ☐ այլ հետազոտությունների համար 3 ☐ ընկերոջ խնդրանքով 4 ☐ հետազոտությունը հետաքրքրեց 5 ☐ պարզապես կար ազատ ժամանակ 6 ☐ այլ (նշել) _____ 97

Մաս 3. Ժողովրդագրական բնութագրիչներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
301	Տարիքը	☐ չի պատասխանել 99	
302	Ծննդավայրը	☐ Հայաստանի Հանրապետություն 1 ☐ Ռուսաստանի Դաշնություն 2 ☐ Վրաստան 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
303	Կրթությունը	☐ դպրոցում չի սովորել 1 ☐ թերի հիմնական 2 ☐ հիմնական 3 ☐ թերի ավագ դպրոց 4 ☐ ավագ դպրոց 5 ☐ միջին մասնագիտական 6 ☐ թերի բարձրագույն 7 ☐ բարձրագույն 8 ☐ չի պատասխանել 99	
304	Ընտանեկան կարգավիճակը	☐ ամուրի 1 ☐ ամուսնացած կնոջ հետ 2 ☐ ամուսնացած տղամարդու հետ 3 ☐ ամուսնալուծված 4 ☐ քաղաքացիական ամուսնություն 5 ☐ այրի 6 ☐ չի պատասխանել 99	
305	Ներկայումս ապրում եք սեռական զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 307
306	Ինչպիսի՞ն է Ձեր սեռական զուգընկերոջ (որի հետ ապրում եք) կենսաբանական սեռը	☐ կին 1 ☐ տղամարդ 2	
307	Ո՞րն է Ձեր հիմնական եկամտի աղբյուրը ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ եկամուտ չունի 1 ☐ լրիվ դրույքով աշխատանք 2 ☐ կես դրույքով աշխատանք 3 ☐ կենսաթոշակ 4 ☐ արտաքին օգնություն 5 ☐ կոմերցիոն սեռական ծառայություն 6 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
308	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում բացակայե՞լ եք տնից ավելի քան մեկ ամիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 312 → 312
309	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, որտե՞ղ եք եղել	☐ Հայաստան- այլ մարզ 1 ☐ Ռուսաստան 2 ☐ Ուկրաինա 3 ☐ այլ (նշել)_____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
310	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում, երբ բացակայել եք տնից ավելի քան մեկ ամիս, ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ առանց պահպանակի	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
311	Աշխատելու նպատակով եղե՞լ եք արտերկրում 3 կամ ավելի ամիս, բայց ոչ ավելի, քան 12 ամիս, վերջին տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
312	Համարո՞ւմ եք Ձեզ տրանսգենդեր կին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3	
313	Ինչպե՞ս կբնորոշեք Ձեր սեռական կողմնորոշումը	☐ հոմոսեքսուալ 1 ☐ բիսեքսուալ 2 ☐ այլ (նշել)_____ 97	
314	Ո՞ր սեռի ներկայացուցիչներն են ավելի շատ Ձեզ գրավում	☐ միայն արական 1 ☐ հավասարապես արական և իգական 2 ☐ միայն իգական 3 ☐ ոչ ոք 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 4. Տրանսգենդեր ինքնությունը և փորձը

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
401	Բացի ձեր գենդերը որպես կին բնորոշելուց, ուրիշ ինչպե՞ս կբնութագրեք Ձեզ	☐ ոչ մի այլ կերպ 1 ☐ տղամարդ 2 ☐ վստահ չեմ 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
402	Երբևէ ընդունե՞լ եք հորմոններ իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 408 → 408

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
403	Իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար վերջին անգամ հորմոններ Ձեզ բուժաշխատողն է նշանակել	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
404	Որտե՞ղից եք ձեռք բերել այդ հորմոնները վերջին անգամ	☐ մասնավոր բուժհաստատությունից 1 ☐ դեղատնից/առանց բժշկի նշանակման 2 ☐ ընկերոջից 3 ☐ անձանոթից 4 ☐ ընտանիքի պլանավորման կենտրոնից 5 ☐ լաբորատորիայից 6 ☐ համացանցի միջոցով 7 ☐ այլ _____ 8 ☐ չի պատասխանել 99	
405	Ունեցե՞լ եք առողջական խնդիրներ կապված իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար հորմոնների օգտագործման հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
406	Ինչպե՞ս կրնոթագրեիք իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար ձեր օգտագործած հորմոնների կողմնակի ազդեցությունները	☐ թեթև 1 ☐ ծանր 2 ☐ չգիտեմ 3	
407	Ի՞նչ ձևով եք ընդունել իգական սեռական հատկանիշներ զարգացնելու համար հորմոններ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ներարկումներ 1 ☐ հաբեր 2 ☐ այլ _____ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
408	Երբևէ վիրահատվե՞լ եք մարմնի որևէ մաս փոփոխելու համար, որպեսզի նմանվեք կնոջ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 410 → 411
409	Ինչո՞ւ չեք վիրահատվել	☐ կարիք չունեմ 1 ☐ բավարար տեղեկացված չեմ 2 ☐ հասանելի չէ 3 ☐ գումար չունեմ 4 ☐ ընտանիքս չի ընդունի 5 ☐ զուգընկերս չի ընդունի 6 ☐ վախենում եմ խարանից 7	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
		☐ աշխատանքի և ուսումնա- ռության հնարավորությունների սահմանափակում 8 ☐ խնդիրներ իրավական նույնականացման հետ 9 ☐ վախենում եմ վիրահատությունից 10 ☐ կրոնական համոզմունքներ 11 ☐ այլ _____ 12 ☐ չի պատասխանել 99	
410	Ի՞նչ վիրահատությունների եք ենթարկվել, որպեսզի նմանվեք կնոջ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ֆալէկտոմիա (առնանդամի հեռացում) 1 ☐ օրխիէկտոմիա (ամորձիների հեռացում) 2 ☐ վագինոպլաստիա (հեշտոցի ստեղծում) 3 ☐ կրծքի իմպլանտներ 4 ☐ ադամախնձորի հեռացում 5 ☐ ծայնալարերի վիրահատություն 6 ☐ դեմքի պլաստիկ վիրահատություն 7 ☐ հետույքի իմպլանտներ 8 ☐ ոսկրի հեռացում կամ ձևափոխում 9 ☐ այլ _____ 10 ☐ չի պատասխանել 99	
411	Դուք պլանավորո՞ւմ եք ենթարկվել վիրահատության մարմնի որևէ մաս փոփոխելու համար, որպեսզի նմանվեք կնոջ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 412 → 501 → 501
412	Ի՞նչ վիրահատություններ եք նախատեսում ունենալ, որպեսզի նմանվեք կնոջ (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ֆալէկտոմիա (առնանդամի հեռացում) 1 ☐ օրխիէկտոմիա (ամորձիների հեռացում) 2 ☐ վագինոպլաստիա (հեշտոցի ստեղծում) 3 ☐ կրծքի իմպլանտներ 4 ☐ ադամախնձորի հեռացում 5 ☐ ծայնալարերի վիրահատություն 6	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
		☐ դեմքի պլաստիկ վիրահատություն 7 ☐ հետույքի իմպլանտներ 8 ☐ ոսկրի հեռացում կամ ձևափոխում 9 ☐ այլ _____ 10 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 5. Սեռական կյանքին և պահպանակի օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Յանկանում ենք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել Ձեր սեռական վարքագծի վերաբերյալ: Մենք հասկանում ենք ինչքան անձնական են այդ հարցերը, բայց միաժամանակ ցանկանում ենք մեկ անգամ ևս նշել, որ Ձեր անձի գաղտնիությունը լիովին պահպանված է, և որ նույն հարցերն ուղղվում են բոլոր հարցվողներին: Սեռական հարաբերությունները ներառում են անալ հարաբերությունները (հեշտոցային և անալ հարաբերությունները կանանց հետ):</i>			
501	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ սեռական հարաբերություն ունեցել	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
502	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ ունեցել անալ սեռական հարաբերություն արական սեռի զուգընկերոջ հետ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
503	Ինչպիսի՞ն է Ձեր դերը արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ ակտիվ 1 ☐ պասիվ 2 ☐ և՛ ակտիվ, և՛ պասիվ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
504	Միջինը քանի՞ արական սեռի զուգընկեր եք ունենում մեկ ամսվա ընթացքում	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
505	Ե՞րբ եք վերջին անգամ ունեցել անալ հարաբերություններ արական սեռի զուգընկերոջ հետ ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ այս շաբաթվա ընթացքում 1 ☐ այս ամսվա ընթացքում 2 ☐ վերջին 3 ամիսների ընթացքում 3 ☐ վերջին 6 ամիսների ընթացքում 4 ☐ 6 ամսից մինչև մեկ տարվա ընթացքում 5	
506	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին սեռական կամ անալ հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
507	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում միջինը քանի՞ անալ հարաբերություն եք ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 511 ☐ չի պատասխանել 99	
508	Վերջին մեկ ամսվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերությունների ժամանակ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
509	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում միջինը քանի՞ անալ հարաբերություն եք ունեցել արական սեռի զուգընկերոջ հետ	_____ ԵԹԵ 0, ԱՆՑԵՔ ՀԱՐՑ 511 ☐ չի պատասխանել 99	
510	Վերջին մեկ շաբաթվա ընթացքում քանի՞ անգամ եք պահպանակ օգտագործել արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերությունների ժամանակ	_____ ☐ չի պատասխանել 99	
511	Դուք օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին օրալ հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ նմանատիպ հարաբերություններ չեմ ունենում 3 ☐ չի պատասխանել 99	
512	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ունեցե՞լ եք արական սեռի մշտական զուգընկեր <i>Մշտական զուգընկեր-զուգընկերներ, որոնց հետ ունեցել եք սեռական հարաբերություններ առնվազն 3 ամիսների ընթացքում</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 516
513	Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ վերջին անալ հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
514	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերության ժամանակ որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 516

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
515	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի մշտական զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերության ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել)_____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
516	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ունեցե՞լ եք ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկեր <i>Ոչ մշտական կամ պատահական զուգընկեր. զուգընկերներ, որոնց հետ չունեք երկարատև կապ, լավ չեք ճանաչում կամ ունենում եք հարաբերություններ մեկ կամ մի քանի անգամ: Չեն ներառում կոմերցիոն սեռական հարաբերությունները</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 520
517	Դուք (կամ Ձեր զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
518	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում ոչ մշտական կամ պատահական զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերության ժամանակ որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 520
519	Ինչու՞ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում ոչ մշտական կամ պատահական արական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունա- վետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
520	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում օգտ- վե՞լ եք տղամարդու կողմից տրամա- դրված կոմերցիոն սեռական ծառայություններից <i>Կոմերցիոն սեռական հարաբերություն- ներ, որոնց դիմաց Դուք վճարել եք գումար</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 524
521	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին անգամ կոմերցիոն սեռական ծառայություններից օգտվելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
522	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջ ծառայություններից օգտվելիս որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 524
523	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջ ծառա- յություններից օգտվելու ժամանակ ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունա- վետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
524	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում Դուք տրամադրե՞լ եք կոմերցիոն սեռական ծառայություններ արական սեռի զուգընկերոջը	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 528

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
525	Դուք (կամ Ձեր արական սեռի զուգընկերը) օգտագործե՞լ եք պահպանակ վերջին անգամ, երբ տրամադրել եք կոմերցիոն սեռական ծառայություններ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
526	Վերջին մեկ տարվա ընթացքում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջը ծառայություններ տրամադրելիս որքա՞ն հաճախ եք պահպանակ օգտագործել	☐ ամեն անգամ 1 ☐ ոչ միշտ 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 528
527	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում արական սեռի կոմերցիոն զուգընկերոջը ծառայություններ տրամադրելիս ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4 ☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) 97 ☐ չի պատասխանել 99	
528	Երբևէ ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ իգական սեռի զուգընկերոջ հետ <i>Հարցեր իգական սեռի զուգընկերների հետ սեռական վարքագծի մասին</i>	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 601
528	Իգական սեռի զուգընկերոջ հետ վերջին սեռական հարաբերության ժամանակ օգտագործե՞լ եք պահպանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
529	Ինչպիսի՞ հաճախականությամբ եք օգտագործում պահպանակ իգական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ միշտ 1 ☐ երբեմն 2 ☐ երբեք 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 601
530	Ինչո՞ւ մշտապես պահպանակ չեք օգտագործում իգական սեռի զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերությունների ժամանակ	☐ շատ թանկ է 1 ☐ ամաչում եմ գնել 2 ☐ դժվար է օգտագործել 3 ☐ այդքան էլ հեշտ չէ ձեռք բերել 4	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ նվազեցնում է հաճույքը 5 ☐ ամաչում եմ զուգընկերոջս խնդրել օգտագործել 6 ☐ վստահում եմ զուգընկերներիս 7 ☐ չգիտեմ պահպանակի օգտագործման արդյունավետության մասին 8 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 6. Լուրբիկանտներ և պահպանակներ

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
601	Օգտագործում եք քսուքներ /լուրբիկանտներ անալ հարաբերությունների ժամանակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
602	Ի՞նչ տեսակի լուրբիկանտներ եք ավելի հաճախ օգտագործում արական սեռի զուգընկերոջ հետ անալ հարաբերության ժամանակ	☐ ջրային հիմքով 1 ☐ յուղային հիմքով 2 ☐ այլ (նշել) _____ ☐ չի պատասխանել 99	
603	Երբևիցե ունեցե՞լ եք Ձեր կամքին հակառակ սեռական հարաբերություններ արական սեռի զուգընկերոջ հետ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 701
604	Արական սեռի զուգընկերոջ հետ Ձեր առաջին անալ հարաբերությունը եղե՞լ է Ձեր կամքին հակառակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 7. Ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործմանն առնչվող հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
Ցանկանում եմք Ձեզ մի քանի հարց ուղղել ալկոհոլի և թմրամիջոցների օգտագործման վերաբերյալ: Խնդրում ենք, վստահ եղեք, որ գաղտնիությունն ապահովված է, որովհետև մենք չգիտենք Ձեր անունը: Հիշե՛ք, որ բոլոր հարցվողներին ուղղվում են նույն հարցերը, և մենք չենք պատրաստվում փարանշապել Ձեզ մյուսներից:			
701	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործել ալկոհոլ պարունակող խմիչք վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամ կամ քիչ 2 ☐ ամիսը 2-4 անգամ 3 ☐ շաբաթը 2-3 անգամ 4 ☐ շաբաթը 4 կամ ավելի անգամ 5 ☐ չի պատասխանել 99	→ 705

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
702	Քանի՞ բաժին ալկոհոլ պարունակող խմիչք եք օգտագործում սովորաբար	☐ չի պատասխանել 99	
703	Որքա՞ն հաճախ եք օգտագործում 6 կամ ավելի բաժին ալկոհոլ	☐ երբեք 1 ☐ ամիսը մեկ անգամից քիչ 2 ☐ ամիսը մեկ անգամ 3 ☐ շաբաթը մեկ անգամ 4 ☐ ամեն օր կամ համարյա ամեն օր 5 ☐ չի պատասխանել 99	
704	Երբե՞ն ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ ալկոհոլի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չեմ հիշում 3 ☐ չի պատասխանել 99	
705	Երբե՞նից օգտագործե՞լ եք թմրամիջոց	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 801
706	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել	☐ չի պատասխանել 99	
707	Երբե՞ն ունեցե՞լ եք սեռական հարաբերություններ թմրանյութի ազդեցության տակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չեմ հիշում 3 ☐ չի պատասխանել 99	
708	Երբե՞նից օգտագործե՞լ եք թմրամիջոցներ ներարկային ճանապարհով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 801
709	Ո՞ր տարիքում եք առաջին անգամ թմրամիջոց օգտագործել ներարկային ճանապարհով	☐ չի պատասխանել 99	
710	Օգտագործե՞լ եք արդյոք ներարկային թմրամիջոցներ վերջին մեկ ամսվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
711	Թմրամիջոցների ներարկային վերջին օգտագործման ժամանակ օգտագործե՞լ եք ստերիլ ասեղ և ներարկիչ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 8. ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի և սեռավարակների վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
801	Լսե՞լ եք արդյոք ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
<i>Գոնորեան, քլամիդիոզը, սիֆիլիսը, սեռական հերպեսը, գորտնուկները, տրիխոմոնիազը, հեպատիտներ Բ-ն և Ց-ն սեռավարակներ են</i>			
802	Որտեղի՞ց եք լսել ՄԻԱՎ/ՁԻԱՀ-ի մասին ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ	☐ ընտանիքում 1 ☐ ընկերներից/հասակակիցներից 2 ☐ ՁԼՄ-ներից 3 ☐ դպրոցում 4 ☐ սոցիալական աշխատողներից 5 ☐ բուժաշխատողներից 6 ☐ խորհրդատվական ծառայություններից 7 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	
803	Ինչպե՞ս եք գնահատում ՄԻԱՎ-ով կամ սեռավարակներով Ձեր վարակվելու հավանականությունը	☐ շատ հավանական է 1 ☐ քիչ հավանական է 2 ☐ բացառվում է 3 ☐ չի պատասխանել 99	
804	Դուք գիտե՞ք այնպիսի տեղ, որտեղ ցանկության դեպքում կարող եք հետազոտվել ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
805	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում Ձեզ տրամադրվե՞լ են պահպանականներ (օրինակ աուրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
806	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ստացել եք խորհրդատվություն պահ- պանականների օգտագործման և անվտանգ սեռական հարաբե- րությունների մասին (օրինակ՝ աուրիչ ծառայություններում կամ ՀԿ-ում)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
807	Երբևէ հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 811
808	Վերջին անգամ ե՞րբ եք հետազոտվել եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ	☐ վերջին 6 ամսվա ընթացքում ☐ 6-12 ամսվա ընթացքում ☐ ավելի քան 12 ամիս առաջ ☐ չի պատասխանել	
809	Իմացե՞լ եք արդյոք հետազոտության արդյունքների մասին	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	→ 811

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
810	Ինչպիսի՞ն էր հետազոտության արդյունքը	☐ Դրական 1 ☐ Բացասական 2 ☐ Անորոշ 3 ☐ Չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
811	Ունեցե՞լ եք սեռական օրգանների բորբոքում, արտադրություն վերջին մեկ տարվա ընթացքում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 813
812	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում հետազոտվե՞լ եք արդյոք սեռավարակների վերաբերյալ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
813	Վերջին 12 ամսվա ընթացքում ախտորոշվե՞լ է Ձեզ մոտ որևէ սեռավարակ	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չի պատասխանել 99	
814	Ի՞նչ միջոցներ եք ձեռնարկել, երբ հիվանդացել եք	☐ այցելել եմ հիվանդանոց (պոլիկլինիկա, այլ բուժհաստատություն) 1 ☐ ինքնաբուժում 2 ☐ ոչինչ չեմ արել 3 ☐ այլ (նշել) _____ 97 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 9. ՄԻԱՎ վարակի կանխարգելման վերաբերյալ գիտելիքների մակարդակը գնահատելու համար հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
901	Հնարավո՞ր է նվազեցնել ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը՝ միայն մեկ, հավատարիմ, ՄԻԱՎ-ով չվարակված զուգընկերոջ հետ սեռական հարաբերություններ ունենալով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
902	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակման վտանգը նվազեցնել՝ պահպանակ օգտագործելով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
903	Կարո՞ղ է արդյոք առողջ տեսք ունեցող մարդը լինել ՄԻԱՎ-ով վարակված	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
904	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով մոծակի կծելու միջոցով	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Հ.	Հարց	Պատասխան
905	Հնարավո՞ր է ՄԻԱՎ-ով վարակվել ՄԻԱՎ վարակով հիվանդի հետ համատեղ սնունդ ընդունելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
906	Հնարավո՞ր է վարակվել ՄԻԱՎ-ով ՄԻԱՎ վարակ ունեցող մարդուն ձեռքով բարևելիս	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Մաս 10. Խարանի և խտրականության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1001	Ես ամաչում եմ, որ տրանսգենդեր եմ	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
1002	Ես չեմ ամաչում ասել, որ տրանս-գենդեր եմ այլ տրանսգենդերների միջավայրում	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
1003	Ես չեմ ամաչում ասել, որ տրանսգենդեր եմ իմ հանրույթում աշխատող սոցիալական աշխատողին կամ բուժաշխատողին	☐ համաձայն եմ 1 ☐ չեզոք/անտարբեր եմ 2 ☐ համաձայն չեմ 3 ☐ չգիտեմ 4 ☐ չի պատասխանել 99	
1004	Ո՞ւմ եք ասել, որ տրանսգենդեր եք (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ ոչ մեկին 1 ☐ զուգընկերոջը/ կնոջը 2 ☐ ընտանիքի անդամներին 3 ☐ արական սեռի ընկերներին/ ծանոթներին, որոնք տրանսգենդեր են 4 ☐ արական սեռի ընկերներին/ ծանոթներին, որոնք տրանսգենդեր չեն 5 ☐ բուժաշխատողներին 6 ☐ այլ _____ 7 ☐ չգիտեմ 8 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1005	Դուք երբևէ ձեզ մեկուսացած զգացե՞լ եք ընտանիքից տրանս-գենդեր լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1006	Դուք երբևէ լսե՞լ եք ընտանիքի անդամների կողմից անարդարացի մեկնաբանություններ կամ բամբասանք տրանսգենդեր լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1007	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին առողջապահական ծառայություններ ստանալուց ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր տրանսգենդեր լինելու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
1008	Դուք որևէ պատճառով խուսափե՞լ եք վերջին 12 ամիսներին ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ հետազոտվելուց ԿԱՐԴԱԼ ՏԱՐԲԵՐԱԿՆԵՐԸ	☐ խարանի ենթարկվելու վախ 1 ☐ վախ կամ անհանգստություն, որ որևէ մեկը կարող է իմանալ ձեր տրանսգենդեր լինելու մասին 2 ☐ բռնության ենթարկվելու վախ 3 ☐ ձերբակալվելու վախ 4 ☐ չեմ խուսափել 5 ☐ չի պատասխանել 99	
1009	Ձեզ որևէ մեկը կշտամբե՞լ է տրանս-գենդեր լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1010	Ձեզ որևէ մեկը շանտաժի ենթարկե՞լ է տրանսգենդեր լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1011	Ձեզ որևէ մեկը ֆիզիկապես վնասե՞լ է տրանսգենդեր լինելու պատճառով	☐ ոչ 1 ☐ այո 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1012	Ձեզ որևէ մեկը ստիպե՞լ է ունենալ սեռական հարաբերություններ ձեր	☐ ոչ 1 ☐ այո 2	→ 1101 → 1013

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	կամքին հակառակ: «Ստիպել»՝ ֆիզիկապես ստիպել կամ պարտադրել ունենալ ցանկացած տեսակի ներթափանցող սեռական հարաբերություններ, երբ դուք չէիք ցանկանում	☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1101 → 1101
1013	Դուք կարծո՞ւմ եք, որ ստիպողաբար սեռական հարաբերություններ ունենալու պատճառը տրանսգենդեր լինելն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 11. Ֆիզիկական բռնության վերաբերյալ հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1101	Կյանքի ընթացքում քանի՞ անգամ եք ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	☐ երբեք ☐ _____ անգամ ☐ չգիտեմ ☐ չի պատասխանել 99	→ 1201 → 1201 → 1201
1102	Ո՞ր տարիքում են առաջին անգամ անգամ ենթարկվել ֆիզիկական բռնության	_____ ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	
1103	Ո՞վ է եղել առաջին անգամ ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ հաճախորդ 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկեր 2 ☐ ուստիկան/զինծառայող/ հեղինակություն ունեցող անձ 3 ☐ բարեկամ 4 ☐ ընկեր/ծանոթ 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	→ 1104 → 1104 → 1105 → 1105 → 1105 → 1105 → 1105
1104	Ինչպիսի՞ զուգընկեր է եղել առաջին անգամ ձեզ ֆիզիկական բռնության ենթարկած մարդը	☐ ամուսին կամ համատեղ ապրող զուգընկեր 1 ☐ ընկեր/ընկերուհի 2 ☐ մեկը, որի հետ սեռական հարաբերություններ եմ ունենում, բայց չեմ համարում ընկեր/ընկերուհի 3 ☐ այլ _____ 4 ☐ չգիտեմ 5 ☐ չի պատասխանել 99	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
1105	Ձեր կարծիքով դրա պատճառը Ձեր տրանսպենդեր լինե՞լն է	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99	
1106	Ֆիզիկական բռնության դեպքերից հետո երբևէ փորձե՞լ եք դիմել մասնագիտացված կամ նշված ծառայություններից որևէ մեկին օգնություն ստանալու համար ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆ)	☐ չեմ փորձել դիմել 1 ☐ բուժաշխատող 2 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու կամ ՀԿ 4 ☐ հոգևորական 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
1107	Օգնության համար դիմելիս մերժվե՞լ եք նշված անձանց կամ կառույցների կողմից ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆ)	☐ բուժաշխատող 1 ☐ ոստիկանություն/անվտանգության աշխատակիցներ 2 ☐ իրավաբան, դատավոր կամ ոլորտի այլ մասնագետ 3 ☐ սոցաշխատող/խորհրդատու 4 ☐ ՀԿ կամ այլ կազմակերպություն 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	
1108	Ո՞րն է օգնության չդիմելու հիմնական պատճառը	☐ չգիտեի ինչ ծառայություններ են հասանելի/ուր գնալ 1 → 1010 ☐ ինձ անհրաժեշտ ծառայությունները հասանելի չէին 2 → 1010 ☐ բավարար գումար չունեի անհրաժեշտ ծառայությունների համար 3 → 1010 ☐ անհարմար էի զգում դիմել 4 → 1009 ☐ չէի կարծում, որ որևէ ծառայության կարիք կա 5 → 1010 ☐ այլ _____ 6 → 1010 ☐ չգիտեմ 7 → 1010 ☐ չի պատասխանել 99 → 1010	
1109	Ինչու՞ էիք անհարմար զգում դիմել	☐ անհանգստանում էի, որ ծառայություն տրամադրողը ինձ	

Հ.	Հարց	Պատասխան	Անցում
	(ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	այլ կերպ/վատ կվերաբերվի, եթե իմանա, որ ես ՏԳ եմ 1 ☐ վախենում էի, որ իմ ընտանիքը/զուգընկերը/ ամուսինը/կինը կիմանա, որ ես ՏԳ եմ 2 ☐ վախենում էի նրանից, թե ինչպես կվարվեն ոստիկանությունը/ կառույցները, եթե իմանան որ ես ՏԳ եմ 3 ☐ վախենում էի, որ այլ մարդիկ իմանան, որ ես ՏԳ եմ 4 ☐ այլ _____ 5 ☐ չգիտեմ 6 ☐ չի պատասխանել 99	
1110	Ո՞ւմ եք պատմել այդ դեպքերի մասին (ՀՆԱՐԱՎՈՐ Է ՄԻ ՔԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆ)	☐ հաճախորդին 1 ☐ ոչ կոմերցիոն զուգընկերոջը 2 ☐ ոստիկանին/ զինծառայողին/հեղինակություն ունեցող անձին 3 ☐ բարեկամին 4 ☐ ընկերոջը/ծանոթին 5 ☐ այլ _____ 6 ☐ չգիտեմ 7 ☐ չի պատասխանել 99	

Մաս 12. Խմբի չափի գնահատման հարցեր

Հ.	Հարց	Պատասխան
1201	Ստացե՞լ եք պահպանակներ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի կողմից Երևանում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1202	Հետազոտվե՞լ եք ՄԻԱՎ-ի վերաբերյալ տվյալ տարվա հունվարի 1-ից մարտի 31-ը ընկած ժամանակահատվածում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի ուղղորդմամբ Երևանում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Հ.	Հարց	Պատասխան
1203	Ստացե՞լ եք վզնոց վերջին 2-3 շաբաթվա ընթացքում «Նոր սերունդ» ՀԿ-ի ատֆորիչ աշխատողների կողմից երևանում	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99
1204	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տրանսգենդեր կանանց առավելագույն թիվը	_____
1205	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տրանսգենդեր կանանց նվազագույն թիվը	_____
1206	Ըստ Ձեզ՝ մոտավորապես ինչպիսի՞ն է Ձեր քաղաքում ապրող տղամարդու հետ սեռական հարաբերություններ ունեցող 18 և ավելի տարիքի տրանսգենդեր կանանց միջին թիվը	_____
1207	Մասնակցե՞լ եք նմանատիպ հետազոտության 2016թ. նույն քաղաքում (ստացել կտրոններ, հանձնել արյուն հետազոտության համար, անցել հարցազրույց)	☐ այո 1 ☐ ոչ 2 ☐ չգիտեմ 3 ☐ չի պատասխանել 99

Շ Ն Ո Ր Հ Ա Կ Ա Լ ՈՒ Թ Յ ՈՒ Ն